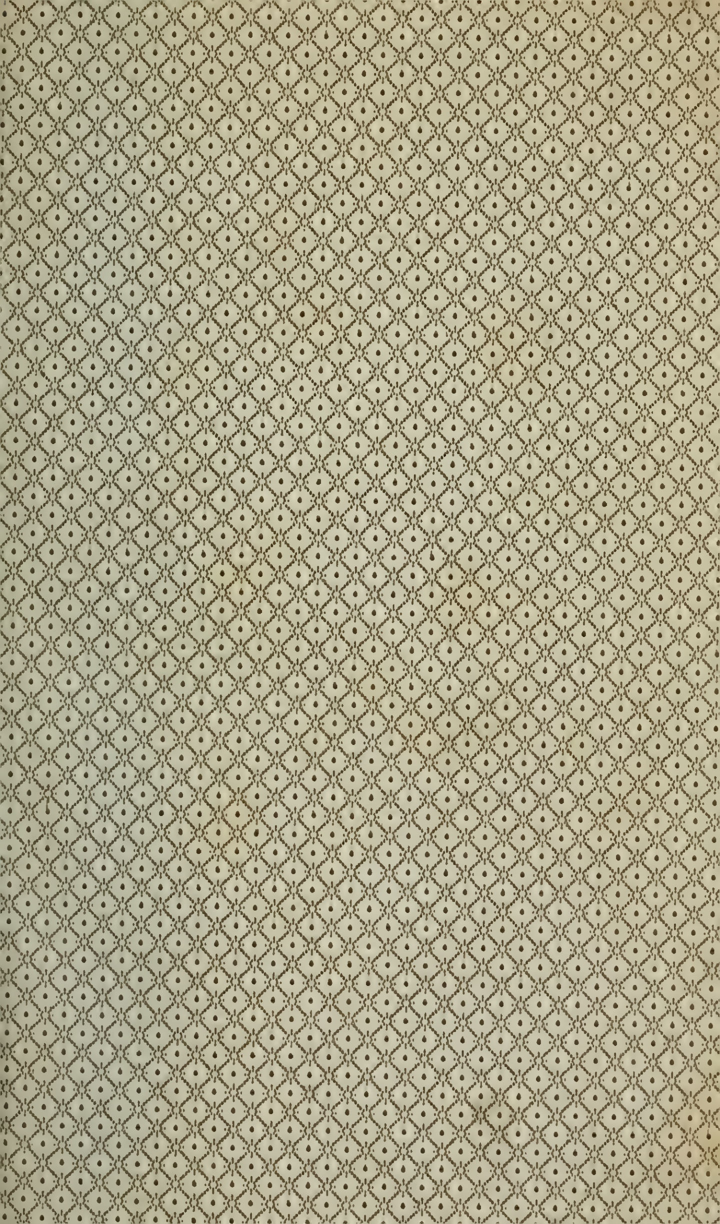

3 1761 07461839 8

Samlede

Eventyr og Fortællinger

af

Bernhard Severin Ingemann.

Femte Bind.

Anden Udgave.

Nye Eventyr og Fortællinger.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1859.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Muhle.

Forerindring

til første Udgave.

De Smaafortællinger, nærværende Bind indeholder, kunde man maaske, for at betegne deres Charakteer, kalde **„Kakkelovns-krogs-Historier."** De ere nemlig saadanne Fortællinger, der tildeels ere fremstaaede i hyggelige Vinteraften-Kredse, paa Opfordring til at „fortælle en Historie." De ere kun beregnede paa den Opmærksomhed, man vil skjenke en kort Meddelelse af et Sagn eller en eventyrlig Begivenhed, hvori Udmalingen af en enkelt Situation eller et og andet mærkeligt Charakteertræk er Formaalet. De ere som oftest udsprungne af den Stemning, der gjerne tillader Fantasien at dvæle ved den dunkle, hemmelighedsfulde Side af Menneskenaturen — uden at lade den prosaisk bortforklarende Forstand gribe forstyrrende ind i

Fremstillingen — men dog derfor ikke bortfjerner den psycho-logiske Mulighed, der giver Ideens høiere Sandhed Skikkelse i de aandelige Phænomeners Verden. Som oftest slutte disse Fortællinger sig til virkelige Familiesagn eller ere frie Modifi-cationer af hvad der i sin Oprindelse tilhører Traditionen og Folkefantasien.

Sorø i September 1847.

B. S. Ingemann.

Indhold.

Frø-Benet.

Den gamle Mo'er Ellen sad en Aften 1820 i Borgestuen paa det fordums Kloster, nu Herregaarden, *** og fortalte Eventyr. Alle Gaardens Tjenestepiger lyttede opmærksomt dertil, og de to unge Frøkener paa Herregaarden, Ulrikke og Agnes, stode med deres muntre Fætter, den unge Baron Anton R. og hørte derpaa. Lampen paa Bordet oplyste den gamle Ellens rynkede Ansigt, og Baron Anton hviskede for at forskrække de unge Frøkener: „det er jo en aldeles complet Hex!" Da Frøkenerne og deres Fætter vare traadte ind i Borgestuen, begyndte netop Mo'er Ellen en ny Historie, som hun kaldte „Eventyret om Prindsessen med Rottehalen", omtrent af følgende Indhold:

Der var en overmaade deilig Prindsesse i det Land Samarkand (som Ellen ikke vidste hvor laae). Samme Prindsesse havde dog Ord for at være noget underfundig og hovmodig. At see til, havde hun kun en eneste Lyde, og det var en mørk Stribe i Huden over Munden. Denne Stribe lignede grandgivelig Enden af en Rottehale og var et Modermærke, hun var født med. Da hendes høisalige Moder Dronningen gik frugtsommelig med hende, havde hun paa en Reise maattet overnatte i et ringe Herberg, og der var en Rotte

om Natten løbet over hendes Hovedpude og havde berørt hende over Munden med Spidsen af sin Hale. (At denne Rotte var en maskeret Troldmand eller Djævel, vilde Ellen dog ikke paastaae.) Derover var Dronningen bleven meget forskrækket, og derfor havde den deilige Prindsesse faaet dette Fødselsmærke. Hun var det gamle Kongepars eneste Barn; hun skulde engang være herskende Dronning i Landet, og ved hende, haabede man, skulde den gamle Kongestamme i det Land Samarkand atter skyde Grene. Men hvor deilig hun var, da hun blev voxen, gav dog hint Modermærke hende undertiden et saa ubehageligt Udseende, især naar hun smilte, at enhver Beiler, som havde nærmet sig, trak sig med en uovervindelig Afsky tilbage, saasnart hun blot smilte; — loe hun, var det ikke til at udholde, for saa var det som hin Rottehale blev levende. Da saaledes enhver Beiler hastig tog Afsked, følte hun sig høilig krænket derover og mærkede snart hvoraf det kom. Selv hendes kongelige Forældre kunde aldrig lide at see hende smile og bade hende, om muligt, vænne sig af dermed; hun prøvede derpaa, men den tvungne Alvor klædte hende endnu værre, og naar hun længe havde været alvorlig, maatte hun ofte pludselig lee høit, helst naar hun saae eller hørte Noget, hun ansaae for dumt eller taabeligt, og den Latter var det hende umuligt at vænne sig af med, men ved den var det netop, at Rottehalen over Munden blev mest levende. Forgjæves havde man raadspurgt alle Landets Doctorer og lærde Mænd. Fra Modermærket kunde hun ikke befries, uden man maatte bortskære hele den smukke Overlæbe. Man henvendte sig endelig til en „klog Kone", som gjaldt for en Hex. Hun gav Prindsessen et hemmeligt Raad, hvorved hun beholdt sin nydelige Overlæbe, som rigtignok ikke blev fri for den lille mørke Stribe, men hvorved hint Modermærke fik en aldeles modsat Virkning paa Mændene. Ingen Mand kunde nemlig

siden see hende smile, uden nimodstaaelig at hendrages til hende med den heftigste Forelskelse. Rottehalen over Munden kaldte man nu en lille skjælmsk Skygge af den hedenske Gud Cupidos Finger, og det blev Mode ved Hoffet i Samarkand, at Damerne sminkede sig med en lille brun Stribe over Munden. Hvori det Tryllemiddel, Prindsessen havde faaet Anviisning paa, egentlig bestod, vilde hun aldrig aabenbare Nogen; men hun gjemte omhyggelig paa sit Bryst en lille Guldkapsel, hvori man meente hun forvarede en Amulet. Hun havde en nysgjerrig Kammerjomfru, der engang fandt Leilighed til at undersøge denne Kapsel. Hun fandt kun et lille Ben deri, ikke større end et Museben; det var spidst i den ene Ende, som en Syl, og havde i den anden Ende en lille Hage, som en Medekrog. Den samme Jomfru havde engang lagt Mærke til, at Prindsessen en St. Hansnat ikke havde været iseng. Næste St. Hansnat havde hun bemærket, at Prindsessen hemmelig havde forladt Slottet kort før Midnat. Hun havde fulgt hende i nogen Frastand og med Forskrækkelse seet, at Prindsessen var gaaet til Galgebakken tæt ved Slottet og der havde syslet med en lille Blomsterspade under Galgen, ligesom hun opgravede Noget. Da Prindsessen mærkede hvad Kammerjomfruen maatte have udspeidet, blev hun høilig forbittret; dog, for at Jomfruen ikke skulde røbe hvad hun havde seet, fik hun den hele Hemmelighed at vide og til sin Død en aarlig Pension for at tie. Men hun skal dog ikke have tiet. Efter den kloge Kones Raad havde Prindsessen den første St. Hansnat nedgravet i en Æske, der ni Gange var gjennemstukket med en Syl, en levende Frø under Galgen, medens hun maatte fremsige en Formular, hvori der rigtignok var nogle gruelige gudsbespottelige Ord, men som „forresten var meget anstændig". (Denne Formular vilde Mo'er Ellen paa ingen Maade meddele Pigerne.) Næste St. Hansnat havde Prindsessen,

under samme formastelige „Læsning", opgravet den levende begravede Frø og fundet den aldeles fortæret af Myrer; men dens Ben havde hun bragt hjem med sig og deriblandt fundet det lille Ben med Hagen og den skarpe Spids, som hun forvarede i Guldkapselen. Ethvert Mandfolk, som hun ubemærket drog til sig med den lille Hage, blev næsten afsindig af Forelskelse i hende; men hvem hun frastødende berørte med Spidsen af Frøbenet blev hun strax befriet for, da den saaledes Frastødte med stor Smerte maatte flye hende i samme Øieblik. Dette Trylleri benyttede Prindsessen allerførst til at hævne sig paa sine forrige Beilere, der ved deres hastige Afsked havde fornærmet hende. Naar hun paa de store Fester, hvorfra de ikke kunde udeblive, under den ligegyldigste Samtale, blot kunde komme til at berøre deres Arm med sin nydelige Haand, hvori den lille Frøbens-Hage var skjult, bleve de paa Øieblikket dragne til hende af en uovervindelig Magt. Den, der før havde fundet det afskyeligt at see hende smile eller lee, kunde nu give sit Liv for et eneste Smil af de Læber, hvorover den lille brune Skygge saa fortryllende sittrede — og Den, der saae hende smile, kunde give sin Ære og næsten sin Salighed for et eneste Kys af hendes deilige Mund. Den, der endelig var saa lykkelig i hendes eenlige Gemak at kunne kaste sig for hendes Fødder og modtage en saadan Gunst, der maatte være det allersikkreste Pant paa, at hans høieste Haab skulde opfyldes — følte i samme Øieblik et lille næsten umærkeligt Prik i Brystet, men det gjennemskar ligesom hans Hjerte med tusinde Knive, og i samme Nu hans Mund berørte den mørke Plet over hendes deilige Læber, var det som tusinde Rottehaler kildrede ham over hele Legemet, og hans Ansigt voxede til en uformelig Længde. Deraf kom siden den Talemaade, at Den, der blev skuffet i en glad Forventning, blev lang i Ansigtet. De ulykkelige Prindser reiste beskæm-

mede bort, og mange af dem gjorde en Ulykke paa sig. Prindsessen vilde aldrig gifte sig, men fandt kun sin Glæde i saaledes at drage alle smukke, unge Mænd til sig og stode dem fortvivlede og beskæmmede fra sig. Men Ingen talte om hvad der var hændet ham. Med denne Prindsesse uddøde den gamle Kongestamme i Samarkand. I det kongelige Gravkapel hænger hendes Portrait endnu over hendes Marmorkiste. Det skal være malet af en af hendes Tilbedere, som selv blev afsindig af Henrykkelse ved at betragte det, og man troer, der er en Fortryllelse ved det, som kommer deraf, at Maleren var draget til hende med Frøbens=Hagen og gjengav Billedet, som han saae det i sin Forherelse. Enhver ung Mand, som seer det, finder endnu den mørke Skygge over hendes Overlæbe fortryllende, hvorvel den unegtelig ligner Spidsen af en Rottehale. Hvis Nogen bliver saa indtaget i Portraitet, at han vil kysse det paa Munden, paastaaer man endnu, han bliver lang i Ansigtet, og føler en Krilren ligesom af Rottehaler over hele Legemet. Men det gaaer dog over igjen saasnart han kommer i frisk Luft. I hint Gravkapel skal der forresten være et slemt Spøgeri, og man vil mene, Prindsessen med Rottehalen endnu ikke har fundet Fred efter Døden. Hemmeligheden med Frøbenet skal imidlertid være meget mere udbredt, end man troer, og mangen Frøken og Frue skal hemmelig være i Besiddelse af den farlige Medekrog med den skarpe, fine Spids. Derfor er det, at man endnu saa ofte hører om Damer, som har en ubegribelig Magt over de unge Karle og kan gjøre dem lykkelige eller ulykkelige i en Haandevending. —

Dette Eventyr havde moret Pigerne i Borgestuen. En og Anden fandt vel, det maatte være deiligt at eie et saadant lille Frøben, men de Fleste fandt dog Maaden, hvorpaa det kunde erhverves, altfor farlig og Følgerne af dets Brug altfor afskrækkende.

Begge de unge Frøkener og deres Fætter loe ad Eventyret og Pigernes Overtro. Ingen af dem syntes videre at tænke derpaa; men en af Pigerne i Borgestuen fulgte efter den gamle Ellen, da hun gik, for at tale hemmelig med hende. Dog det lykkedes hende ikke; derimod lagde hun Mærke til, at Mo'er Ellen, paa et Vink af Frøken Ulrikke, var smuttet ind i hendes Sovekammer, hvor hun forblev næsten en hel Time, og, da hun siden forlod Gaarden, bar hun et Halsbaand med en Guldlaas, som man bestemt vidste havde tilhørt Frøken Ulrikke. Herover anstillede Pigen allehaande Betragtninger og lod sig med en hemmelighedsfuld Mine forlyde med, at Frøken Ulrikke nok snart vilde blive ligesaa farlig for de unge Karle som Prindsessen med Rottehalen. Denne Snak blev imidlertid udleet og glemt; den kom heller aldrig for Frøkenens Øren.

Frøken Ulrikke var udmærket smuk og havde især desheb en billedskjøn Figur. Hendes mørke Øine havde undertiden en Ild, som er usædvanlig i det nordiske Kvindeblik; men hun havde noget Koldt og Frastødende i sit Væsen, og et vist haanligt Smiltræk om Munden, som stødte Enhver fra hende, der ved første Bekjendtskab fandt hende elskværdig. Det Samme havde været Tilfældet med hendes Fætter, den unge Baron Anton R., der iførstningen havde fundet hende smukkest og mest tiltrækkende, men nu alt mere og mere følte sig hendragen til den yngre opblomstrende Søster, Frøken Agnes, hvis naive Inderlighed og aabne, uskyldige Hjertelighed var forbundet med et lyst Hoved og det yndigste Væsen. Hun var endnu dog først femten Aar gammel og ikke confirmeret. Under Baron Antons sidste Besøg paa Herregaarden var Frøken Ulrikke besynderlig lunefuld og undertiden bitter i sin Spøg baade mod Søsteren og sin Fætter. Hun lo og spøgede langt meer end tilforn, og det fatale Smiltræk om Munden forlod hende næsten aldrig.

Det var Midsommer. Baron Anton skulde den 23de Juni tiltræde en Udenlandsreise og havde lovet at komme igjen om to Aar, saasnart han kom tilbage fra Reisen. Han var i stor Gunst hos de unge Frøkeners Forældre, som allerede saae en tilkommende Svigersøn i ham, skjøndt de endnu ikke vidste, hvem af Søstrene han vilde erklære sig for eller hvem af dem, der havde ham kjærest, medens han i det daglige Selskabsliv syntes at vise dem begge ligestor Opmærksomhed, og de ligeledes begge syntes at have Meget tilovers for ham. Agnes var for ung og barnlig til endnu at gjøre sig selv tydelig Rede for sine Følelser; men Ulrikke gjennemsaae baade hende og Fætteren med sit skarpe, opmærksomme Blik.

Dagen til Baron Antons Afreise var kommen. Han skulde silde om Aftenen reise til nærmeste Kro, en halv Mil fra Herregaarden, for der samme Aften at oppebie Diligencen. Paa Ulrikkes Forslag fulgte hele Familien ham i den smukke St. Hansaften til Kroen, hvor man vilde opholde sig en Timestid, for at see paa Almuens Forlystelser ved den nærliggende Kilde og paa det smukke Syn af de mange Blus, der efter gammel Skik hver St. Hansnat antændtes paa alle Høiene i Omegnen.

Paa den nærmeste Høi ved Kroen brændte der dog intet Blus; den blev brugt til Rettersted, og der stod endnu en Stage paa Høien med det indtørrede Hoved af en Mordbrænderske, som der for nogle Aar siden var henrettet. Diligencen udeblev længer end sædvanlig. Man saae imidlertid paa de folkelige Forlystelser og mærkede ikke, at det næsten var Midnat. Da Diligencen endelig holdt ved Kroen, tog Baron Anton hastig Afsked med Familien, men savnede Frøken Ulrikke, som var gaaet ud i Krohaven, for atter at see paa Blussene. Da hun dog ikke fandtes i Haven, formodede man, at hun med Præstens Familie var endnu engang gaaet

ned til Kilden for at see paa Bondernes Dands. Diligence-kudsken blæste utaalmodig i sit Horn. Baron Anton sagde et hjerteligt Levvel til Forældrene og Frøken Agnes, i hvis Øie han saae en uforduIgt Taare. Han bad dem mange Gange at hilse Frøken Ulrikke — og kjørte bort. Da Diligencen kort efter, i det klare Maaneskin, rullede forbi den mørke Galgebakke, der laae nogle hundrede Skridt fra Kroen og hvorvaa Stagen med Mordbrænderskens Dødningehoved ragede i Veiret, medens det lange, mørke Haar flagrede om Stangen, syntes Baron Anton paa Bakkens Top at skimte en kvindelig Skikkelse med et langt, flagrende Slør, der dog øieblikkelig forsvandt paa den modsatte Side af Høien. Ulrikkes ranke Skikkelse og hvide Slør havde et Øieblik foresvævet ham; dog han fandt det usandsynligt, at hun ene skulde være gaaet derop saa silde; Diligencen rullede fort, og, uden at tænke mere derpaa, reiste han videre.

Omtrent to Aar efter hin St. Hansnat, i Begyndelsen af Mai Maaned, ventede man paa Herregaarden *** et Besøg af Baron Anton R. efter hans Hjemkomst fra Udlandet. Den Dag, han ventedes, skulde festligholdes med et glimrende Bal. Han kom først noget silde paa Aftenen og fandt Hovedbygningen prægtig oplyst. Hele Familien og mange Balgjester kom ham glade imøde. Agnes var i hans Fraværelse voxet og havde staaet til Confirmation sidste Paaske. Hun var overordentlig yndig i sin simple Baldragt og modtog ham med den inderligste Glæde. Ulrikke glimrede i en langt prægtigere Baldragt, der især delesbed fremhævede hendes yppige Former. Hun fremtraadte som en Herskerinde i den store Forsal, fulgt af en hel Deel unge Herrer, der kappedes om at vise hende Opmærksomhed, medens Søsteren ganske syntes at forsvinde i hendes Nærhed. „Her trækker afskyeligt. — Jeg har glemt mit Schawl!" — sagde hun, og de unge

Herrer vare som bortblæste, medens de kappedes om at hente det. Hun traadte nu sin bereiste Fætter imøde med en artig Hilsen, men med en vis kold Tilbageholdenhed, som smertede ham. Han erindrede, hvorledes han ved sin Bortreise fra Kroen for to Aar siden havde maattet ile, for at komme med Diligencen, og ikke fik sagt hende Farvel. Han skyndte sig nu med at bede hende tilgive, at han ikke havde ladet Diligencen kjøre og opsat Reisen, for at bringe hende det Ønske og udtale det Ord, der ved enhver Afsked med Venner dog altid havde en særegen Betydning for ham, uagtet saa Faa tænke paa hvor uendelig Meget det lille Ord: „far vel!“ kan indbefatte. Ulrikke skiftede Farve; men med et ironisk Smil bemærkede hun, at hans Galanteri havde et sentimentalt Anstrøg, som nu vel altsaa maatte være Mode i Paris. Han optog denne Yttring med saa godmodig Venlighed, at hun øieblikkelig forandrede Tonen; hun lagde sin høire Haand paa hans Arm, medens hun rakte ham den venstre og tillod ham at føre den til sine Læber. Idet hun nu hastig tog sin Haand tilbage fra hans Arm, var det som han følte et lille Ryk i sit Ærme af hendes Staal-Armbaand, hvorved hans Arm et Øieblik, imod hans Villie, kom til at hvile paa Silkesløifen ved hendes Barm. Hans forvirrede Undskyldning besvarede hun med et skjælmsk Smil og et lille Haandtryk. — Han saae nu først hvor fortryllende smuk hun var og følte sig øieblikkelig saa henreven af hendes indtagende piquante Væsen, at han næsten forsømte hele den øvrige Familie og de unge Venner, der kom ham imøde. Han maatte gjøre Vold paa sin ubegribelige Opbrusning for ikke at synes uhøflig eller utaknemmelig. Snart tumlede han imidlertid hen i en hvirvlende Dands med Frøken Ulrikke i den lyksaligste Glædesrus. Man saae dem ofte hviske sammen i et Sideværelse — og inden Midnat var han forlovet med Frøken Ulrikke.

De første fjorten Dage, han nu tilbragte paa Herregaarden, levede han som i en uafbrudt Henrykkelsesfeber, og han mærkede ikke hvorledes den stille, elskværdige Agnes hver Dag blev taufere, og hvorledes den friske Rødme paa hendes Kinder aftog. Forældrene vare særdeles tilfredse med Forlovelsen. Man modtog Lykønskninger fra alle Omegnens Familier, og der fulgte Fest paa Fest, hvorved Baron Anton og Frøken Ulrikke vare Hovedpersonerne. Ved ingen af disse Fester var Frøken Agnes tilstede; hun undskyldte sig med Upasselighed, og det var kun altfor grundet — hendes Tilstand blev snart betænkelig: hun faldt i en farlig Nervefeber.

Baron Anton spurgte vel hver Dag med Deeltagelse til hende; men han saae hende ikke, og han levede saa udelukkende i sin lidenskabelige Kjærlighed for Ulrikke, at næsten ingen anden Forestilling kunde gjøre sig gjældende i hans Sind. Snart troede han imidlertid med Uro at bemærke, at han ikke var den Eneste, der beundrede Ulrikke, men at dette var Tilfældet næsten med alle Omegnens unge Herrer, og selv med den unge, smukke Forvalter paa Gaarden. Det forekom ham, at hendes mørke Øine tindrede næsten med samme Ild, naar hun talte med dem eller rakte dem Haanden, som naar hun henvendte sig til ham, og den unge Forvalter nærmede sig hende undertiden med en Fortrolighed, der forekom ham upassende. Sin Forstemmelse herover kunde han ikke skjule; men det syntes ingenlunde at være Frøken Ulrikke ubehageligt. Hun lo og forsikkrede ham, at de indbildske Gjækkes Forelskelse hidtil kun havde moret hende som en høist underholdende Komedie. Hun var uudtømmelig i vittig Spot over alle disse indbildske Herrer, som endnu, efterat hendes Forlovelse var erklæret, ikke syntes at have opgivet deres taabelige Forhaabninger. Hun lovede snart at vise dem Vinterveien Alle tilhobe, men kun paa den Betingelse, at han uden

Skinsyge vilde finde sig i, at hun endnu i nogen Tid modtog deres Hyldest, indtil hun fandt Leilighed til paa en ret piquant Maade at vise dem tilbage for bestandig. Denne Grille, i hvis Udførelse Frøken Ulrikke satte en Triumf, gik den forelskede Fætter, efter nogle Indvendinger, dog tilsidst ind paa, og til Beviis paa, hvor langt han var fra at nære nogen Skinsyge, syntes han med største Ligegyldighed at see hende omsværmet af disse Tilbedere. Deres Tal formindskedes imidlertid hastig, medens flere af Omegnens unge Herrer pludselig reiste bort, og to af dem netop Dagen efter at de havde været i Selskab paa Herregaarden, hvor Ulrikke fortrinlig syntes at have begunstiget dem. Med Forvalteren paa Gaarden tog det en tragisk Ende. Efterat han en Aften havde havt en fortrolig Samtale med Frøken Ulrikke i Haven, skar han næste Morgen Halsen over paa sig med sin Ragekniv.

Det kolde Smil, hvormed Ulrikke fortalte Baron Anton denne Ulykke, gjorde et besynderligt Indtryk paa ham. Han saae alvorligt paa hende, men han saae nu kun hendes glimrende Skjønhed og kunde intet bebreidende Ord sige hende. Hun fortalte ham, triumferende og paa den mest lunefulde Maade, hvorledes hun havde seet alle sine taabelige Tilbedere for sine Fødder og derpaa givet dem saa nydelig en Kurv, som de kunde forlange.

Nogle Dage før Brylluppet var bestemt, var det St. Hansaften og netop to Aar siden Baron Anton havde tiltraadt sin Udenlandsreise. En Kildereise var bestemt til den Dag. Agnes var kommen op af sin Nervefeber og var endnu noget svag; men, for ikke at forstyrre Familiens Glæde, havde hun lovet at deeltage i Kildereisen. Da de om Aftenen kjorte hjem i den store, aabne Wienervogn, hvori Agnes sad paa Bagsædet, hos sine Forældre, og de to lykkelige Elskende alene paa Forsædet, saae de Blus rundt om paa Høiene.

Kun den store Lynghoi ved Kroen stod skummel og uoplyst tæt ved Veien. „Det er det fæle Rettersted!" — sagde Agnes, og gyste: — „der staaer endnu Hovedet paa Stagen!"

Ulrikke loe spottende ad hendes barnagtige Angest. Idet Baron Anton saae derop, erindrede han hvorledes han samme Nat for to Aar siden troede at have seet Frøken Ulrikkes Skikkelse paa Toppen af Hoien. I et overgivent Lune spøgede han med hende over at hun vist hin Nat, efter Mo'er Ellens Raad, havde begravet en levende Frø under Retterpælen, for næste St. Hansnat at hente en Tryllekrog til Mændenes Hjerter.

„Fy! hvor kan De spøge saa afskyeligt?" — sagde Agnes — men Ulrikke taug og havde skiftet Farve. Dog efter nogle Oiblikkes Betænkning lo hun hoit og spurgte, hvad der bragte ham paa det Indfald. Han erindrede hende da om Mo'er Ellens Eventyr og fortalte, hvorledes det hin Nat et Oieblik havde spøget i hans Hoved, medens han indbildte sig at have seet sin fortryllende Cousines Skikkelse paa Hoien. Det forekom ham endnu tydelig, at det store, hvide Slør, som hun ogsaa denne Aften reiste med, havde flagret om hendes Skuldre og udbredt sig som et Par uhyre Vinger, idet hendes Skikkelse forsvandt bag Retterpælen.

„Nu ja, om du havde seet rigtig" — sagde Ulrikke med kjæk, stolt Mine, idet hun fæstede et skarpt Blik paa ham — „om jeg virkelig havde været nysgjerrig eller barnagtig nok til at foretage slige Narrestreger — vilde du da betragte det som nogen stor Synd — eller vel endog som Hexeri og Trolddom? — Kan der i vor Tid endnu være Tale om sligt Galskab? —"

„Virkelig Trolddom troer jeg vel ikke existerer" — sagde Anton — „men selv den blotte Spøgen med sligt Kogleri

er mig modbydelig — den forudsætter dog altid en Lyst og Villie, som i Grunden er dæmonisk."

„Ei, ei, hvor min tilkommende Hr. Gemal tager den Spas høitidelig!" — udbrød Ulrikke med Latter — „hvor dog selv ret gode Hoveder i visse Stykker kan være forskruede og taabelige! — Jeg skulde næsten troe, du kunde holde mig for et Slags virkelig modern Hex, hvis jeg tilstod dig, at jeg havde et Ugleben eller et Torskeben eller et virkeligt Frøben hos mig med en Krog til at angle Hjerter med —"

„En saadan Tryllekrog har du virkelig" — svarede Anton — „men den er du født med i din Haand og dit Øie og din hele fortryllende Skikkelse, og den har du aldrig behøvet at hente under Galgebakken."

„For to Aar siden syntes jeg dog at have tabt den medfødte Tryllekrog, du er saa artig at tillægge mig" — svarede hun — „hvad om jeg da var bleven overtroisk af en hemmelig Faible for en vis ung Herre — og havde vovet min Salighed eller dog min sunde Menneskeforstand for at finde et Middel til at drage ham til mig, hvor urimeligt det var — —"

„Saa var det unegtelig en heroisk Handling, som jeg maatte paaskjønne" — svarede Anton — „men saa maatte du dog vel først have prøvet hint Tryllemiddel, inden du fandt det probat og anvendte det for Alvor, og det kunde være farligt — —"

„Farligt for Prøvekludene, hvis det var Andet, end Narrestreger, men hverken for mig eller dig. See!" — vedblev hun — „hvad synes dig om dette lille Ben? — om det er af en Ugle eller Flaggermus eller Frø, overlader jeg til din Lærdom at bedømme." — Med disse Ord fremtog hun af sit Etui i det lyse Maaneskin Noget, der lignede et fint Ben af et lille Dyr; det var spidst som en Naal og havde en lille Hage i den ene Ende. „Hør nu, og gys over den forskrække=

lige Historie!" — vedblev hun med et overlegent Smil — „med denne Krog rykkede jeg dig virkelig lidt i Ærmet, strax da jeg saae dig efter din Hjemkomst ved Ballet; mit Armbaand tog fat med, og det mærkede du; men dermed har jeg umærkeligt og for Spas nappet alle de unge Herrer i Ærmet, som har gjort Cour til mig for Alvor og ganske mærkeligt." — Hun lo og svingede den lille Krog med Haanden. „See! med denne Tryllestav behersker jeg dig endnu, hvis du ikke altid vil være saa artig at indrømme mig den medfødte Hjertekrog i Haand og Öie."

„Nei, lad mig dog see!" — udbrød Anton — „jeg troer virkelig, det er Halebenet af en Tudse. —"

„Fy, nei, kun af en levende begravet Frø; men tag dig iagt! rør ikke ved Spidsen! saa gaaer Kjærligheden over eller bliver til Desperation — og saa kan det gaae dig imorgen, naar du rager dig, som den sølle Forvalter."

Halvt i Spøg og halvt i Harme snappede han det lille Ben ud af hendes Haand og betragtede den spidse Krog, der nok dannedes af Dyrets Rygben. Med humoristisk Lune vilde han tilbagetrænge sin Indignation over den hele fatale Spas og over den Ligegyldighed, hvormed hun omtalte det ulykkelige Offer for hendes Forfængelighed. „Kom nu Nogen og sig, Romantikens og Hexeriernes Tid er forbi!" — udbrød han — „her holder jeg Gud Amors Tryllestav i min Haand, og Ve Den, jeg rører med Spidsen! — Er du bange? Ulrikke!"

„Rør mig ikke! stik ikke vor Kjærlighed ud! — rører du mig med Spidsen, er det idetmindste ikke galant — og Artighed forlanger jeg af Den, der vil være min Brudgom."

„Hvo kan tænke paa slige Hensyn! — Naar man er en mægtig Troldmand og svinger en Guddoms Tryllestav i sin Haand" — vedblev Anton i samme Lune — „saa er man jo et blindt Redskab for den guddommelige eller dæmoniske

Magt, hvis Aand har udkaaret os til sit Organ. See!" — vedblev han i exalteret Lune — „her kjører jeg paa Gud Amors Triumfvogn, med et Frøhaleben i min Haand, som hans Scepter — jeg lukker mine Øine, som den blinde Gud, og lader hans Pil ramme det Hjerte, han har udseet til at saares!" — Han lukkede sine Øine og fegtede nu iblinde til alle Sider med det lille Frøben.

„Au! du stak mig virkelig afskyeligt!" — udbrød Ulrikke, forbittret, og slog ham haardt over Haanden, saa han tabte det lille Ben og glemte Spasen, medens han bekymret udbrød: „Det kunde dog aldrig gjøre ondt? — er du virkelig vred? kjæreste Ulrikke!"

„Det er ude imellem os!" — sagde Ulrikke i den heftigste Tone med blussende Kinder, idet hendes Øine flammede vildt. — „Den, der saaledes kan fornærme mig som min Brudgom, vil blive en utaalelig Tyran som Ægtemand. — Det er Alvor! — jeg elsker dig ikke meer — jeg afskyer dig —"

Forgjæves søgte Anton og hele Familien at tale den forbittrede Frøken Ulrikke tilrette. Enhver, der vilde berolige hende, stødte hun voldsomt tilside, og hun truede med at springe ud af Vognen, hvis hun længer skulde sidde ved Baron Antons Side. Hun skiftede Plads med sin Fader og satte sig i en Krog af Vognen, hvor hun lukkede Øinene, som om hun vilde sove; men Maanen oplyste hendes Ansigt, og man saae med Uro og Spænding hvorledes Minespillet afvexlede mellem Graad og krampagtig Latter. Hun syntes virkelig farlig syg. Da hun kom hjem, fantaserede hun og blev bragt tilsengs. Uagtet Lægen boede i Nærheden, kunde han dog ikke komme før det var Morgen, og da havde Sygdommen allerede udviklet sig til en alvorlig Galdefeber. Hun stirrede vildt om sig og kjendte Ingen, undtagen Anton, som hun dog altid voldsomt stødte fra sig, naar han med Deeltagelse.

vilde nærme sig hendes Leie. Hun paastod, han havde stødt hende tusinde Dolkestik i Hjertet med det ulyksalige, forkoglede Frøben. Snart raabte hun, at hun var en Troldkvinde, som skulde levende brændes; snart troede hun, at hun allerede laae paa Baalet; undertiden sprang hun op og flagrede med Armene som Vinger, og snart igjen paastod hun, at hun var et Spøgelse og at hun var Prindsessen med Rottehalen, som nu gik igjen. Hun kom ikke mere til Samling, og fjorten Dage efter hin St. Hansnat var hun død.

Kort efter døde ogsaa gamle Mo'er Ellen. Bryggerspigen paa Herregaarden, den samme, som for to Aar siden havde opdaget Ulrikkes hemmelige Sammenkomst med denne Kvinde, nikkede nu hemmelighedsfuldt og lod sig forlyde med, at der maaske kunde være Meer i Frøken Ulrikkes sidste Feberdrømme, end man vilde troe.

Baron Anton reiste atter et helt Aar udenlands for at overvinde det nerverystende Indtryk, Ulrikkes pludselige Sygdom og Død havde gjort paa ham. Hans lidenskabelige Kjærlighed til hende forekom ham meer og meer som en Fantasie-Forvildelse, medens hans første inderlige Følelse for den stille, elskværdige Frøken Agnes med stedse voxende Magt traadte frem igjen i hans Sind.

Næste Efteraar, saasnart han var kommen tilbage fra Reisen, erklærede han sig for hende. Hun tilstod ham, at hun i tre fulde Aar havde elsket ham i Stilhed og nær var død af Sorg dengang han blev forlovet med Ulrikke.

Da deres Bryllup stod paa den gamle Herregaard, fortalte Bryggerspigen i Borgestuen Eventyret om Prindsessen med Rottehalen, og Nogle meente, det var godt, at Mo'er Ellen nu var død, og at hun nu ikke længer kunde lære de unge Piger Konsten med Frøbenet.

Linnedsamlersken.

Pastor S. Sørensen i Skovsømagle opholdt sig i Aaret 1806, som theologisk Candidat, i Kjøbenhavn. Han havde tinget sig i Kost hos en gammel, skikkelig Præsteenke, Madam Winther, i lille Kirkestræde. Her havde han kun et eneste Værelse paa tredie Sal med Indgang fra Trappegangen. I hans Værelse var der dog en anden Dør, der gik ind til et Sideværelse; men den var bleven laaset fra den modsatte Side, og hans Seng var sat for den, saa der ikke var Gjennemgang. Indenfor denne Dør havde Vertinden et meget stort Værelse paa fire Fag, men som kun brugtes til Pakkammer saavelsom til Klæder og Linned. Den flittige Candidat havde kun faa Bekjendter; han sad næsten altid hjemme ved sine Bøger, naar han ikke gav Time-Informationer, og hver Middag spiste han og drak Kaffe med den gamle Madam Winther. Naar han traadte ind i hendes Værelse, fandt han hende altid ved Rokken, som hun kun satte tilside, naar der var anrettet. Alle fire Vægge i hendes Dagligstue vare behængte med fint spundet Hørgarn i Nøgler og Net. Foruden sin stille Logerende og en gammel Tjenestepige, som besørgede Husholdningen, saae hun kun to andre Mennesker, nemlig en Hørkræmmer og en Linnedvæver, som regelmæssig den første Dag i hvert Fjerdingaar gjorde Afregning med hende og modtoge Betaling for hvad der i Qvartalets Løb var leveret hende af Varer og af Arbeide.

„Hvor De dog er umaadelig flittig, gode Madam Winther!“ — sagde Candidaten næsten hver Dag, naar han kom ind for at spise; og hun hilsede ham venlig med et halvt Suk, uden at tage Foden fra Rokken førend i det Øieblik, Maden stod paa Bordet. — „Men hvad bruger De alt det Garn til?“ spurgte han da som oftest.

„Ih, hvad Andet, allerbedste Hr. Sørensen, end til Linned!“ — svarede hun da gjerne: — „den Guds Gave kan man aldrig have for Meget af.“ — Han fik da en lang Historie om hendes Ungdom, og hvorledes hun fra sit femte Aar havde spundet paa den selvsamme Rok og selv spundet hver Traad til sit Udstyr — og, da hun blev Præstekone paa Landet, ikke alene besørget selv den vidtløftige Landsbyhusholdning, men ganske alene spundet hver Traad til sine tre Døttres Udstyr. Denne hendes Levnetshistorie endte da gjerne med, at hun græd, medens hun fortalte ham, hvorledes alle tre Døttre vare døde inden deres Bryllup. Hvad der saa trøstede hende igjen, var altid den Tanke, at de alle Tre havde spundet en ligesaa fin Hørgarnstraad, som hun selv, og at hun ikke havde skilt sig ved et eneste Stykke Linned eller Dækketøi, som de kjære Børn havde spundet Garnet til, samt at hun Gud ske Lov selv endnu kunde spinde over et Pund Garn om Ugen og hvert Aar lade forfærdige ligesaa mange Sæt Dækketøi af de fineste Mønstre, som da hun var ugift og i sin kraftigste Alder.

„Men, kjære, gode Madam Winther!“ — gjentog da Candidaten — „jeg kan kun ikke begribe, hvad De bruger alt det Linned og Dækketøi til: De lever jo ganske ene og gjør aldrig Selskaber, og De vil jo ikke sælge det ringeste til Kræmmerne.“

„Hvad jeg bruger det til? allerbedste Hr. Sørensen! — hvor kan De spørge derom? Seer De ikke altid det hvideste Dækketøi paa mit Bord? og det fineste Linned bærer jeg

altid, med Respekt at sige, paa mit Legeme; men hvad jeg ikke daglig bruger, det samler jeg i mine Linnedskabe og udlufter jævnlig og lader det vaske hvert syvende Aar — men sælge det! — Gud bevare mig naadelig, allerbedste Hr. Sørensen! — ingen fornuftig Husmoder skiller sig ved sit Linned."

„Men hvor faaer De Plads til det?"

„Jeg takker min Gud og Opholder, bedste Hr. Sørensen, at jeg har Raad til at beboe denne rummelige Husleilighed. I de første ti Aar vil der endnu være Plads nok i Salen til mine Linnedskabe, og under Gud mig Liv og Helbred til at spinde og gjøre Lærred i tyve Aar til —"

„Men, allerbedste Madam!" — afbrød han hende — „til hvad Nytte opdynger De alt det?"

„Ih, min Gud!" — vedblev hun — „gives der da nogen nyttigere Ting i Verden end fint og propert Linned? og De, som er en gudfrygtig ung Mand, som snart skal være Præst, kan De tvivle paa Nytten af Guds herligste Gave og af den stille, huslige Flid?"

„Men De, som har været Præstekone, har De glemt hvad der staaer om Himmelens Fugle? — de spinde ikke, de væve ikke, de samle heller ikke Dreiel i Linnedskabe" — indvendte Candidaten.

„Om jeg kjender min Bibel? jo det maa De troe! men De forandrer det kjære Guds Ord, bedste Hr. Sørensen!" — vedblev hun da ivrig og hentede sin Bibel. — „Det Sted om Fuglene vil jeg dog ikke efterslaae — det kjende vi nok; men husker De Stedet i Daniels 10, 5. om den Mand, Propheten saae iført i linnede Klæder og som jo var vor Herre selv før hans Aabenbarelse i Kjødet."

„Nei, kjære Madam Winther, det var en skabt Engel, efter hvad Theologerne af Sammenhængen maae slutte." —

„Ligemeget! han bar dog linnede Klæder, ligesom alle de

Engle, vi læse om, der kom i hvide Klæder til Menneskens Børn — og kan De negte, at der intet Herligere gives i Himmel og paa Jord til at arbeide for med sine Hænder, end det velsignede Linned? Husk paa Stedet hos Marcus i det 14de Cap. 51de og 52de Vers om den unge Karl, som var klædt med et fint Linklæde paa sit bare Legeme og som vist ogsaa var en Engel! ikke at tale om den rige Mands Dragt i Lucas 16, 19. og det mærkelige Sted i Johannis Aabenbaring 15, 6. om de syv Engle, som vare iførte rene og skinnende Linklæder, ombundne omkring Brysterne med Guldbælter."

„Bedste, kjære Madam Winther, jeg troer sandt for Herren, De læser kun Deres Bibel forsaavidt den handler om Linned, og at selv Deres Gudsfrygt og hvad der er det ene Fornødne tilsidst kun bliver Dem Hørgarn, Dreil og Særker. Tænk dog, for Guds Skyld, paa andre Ting i Verden! ellers bliver det en fix Idee hos Dem, og De kan komme til at gaae igjen efter Døden i Deres Linnedkammer; thi hvor vor Skat er, der er vort Hjerte og vor Sjæl. Løsriv Dem for Himlens Skyld fra dette Afguderi! læs dog engang imellem ogsaa smukke verdslige Bøger! maa jeg ikke laane Dem nogle af mine?" —

„Læse? hvad tænker De paa, allerbedste Hr. Sørensen! hvor skal jeg faae Tid til at læse, undtagen om Søndagen? og da holder jeg mig til Bibel og Postil: de forlede ikke til Afguderi, veed jeg, og hvor kan der være noget Ondt i, at jeg da fornemmelig mærker mig de Steder, der kan oplive og styrke mig i min daglige Gjerning, og at jeg glæder mig over den Glands, hvori det kjære Guds Linned skinner baade i Himmel og paa Jord fra de hellige Profeters og Apostlers Tider." —

Saaledes omtrent kunde hun hver Dag vedblive til hun havde spiist sin Middagsmad og drukket sin Kaffe, hvorpaa

hun atter satte sin Rok i Gang, medens Hr. Sørensen tog Afsked og gik til sine Bøger.

En Søndag Eftermiddag havde han dog faaet hende overtalt til at give sine Tanker en anden Retning. Han havde talt med hende om hendes Forlovelsesdage og hendes Kjærlighed til hendes afdøde Mand, og i den Stemning, hun nu var kommen i, vilde han læse Axel og Valborg for hende; men han kom ikke længere end til det Sted, hvor Klædet skæres over imellem de adskilte Elskende. — „Det var et Linklæde" — udbrød da Madam Winther — „et fint, skinnende Linklæde, ikke sandt?" og nu kunde hun ikke tænke paa Andet.

Saaledes gik det hver Gang den omhyggelige Candidat, der virkelig frygtede for den uhyre Eensidighed i den brave Kones Tænkning, vilde tale med hende om andre Ting og give hendes Fantasie en anden Retning.

Deels for at modarbeide hendes eensidige Kjærlighed til Linned og deels af en vis Forkjærlighed, han selv havde for uldne Nattrøier, paatog han sig undertiden i en halv ironisk Stemning at udvikle hende sin Theorie om Uldens langt større Vigtighed for Verden, og vilde bevise hende historisk, at ikke alene den saa almindelige Brystsyge her i Norden, med saa megen anden Skrøbelighed, men selv de nyere Tiders Overforfinelse og sædelige Fordærvelse var kommen ind her i Landet ved Brugen af Linned, medens vore Forfædre, der gik med Uldskjorter og aldrig kjendte Linned, vare langt større, stærkere, friskere og i mange Maader sædeligere end den nærværende Generation.

Dette vilde hun meget nødig indrømme ham, medens hun af Bibelen vilde bevise ham Linnedets tidligere Brug i Verden og blandt andet anførte Stedet i første Krønikernes 4, 21. om en hel Slægt af Linnedvævere. Dog heri blev hun med megen Lærdom slaaet af Marken af Candidaten, der paastod,

at det Arbeide, hvoraf hin Slægt var berømt, beviislig var Bomuldsarbeide, og han benyttede meget spindsfindig dette hendes Citat til at bestyrke sin Berømmelse over Ulden, hvortil han, paa Grund af Navnet, ogsaa halvt henregnede Bomulden. Hans Bekymring over den brave Kones Fortabelse i hendes verdslige Syssel var imidlertid alvorlig. Hvad der endnu mere forøgede hans Uro for hende og næsten gjorde ham Opholdet i hendes Hus uhyggeligt, var den Omstændighed, at han ofte om Natten blev vækket ved en puslende Lyd i det store Pakkammer, hvortil Døren fra hans Værelse var spærret med Sengen. Det forekom ham, at der ofte efter Midnat blev lukket Skabe op og i, medens der hele Timer ligesom blev udpakket eller indpakket Linned.

„Nu gaaer dog Deres Flid og Iver altfor vidt, gode Madam Winther!“ — sagde han en Middag — „naar De ikke engang under Dem Ro til Deres Nattesøvn for det ulyksalige Linned.“

„Hvorledes det? allerbedste Hr. Sørensen! jeg ligger saamænd i min Seng hver Aften Kl. Ni og sover hver Morgen til Kl. Sex. I mine unge Dage sad jeg hver Morgen Kl. Fem ved min Rok; men noget gammel bliver man dog altid med Tiden.“

„Jasaa!“ — svarede Candidaten og studsede — „det maa altsaa være Pigen, der pusler om Natten i det store Pakkammer med Deres Linned og Dækketøi.“

„Pigen! Gud frie mig! hun sætter aldrig sin Fod der uden jeg selv er med. Laasen er dirkefri, og jeg udleverer aldrig Nøglen til nogen Moders Sjæl; den ligger hver Nat under min Hovedpude. De maa, saa visselig, have drømt, Hr. Sørensen!“

„Ja, enten maa jeg drømme med aabne Øine eller De maa sukke og arbeide i Søvne, gode Madam Winther!

men inat veed jeg, drømte jeg ikke; jeg havde endnu ikke slukket mit Lys da Vægteren raabte: „Ræk os din Haand, o Frelsermand, saa vorder Byrden let!" Det er Klokken Eet, som De veed — men Deres Gang og selv det lille Suk, De undertiden uvilkaarlig udstøder, hørte jeg tydelig i Værelset ved Siden af mit — og det var ikke lette Byrder, De slæbte ud og ind af Skabene; det kunde jeg høre paa den tunge, hule Lyd, det gav."

„Herre min Gud!" — udbrød Madam Winther og brast i Graad — „De havde dog Ret! min Sjæl har aldrig Fred for det Linned. Inat havde jeg et svært Arbeide med at tælle det altsammen i Tankerne, eftersom jeg vidste det laae paa hver Hylde i hvert Skab; jeg faldt først silde i Søvn og maa vel have drømt det Samme; for da jeg vaagnede, laae jeg i en iskold Sved og var næsten afmægtig af Træthed; men jeg laae i min Seng — Nøglen var under mit Hovedgjærde, og mine Skoe stod, som sædvanlig, omvendt for Sengen med Hælene indad, som jeg altid sætter dem inden jeg lægger mig til Ro. Gud hjælpe mig, allerbedste Hr. Sørensen!" — vedblev hun med et dybt Suk. — „Er jeg da virkelig bleven til et Spøgelse selv førend jeg er død! — Jeg husker nok, De truede mig engang med, jeg vilde komme til at gaae igjen i mit Linnedkammer efter Døden, fordi jeg har gjort det kjære Linned til min Afgud — thi hvor et Menneske har sin Skat, der maa hans Sjæl jo være. Men, De er en lærd Mand — sig mig paa Deres Samvittighed — troer De, det er muligt, at man saaledes kan være bemærkelig paa et andet Sted, end hvor man virkelig er, og man paa en saadan spøgelseagtig Maade kan give sin Sjæls Nærværelse og Sysler tilkjende, hvor man dog blot er tilstede med sine fredløse Tanker?" —

Hun sagde dette i et Slags Spænding og selv i et andet Sprog, end der var hende sædvanligt.

„Nei, for Pokker, det troer jeg ikke" — svarede Sørensen og sukkede — „men jeg troer, De ligefrem gaaer isøvne, uden at vide det, og vaagner først, naar De er kommen tilbage igjen og virkelig har været i Linnedkamret."

„Ak, gid det dog ikke var værre! Allerbedste Hr. Sørensen!" — bad hun ængstelig — „tjen mig i at tage Nøglen til mit Linnedkammer ind til Dem i nogle Nætter! saa veed jeg da, at jeg ikke kan komme virkelig derind, og saa vil med Guds Hjælp det Pusleri faae Ende."

Candidaten føiede hende deri. I tre Nætter havde han den store Pakkammernøgle inde hos sig. For at ingen Fremmed skulde bemægtige sig den, havde han maattet love den Gamle, at lægge den under sin Hovedpude.

Den første Nat sov han roligt og mærkede Intet. Den anden Nat vaagnede han ved den samme Puslen og Syslen i Sideværelset, som han før havde bemærket. Han greb strax efter Pakkammernøglen under sin Hovedpude og fandt den liggende paa sit Sted. Hin Puslen var nu ogsaa ophørt, og han meente, det dog muligt kunde have været en Drøm med en Gjentagelse af hvad han før virkelig havde hørt paa denne Tid af Natten. Vægteren havde just raabt Eet. Han talte Intet derom til Madam Winther; men tredie Nat paa samme Tid troede han atter længe at have hørt hin uhyggelige Puslen i Sideværelset. Han var dog bleven liggende stille med lukkede Øine og havde lyttet. Endelig ophørte hin fatale Lyd; men noget efter syntes han, at hans Hovedpude bevægede sig under hans Hoved, og han hørte et dæmpet Suk. Det var en Maaneskinsnat; han laae med Ansigtet mod den sparrede Dør, for ikke at forstyrres af Maaneskyset. Efter nogen Betænkning vendte han sig pludselig, og saae nu en kridhvid Skikkelse svæve gjennem Stuen og forsvinde ved Gangdøren, som der faldt Skygge over fra Hjørne-

skabet. Han saae ikke Døren bevæge sig; men han syntes at høre en sagte Klirren ved Laasen. Han stod op for at undersøge det Hele. Den store Pakkammernøgle laae ligesom forrige Nat under hans Hovedpude — og Gangdøren var lukket ilaas. Hans Dørnøgle hang paa Sømmet ved Hjørneskabet. En Mulighed var det, at den skinnende hvide Skikkelse, han troede at have seet, havde været Madam Winther, i sit hvide Nattøi, der i ubevidst Søvngængertilstand havde været i hans Kammer, hvortil hun instinctmæssig kunde have benyttet sig af sin egen Nøgle til Stuen; men hun maatte da vel have været der to Gange samme Nat, først for at hente Pakkammernøglen under hans Hovedpude, og siden for at lægge den der igjen; thi at hun eller nogen Anden maatte have været i Pakkamret den Nat, kunde han ikke tvivle om.

Det hele Eventyr satte ham dog i en besynderlig Stemning. Næste Dag holdt han en alvorlig Advarselstale til Madam Winther over hendes Afgudsdyrkelse, som han kaldte det, med det fordømte Linned, og han besluttede at flytte ud af Huset den følgende Dag.

Sidste Nat, han sov der i Huset, vaagnede han ved samme Time, imellem Tolv og Eet, ved samme hemmelighedsfulde Puslen og Travlhed i Linnedkamret. Det formentlige Søvngængeri havde nu modtaget en vis spøgelseagtig Skikkelse i hans Fantasie ved Vertindens gjentagne Forsikkring, at intet levende Menneske og hun nu heller ikke selv paa nogen bekjendt naturlig Maade kunde komme derind, naar han selv havde Nøglen under sin Hovedpude og lod sin Dørnøgle sidde i sin lukkede Dør. Dette havde han ogsaa denne Aften iagttaget. Uvilkaarlig havde han nu fornummet en ham hidtil ubekjendt Gru for en Naturhemmelighed, som han ikke kunde forene med sine Begreber, men om hvis Mulighed den Gamle saa ængstelig havde spurgt ham. Han foer op med heftig

Uro og kom med Albuen til at støde til Døren, som spærredes af hans Seng og som gik ind til Linnedkamret. Han troede, den var tillaaset; dog dette maatte ikke været Tilfældet — den sprang helt op, og den lange, dybe Linnedsal laae, halvt oplyst af Maanelyset, for hans Øine. Han stirrede forbauset derind, men saae kun Skabe og Borde. Paa alle Bordene laae der store Stabler af Linned, og et af Skabene syntes ham stod aabent; men der var dødsstille, og han saae intet Menneske. Han reiste sig halvt op i Sengen for at trække Døren til, og hans Blik faldt derved til en Krog af Stuen, som det svageste Maanelys oplyste. Her saae han nu pludselig den samme hvide Skikkelse, der forrige Nat var svævet gjennem hans Stue, og han troede tydelig at kjende sin Vertindes magre, blege Ansigt, kun var det endnu blegere end sædvanlig. Hun stod ubevægelig som et Marmorbillede og vendte de dødt stirrende Øine imod ham. Han drog Døren hastig til og bandt den fast forinden med sit Halstørklæde; han lagde sig tilbage i Sengen, men kunde ikke sove; han syntes atter at høre en sagte Puslen derinde, som dog øieblikkelig ophørte. Den store Nøgle laae under hans Hovedpude. Hun maa dog gaae isøvne, og har maaske en Hovednøgle til Linnedkamret, tænkte han — men Billedet af hin stirrende Skikkelse syntes ham dog for skyggeagtig til at være et virkeligt Menneske; det vedblev at staae ængstende for hans Fantasie, og han lukkede ikke et Øie den hele Nat.

Uden nærmere at undersøge denne Sag og uden at forurolige den brave gamle Kone med videre Meddelelser om sit natlige Eventyr, flyttede han, efter sin Bestemmelse, næste Dag ud af Huset.

Kort efter blev Candidat Sørensen Præst paa Landet. I Aaret 1808 opholdt han sig nogle Dage i Kjøbenhavn, og da han en Morgen gik igjennem lille Kirkestræde, saae han

uvilkaarlig efter sin gamle Studenterbolig. Det graae Vindingsværks-Hus var forsvundet, og i dets Sted stod der et halvopført grundmuret Hus paa tre Etager, men uden Tag og Vinduer. Det forrige Hus var brændt i Bombardementet 1807. Han erkyndigede sig om sin gamle Vertinde og opsøgte hende i hendes daværende Bolig i Nyhavn. Han fandt hende mild og venlig, som altid, ved sin Rok, og — som han syntes — med et meget gladere Ansigt end nogensinde før. Det gamle Vanesuk havde hun dog ikke aflagt. „Ak! Velkommen, allerbedste Hr. Pastor!" — udbrød hun og rakte ham den ene Haand, uden at reise sig fra Rokken, medens hun bad ham tage Plads i Stolen ved Siden af sig. — „Gud ske Lov og Tak, jeg seer Dem igjen, kjæreste Hr. Sørensen!" — vedblev hun — „jeg har Meget at takke Dem for; næst den kjære Gud velsigner jeg Dem hver Dag siden ifjor Efteraar. De havde Ret: det Linned og det Pakkammer var min Ulykke; jeg havde aldrig Fred derfor, og jeg var bange, jeg allerede paa en Maade gik igjen derfor, som et Spøgelse, i levende Live; men saa sendte Vor Herre os de Engelskmænd, som tog vor Flaade og brændte vor By — og det var min Frelse. Alt mit Linned brændte, Gud ske Lov! paa det nær, jeg havde til daglig Brug — og siden tænker jeg aldrig meer paa at samle Linned eller spinder en Traad dertil." Idetsamme snurrede hun ivrig sit Rokkehjul.

„Men, min Gud og Fader! De sidder jo ved Rokken endnu, som altid" — udbrød Hr. Sørensen — „og De har jo neppe Tid til at tage Haanden fra Traaden, for at række mig den."

„Allerbedste Hr. Sørensen! luk dog Deres velsignede Øine op og see! — jeg takker min Gud for Tabet af det ulyksalige Linned, og jeg glemmer aldrig Deres gudfrygtige

Ord — nu spinder jeg kun Uld." — Hun viste ham en hel Dragkiste med Uldgarn og endeel uldne Trøier, hvoraf han maatte modtage en til Foræring. Han rystede paa Hovedet med et ironisk Smil og roste den fortræffelige Trøie, men opgav Muligheden i at bringe hendes Omvendelse videre end fra Linned til — Uld.

Glasſkabet.

Den rige Handelsmand Mr. Seyfert i London var bleven Enkemand. Han var en Særling og kun lidet yndet, da han gjaldt for en kold Egoist og hjerteløs Pengemand, der ingen andre menneskelige Pligter erkjendte, end punktlig Opfyldelse af hvad der var Lov og Ret i Landet. Han var kun nogle og tredive Aar; hans rolige, uforanderlige Ansigt var som udhugget af Sten. Han var udelukkende Forretningsmand og paastod med et Slags Stolthed, at Alt, hvad man kalder Fantasie og Følelse, var en Forskruelse og Sygelighed, som var fremmed for hans gode, sunde Natur. Hans Ægteskab var ufrugtbart og havde kun været lidet lykkeligt. Den afdøde Fru Seyfert havde været en udmærket smuk Brunette, med et heftigt, næsten sydlandsk Temperament. Modsætningen mellem hendes Lidenskabelighed og hendes Ægtemands Kulde havde ofte givet Anledning til huslige Optrin, der dog kun vare Enetaler, medens Manden altid ved slige Udbrud iagttog den ligegyldigste Taushed. Ved sit Ægteskab havde Grosssereren, der tillige var Juveleer, erhvervet sin store Formue; men ved Ægteskabscontracten var det paa det Nøiagtigste fastsat, at, hvis hans Hustru døde uden Livsarvinger, skulde hendes hele medbragte Formue, med Renter og Renters Renter, udbetales til hendes Slægtninge, fra den Dag og Time, hun var begraven.

Uagtet denne Ægteskabscontractens Bestemmelse, forblev dog Mr. Seyfert, til stor Ærgrelse for hans afdøde Kones Familie, i lovgyldig Besiddelse af den hele Formue. Han

erklærede nemlig, at han havde elsket sin ømme Ægtefælle saa høit, at han aldrig vilde afsee hendes Legeme; — han lod hende ikke begrave, men lod hendes balsamerede og sminkede Lig i en glimrende Dragt med kostbare Prydelser og Smykker opstille i et Glasskab i sit Sovekammer, ligeoverfor Vinduet, hvorfra enhver Forbigaaende kunde see det om Dagen og undertiden om Aftenen i Maanelys. Det kom til Retssag med den Afdødes Slægtninge; men ifølge den ordrette Lovfortolkning vandt Mr. Seyfert Processen. Han beholdt virkelig Liget i sit Sovekammer. Hver Aften, naar han gik tilsengs, trak han kun et grønt Gardin for Glasskabet — og sov rolig.

Fra det Øieblik, Liget stod i Glasskabet, syntes imidlertid Lykken at have forladt Huset. Det gik tilbage med Handelen; flere kostbare Forsendinger med amerikanske Skibe forliste, og vigtige Speculationer med spanske Bankobligationer mislykkedes. Der kom idelig Sygdom i Huset blandt Tjenerskabet, og Ingen syntes at kunne leve der, uden Mr. Seyfert selv, der havde en urokkelig Helbred; men hans steenhaarde Ansigt bar nu Præget af mørk Trods. Processen havde kostet ham Meget, og ved en Række uheldige Speculationer led han i et eneste Aar saa store Tab, at han mistede sin Credit, og alle Fordringer paa Huset paa een Gang strømmede ind. Det var netop Aarsdagen efter Konens Død, at han, efter en Afregning med sin Bogholder, erfarede hele sin mislige Stilling og at han fra en Millionair vilde være bragt til Betlerstaven og til Gjeldsfængslet, hvis han ikke inden næste Morgen kunde tilveiebringe en Sum af 40,000 Pund Sterling.

Hans Ansigt blev dog uforandret ved denne Opdagelse. Med et koldt hoverende Nik gik han til sit Sovekammer. I sin balsamerede Kones Ligdragt havde han anbragt Diamanter til en Værdi af 50,000 Pund. Denne Skat, som han,

tværtimod sine kloge Kjøbmands-Principer, et helt Aar havde ladet henstaae i Glasskabet, som en død Capital, tænkte han nu at gribe til, og — da han denne Nat temmelig silde gik til sit Sovekammer, drog han ikke, som sædvanlig, Gardinet for Glasskabet, men satte Lampen paa Bordet og aabnede Glasskabet, for at fratage Liget de kostbare Prydelser, der nu vare hans eneste Redning. I Ligets Øienhuler havde han ladet indsætte kostbare Saphirer; i deres Sted syntes nu dog, til hans Forbauselse, et Par matte Glasøine at stirre ud paa ham; og Diamanterne, som han hver Aften i et helt Aar troede at have seet, kunde han ikke opdage. I den skarpe Lysning fra Lampen var det ham, som de døde Glasøine pludselig luede og loe haanligt ad ham — og han traadte tilbage med en uvilkaarlig Gru. Tanken om, at en utro Betjent, som han samme Dag havde jaget af sin Tjeneste, kunde have plyndret Liget, blandede sig med en pludselig Rædsel for den Døde — en Følelse, hvorfor han hidtil syntes at have været aldeles fri. Forestillingen om det umaadelige Tab, der nu vilde bringe ham i Gjeldsfængslet næste Morgen, overvandt dog hin Gru for den Døde. Med en næsten krampagtig Kraftanstrengelse rev han Liget ud af Glasskabet, for at undersøge det ved Lampen og lede om sin Skat; men jo meer han tumlede med Liget, jo meer forvirrede sig hans Tanker. — Ethvert sandt og gribende Ord, hans ulykkelige Kone havde sagt ham, men som han iskold havde ladet fare sig forbi uden at svare, tonede nu bebreidende for hans Sjæl med den Afdødes Røst; han troede, virkelig at høre hendes Stemme, og han syntes, den Dødes blaae Læber bevægede sig. — Formastelígheden i hans hykkelske og svigfulde Behandling af Liget, hvorved han bedrog hendes Frænder og berøvede hendes jordiske Levninger den Gravens Fred, de fleste Mennesker sætte saa høi Priis paa, syntes første Gang at faae Skikkelse i hans Be-

vidsthed. „Ja, du har Ret!" — mumlede han — „jeg var intet Menneske — jeg var en Steenmand — jeg var et Uhyre — jeg elskede Intet uden mig selv og dine Rigdomme — men hvor er de? hvor er Diamanterne, jeg lod dig prunke med i Døden? — Den Glands og Ære vilde jeg dog unde dig — der skulde du staae i Pant for mig for min Lykke — ha, min Lykke — den tog du med dig til den fordømte Aandeverden, du vilde skræmme mig med — og Diamanterne tog du med! — nei, dem har en Tyv frataget dig — hvi skræmmede du ham ikke med dine Ildøine? — hvi hvidskede du ikke til ham, som nu til mig, om den evige Fordømmelse? — ha, ti, ti! — slip mig! — du kvæler mig!" — Det var ham, som den Døde klemte sine Arme om hans Hals og lee forfærdeligt. Han tumlede bevidstløs om paa Gulvet. — Liget faldt ovenpaa ham. I denne Stilling fandtes han om Morgenen, endnu levende, men — vanvittig. Tabet af hans Skat og hans Rædsel for den Døde var i eet og tyve Aar hans eneste Tanke. Nattescenen med Liget, som Ingen havde været Vidne til, gjentog han bestandig i sit Vanvid. Deraf erfarede man først, hvad der var skeet, og hvad han havde troet at høre og see i hans natlige Tumlen med Liget. Diamanterne fandtes aldrig. Millionairen, Mr. Seyfert, døde som Fattiglem i et Hospital for Vanvittige i London.

Vægterfamilien.

En Aften sad Major Selman, der nylig var bleven Godseier i Sjælland, i et Selskab af musikalske Venner i Kjøbenhavn, hvor han deeltog i Udførelsen af Qvartetter og firstemmige Sange. Man var silde kommen til Aftensbordet, og Tiden løb hastig under den muntre Samtale. Vægteren raabte Eet. Majoren reiste sig for at gaae til sit Logi i Hotellet, men standsede og lyttede forbauset. „Det er da Pokker til Vægter, I har her i Gaden!“ — udbrød han — „hvilken Kraft i den dybe Bas, som i en Dommedags-Basun!“

„Han er ogsaa en Kæmpekarl“ — svarede Verten i det musikalske Selskab, den unge Doctor Halden: — „han holder to rasende Svirebrødre paa eengang i stive Arme og sparker den tredie med det Samme i Rendestenen, og det med samme Rolighed, som jeg tænder min Cigar og sparker Spyttebakken til Sofaen. — Det saae jeg forleden Aften.“

„Det kan jeg ikke begribe“ — sagde en Anden af Selskabet: — „vor Vægter her i Gaden er jo en lille, spinkel Fyr og har en fin, men nydelig Stemme; han lukker tidt Porten op for mig, naar jeg kommer silde hjem og har glemt min Portnøgle; jeg kommer sjelden fra Selskab før over Eet, og har tidt med Fornøielse hørt ham raabe baade To og Tre.“

„Det maa altsaa have været en Anden“ — sagde Majoren, — „men den Karl, der nu synger, kan jeg lide. Saadan en Borgvægter gad jeg havt paa min gamle Middelaldersborg. Den smukke Skik med vore Vægtervers holder jeg af; kun

maatte Verſene ſynges dæmpet og rent, men ikke ſkriges ſom ſædvanlig. Muſikken er igrunden fortræffelig. Her ligger den jo harmoniſk udſat. — Lad os ſynge den!"

Den firſtemmige Sang begyndte nu igjen, og man mærkede ikke hvor ſilde det var, før Vægteren raabte To. „Nu ſkal det være Alvor! — god Nat!" — afbrød Majoren og greb ſin Hat, men ſtandſede og ſtudſede paany ved Vægterens Sang. Det var ikke længer hin dybe Basſtemme; det var en noget ſvag, men deilig, næſten kvindelig Altſtemme, med det overordentligſte Udtryk, og Sangen blev foredraget fuldkommen rigtig, ſaaledes ſom den nylig var udført efter Noderne af de muſikalſke Venner.

„Enten har I en Heremeſter til Vægter her" — udbrød han — „eller jer Kæmpekarl har byttet Poſt med en øvet Operaſanger." Idetſamme lød der en hvirvlende Vægterpibetrille paa Gaden. „Der er Spectacler!" — ſagde Majoren — „nu Godnat, mine Venner! den Spas kan jeg tage med paa Veien."

„Vi følge dig til Hotellet!" — ſagde de Andre, og et Øieblik efter ſtode de Alle paa Gaden. Spectaclet var lige udenfor Huſet; det var en Flok vilde Svirebrødre, ſom gjentoge den forſlidte Drukkenboldt-Vittighed, at flytte Skilter og ſlaae Lygter iſtykker. Vægteren peb endnu; men pludſelig ſtandſede Pibningen; han var omringet og grebet af de vilde Menneſker. „Riv ham Piccolofloiten af Flaben!" — raabte En. — „Slaa ham for Panden, den Hund!" — ſkreg en Anden. — „Hæng ham paa Lygtepælen!" — Inden Majoren og hans Venner kunde komme den overvældede Vægter tilhjælp, hørte de et dæmpet Slag, og Vægteren laae under de raſende Menneſkers Fødder paa Broſtenene.

„Død og Plage! han er ſtendød" — ſkreg En — „afſted, red Jer, Kammerater! — Der kommer ædrue Folk!" —

I et Dieblik var den vilde Svirebroderskare adspredt til alle Sider. Vægteren laae stille paa Gaden og svømmede i sit Blod.

Imidlertid vare flere Vægtere komne til, og man vilde bære Gadens ulykkelige Vægter til nærmeste Barbeerstue.

„Nei — ind til mig — her i Stuen! — jeg er Læge" — sagde Doctor Halden, som strax var ilet til og havde grebet den faldne Vægters Haand — „jeg skal strax sørge for ham og forbinde ham; han er ikke død — hans Puls slaaer endnu."

„Men hvad er Dette?" — mumlede en af Vægterne — „det er jo ikke stærke Hans Jørgen."

„Tys, stille!" — sagde en Anden — „det skal jeg siden forklare!"

Ved Undersøgelsen af Vægterens Saar befandtes det strax, at det voldsomme Slag, han havde faaet, dog var mere bedøvende end farligt; men man saae tillige, at det ingenlunde var nogen Kæmpekarl af Vægter, men en fintbygget og særdeles smuk ung Kvinde med en rig, glindsende sort Haarfylde under Vægterhuen. Den lange Vægterkittel hang som en Sæk om hende og var forneden opsæstet næsten en halv Alen.

Saasnart hun slog de prægtige sorte Dine op og saae sig iblandt lutter fremmede Mennesker og under Lægens Behandling, syntes hun strax at mærke, at hendes Kjøn var røbet, idet man havde blottet hendes Hoved og Hals for at aftørre Blodet. Hun brast i heftig Graad og bad, man for Guds Skyld ikke maatte angive det. Hun tilstod, at hun var stærke Hans Jørgens Kone, og at hun i det sidste halve Aar, siden hendes Mand havde havt Feberen, ubemærket havde forrettet Vægtertjenesten for ham hver Nat fra Kl. To, naar der gjerne var roligt i Gaden, for at han kunde sove den halve Nat og vinde Kræfter til at hugge Brænde

hele Dagen, hvorved han fornemmelig ernærede hende og de Smaa; thi dertil var Vægterlønnen alene altfor ringe. Naar hun selv havde sovet den halve Nat, kunde hun meget godt udholde at staae ved Vaskeballen det Meste af Dagen og derved fortjene Noget tilhjælp. —

Den simple, rørende Maade, hvorpaa hun omtalte sit Forhold til Mand og Børn, og den Undseelse og Værdighed, hvormed hun tilhyllede sit Bryst og tilbageviste ethvert ubeskedent Blik, vakte almindelig Deeltagelse. Hendes hele Væsen og Adfærd syntes ogsaa at staae langt over hendes ringe Stand; og af Lommen i den store Vægterkittel var der udfaldet et Bind af Racine i Original-Sproget, tilligemed en Rulle Noder. Det var netop den nysudkomne harmoniske Behandling af Vægtersangen. Hendes Tale-Stemme var overmaade smuk og dannet, dog var Accenten noget fremmed og røbede, at hun ikke var indfødt Dansk. Paa et Spørgsmaal derom tilstod hun, at hun var Fransk af Fødsel og havde fulgt sin Mand herover 1818 med de danske Contingenttropper. Han var kun Corporal ved et Rytterregiment, men var for en udviist kjæk Handling bleven Officeer. Den Ære havde han dog maattet afslaae; thi som Officeer kunde han ikke strigle Heste og hugge Brænde, og som Frue kunde hans Kone ikke vaske for Folk, og uden Dette kunde Gagen ikke strække til. De havde boet i fem Aar i Odense, efterat Hans Jørgens Soldatertid var udløben. Nu havde han i to Aar været Vægter i Kjøbenhavn. De havde i de første halvandet Aar her lidt stor Nød af Sygdom og Mangel; men siden de havde fundet paa at skiftes med Vægterposten, gik det godt baade med Helbred og Arbeide, og de vilde være meget lykkelige, naar det kun saaledes kunde vedblive; men skulde der nu aflægges Rapport om sidste Nats Hændelser — og Manden faae

sin Afsked, fordi han havde ladet Konen besørge Tjenesten i Morgentimerne — vare de brødløse og meget ulykkelige.

„Vær ubekymret, vakkre unge Kone!" — sagde Majoren — „derfor bliver vel Raad!" Hun bemærkede nu først Majoren og fæstede forundret sine sorte Øine paa ham, uden at forstaae hvad han meente. Der blev imidlertid meldt, at den Karet holdt for Døren, som Lægen havde bestilt. Vægterkonen var forbunden; dog Lægen vilde selv ledsage hende til hendes Hjem. Majoren gjorde ham Selskab. Vognen rullede bort og holdt, efter Ordre, ved en Kjelder i Lavendelstræde. Der boede stærke Hans Jørgen. Man behøvede ikke at banke paa. Ved Vognens standsede Rumlen udenfor Kjelderdøren, var Hans Jørgen sprunget op af sit Leie, hvor han, helt paaklædt, havde slumret. Han aabnede Kjelderdøren og stod dødbleg i Lygteskinnet, da han saae sin Kone, med forbundet Hoved, i hans store Vægterkittel blive hjulpet ud af Vognen af to fremmede Herrer.

„Du min Gud og Frelser!" — udbrød han — „tænkte jeg det ikke nok, det vilde tage saadan en Ende! — Er du meget forslaaet? stakkels Jeannette! — veed disse Herrer" — —

„Hun er uden Fare, og vi veed Besked!" — sagde Lægen, inden Konen kunde komme tilorde, medens hun baade af ham og den bekymrede Mand blev ledet ned i den lave Kjelderstue.

Saasnart Hans Jørgen havde hørt et Par beroligende Ord af sin Kone, med en kort Beretning om hvad der var hændet, og faaet hende bragt til Hvile, traadte han med stille Rolighed hen for Lægen og sagde: „Tak, Hr. Doktor! jeg skylder Dem Meget — hvis det som De siger, ingen Fare har med Jeannette. — Imorgen skal jeg selv berette Alting i min Rapport — og saa faaer jeg min Afsked. — Det er i sin Orden. — Det er ikke Meer, end fortjent. — Det Værste

er, Folk vil sige: Stærke Hans Jørgen var en Slyngel — han lod sin lille stakkels Kone vaage og mishandles paa hans Post, medens han laae rolig i sin Seng og sov. — Vorherre veed dog, jeg har kun sovet maadelig og har havt meer Ondt end Godt af den Søvn, fordi det dog var Uret, og jeg plagedes af Angest for Jeannette. Men, Gud ske Lov og Tak! nu er det forbi — bliver hun kun rask igjen, skal hun aldrig mere vaage for mig; men jeg vil vaage alene for hende og arbeide baade Nat og Dag, for at skaffe hende og Børnene Brød."

„Vær ved frisk Mod, Hans Jørgen!" — sagde Lægen. — „Det gaaer maaske ikke saa strengt til, som Han troer, og Han bliver maaske i Tjenesten."

„Nei, Hr. Doktor! det vil jeg aldrig forlange: — jeg veed meget vel, med saadan en Vægter kan Ingen være tjent."

„Jeg troer dog nok, jeg kunde være tjent med dig" — tog nu Majoren Ordet. — „Kunde du have Lyst til at være Borgvægter paa min Herregaard, naar der blev sørget saaledes for dig, at du med Kone og Børn kunde leve, uden at vaage og arbeide over Kræfterne?"

Stærke Hans Jørgen spilede Øinene op, som om han hørte en Evangelierøst fra Himlen, og stirrede, stum af Forbauselse, paa den fremmede Herre.

„Jeg besøger dig inden jeg reiser hjem; saa kan vi tale nærmere derom!" — tilføiede Majoren og forlod Kjelderen.

Fjorten Dage efter var stærke Hans Jørgen Borgvægter paa Majorens Herregaard og boede med sin Familie i en lille Leilighed i Baggaarden. Den vakkre unge Kone var fuldkommen helbredet. Det var en Fornøielse at see hende blandt Børnene; og man hørte hende ofte synge for dem med sin rene, klare Altstemme. Stærke Hans Jørgen passede ordentlig sin Dont, og de syntes meget lykkelige i den nye Stilling.

Dog bemærkede man, at der undertiden var Noget, der trykkede dem; men derom yttrede de sig aldrig, og de undvege ethvert forskende Spørgsmaal derom.

Majoren opdagede snart, at stærke Hans Jørgen kunde bruges til mange andre Ting, end til Borgvægter. Han skrev og regnede godt og læste gjerne, ogsaa Bøger i fremmede Sprog, selv undertiden Fransk for sin Kone, som ikke havde glemt dette sit Modersmaal og efterhaanden røbede en Dannelse, der sædvanlig kun tilhører de høiere Klasser. Hans Jørgen var en dygtig Skytte og forstod sig noget paa Forstvæsenet. Han ombyttede ogsaa snart, paa Majorens Tilbud, sin Borgvægterpost med en god Skovfogedtjeneste paa Godset, hvorved han fik en nydelig Bolig midt i Skoven ved en Indsø. Efterhaanden kom baade han og hans Kone jævnlig op paa Gaarden; og skjøndt de bestandig holdt sig tilbage inden de Grændser, deres Stand og Stilling foreskrev dem, syntes dog Skovfogden og hans Kone snart ligesom at høre til Familien.

En Dag kom der en Hestepranger til Gaarden, som blandt flere gode Heste havde en høi og stærk, men temmelig gammel Hest i Kobbelet, som han holdt i en meget lav Pris. Da Hans Jørgen besaae Hestene, for efter Majorens Ordre at vælge sig en af dem til Skovløberhest, vrinskede den gamle graae Hest og sprang ham imøde, og Majoren saae med Forbauselse, at den kæmpestærke Mand slog Armene om Hestens Hals og græd som et Barn.

„Hvad fattes dig?" — spurgte Majoren. —

„Intet, kjære Herre! men maa jeg kjøbe en Hest til mig, saa lad det være denne! den har været Rytterhest tilforn — den var med mig i Frankrig — og paa den førte jeg Jeannette fra hendes Hjem."

Majoren føiede ham i dette Ønske, og det blev en Fest=

dag i Skovfogedhuset, da stærke Hans Jørgen sprang af Hesten, udenfor det aabne Vindue, og Jeannette med et Glædesskrig kjendte den gamle Reisefælle og klappede dens sorte Mule gjennem Vinduet.

Engang da Majoren og hans Frue uventet besøgte dem i Skovfogedhuset, overraskedes de ved at see Mand og Kone trække den gamle Rytterhest frem og tilbage udenfor Huset, medens de klappede Hesten med den ene Haand, og med den anden holdt fast paa de to mindste Børn, der sade jublende paa dens Ryg. Forældrene loe og græd paa eengang under denne Leg, men bleve meget undseelige, da de overraskedes af Majoren og hans Frue.

„Vi er blevne Børn med Børnene og med denne gamle Kammerat" — sagde Hans Jørgen — „han kom saa uventet til os igjen og huskede os paa gamle Tider. Nu har vi faaet Lyst til at reise til Frankrig med Børnene — det forstaaer sig, Hr. Major! — Frankrig er der henne ved Ledet — og saa lære vi Børnene hvorledes de skal sige: Guds Fred! paa Fransk til Bedstefader."

„Saa lever din Fader endnu?" — sagde Fruen til den lille Skovfogedkone. — „Du skriver ham vel jævnlig til?"

„Vi har intet Ord hørt fra ham i ti Aar" — sukkede Jeannette og brast i Graad. — For ikke at forøge hendes Bedrøvelse, afbrød man denne Samtale.

En Foraars-Aften kom Majoren og hans Frue i deres Jagtvogn forbi Skovfogedhuset og saae gjennem det aabne Vindue, at der glimrede Lys i en Bøgeløv-Krands under Loftet, som om der var Gilde. Ingen havde mærket, at de holdt og stege af — og, da de traadte ind, saae de Hans Jørgen ved det festlig prydede Bord med alle Børnene omkring sig; ved Siden af ham sad en smuk, fremmed Dame; dog da de saae nøiere til, var det Jeannette, der sad pyntet i en smag-

fuld Silkekjortel. Jeannette løb undseelig ud og kom kort efter tilbage i sin Bondekonedragt. „Det er vor Bryllupsdag idag, Hr. Major!“ — sagde Hans Jørgen og skjulte sin Bevægelse — „saa pleier Jeannette altid at fornøie mig med at klæde sig paa Fransk i en gammeldags Stadsekjortel, hun engang har faaet. — Det er en Grille, jeg har; og hun føier mig deri af gammel Kjærlighed.“

Majoren og hans Frue bleve nu noget hos dem og deeltoge i den lille Familiefest. Børnene jublede, især da de fik Lov til at kalde paa den graae Hest, der strax efter stak Hovedet ind af Vinduet og fik Brød af deres smaa Hænder. Alle vare de glade den Aften; men i Forældrenes Glæde var der blandet en vemodig Bevægelse, som de forgjæves søgte at skjule.

Det var det tredie Aar i Høst efterat Vægteren stærke Hans Jørgen var bleven Skovfoged paa Major Selmans Gods, at Majoren havde foranstaltet et stort Jagtparti for sine Venner fra Hovedstaden og Omegnen. Blandt nogle fremmede Herrer, som Majoren forrige Sommer havde gjort Bekjendtskab med paa en Badereise, og som nu efter Løfte besøgte ham paa hans Gods og deeltoge i dette Jagtparti, var der en flandersk Kulgrube-Eier, Chevalier Tournay. Det var en høi, aldrende Mand med et mørkt, gjennemfuret Krigeransigt og en stor Skramme over Panden; han bar et Slags Uniformsfrakke med et Ordensbaand i Knaphullet. Han havde for de Fleste noget Frastødende i sit stolte Blik og strenge mørke Væsen; men der var en Kraft og Bestemthed i hans hele Adfærd, som imponerede. Han syntes ikke langt fra de tredsindstyve Aar; hans Hovedhaar og Mundskæg var isgraat; hans Bevægelser vare dog raske og livlige, og han var den forvovneste og utrætteligste Jæger. Han satte over Grøfter og Gjerder i strakt Firspring og sad som støbt i sin Sadel. Han

talte Tydsk og Fransk, men blandede begge Sprog besynderlig i sin Tale. Han havde som Frivillig tjent sig op til Chef for et Corps ridende Jægere i Napoleons tre sidste Felttog og havde fulgt Keiseren paa Toget i Rusland. Han talte underholdende om sine Erfaringer, dog uden at fremhæve sine egne Fortjenester. Naar Nogen spurgte ham om, i hvilket Slag han havde faaet den dybe Skramme over Panden, afbrød han pludselig Samtalen. Han havde været den store Keiser hengiven og været blandt dem, der smerteligst følte Afskeden, da Napoleon opgav Keiserthronen og drog til Elba. Men, da den dethroniserede Keiser brød sin Afsigelsesed og kom tilbage i de hundrede Dage, havde denne Buonapartes frie borgerlige Chevalier, som han med en vis Stolthed kaldte sig, ikke kunnet dele den almindelige Begeistring for de hundrede Dages Helt; han havde harmet sig over det brudte Keiserord og forholdt sig rolig paa en Kulgrube-Eiendom, han besad ved den belgiske Grændse. Han talte bestandig med kold Agtelse om Bourbonnerne; men naar Napoleons Navn nævnedes, luede der en mærkelig Ild i hans dybtliggende kulsorte Øine — hans store, rynkede Pande blev et Stykke høiere, og hans Haand berørte uvilkaarlig den lille Strimmel Silkebaand i hans Knaphul. Napoleon havde selv givet ham Æreslegionens Kors paa Valpladsen. Trods sin Alder, sang han endnu med Liv og Begeistring; han sang gjerne Bertrands Afskedssang til den store Keiser, og da luede Ilden i hans sorte Øine under Vand.

Siden 1819 havde Chevalier Tournay mest opholdt sig i Flandern og tumlet meget omkring i Tydskland og Danmark. Han forstod allerede temmelig godt Dansk; men naar han ikke strax blev forstaaet, robede hans Miner en saa vild, opblussende Hidsighed, at han syntes at kunne begaae en Voldsomhed mod det Menneske, der blot spurgte om hans Mening.

For denne gamle, iltre Krigsmand havde Majoren faaet en særdeles Interesse, og han følte sig mægtig tiltrukket af hans Personlighed.

En Dag, som Jagten var allerbedst i Gang i Majorens Skove, og den gamle Æreslegions-Ridder ret var kommen i Aande, standsede han pludselig sin Jagthest og studsede, idet han med et fast Blik stirrede paa stærke Hans Jørgen, der som Skytte fulgte Jagtselskabet paa sin Rytterhest og nu just havde aabnet et Led, man red igjennem.

„Har den Jæger været i Frankrig?" spurgte den gamle Krigsmand med et mørkt Blik og skiftede Farve.

Majoren, som kun havde hørt Spørgsmaalet, uden at bemærke den pludselige Forandring i den Gamles Miner, svarede i munter Tone, at hans Skovfoged i Aarene 1817 og 18 havde været med de danske Contingenttropper i Frankrig og derfra medbragt en vakker Kone, der sang som en Engel og selv havde fungeret som Vægter i Kjøbenhavn; hvorpaa Majoren i Korthed og med hjertelig Deeltagelse meddeelte ham deres Historie i Mandens Vægtertid.

Den fremmede Herre hørte i den høieste Spænding derpaa. „Hvad hedder hans Kone?" — spurgte han med standsende Aandedræt.

„Jeannette" — svarede Majoren og saae med et muntert Nik ned mod Søen. — „Hun lever høist lykkelig med ham og er en fortræffelig Moder. De har syv nydelige Børn; der boe de!" — Med disse Ord pegede Majoren paa Skovfogedhuset med Humlehaven ved den lille Indsø, som de just nu rede forbi.

Den fremmede Herre standsede sin Hest med et pludseligt Ryk; han var i samme Øieblik af Hesten og styrtede som rasende ind i Huset. Da Majoren og Nogle af Selskabet traadte derind, fandt de den gamle Herre halv afmægtig

paa en Stol. Den lille Skovfogedkone laae svømmende i Taarer ved hans Fødder og omfavnede hans sittrende Knæ. Bondekonehuen var faldet af hendes Hoved, og de lange kulsorte Lokker rullede i deres rige Fylde til hans Fod.

Jeannette var hans Datter. — Fra sit andet Aar havde hun været opdraget i sin afdøde Moders Familie og var først kommen i Faderens Hus efter at han var udtraadt af Krigstjenesten. Hans Jørgen havde 1818, som simpel Corporal, været indqvarteret paa Chevalier Tournays Kulgrube-Eiendom i Nærheden af den belgiske Grændse. Trods sin underordnede Stilling, havde den unge Mand, der klædte sig fint og besad noget meer end almindelig Dannelse, indtaget alle Hjerter. Af Faderen var han bleven behandlet venligt; ved sin smukke, kraftige Basstemme var han bleven en velkommen Deeltager i de daglige Musikøvelser i Huset — og Datteren havde hemmelig forelsket sig i ham. Deres Følelser for hinanden vare gjensidige; men Ingen havde røbet dem med et Ord. Først ved Afskeden, da Hans Jørgen stod ved sin opsadlede Hest i Alleen udenfor Vaaningen og skulde med en Afdeling af Contingentcorpset drage ud af Landet for stedse, var den gjensidige Følelse mellem de unge Mennesker brudt frem i et lidenskabeligt Favntag. Den stolte, hidsige Æreslegionsridder saae det og var bleven rasende. Han var styrtet mod Datteren med dragen Sabel; men stærke Hans Jørgen havde reddet hendes Liv ved et Greb om Faderens Arm, hvorved den truende Sabel var faret tilbage og havde opridset ham hele Panden. I samme Øieblik havde Hans Jørgen svunget Jeannette foran sig paa sin Sadel og sporet sin stærke jydske Hest. Han var bleven hastig og ivrig forfulgt af den blødende Chevalier og tre Grubeværkskarle. Det blev et Veddeløb paa Liv og Død; men den graae Hest seirede. Inden Forfølgerne kunde naae dem, vare de i Sikkerhed over den belgiske Grændse.

Samme smukke Foraarsaften lod Hans Jørgen sig vie til Jeannette af en reisende protestantisk Præst. Alt hvad de siden havde hørt til Jeannettes Fader var, at han havde ligget syg i sex Uger efter hint Saar og sit Fald med Hesten, nær ved Grændsen, da han forfulgte dem. Han var bleven fuldkommen helbredet; men paa Tilgivelse og Forsoning var der aldrig at tænke. —

Den gamle Chevalier Tournay laae endnu halv afmægtig i Stolen i Skovfogedhuset med den grædende Datter ved sine Fødder. Hans Ansigt var dødblegt, og hans Øine stirrede stivt og uden Seekraft paa Datteren. Da traadte Hans Jørgen ind i Stuen, ligesaa bleg som den Gamle; han knælede stille ved Jeannettes Side og bøiede sit Hoved, medens han lagde sin blottede Rytterpallask for den gamle Herres Fod. Alle syv Børn flokkedes om Gruppen og saae nysgjerrig paa den fremmede Mand, der stirrede stivt paa dem Alle.

„Det er Bedstefader!" — hviskede Hans Jørgen og greb et af de mindste Børn ved Haanden — „bed ham tilgive eders Fader og Moder! Vi har gjort ham en stor, stor Sorg."

„Pardon, Pardon for Fader og Moder! de skal aldrig gjøre det meer!" — sagde den mindste af Pigerne paa Fransk og kyssede den fremmede Herres Haand.

Nu syntes hans Øine først at faae Synet tilbage, idet han fæstede sit Blik paa de deilige Børn omkring sig og hørte de bedende Ord i Modersproget af sin yngste Datterdatter. Blodet kom tilbage i hans Kinder; der styrtede en Taarestrøm over hans furede Ansigt. „Pardon! Pardon!" — udbrød han, idet han sprang op og omfavnede og velsignede dem Alle. Børnene jublede. Glæden i Skovfogedhuset var overvættes.

Chevalier Tournay blev en hel Maaned hos Majoren og gik daglig til Skovfogedhuset. hvor Glæden og Lyksalighe-

den nu ret havde hjemme. Han bosatte sig i Kjøbenhavn og besøgte hver Sommer Datter og Svigersøn, der fremdeles levede lykkeligt i Skovfogedhuset, hvor de til Erindring om Fortiden havde ophængt paa Væggen i Glas og Ramme de gamle, kjære Vægtervers, som havde grebet saa betydende ind i deres Liv. Naar Børnene fik deres Aftenbrød, stak gjerne den graae Hest Hovedet ind af Vinduet og krævede sin Deel af deres taknemmelige Hænder. De vidste nemlig af deres Faders Ytringer, at uden den havde neppe Nogen af dem været til, og at deres Fader og Moder vare redne til Bryllup paa den Hest.

Bogtrykkersvenden.

Efter en Ildebrand i Paris blev det ved Brandforhørene og Politiets Undersøgelser oplyst, at Branden, som var opkommen i et af Stadens største Bogtrykkerier, maatte være paasat af en Bogtrykkersvend, Pierre Martin, som selv havde været nær ved at omkomme i Luerne, men var bleven reddet og bragt halvforbrændt og i en sindsforvirret Tilstand til det nærmeste Hospital.

Efter de andre Bogtrykkersvendes Beretning havde hin unge Mand, Pierre Martin fra Toulon, været en særdeles duelig Arbeider og tilforn den flinkeste Karl af Verden. Han havde havt Opsynet ved Trykningen af den første kostbare Stereotyp-Udgave af Voltaires Værker. Han var under dette Arbeide bleven lidenskabelig indtaget i Læsningen af denne Forfatter og blev ofte siddende langt ud paa Natten i Trykkeriet, fordybet i Voltaires Skrifter. Men de syntes at have udøvet en farlig og demoraliserende Virkning paa ham. Han var bleven en fortvivlet Atheist og havde det sidste Halvaar aldeles ødelagt sig ved Omgang med slette Kvindfolk. I den sløve og enerverede Tilstand, hvori dette Levnet havde sat ham, blev han undertiden overfaldet af Skrupler, hvori han — trods sin Fornegtelse af Gud og Udødelighed — dog gruede for Muligheden af en høiere Verdens Tilværelse, medens han forbandede sin Yndlings-Forfatter, hvis Læsning dog altid paany med en uimodstaaelig Magt henrev ham. Den nye, prægtige Stereotyp-Udgave af Voltaire var prydet med sindrige, men

letfærdige Kobbere til Pucellen og med Forfatterens Portrait. Paa disse Billeder og paa Portraitet kunde Pierre Martin ofte stirre hele Timer, naar han sad om Natten i Trykkeriet, hvor Svendene i den senere Tid havde maattet arbeide til Midnat. En Nat havde Pierre Martin pludselig vakt de Andres Opmærksomhed ved en besynderlig Stonnen, som naar En i Drømme anstrenger sig for at tale, men kan ikke, og man havde seet ham staae vendt med Ryggen mod Lyset, han havde læst ved, og med alle Tegn paa Forfærdelse, medens han syntes at ville tale til Nogen, som ingen Andre kunde see eller høre; hvorpaa han sank tilbage paa Bænken i en næsten afmægtig Tilstand. De havde med Møie bragt ud af ham, at, naar han om Natten paa dette Sted havde læst i Voltaire og undertiden leet høit over hans Vittigheder eller betragtet Billederne i Bogen, havde han ofte hørt Nogen sukke lige bag ved sig, men aldrig kunnet opdage hvem det var; nu havde han ved en saadan Sukken pludselig vendt sig og seet en bleg, mager Skikkelse med et frygtelig fordreiet Abeansigt, der dog paafaldende lignede Voltaires Portrait i den nye Udgave, og han havde tydelig hørt ham sige med en Røst, som gjennemisnede ham: „Brænd mig! — brænd hvert Ord, jeg skrev! — kun Dosmerne blive salige — de forføre Ingen — brænd min Aand i eders Papirklude! — den brænder blandt Skygger til jeg er glemt —“ og med en Lyd, som en Blanding af Latter og Tænderskæren, var Skikkelsen forsvunden.

Næste Nat havde man paa samme Maade seet Pierre Martin vende sig om fra Bogen, han læste i, ligesom han vilde tale til Nogen lige bag ved sig, og han var atter falden tilbage paa Bænken i samme halvbevidste Tilstand. Svendene vare blevne forskrækkede og uhyggelig tilmode; de vare ilede fra Værkstedet for at hente Lægehjælp; men neppe vare de ude af Huset for det stod i Brand, og Ilden kom fra

Værkstedet, hvorfra man med Nød havde udrevet den ulykkelige Pierre Martin.

Efterat han paa Hospitalet var helbredet, paastod han dog bestandig, at hans Vision var intet Selvbedrag og umulig kunde være et Billede, han selv havde dannet sig ved at see paa Portraitet i Bogen og tænke paa Sjælenes Tilstand efter Døden — hvis der dog skulde være en saadan Tilstand — og paa de Forfatteres Skjæbne, som ved frivole og demoraliserende Værker havde skrevet sig udødelige, og som dog saaledes virkelig gik igjen i Verden som forvildede og forførende Aander. Begge Gange, Skikkelsen havde viist sig for ham, havde han villet besværge den at flye og ikke friste ham; men det var blevet sort for hans Øine, og han havde intet Ord kunnet udtale. Efter Gjenfærdets gjentagne Tilskyndelse, havde han stukket Ild paa „den store Udødeliges“ Skrifter, der laae opdyngede til Loftet lige for ham, og derved paa det hele Trykkeri. Dette tilstod han; men da man ansaae hans Fortælling om Gjenfærdet for det klareste Beviis paa hans Sindsforvirrelse, blev han ikke straffet for Mordbrand, men en Tidlang holdt indespærret som en Patient, hvis fixe Idee var farlig for Samfundet. Siden hin formeentlige Vision anvendte han enhver Franc, han kunde sammenspare, til at opkjøbe Voltaires Skrifter og tilintetgjøre dem — for, som han sagde, at bidrage hvad han kunde til at forkorte „den store Udødeliges“ Pønitentsetid, hvis han dog mulig havde været saa lykkelig — ikke at have skrevet sig rigtig udødelig.

Selv-Citationen.

I Aaret 1817, da de Hoffmannske Fantasier vare nye i Læseverdenen, var der i Kjøbenhavn megen Tale om den saakaldte Selv-Citation, der paastodes at være forbunden med en livsfarlig Vision. Dette fantastiske Foretagende bestod i, at man indfandt sig ganske ene ved Midnat i en Kirke eller ved en øde Ruin eller paa et andet ensomt og høitideligt Sted, og der tre Gange, med et Minuts Ophold mellem hver Gang, med høi og tydelig Røst og med fuld Alvor, kaldte paa sig selv med sit fulde Navn, og, mellem hver Gang Navnet var nævnet, spurgte ligeledes høit, tydeligt og alvorligt: „Hvo kalder mig?" Naar Dette var skeet, paastodes der, vilde Billedet af den Citerendes eget Væsen ligesom træde ud af hans Sjæl og pludselig stille sig for hans Øine. Om det var for det ydre eller indre Øie, dette Billede vilde vise sig, var uvist; men Synet deraf skulde være saa rædselfuldt, at kun faa Mennesker vilde have Styrke til at udholde det. Det Menneske, der saaledes vovede at fremkalde sit eget hemmelighedsfulde Væsen, hvis Dobbelthed allerede synes at antydes i enhver Tale, et Menneske holder til sig selv, vilde derved, paastodes der, ved et Slags Selvmagnetisme have adskilt, hvad der i vor nærværende sunde Tilværelse altid var inderlig forbundet, og denne Selvopløsning var igrunden et hemmelighedsfuldt Selvmord, da enhver saadan Selv-Visionair enten maatte blive afsindig og ligesom tabe Sammenhængen i sit eget Liv og Væsen, eller saaledes overvældes af Rædsel, at han døde paa Ste-

det. At Vanvid eller Døden kunde være en Følge af denne Selv-Citation, betragtedes ikke som en blot Virkning af Fantasien og en overtroisk Spænding, der kunde ryste Nervesystemet og fremkalde en pludselig Epilepsi; men man meente, at dette Phænomeen maatte have en virkelig objectiv Grund i Menneskenaturens hemmeligste Naturlove og maaske først engang blive Gjenstand for klar, videnskabelig Beskuelse, naar man fuldelig forstod Sammenhængen mellem Aand, Sjæl og Legeme, og naar den animalske Magnetismes Hemmeligheder ikke længer stode som halvbetvivlede Gaader for Erkjendelsen.

Over denne Selv-Citation var der i et Aftenselskab af unge Studenter paa Walchendorphs Collegium sagt mange baade dybsindige og urimelige Ting. Den unge theologiske Student Frederik Holm havde opmærksom hørt efter, men ikke yttret sin Mening med noget Ord. Han var i den sidste Tid bleven besynderlig taus og indesluttet. Tilforn havde han været munter, vittig og aandrig; han var tillige et overordentlig smukt Menneske; men en ulykkelig Kjærligheds-historie havde udslukt alt Liv og al Glæde i hans kjække, dog noget vel fine og sværmeriske Aasyn. Han saae bleg og sygelig ud, og hans Venner vare høilig bekymrede for ham.

Denne Aften havde han dog forsaavidt været livlig og selskabelig, at han med største Deeltagelse og ofte med tindrende Øine havde givet Agt paa de fantastiske Fortællinger, man overbød hverandre i at meddele. Alvor og Spøg havde verlet i Underholdningen, og, naar Historierne bleve altfor fantastiske eller rædselfulde, havde Forstands-Oppositionen gjort sig gjældende, som Vid, Spot og Humor. Denne Retning havde Undersøgelsen om Selv-Citationens Mulighed nu ogsaa taget. Nogle fandt dette Fantasteri beslægtet med Dobbeltgængeriet, og man begyndte at fortælle Spasshistorier for at parodiere det overdrevne Visionssværmeri. Da reiste den unge Holm sig

og spurgte, om Nogen af dem havde Mod til at gjøre et Forsøg, for at overbevise sig selv og alle Andre om Taabeligheden i den Selv-Citation, man nylig med Alvor og Interesse havde omtalt, men nu var bleven saa enig om at udlee. — En og Anden paastod vel, at han ingenlunde kunde finde Forsøget betænkeligt; men Alle bleve dog snart enige i, at ethvert alvorligt Forsøg allerede forudsatte en affindig Overtro og en forskruet, sygelig Fantasi=Forvildelse. Uden fuld Alvor kunde intet Forsøg have nogen Betydning. Ingen var følgelig istand dertil, meente man, undtagen en Sværmer og Fantast; men for en Saadan maatte det altid af psychologiske Grunde være ligesaa farligt som upaalideligt. Tanken om et virkelig oplysende Forsøg var saaledes en Selvmodsigelse.

Dette Omdømme syntes den unge Holm ikke at følge eller give Agt paa. Han hensank atter i sin forrige Taushed, og da Selskabet skiltes ad, spurgte han kun den af hans Venner, som havde beskrevet Maaden, hvorpaa Selv=Citationen skulde foretages, om der ingen flere Ting var at iagttage derved, end hvad han havde anført.

„Det veed jeg ikke“ — svarede hans Ven, undvigende, og fortrød at have bragt denne Sag paa Bane, som syntes ham paa en betænkelig Maade at have gjort Indtryk paa hans unge, tungsindige Ven. — „Tænk ikke mere paa de Narrestreger!“ — tilføiede han — „bliv dog aldrig forrykt og gjør slige Experimenter med dig selv!“

Vennen fulgte Holm til hans Bolig, og de skiltes ad.

Holm havde paa hele Veien været taus. Han var fast besluttet paa, endnu samme Nat at foretage hin fantastiske Selv=Citation, som Talen havde været om paa Walchendorphs Collegium. Han følte Modbydelighed for Livet i dets sædvanlige Skikkelse; det syntes ham philistrøst og betydningsløst og havde tabt al Tillokkelse for ham, ved Overbeviisningen om,

at han ikke var elsket af den Pige, som han i et helt Aar havde knyttet alle sine Livsforhaabninger til. Et Spring ud over Livets sædvanlige Sphære syntes ham i dette Øieblik det eneste Ønskelige. Skulde saadant et Spring ogsaa koste ham et Liv, som han nu foragtede, og den Forstand, der med den hele Bevidsthed syntes ham en Plage — saa forestillede han sig det dog ikke som noget almindeligt Selvmord eller en Selvopløsning uden al høiere Hensigt. Det kunde jo muligen lede til en physiologisk Opdagelse — til et Udbytte for Videnskaben — — I disse forvirrede Tanker gik han ud af sin Gadedør ligesom Vægteren raabte Tolv. Han lagde Mærke til Vægtersangen om Frelserens Fødselstime, „til Trøst for al Verden, som ellers var forød" — og det stemte ham vemodig, men standsede ham ikke. Hans Vei gik ud af Nørreport, som var under Reparation og mod en Afgift kunde passeres af Fodgjængere. — Han gik til Assistentskirkegaarden. Her vilde han opsøge det høitideligste og mest afsides Sted mellem Gravene, for at kalde paa sig selv og fremmane sit eget Aande-Billede, hvis en saadan Handling var mulig. Han standsede endelig i den stille, stjerneklare Nat imellem nogle Sørgepile ved en nylig opkastet Gravhøi, hvorpaa der laae en frisk Krands. Med fast, alvorlig Villie og i den høieste Spænding udtalte han høit sit fulde Navn, Carl Frederik Theodor Holm, i en opfordrende og kaldende Tone. Han standsede nogle Secunder for at spørge: „Hvo kalder mig?" — Men inden han havde fremsagt disse Ord, hørte han en anden Stemme spørge: „Hvo kalder" — Han saae sig forbauset om til alle Sider, men opdagede Ingen. Der var dødsstille omkring ham, og intet Blad rørte sig i den stille Nat. Han troede at have hørt feil, eller at det Ord, han havde paa Læberne, allerede havde faaet Lyd for hans aandelige Sands inden det var udtalt. Han følte sig greben af hele Uhyggeligheden i sit Foretagende,

men vilde dog ikke opgive det og spurgte fuldstændig: „Hvo kalder mig?"

Efter nogle Øieblikkes Ophold vilde han anden Gang citere sig selv og nævne sit Navn, da hørte han sit fulde Navn allerede nævnet med en Stemme, som ikke klang ham fremmed, men som dog ikke var hans egen. „Jeg, dit andet bedre Selv — kalder dig, for at advare dig!" — vedblev den usynlige Røst — „fremkald ikke dit tredie og dæmoniske Selv til din Fordærvelse!" Han syntes tydelig at høre disse Ord, men kunde intet Menneske opdage. Følelsen af det Ubegribelige og Spøgelseagtige truede et Øieblik med at overvælde ham med sin Rædsel; men han fattede sig og samlede sine Tanker. „Det maa gaae naturligt til" — sagde han til sig selv — „det maa være en af dine Venner, der hemmelig har fulgt dig hid og har skjult sig for at advare dig — men, ligemeget fra hvem Advarselen kommer! — jeg vil følge den." Han vendte sig bort og forlod Kirkegaarden.

Tanken om det tredobbelte Jeg, som hin Advarsel havde fremkaldt, forfulgte ham, og det syntes ham, der laae Mere deri, end den advarende Ven maaske selv havde tænkt paa. At der var en Trehed i alt Liv, saavel i Verden som i Guddommen, var en Tanke, han ofte havde grundet paa — og at der foruden hans jordiske og timelige Væsen baade var en guddommelig og en dæmonisk Natur i ethvert Menneske, var han kommen til en Slags dunkel Overbeviisning om. — Kan mit jordiske og timelige Væsen selv fremkalde sine høiere Naturer — tænkte han — og derom er jo ingen Tvivl i en vis Forstand — saa var det maaske dog ingen fremmed Ven, der advarede mig, men mit andet høiere og guddommelige Væsen, som ikke fremtræder synligt, men kun taler til os i Samvittigheden og den dybere Bevidsthed. — Skulde det være muligt — i formastelig Foragt for Livet i dets nærværende Skikkelse

og for den Forstand, der skal lede os gjennem Verden — at fremkalde vort tredie og dæmoniske Væsen — saa maatte vel den høiere guddommelige Natur i os kunne tale saa høit i vor Bevidsthed, at det kunde gjenklinge i vor ydre Sands og skræmme os tilbage fra Fordærvelsen — —

Omtrent saaledes havde han talt med sig selv, medens han gik hjem fra Assistentskirkegaarden. Han havde aldeles opgivet hin farlige fantastiske Ide med Selv=Citationen, og siden anstrengte han alle sine Aandskræfter for at overvinde den indtraadte Sygelighed og Overspændthed i hans Sindsstemning. Vægterverset, som han havde hørt, da han hin Nat forlod sin Bolig, var ligesom blevet hængende i hans Erindring og lød bestandig for hans indre Sands, ligesom undertiden et Ord eller en Melodie hele Dage kan gjenklinge i vor Sjæl. Denne Gjenklang antog han, ligesom hin Rost ved Graven, for et frelsende Vink af sin egen høiere og guddommelige Natur. Han kastede sig atter ivrig ind i sin Theologie, og nogle Maaneder efter hin Begivenhed havde han lykkelig overvundet hver Rest af Livslede og sygelig Forstemthed. Han saae nu tydeligt, at den ulykkelige Kjærligheds=historie, der havde bragt ham ud af al aandelig Ligevægt, var en Skuffelse, der oploste sig i Tomhed, Forfængelighed og Selvbedrag.

Sex Aar efter var Frederik Holm Præst og lykkelig Ægtemand. Da han en Aften sad blandt nogle af sine gamle Venner i den stille, fredelige Præstegaard, og Talen faldt paa hin fantastiske Aften paa Walchendorphs Collegium og paa Selv=Citationen — smilede han roligt, men alvorligt, og sagde: „jeg takker dog hin Aftens Sværmeri og Selv=Citationen for min Lykke; men jeg vil aldrig raade noget Menneske til slige formastelige Experimenter med det Dybe og Ubegribelige i vor Natur."

Det tilmurede Værelse.

Der stod i mange Aar i Kiel et gammelt uanseeligt Bindingsværkshus, som med sit Karnap og sit fremspringende andet Stokværk havde et besynderligt, uhyggeligt Udseende, og som i de sidste tyve Aar havde været beboet af en agtværdig Enke, Madame Wolff (eller die Wölffinn, som hun af Almuen kaldtes), hvem det ved Arv var tilfaldet, og hun levede der stille i meget tarvelige Kaar med sin eneste Datter. Hvad der gav Huset en vis hemmelighedsfuld Mærkelighed og forøgede det Uhyggelige derved, var et Hjørneværelse med tilmurede Vinduer i Stueetagen, hvortil Døren var fast tilspigret og klinet med Kalk, og som ikke i to hundrede Aar havde været aabnet. Der stod nemlig over Døren en gammel tydsk Indskrift med Aarstallet 1603, som truede det Menneske med en brat Død og en skrækkelig Forbandelse, der nogensinde vovede at aabne denne Dør eller udslette Indskriften. Saavel Døren som Indskriften og den hele Mellemvæg havde Husets tidligere Beboere dog skjult med et Papirsbetræk. Den tilgrændsende Stue var en stor Sal, som kun benyttedes ved enkelte sjeldne Leiligheder. En saadan Leilighed indtraf i Aaret 1802 ved Datterens Bryllup i Huset. Storstuen, som den kaldtes, var om Aftenen prægtig oplyst til Dands, hvortil den var særdeles skikket, da der var Kjelder under Bygningen, og det gamle Gulv var meget elastisk. Forgjæves havde Husmoderen vægret sig ved at tage Salen i Brug til denne Lystighed, medens den altid, formedelst Nærheden ved det hemmeligheds-

fulde Værelse, fremkaldte en alvorlig og ængstelig Stemning hos hende, og hun næsten aldrig selv betraadte denne Sal. Men Datteren, den unge muntre Jomfru Elisabeth, elskede Dandsen lidenskabeligt, og Moderen havde lovet hende Dands paa hendes Bryllupsdag; Brudgommen, den unge Secretair Winther, var ogsaa en livlig Dandser. De bestrede begge Fordommen mod Salen og Frygten for det lukkede Værelse, som de dog fandt rigtigst at aflede al Opmærksomhed fra. Moderen havde givet efter for deres Bønner; og første Gang i Mands Minde hørte man livlig Dandsemusik i Storstuen ved Siden af det lukkede Kammer.

Brudeparret saavelsom Bryllupsgjesterne vare meget glade, og Dandsen gik fortræffeligt. Den standsede kun en Timestid, medens man gik tilbords i en anden Stue. Efter Bordet fortsattes Dandsen endnu livligere et Par Timer, og den sidste Dands var begyndt. Det var tidlig paa Efteraaret, og Luften var endnu temmelig varm. Man havde aabnet nogle Vinduer, for at forfriske Luften; men Væggene vare blevne fugtige, og pludselig bemærkede man nu, at det gamle Papirsbetræk, der skjulte Væggen til Hjørneværelset, var faldet ned, og Døren med den gamle hemmelighedsfulde Indskrift var kommen tilsyne. Sagnet om det tilmurede Værelse havde man for længe siden hørt og glemt igjen. Indskriften blev nu Gjenstand for Alles Opmærksomhed. Nysgjerrigheden efter at erfare hvad den hemmelighedsfulde Dør indesluttede var almindelig, og man overbød hinanden i Gjetninger. Nogle meente, der maatte skjules Sporene af et grueligt Mord eller en anden skrækkelig Begivenhed. Andre gjettede paa, at der maatte skjules pestbefængte Sager, der kunde udbrede Smitte, naar den tættilklinede Dør nogensinde aabnedes. Andre meente, der maatte være en hemmelig Opgang til det skjulte Værelse fra Kjelderen, og at det maaske skjulte en gammel Røverhule eller et

Oplagssted for Smuglervare. Dandsen var gaaet istaa ved den Interesse, Synet af den gaadefulde Dør opvakte. „For Guds Skyld, lad os ikke komme den for nær!“ yttrede nogle unge Damer, men syntes dog, det maatte være uendelig morsomt at kunne faae at vide hvad der kunde være gjemt. De fleste Herrer fandt det taabeligt, at man ikke for længe siden havde brudt Døren op og undersøgt Værelset. Brudgommen var dog af modsat Mening; han billigede sin Svigermoders Forbud mod al Undersøgelse, saameget mere som det i det arvede Skjøde paa Huset var betinget, at ingen tilkommende Eier nogensinde maatte lade den tilmurede Dør til den nordøstlige Hjørnestue opbryde. Retsgyldigheden i denne Bestemmelse af Skjødets Udsteder blev vel af Nogle betvivlet; men de Fleste fandt dog overveiende Grund for Madame Wolff til ikke at tilstede nogen Undersøgelse, selv om der fandtes Nogen, der havde Mod til at trodse Forbandelsen og sprænge Døren.

„Lapperi! hvad Mod hører dertil?“ — udbrød nu Brudens Fætter, Lieutenant Flemming Wolff. Denne Herre var bekjendt som en mageløs Gnier, der laante paa Pant mod Aagerrenter, og tillige som en farlig klammerilysten Duellant, der især deles hed havde sin Styrke og satte sin Stolthed i, ved et Fegtemesterkneb at skamskænde sine Modstandere i Ansigtet, hvorved han, ustraffet og uden at dræbe dem, havde for Livstid berøvet flere brave Officerer og Studenter menneskeligt Udseende. Han var desuden paafaldende hæslig og ødelagt ved lave Udsvævelser. Han nærede et hemmeligt Nag til Brudgommen og den bittreste Følelse mod Bruden, som han forgjæves havde kastet forelskede Øine til, men som aldrig havde funnet udstaae ham. Kun for at undgaae et formeligt Brud med denne fatale og farlige Slægtning, havde man ikke undladt at indbyde ham til Bryllupet; men man havde formodet, at han vilde udeblive. Han var desuagtet kommen, og,

for at skjule sin Harme, havde han været den lystigste Dandser ved Ballet. Ved Bordet havde han ophidset sig med de stærkeste Vine. Øinene rullede nu vildt i Hovedet paa ham, og Enhver, som kjendte ham, tog sig iagt for at modsige ham eller indlade sig med ham. Han yttrede med pralende Latter: hvorlidet Mod der hørte til at sprænge en Dør, helst naar den maaske skjulte en stor Skat, og hvor feigt det var, ved en dum tohundredaarig Trudsel at lade sig skræmme derfra, naar man formaaede saameget i Huset, at man kunde føre Datteren hjem som Brud og faae Svigermoder til at gjøre Bal i Spøgelsestuen. — Ved en søgt Vending væltede han sig saaledes ind paa Brudgommen; men Denne trak med et ringeagtende Smil paa Skuldrene, uden at værdige ham noget Ord til Svar. Dog — hans Mine var nok til at fremkalde det opfordrende Spørgsmaal: om den lyksalige Hr. Brudgom drog hans Mod i Tvivl? „Ingenlunde, naar det kom an paa klingende Mønt eller en skændig Lemlæstelse ved usle Fegtekonster“ — svarede Brudgommen, opbragt, dog uden at Bruden eller nogen af Damerne hørte det. „Men“ — tilføiede han hviskende — „blot til at blive alene og i Mørke udenfor denne Dør en eneste Time tiltroer jeg dig ikke Mod. Vil du have Satisfaction for denne Tvivl, skal du faae det, naar du har beviist, den er ugrundet — men jeg bestemmer Methoden.“ „Derom kaste vi Lod, Hr. Fætter!“ — svarede Lieutenanten med sammenbidte Læber og blegnede. — „Imorgen Kl. Otte venter jeg dig til Frokost.“ Brudgommen nikkede og modtog hans tørre, kolde Haand. De Fleste antoge det dog for en intetbetydende Tvist, der med Vindunsten i Lieutenantens Hoved næste Morgen vilde være bortdunstet. Den sidste Dands var forbi. Bruden havde ikke bemærket sin Fætters vilde, urolige Blik, da hun med Brudgommen forlod Brudehuset og af endeel Bryllupsgjester ledsagedes til deres nye, tarvelige Hjem.

Lysene i Brudehuset vare slukte. Døren til Dandsesalen var lukket ilaas. Lieutenant Flemming Wolff var bleven ene tilbage og havde skjult sig i en Krog, saa han ikke bemærkedes af Leietjeneren og Pigen, der udslukkede Lysene og aflukkede Døren. Vægteren raabte To, da han, endnu halv fortumlet af Vinen, befandt sig ene i den store, mørke Sal ligeoverfor den hemmelighedsfulde Dør. Vinduet til Gaden var lavt, og han kunde med et eneste Spring i al Sikkerhed have været paa Gaden, hvis Lysten til at blive der havde forladt ham og han havde fundet Betænkelighed ved at være ene i den saakaldte Spøgelsestue, nær ved den Dør, som han havde yttret maaske skjulte en stor Skat. Men om Morgenen fandtes intet Vindue aabnet til den gamle Sal. Om Natten vilde Vægteren have hørt et huult Bulder i denne Deel af Huset, som Ingen beboede; dog Sligt havde man ofte tilforn paastaaet, og det var et almindeligt Sagn iblandt Almuen, at det spøgede der. Foruden hint Bulder, som oplyste Folk dog troede var Gjenlyd fra en Hestestald hos Naboen, vilde man undertiden fra den gamle Sal have hørt Lyd som af Penge, der taltes, og tillige en Knirken og Klappren som af en Fabrikmaskine Dette forklaredes ligeledes som Gjenlyd fra hin Stald, deels af Jernkjædegrimerne og deels af Hakkelsemaskinen, der ofte brugtes silde om Aftenen og før det blev Dag. Uhyggeligheden ved den ubeboede Deel af det gamle Hus var dog saa stor, at neppe den kjækkeste Tjenestekarl for nogen Priis vilde have overnattet der. Kl. Otte om Morgenen ringede Secretair Winther paa Gadedøren til sin Svigermoders Bolig og traadte ind for at spørge, om han ikke havde glemt Noget af Vigtighed i Salen. Hans Svigermoder var ikke opstaaet. Pigen aabnede ham Døren og bemærkede med Forundring en Pistol, som stak frem af hans Lomme. Han havde været ved Fætterens Bolig, men fundet

den lukket. Han traadte nu ind i den aabne Sal og fandt den tom; men med Forbauselse saae han, at den hemmelighedsfulde Dør til det mørke, tilmurede Kammer var sprængt. Han nærmede sig i urolig Spænding og saae med Forfærdelse sin Bruds Fætter, den drabelige Fegtemester, ligge bleg og livløs paa Dørtærskelen. Ved hans Fødder laae der en stor Sten, som ved Dørens Sprængning maatte være faldet ned paa hans Hoved og have knust det, hvis han strax var traadt helt ind. Ligeover Døren var der nemlig et Hul i Muren af samme Størrelse som Stenen; denne maatte have hvilet paa Dørens øverste Kant og nødvendig falde ned, naar den aabnedes. Der var imidlertid intet Tegn til, at den havde ramt ham: hans Fødder laae kun indenfor Døren; men hans Hoved og det øvrige Legeme naaede ind i Salen, hvoraf man saae, at han ved Dørens Sprængning og Stenens Fald maatte være styrtet baglænds tilbage, uden at man kunde opdage nogen udvortes Grund til hans Død. Det mørke Kammer blev undersøgt med Lys i Politiets Nærværelse. Der fandtes kun i Muren et tillaaset Jernskab, som man brød op. I et hemmeligt Gjemme, som først ved Skabets Sønderbrydelse opdagedes, fandtes en Mængde Ruller med Guldpenge og en stor Mængde Pretiosa med vedføiede næsten ulæselige Pantesedler. Over den betydelige Skat laae et Document, der godtgjorde, at Husets Eier for to hundrede Aar siden havde været en Silkevæver, ved Navn Flemming Ambrosius Wolff, om hvem man kun kunde opdage saameget, at han en Tidlang havde laant paa Pant, men var dog død som en forarmet Mand, medens han hemmelig havde skjult sin Rigdom. Af en Karrighed, der grændsede til Afsindighed, havde han troet til evige Tider at kunne skjule sin Skat, ved at indespærre den i det lukkede Værelse. Med Forbandelsen over Døren havde han troet at bortskræmme Enhver, som vilde nærme sig den,

og i Skjødet paa Huset havde han gjentaget den samme Forbandelse over Enhver, der nogensinde aabnede hin Dør. Denne Særling, som den almindelig forhadte Lieutenant Flemming Wolff havde endeel aandelig Lighed med og til hvis Skat han for endeel vilde have været Arving — havde nu saaledes kun opnaaet, at hans betydelige Formue, efter to hundrede Aar at have henligget ufrugtbar, ved Retskjendelse tilfaldt hans sidste Slægtning, Eierinden af hans gamle Hus, Madame Wolff, der lod det gamle, uhyggelige Hus nedrive og en ny, smuk Gaard opbygge i dets Sted for sin Svigersøn og sin eneste Datter.

Niels Dragon.

Der tjente en Karl paa Frederiks Hospital, som var særdeles yndet af Lægerne og af de unge chirurgiske Candidater, da han fortræffelig forstod at gaae dem tilhaande ved Obductioner og Scheletteringer. I det første Aar, han var der, havde han været den lystigste Karl af Verden: han loe og sang altid, selv ved de modbydeligste og for Mange rædselfulde Arbeider med de til Schelettering bestemte Lig, som han ofte ganske alene maatte sysle med om Natten. Han var hverken overtroisk eller frygtsom, og hvergang der forefaldt nogetsomhelst Arbeide, som de andre Hospitalskarle ikke havde Mod til, hed det altid: hvor er Niels Dragon? han er ikke bange for Satan selv. Han havde været Soldat, var endnu kun tredive Aar gammel og en udmærket smuk Karl, der gjorde megen Lykke hos Kjønnet. I dette Kapitel havde han Ord for at være et Slags Don Juan i en lavere Sphære; dog herfor blev han ikke bedømt meget strengt af de unge Chirurger. Med Eet blev Karlen tungsindig og syntes at lide af Samvittighedsskrupler. Hans allerbedste Ven paa Hospitalet, den høie Fyrbøder, havde hængt sig. Fyrbøderens Bryllup havde været bestemt for tre Dage siden; men Aftenen før Brylluppet havde han truffet sin Brud i den uimodstaaelige Niels Dragons Arme. Den fortvivlede Fyrbøder havde kun hvisket sin troløse Brud nogle Ord i Øret og øieblikkelig forladt dem.

Den tredie Nat efter Fyrbøderens Selvmord stod Niels Dragon alene i det store Hospitalskjøkken og fyrede, i den af=

døde Fyrbøders Sted, under en uhyre stor Kjedel med lukket Laag, hvis Brug vel var ham bekjendt, men som han aldrig før havde følt nogen Betænkelighed ved at sysle med. Han havde Befaling til at bringe den i Kog og lade den koge en hel Time. Samme Aften havde han havt en alvorlig Scene med den ulykkelige Fyrbøders Trolovede, som han havde lovet at ægte; men med Gru havde hun fortalt ham hvad hendes Brudgom havde hvisket hende i Øret, da han gik bort og tog sig saa skrækkeligt af Dage: „Inden tre Nætter" — havde han sagt — „skal jeg hente din Forfører og slæbe ham med mig for Guds Domstol!"

De tre Nætter vare nu næsten forbi. Klokken var over halvtolv, og det havde omtrent været ved Midnat, Fyrbøderen havde sagt disse Ord, umiddelbart før han fuldførte Selvmordet. Den Hospitalslæge, som havde sat Niels Dragon til at passe Kjedelen, kjendte Intet til hans sidste „galante Eventyr" og dets ulykkelige Følger. Han var en lidenskabelig Dyrker af sin Videnskab og bekymrede sig ikke om Andet. Kort før Midnat stod han i Scheletteersalen, tæt ved Kjøkkenet, med de unge Candidater og foretog sig nogle Tilberedelser til hvad der skulde foretages. Da hørte Lægen et usædvanligt Bulder i Kjøkkenet og aabnede sagte Døren. Den halve Deel af Kjøkkenet var bælgmørk; men Pladsen lige ud for Ildstedet var skarpt oplyst af det store Baal paa Skorstenen under den uhyre Kjedel. Niels Dragon stod i denne Lysning med dødblegt Ansigt og stivt opspilede Øine og stirrede mod Ildstedet. „Er du gal, Menneske! hvad fattes dig?" spurgte Lægen, uden at bemærke hvad der var skeet.

„Jeg kommer! jeg kommer!" — stammede Karlen med fordreiet Ansigt, og Haarene havde reist sig paa hans Hoved — „jeg bliver fordømt i denne Time — jeg veed det — see kun ikke saa forfærdelig paa mig! — —"

Nu saae først Lægen, at Laaget under Kogningen var sprunget af Kjedelen — og det Lig, der skulde scheletteres, var kommet tilsyne. Det var den hængte Fyrbøders Lig, som Candidaterne hemmelig havde tilegnet sig og som man havde ladet Niels Dragon koge, uden at sige ham hvem det var eller kjende hans Forhold til den Døde. Man havde maattet knuge Cadaveret krumbøiet ned i Kjedelen for dets usædvaulige Høide. Det havde ved Udvidelsen rettet sig og sprængt Laaget. Med sit kogte græsselige Dødningeansigt var den ulykkelige Fyrbøders Hoved sprunget helt op af Kjedelen; det var stærkt oplyst af Flammen og syntes at stirre paa den troløse Ven med de aabne, udvidede Øine.

I det Øieblik, Lægen saae Dette, styrtede Niels Dragon med et Skrig om paa Stengulvet og var død. Ved Obductionen af hans Lig, fandt Lægerne, at hans Hjerte var sprængt af en pludselig Blod=Sammenstrømning, som hos Mennesker, der døe af Skræk. Foreneligheden deraf med hans bekjendte Mod og Dristighed blev dem først af psychologiske Grunde forklarlig, da de siden erfarede hans Forhold til den ulykkelige Fyrbøder og det Sammenstød af Omstændigheder, som havde fremkaldt hans sidste mærkelige Situation, ligeoverfor den Dødes skrækkelige Ansigt og netop ved Udløbet af den Tid, inden hvilken den Døde havde lovet at føre ham for den evige Dommer. Man holdt længe den hele Historie hemmelig, for ikke at forarge Nogen ved den Benyttelse af Fyrbøderens Lig, som var hans Frænder ubekjendt, men som var et Ran i Videnskabens Tjeneste, der saa tidt finder Sted, hvor Anatomien dyrkes med Iver.

De fortryllede Fingre.

(Et Eventyr.)

En stille, maanelys Midsommeraften sad der en lille Pige paa en Sten ved en Skovslette nær ved Ruinerne af det nedbrudte „Volmerslot“ og stirrede ned i den speilklare Vandflade, der dannedes af en forbiløbende Bæk. Langt borte i Skoven hørtes der Larm af Musik, Dands og rullende Vogne. Den unge Pige syntes ikke ældre end tolv til tretten Aar. Hun bar en staalgraa Blouse med et rødt Bælte om Livet; hendes lille Straahat laae med de nydelige Handsker i Græsset. Hendes bøiede Stilling røbede en Skikkelse, ligesaa smidig som slank, og det lange sorte Haar, som rullede ned over hendes nødbrune Nakke, glindsede som Ravnefjær i Maanestraalerne. Hendes Ansigt, som speilede sig i Vandet, var brunt ligesom Nakken, med en frisk, næsten sydlig varm Farve. Øinene vare fyrige og sorte, Øienbrynene stærkt fremtrædende; men Panden hang for langt frem til at være smuk, og den lidt vel brede, noget flade Barnenæse, saavelsom de altfor fyldige Læber, gav hende et Udseende, der ikke var uligt Mulatindernes, især naar hun, som nu, var bedrøvet.

„Hu, hvor jeg er grim!“ — udbrød hun, og Taarerne trillede hende ned over de brune Kinder — „ja, de har Ret! jeg er en Skifting, ret et lille Uhyre af Grimhed. — Bort, bort i den vide Verden! o, hvi kan jeg ikke løbe til Afrika, som jeg truede dem med, til de sorte Negerinder! der vil dog Ingen spotte mig for min Platnæse — og der er jeg dog skærere i Huden end alle de Andre. — Ak, hvi er alle Guds-

moders deilige Eventyr dog kun Opdigtelser!" — vedblev hun — „hvi er der ingen Alfer og Feer til, som kan skabe mig om, eller give mig Magt dertil selv! — Var mit Ansigt kun et Dieblik som Vox eller Leer, og havde jeg blot lidt Færdighed i de tre Fingre, skulde jeg snart faae Panden og Læberne tilbage og den stygge flade Næse frem — og det skulde gaae mig som Ugleungen, der blev til en deilig Prindsesse!" — —

„Ja saa! en lille Konstnerinde — en Billedhuggerinde i Aanden! — skal vi see" — afbrød hende pludselig en mild, kvindelig Stemme, og en gammel, krumbøiet Kone stod for hende med en græsgrøn Silkekaabe over Skuldrene og en stor sort Kysehat over Ansigtet — hun bar et Bundt Johannisurter under den ene Arm og støttede sig til en Krykkestav med den anden. Den lille nødbrune Pige i Blousen sprang med Forbauselse op fra Stenen og gjorde Mine til at flygte; men den Gamle greb hende venlig ved Haanden. „Bliver du bange for mig? Thora Lind! — kjender du ikke din Gudmoder fra Skovsletten?" med disse Ord løftede den Gamle sit nedbøiede Hoved og lod Maanen belyse hendes fine, rynkede Ansigt med det godmodige Udtryk og det skjelmske Smil, som Thora saa godt kjendte, tilligemed de store grønne Briller, hvorigjennem et Par smukke brune Dine spillede.

„Gudmoder! gode Fru Sommerfjær! er det dig?" — udbrød Thora glad — „er det i denne Skov, du boer? Ja, nu husker jeg det — her var det, jeg skulde besøgt dig ifjor St. Hans Aften, naar vi kjørte til Kilden — saa vilde du fortælle mig saa mange deilige, nye Eventyr; men saa fik jeg Skarlagensfeber og maatte blive hjemme. — Siden har jeg saa tidt tænkt paa dig og længtes efter de nye Eventyr; men nu er min Fætter kommen til os; han siger, ligesom Fader og Moder og de Allesammen, at jeg er saa grumme grim og seer ud som en Negerpige, og naar jeg fortæller Eventyret,

du har lært mig, om Ugleungen, der blev til den deiligste Prindsesse — saa lee de mig ud og sige, jeg er ligesaa taabelig, som jeg seer ud til, naar jeg kan troe paa Børneeventyr endnu i mit trettende Aar." —

„Nu, nu, lille Thora! — lad dem kun lee! Den leer dog bedst, som leer sidst. Iaften er du da kommen med til Kilden, kan jeg vide; men hvordan har du fundet Vei gjennem Skoven?"

„Ak, det veed jeg ikke. — Fætter Jørgen drillede mig igjen med min Næse, ligesom jeg var allergladest og vilde dandse med ham ved Kilden. De loe Allesammen af hans Løier. Saa blev jeg vred og bedrøvet og rendte bort fra dem Alle og vilde gjerne løbet hen, hvor alle Folk har flade Næser, som jeg, og er meget mørkere i Huden — og saa blev jeg træt og faldt i Tanker her paa Stenen."

„Dine Tanker blev jo ganske høirøstede, medens du speilede dig, og du græd ret ynkelig, lille Thora! Om jeg aldrig havde været din Gudmoder, maatte jeg dog ud af Busken og trøste dig, hvor travlt jeg saa havde med de kostelige St. Hansurter. Istedetfor at løbe til Afrika, var det dog nemmere, meente du, hvis der var Alfer og Feer til og du kunde blive skabt om eller faae Magt til selv at sætte Façon paa dit lille Ansigt." —

„Ak ja, Gudmoder! hvem der var saa lykkelig! — men jeg veed jo nok, det er umuligt, og alle de deilige Eventyr, du har fortalt mig, er kun Noget, man hitter paa, for at more enfoldige Børn" —

„See, see! er du nu bleven saa grumme klog? lille Thora! Ifjor troede du dog nok, du kunde lære at flyve, naar du kun fik to Fjær paa Skuldrene af den Fugl Phoenix."

„Ak ja — ifjor var jeg et taabeligt Barn. Dengang tænkte jeg ikke paa, hvor grim og fæl jeg saae ud, men syntes,

Intet var deiligere i Verden, end at kunne flyve som en Fugl over Land og Sø og grønne Skove. Nu bryder jeg mig ikke engang om at dandse, fordi jeg dog aldrig kan dandse fra min flade Næse, som Fætter Jørgen siger, og mine Negerindelæber dog altid løbe foran Næsen.“ —

„Din Fætter Jørgen er jo ret slem ved dig, og du kan vel slet ikke lide ham?“ —

„Jo dog, Gudmoder! — jeg kan inderlig godt lide ham, naar han kun ikke vilde drille mig med min Næse. Han er kun et Par Aar ældre, end jeg, og har krøllede gule Haar og deilige blaae Øine — og hans Næse er rigtignok prægtig. — og hans Mund og hans Hage med — og han tegner saa nydeligt baade Heste og Mennesker og Huse — og han veed Alt, hvad der er skeet i Verden, og meget Meer — og fortæller saa morsomt. Han bliver saa glad, naar jeg fortæller ham dine Eventyr — men saa leer han mig dog ud, naar jeg troer, det er sandt — og naar jeg bliver vred, tegner han mig af og viser mig, hvor grim jeg er. Han er ellers grumme god og troer paa Vorherre og Englene, ligesom jeg, men vil aldrig troe, der er Nogen meer til, som kan gjøre Mirakler. Jo, Gudmoder, lide ham kan jeg nok — der er Ingen, jeg kunde holde meer af i Verden; men han kan vist aldrig lide mig rigtig, fordi jeg er saa grim. — Det er dog Jammerskade, Gudmoder! at alle dine deilige Eventyr er Opdigtelser — og en Ugleunge dog aldrig kan blive til en deilig Prindsesse.“

„Men om der nu dog var lidt Meer i mine Eventyr, end du troer, lille Thora!“ — tog den Gamle med hemmelighedsfuld Mine Ordet — „hvis jeg nu her i min Ensomhed havde opdaget en Konst, som de Lærde nuomstunder lade haant om, fordi de ikke kan forklare den paa deres Maade — hvis jeg nu havde en god Ven blandt de store, mægtige Aander, som Vorherre sender til de Fromme, og som usynlig kom til

mig og gav mig Magt over Menneskenes Lemmer, saa jeg kunde ombanne de naturlige Skikkelser og give Andre samme Evne i Hænder eller Fingre — og naar jeg saaledes, uden at være nogen Alf eller Fee eller ond Hex, kunde opfylde dit Ønske og give dig Magt til selv at danne dit Ansigt om efter din egen eller Andres Smag" — —

„Ak, kjæreste Gudmoder! nu er det jo atter et Eventyr, du fører mig ind i: det er jo Noget, der aldrig virkelig kan skee i Verden."

„Hvad der kan skee i Verden, veed Ingen, mit Barn, uden Han, der har skabt den" — vedblev den Gamle — „hans Kræfter ere uendelige, og vi Mennesker kjende neppe een af dem blandt mange mange tusinde. Alt, hvad der kan skee ved de guddommelige Kræfter, er naturligt, og alt Naturligt er guddommeligt; men der er flere Naturer end der er Stjerner paa Himmelen, og hvad der hèr kan skee efter en høiere Naturs Orden, kan Ingen vide eller forudsee eller forstaae, undtagen Den, det bliver givet af Kræfternes Herre." Hun sagde Dette ligesom for sig selv med et halvt drømmende Blik. — „Dog det forstaaer du ikke, Barn!" — tilføiede hun og klappede den forbausede Thora paa Kinden — „men du veed jo, Vorherre er almægtig og kan Alt hvad han vil — og vil han give dig eller mig Magt til at skabe os selv om, maae vi jo ogsaa kunne gjøre det. Følg med mig, lille Thora! og du skal see, det er intet umuligt Eventyr, jeg taler om."

Thora saae forundret paa den milde, gamle Kone og fulgte hende taus. Snart stode de ved hendes Bolig. Det var et lille, nydeligt Hus, der var helt omsnoet af Humleranker. Døren stod paaklem, og der sad en snehvid Kat paa Tærskelen og snurrede velbehageligt. En lille Blomsterhave omgav Huset. Det var netop Rosernes og Liliernes fælles Blomstertid, og i store Grupper stode disse prægtige Blomster nu,

halvt lukkede og ligesom drømmende, i Maanelyset. Thora følte sig saa hyggeligt, men dog hemmelighedsfuldt tilmode, som det var et vidunderligt Feeslot, hun skulde betræde. — Det var dog kun et lille, simpelt Værelse, hun med sin Gudmoder nu traadte ind i; men de hvide Vægge vare behængte med Blomster og grønne Urter; et grønt Gardin skjulte en Alkove; i Stuen stod der et Bord midt paa Gulvet med en høirygget Lænestol for; — paa Bordet laae der en stor Bog opslagen med røde Bogstaver og med mange Billeder af Cirkler og underlige Tegn; over en af de store Kredse, med mange Vinkler og andre Tegn, stod der: „Kong Salomons Seglbillede."

„Sæt dig ned, mit Barn!" — sagde Gudmoderen og bladede i den store Bog, medens hun af og til syntes at læse med stor Opmærksomhed. Derpaa fremtog hun et fladt Messingbækken med Sand og ridsede deri en Figur, der saae ud som to forneden sammenhængende Qvadrater, hvis mellemste Sidelinier kun vare halvt udførte og adskilte med et lille Mellemrum, samt overskaarne af en horizontal Linie, der paa begge Ender dannede en ret Vinkel.

„Er det dit Alvor, mit Barn, at du vil have den Magt, du før ønskede dig" — sagde hun med stille Alvor — „og vil du selv kunne omdanne dit Ansigt — saa udstræk dine tre forreste Fingre paa din høire Haand og læg dem saaledes midt i dette Tegn, at du ikke derved berører nogen Linie! Fremsig saa tre Gange Navnet Hagith, og ønsk af al Magt, hvad du tænker paa! — og, hvis det kan skee uden Synd og Fordærvelse, vil du faae den Evne, du ønskede dig — men du maa ikke tale derom til noget Menneske!"

Thora havde lagt nøie Mærke til hvert Ord. I den høieste Spænding berørte hun de aabne Steder i Tegnet paa den foreskrevne Maade og fremsagde med bævende Stemme det hemmelighedsfulde Ord tre Gange, medens hun inderligt ønskede

Magt til at skabe sit Ansigt om. Da Navnet Hagith tredie Gang var udsagt, saae hun i Værelset en Lysning, som øieblikkelig forsvandt uden nogen Lyd, og hun følte et stærkt, dog ingenlunde smerteligt Ryk i de tre udstrakte Fingre. Hun tog dem hastig ud af Tegnet, som hun havde brændt sig, og traadte noget forskrækket tilbage. „Hvad var det? Gudmoder!" — spurgte hun og fattede sig — „lynede det? og slog det ned i mine Fingre?"

„Det var den mægtige Hagith, som gav dig hvad du ønskede" — sagde Gudmoderen. — „Ti nu stille med hvad der er hændt dig og skynd dig tilbage til dine Forældre! de lede allerede med stor Angst om dig i Skoven. — Først imorgen kan du prøve, om jeg har gjækket dig eller ei — men saa maa du staae tidlig op eller give Tid til Solen gaaer ned — for kun naar Solen staaer op eller gaaer ned, kan denne Kraft benyttes."

Thora saae, forbauset og forskende, paa sin venlige Gudmoder, om hvis fine Mund der spillede et Smil, som hun ikke vidste hvorledes hun skulde forklare sig. „Det er dog vist kun Spøg Altsammen" — sagde hun nedslagen og foer uvilkaarlig med de tre Fingre til Næsen; men den var ligesaa flad som hidtil og lod sig ikke rokke frem — „det gaaer mig sagtens, som da jeg var ganske lille og de Store fik mig til at løbe hele Dage med Salt i Haanden efter Fuglene, for at strøe Salt paa deres Haler og gjøre dem til mine Fanger."

„Deri gjorde de store, forstandige Mennesker dig Uret, lille Thora!" — svarede Gudmoderen — „de svækkede din barnlige Tillid til de Erfarnes Ord og betænkte ikke, at du handlede ligesaa klogt som de, naar de følge Forskrifter, som de ikke forstaae — og det gjør jo næsten Enhver, der blot vil tænde en Svovlstikke eller lægge et Sædekorn i Jorden. Men skynd dig nu til dine Forældre! jeg skal følge dig til dem ad en

Gjenvei!" Med disse Ord tog den venlige Gudmoder hende ved Haanden og løb saa let bort med hende, som om hun fløi. Det var hende virkeligt som hun svævede over Skovsletten ved sin Gudmoders Haand, næsten uden at berøre et Græsstraa, og det varede ikke mange Øieblikke før hun stod hos sin Familie, som længe havde savnet hende og nu vilde kjøre hjem fra Kildeforlystelserne. Saasnart Thora stod ved Vognen, var Gudmoderen forsvunden i de grønne Buske. Baade Forældre, Søskende og Fætter Jørgen overvældede Thora med Spørgsmaal om hvor hun havde været, og der vankede endeel Skjænd; men hun svarede kun, med lunefuld, skalkagtig Mine, at hun havde været paa Veien til Afrika, som de jo nok vidste, og at hun ganske vist løb eller fløi helt derhen en anden Dag, naar de længer vilde drille hende med hendes Næse. At hun havde været hos sin Gudmoder, fortaug hun, saavelsom hvad der var skeet med hendes Fingre; men at hun nu kunde løbe paa en Maade, der næsten kunde kaldes at flyve, paastod hun med Iverighed; og hendes Gang var saa let og smidig, at Fætteren næsten var saa høflig at indrømme hende det.

Det Første, Thora foretog sig, da hun næste Morgen vaagnede, var at gribe til sin Næse og rykke i den af alle Kræfter med de tre fortryllede Fingre; men den forandrede ikke sin Skikkelse. „Saa har jeg dog kun drømt det Altsammen" — sukkede hun — „jeg maa vel have sovet ude ved Skovbækken og har slet ikke været hos Gudmoder." — Det var imidlertid langt efter Solens Opgang, og hun erindrede nu, at det kun var naar Solen stod op eller gik ned, den hemmelighedsfulde Evne var virksom. Hun gik nu som i Drømme den hele Dag og gav nøie Agt paa Solens Gang, for ikke at forsømme den vigtige Solnedgangs-Time.

Silde paa Eftermiddagen tog hun et lille Speil, et saakaldet „Søndagsøie," med sig og løb ud til Slotsruinen. (Hen-

des Fader eiede en Parcel fra det udstykkede Gods, hvortil det nedbrudte Slot hørte). Her stillede hun sig i et halvt nedbrudt Vindue, der vendte mod Vest og hvorfra hun kunde see Solens Nedgang i Havet. I det Øieblik, den nederste Solrand syntes at spille paa den fjerne Havflade, holdt hun det lille Speil for sit Ansigt og begyndte med største Iverighed at klemme sin Næse frem og sin Pande og sine Læber tilbage. Det kom hende for, at Ansigtet virkelig forandrede sig og næsten blev hende ukjendeligt — men det syntes hende tusinde Gange grimmere end tilforn. Hun udstødte et Skrig og tumlede svimmel ned af Vinduesruinen. Faldet var dybt. Hun greb uvilkaarlig for sig, men blev slemt forslaaet baade paa Albuerne og i Ansigtet. Speilet havde hun tabt — det laae dybt nede mellem Ruinerne og var slaaet i tusinde Stykker. Med Hænderne forslaaede og, som hun troede, med et græsselig forvandlet Ansigt, løb hun hjem og styrtede ind til sine Forældre, der med største Forskrækkelse saae hvorledes hendes Ansigt var forslaaet og næsten ukjendeligt. Hun kastede selv et ængsteligt Blik i et Speil og sank afmægtig til Gulvet. Hun blev bragt tilsengs og forbundet, men da hun kom til sig selv, var hun i en febrilsk Tilstand. Alt, hvad hun sagde om Trylleri og Forvandling, klang som forvirrede Fantasier. Efter nogle Ugers Sygeleie stod hun vel helbredet op, men hendes Ansigt var ikke længer det samme. Alt, hvad man havde dadlet ved det tilforn, var forsvundet. Panden hang ikke længer ud, men havde derimod faaet en Skjævhed, der klædte hende meget værre. Næsen var ikke flad, men var bleven tyk og kluntet i Enden. Uagtet hun ingen Tænder havde mistet, var den før noget vel fremstaaende Mund nu faldet ind, som paa en gammel tandløs Kone.

„Du min Gud! hvilket Uglebillede hun dog er bleven ved det Fald!“ — sagde Faderen, og hele Familien var af samme

Mening. Fætter Jørgen saae det dog ikke; han var reist bort om Morgenen samme Dag, Thora om Aftenen var falden ned blandt Slotsruinerne. Thora selv saae sit forandrede Ansigt med Gru, men trøstede sig hemmelig med, at hun kunde forme det om hver Morgen og Aften. Hun gjorde nu et formeligt Studium af denne ydre Selvforbedring. Hun gik ikke længer til Slotsruinen og udsatte sig for at falde ned; men hun lukkede sig inde i sit Værelse paa de Timer, hvori Solen efter Almanakken skulde staae op eller gaae ned, og i disse Timer modellerede hun formelig paa sit Ansigt saa godt, som hun kunde, og som hendes Smag eller Lune indgav hende det. Hun var selv overbeviist om, at en saadan Modellering virkelig fandt Sted, og at det ingenlunde var en Fantasi, som hun havde medbragt fra sin Sygdom. Hun fordreiede uvilkaarlig sit Ansigt og gjorde slemme Grimasser under Arbeidet, og undertiden troede hun da, at disse fordreiede Miner vare hendes Tryllefingres Værk. Men Udtrykket var det ikke saa meget som Formerne selv, hun vilde forandre; dog hvorledes hun saa tænkte sig dem og syntes at omforme dem, tiltog hun hver Dag i Grimhed. Man troede virkelig at bemærke paafaldende Forandringer i hendes Ansigt fra den ene Dag til den anden, men aldrig nogen Forandring til det Bedre, og hun hørte saamange Kritiker over sit Ansigt, at hun tilsidst blev fortvivlet over sin hemmelige Konst og ønskede kun at kunne give sig sit oprindelige Ansigt tilbage. Ogsaa derpaa forsøgte hun; men det vilde aldrig lykkes. Ethvert nyt Forsøg gjorde hende kun grimmere.

Det var netop i det Aar, Thorvaldsens Tilbagekomst til Fædrelandet havde vakt almindelig Opsigt og Interesse over hele Landet. Rygtet om den Triumf, hvormed en Billedhugger var bleven hædret som en Seierherre eller Konge, havde tilligemed Konstneren sat hans Konst i høi Anseelse,

og De, der aldrig for havde havt Øie for Skjønheden og Høiheden i Billedverdenen, begyndte at faae Øinene op for dens Rigdom. Ogsaa til Proprietair Linds Parcel var der kommet Kobbere af Thorvaldsens Værker og enkelte Gibsafstøbninger. Pludselig fik Thora en Ide, som hun vel ikke aabenbarede Nogen, men hun yttrede den heftigste Lyst til at see Thorvaldsen og hans Værksted og bad sin Fader hver Dag om at tage hende med paa hans nærforestaaende Reise til Hovedstaden. Siden hendes Sygdom havde saavel hendes daglig grimmere Udseende, som hendes besynderlig spændte Væsen mishaget hele Familien. Undertiden undslap der hende Yttringer om Evner og himmelske Gaver, som maatte kunne gjøre Underværker endnu i Verden, naar man kun ikke var blind derfor. Man havde mærket, at hun altid Morgen og Aften lukkede sig inde; og — ved at kige gjennem Nøglehullet, havde Stuepigen opdaget, at naar Thora saaledes troede sig ubemærket, var hun kun sysselsat med at speile sig og med at glatte og stryge sit Ansigt. De ansaae Alle den stakkels grimme Thora for halv vanvittig af Forfængelighed og Lyst til at være smuk. For mulig at give hendes Tanker en anden Retning — og for maaske at raadføre sig med en Læge eller Psycholog, angaaende hendes Sindstilstand — føiede Faderen hende i hendes idelig gjentagne Ønske og tog hende med til Kjøbenhavn i Julen.

Det Eneste, hun interesserede sig for i den store By, var Thorvaldsen og hans Værksted, og Faderen gik ofte derhen med hende. For at ikke hendes paafaldende Grimhed skulde gjøre Opsigt paa Gaden, maatte hun bestandig gaae med et tæt Slør. Saaledes viste hun sig ogsaa i Thorvaldsens Værksted. Hendes lette, smidige Skikkelse og hendes smukke, livlige Stemme, ligesom ogsaa mangen Bemærkning, der vel ikke røbede nogen dannet Smag, men snarere et bizart Lune, tildrog sig Konst-

nerens Opmærksomhed, og han fandt ofte Morskab i at tale med hende. Han syntes at antage, at hendes Ansigt maatte være ligesaa skjønt som hendes øvrige Skikkelse, og opfordrede hende ofte til at lægge Hat og Slør fra sig; men derfor vægrede hun sig altid bestemt og gjerne med en eller anden Yttring, som endnu mere spændte Nysgjerrigheden.

Hun var allergladest, naar hun traf Konstneren ifærd med at modellere i Leret, og hun betragtede da hans Fremgangsmaade med den mest spændte Opmærksomhed, ligesom hun vilde aflure ham Konsten. Undertiden tog hun selv en Klump Leer og vilde danne et Ansigt deraf, men det blev altid et skrækkeligt Vrængbillede. Konstneren smilte kun, naar han saae det, men var for godmodig til at lee høit eller dadle det. Faderen havde betroet ham, at hun desværre nok var noget forvirret i Hovedet efter en Sygdom, og at det kun var for at skjule sin Grimhed, at hun bar Slør, men at hun paa den sidste Tid alene sværmede for sin store Landsmand og hans Konst.

Det var et curiøst Barn — meente Thorvaldsen — og var hun virkelig lidt forvirret i Hovedet, klædte det hende dog meget morsomt.

En Eftermiddag, da hendes Fader var ude, løb hun ene hen paa Charlottenborg og traf Thorvaldsen alene ved sit Arbeide. Da hun havde seet noget paa ham, bemærkede hun, at det vistnok maatte være herligt og en stor Konst, saaledes at kunne danne skjønne Billeder af Leer; men langt herligere og en meget større Konst vilde det dog være, naar man kunde danne levende Mennesker.

Konstneren loe ad dette Indfald, der syntes ham at røbe en snurrig Naivetet for en Pige af den Alder. Hun gik nu i sit fjortende Aar.

Hun forklarede ham omstændelig sin Mening, og at hun

dog ikke meente hele nye Mennesker, men kun enkelte Stykker af dem, og at, naar man havde lært Konsten rigtig af Vorherre selv eller en af hans mægtige Aander, maatte man ogsaa kunne omdanne hvad der var hæsligt hos et Menneske, enten det nu var en Arm eller et Ben eller et helt Ansigt.

En saadan Menneske-Restauration var vel ogsaa en Konst — indrømmede Mesteren med godmodigt Lune — hvorvel han ikke kunde sætte den saa overvættes høit. — For en Deel slog det ind i Skrædderkonsten, meente han, siden dog Klæder skabe Folk, og for en Deel hørte det til Tandlægernes og Haarskærernes, Kammertjenernes og Pyntekonernes Professioner.

„Du forstaaer mig slet ikke!“ — sagde Thora ivrig — „jeg mener virkelig hvad du kalder at modellere, og at man maatte kunne klemme et levende Menneskeansigt paa samme Maade med sine tre Fingre, som det Leerhoved, du der staaer og piller med, og gjøre det ligesaa smukt som man vilde og forstod.“

„For at modellere i levende Menneskekjød, maatte man jo kunne hexe“ meente Mesteren og rystede paa Hovedet, idet han nu dog troede at mærke den Forvirring i Barnets Hoved, Faderen havde omtalt.

„Tingen er slet ikke saa urimelig!“ — forsikkrede Thora. — „Naar Solen retnu gaaer ned, som vi jo kan see her fra Vinduet, saa skal jeg vise dig det! Jeg har modelleret selv saa meget paa mit eget Ansigt, at det er blevet ganske forskrækkeligt; men grimt var det da iforveien, og meget værre kunde det ikke blive. — Kunde du kun lære mig at modellere smukt, skulde jeg snart blive smukkere, end din Venus der.“

„Hun er rigtignok gal, Stakkel!“ — tænkte Thorvaldsen, og vilde føie sig efter hendes Fantasi. „Den Konst maa du endelig lære mig!“ — sagde han — „jeg mener just ikke at gjøre Ansigter styggе, men at restaurere dem eller modellere dem om. — Det kunde være en meget beleilig Konst i vore

Tider. — Men er du da virkelig saa styg? — Lad mig see hvorledes du har skilt dig ved dit Ansigt, da du sidst modellerede det!"

„See!" — sagde hun og rev Sløret af; og Konstneren traadte forbauset tilbage ved Synet af det bizarre Nøddeknækker-Ansigt, hun viste ham, medens hendes store sorte Øine stode fulde af Taarer og vare overordentlig skjonne.

„Dersom der blot var Harmonie mellem Pande, Næse, Mund og Hage, og hele Ansigtet svarede til Øinene, vilde du være en Skjønhed" — bemærkede han — „men, du har Ret! Den, der har modelleret dit Ansigt, har virkelig gjort betydelige Misgreb og har hverken havt Antiken eller Naturen for Øie." — Han maatte selv lee over sin Bemærkning og den øiebliklige Forglemmelse af, at det var et levende Menneskeansigt, han talte om. Han klappede hende venlig paa Kinden og lovede, at han nok skulde lære hende at modellere sit Ansigt om igjen med Tiden; naar hun først fik lidt mere Greb paa at behandle Hoveder i Leret.

„Det lærer jeg aldrig!" — sagde Thora utaalmodig. — „Alt, hvad jeg vil lave, bliver til grimme Uglebilleder — men see! nu gaaer Solen jo ned — tag du nu mine Fingre mellem dine og sæt Skik paa mit Ansigt i en Hast! mine Fingre kan kun gjore det; men der maa en Haand til at bruge dem, som forstaaer det."

„Hun er dog complet gal!" — tænkte Thorvaldsen, og havde ondt med at holde sin Latter tilbage. „Nuvel!" — sagde han venlig — „sæt dig herop, Barn! og laan mig din lille Haand! det kan dog sagtens være en Prøve værd. Jeg vilde forsvoret, jeg nogensinde skulde modellere paa et levende Hoved; men man skal lære saalænge man lever —"

Som en Fugl sprang Thora sig op paa en ledig Byste-

Piedestal og rakte Konstneren sin høire Haand, med de tre forreste Fingre udstrakte. I overgivent Lune greb han hendes Haand og overfoer hendes Ansigt med hendes Fingre. Af uvilkaarlig Konstdrift trykte han paa de Steder, der ragede for langt frem, og ligesom fremdrog hvad der var for sammentrykt; han glattede paa den skjeve Pande — han modellerede tilsidst formelig paa Næsen, Munden og Hagen, og brugte Barnets Fingre som han ellers brugte sin Modelleerstok, medens han loe af fuldt Hjerte over denne Leg.

Pludselig standsede han og studsede: „Enten maa jeg have seet feil før, eller du er en lille Hex!" — udbrød han. — „Du har jo et meget vakkert Ansigt. Hvad har du at udsætte derpaa? — See selv!" — Han rakte hende et lille Speil.

„Deiligt, deiligt!" — udbrød hun jublende og sprang ned af Piedestalen. — „Seer du nu, jeg havde Ret! — nu behøver jeg ikke at gaae med Slør meer." — Hun kastede Sløret hen ad Gulvet. — „Og nu er jeg ti Gange saa kjøn som din Venus der."

„Paa en Maade kan du have Ret!" — sagde Konstneren og loe: — „dit ubændige Liv kan jeg umulig give Marmoret — og saadanne Ildøine ikke heller. Formerne i dit Hoved kunde dog nok ellers trænge til at gjennemgaaes lidt paany." —

„Imorgen, naar Solen staaer op eller naar den gaaer ned, skal jeg gjerne komme igjen, hvis du vil gjøre Meer ved det. — Paa anden Tid kan du ikke bruge mine Fingre. — Men det behøves ikke" — tilføiede hun sjæleglad og hoppede for Speilet — „nu er det smukt nok, og hvad det mangler, kan jeg nok selv gjøre. Tak, tusind Tak fordi du hjalp mig! — Nu skal Fætter Jørgen dog see, at jeg næsten er ligesaa kjøn som han selv." Derpaa satte hun sin Hat paa og ka-

stede Sløret længer bort paa Gulvet med sin lette, dandsende Fod. „Farvel, farvel! jeg maa hen til Fader og vise ham mit nye Ansigt." Dermed var hun ude af Døren.

„Hun er ligesaa gal, som hun er nydelig" — tænkte Thorvaldsen — „hun havde nær gjort mig gal med; — bildte hun mig ikke ind, hun var saa grim, at det lille, vakkre Ansigt ved første Øiekast virkelig saae mig ud som et Nøddeknækkerfjæs. Det er et farligt Barn at tale med — hendes Galskab smitter — var jeg ikke nærved at troe, jeg virkelig havde modelleret hende!"

Faderen blev høilig forbauset, da han saae Thora igjen; hendes nødbrune Ansigt straalede af Glæde og var overmaade vakkert. De fordreiede Former syntes ganske forsvundne; kun paa Øinene og Hagen kunde han gjenkjende hende; men da hun, for at forklare ham sin Forvandling, forsikkrede, at det var skeet ved Thorvaldsens Hjælp, og at han blot havde modelleret paa hende i nogle faa Minuter — rystede Faderen paa Hovedet og sukkede dybt over den Sindsforvirring, han nu troede at høre det klareste Beviis for. „Ti stille med den ravgale Snak, Barn!" — afbrød han hende — „jeg maa før have seet dit Ansigt med en falsk Forestilling om, at du var og blev en grim Ugleunge: nu seer jeg, der er Intet at udsætte paa dit Ansigt — men du maatte dog langt hellere være styg, end gal. Pak nu ind! vi skal reise imorgen tidlig."

Thora var saa glad over sit nye Ansigt, at hun ikke lod Faderens strenge Ord gaae sig nær; men hun speilede sig hvert Øieblik, og kunde ikke tænke paa Andet, end paa det Indtryk, hendes nye Ansigt vilde gjøre baade paa Fætter Jørgen og alle Andre. Næste Aften var hun hjemme.

Alle fandt unegtelig, at hun nu var bleven besynderlig vakker, og forklarede det, som en Følge af hendes muntre Stemning efter Kjøbenhavnsreisen og af hendes stærke Bært

i den sidste Tid, tilligemed den hastige Udvikling af hendes Legemsformer, som syntes fremkaldt ved den lykkelig gjennemgaaede Sygdom. Selv var hun overbeviist om, at hun ved sin Gudmoders Konst og ved sine fortryllede Fingre, under den store Konstners Veiledning, havde givet sig det vakkre Ansigt. Besøget hos Gudmoderen havde hun dog aldrig talt om til Nogen, og — for ikke at gjælde for afsindig — talte hun nu heller ikke meer om, hvorledes hun i Kjøbenhavn var bleven ommodelleret. Fætter Jørgen havde hun ikke villet lade sig see for med sit grimme Ansigt i Kjøbenhavn; men hun havde hørt hans Stemme, naar han besøgte hendes Fader og spurgte efter hende; hun klædte sig da altid paa, som hun foregav, medens hun kigede gjennem Nøglehullet paa den tillaasede Dør, for kun at see ham. Nu ventede hun bestandig et Besøg af ham paa Parcellen; men han kom ikke.

Forandringen i Thoras Væsen og Udseende fremkaldte uvilkaarlig en større Deeltagelse og Omhu for hende i Familien. Der blev nu sørget for, ved en forstandig Underviisning, at modarbeide hendes overdrevne Hang til fantastiske Forestillinger. Hendes Ansigt fandt Alle nu særdeles smukt, og Nogle paastode endogsaa, at det paafaldende lignede den Engel af Thorvaldsen, der bærer Døbefonten i Frue Kirke. Hendes Forstand udviklede sig ogsaa snart betydelig. Hun fik Underviisning i flere Sprog og Videnskaber, endogsaa i Mathematik, der ansaaes for en god Dæmper for den exalterede Fantasi. Hun blev virkelig ogsaa i et Par Aar saaledes udrevet af den barnlige Eventyrverden, at alt Overnaturligt forekom hende unaturligt og latterligt. Besøget hos Gudmoderen betragtede hun nu, ligesom dets Følger, som en Drøm, og Eventyret med den store Konstner paa Charlottenborg ansaae hun for en Levning af hendes Feberfantasier. Den dybe Følelse, der i hendes Opvært syntes at ligge i hendes Øine,

tilbagetrængtes imidlertid meer og meer af et Selvbehag og en Overvurdering af hendes ydre Fortrin, der truede med at tilintetgjøre en Natur og et Væsen, hvis Elskværdighed ellers vilde have henrevet Alle.

Tre Aar vare forløbne. Fætter Jørgen havde ikke seet Thora siden hint Besøg hos hendes Forældre i hans Skoleferie, da han selv var sexten Aar gammel og næste Efteraar skulde være Student. Han var allerede dengang bleven hendes varmeste Beundrer, uagtet han ofte for Spøg havde drillet hende. Hans Interesse for hende var siden i høi Grad tiltaget, medens han ofte havde havt Leilighed til at læse hendes Breve til en Tante i Kjøbenhavn. Disse Breve vidnede om en betydelig Aandsudvikling, og der var ofte en artig Hilsen deri til ham. Først efterat han havde fuldendt de almindelig forberedende academiske Studier ved Universitetet og havde studeret over et Aar ved Konstacademiet, for at uddanne sit Talent til Konsten, besøgte han i Paasketiden sin Onkel, Proprietair Lind, paa Parcellen ved det gamle Slot. Det var Thoras Confirmationsdag. Han var bleven forsinket paa Reisen og kom først betimeligt nok til at see hende paa Kirkegulvet blandt de andre Confirmander, hvor hun med stor Færdighed gjorde Rede for sin Christendoms-Kundskab og bekræftede sin Daabspagt. Han stod, forbauset af hendes Skjønhed, og vovede ikke at hilse hende, for ikke at forstyrre hendes høitidelige Stemning; men han saae dog paa hendes Blik, at hun havde bemærket ham. Hun svarede høit og med den klareste Forstand paa ethvert Spørgsmaal, men syntes kun lidet bevæget under den kirkelige Handling. Hendes Blik dvælede ofte paa de Tilstedeværende og sank undertiden ned paa Bindet af hendes Psalmebog, som var saa blankt, at hun kunde speile sig deri. Det gjorde hun ogsaa virkelig, og den Mine, hvormed hun betragtede sit nydelige Billede, syntes at

udtrykke saa lyksalig en Følelse, at Mange toge den for Andagt. Fætter Jørgen saae dog med det skarpeste Blik — og det undgik ham ikke.

Ved den første Samtale med Thora efter Confirmations-Høitideligheden blev han vel i høi Grad henrevet saavel af hendes Skjønhed, som af hendes glimrende Underholdningsgave; men den Inderlighed i Følelsen og det fantasirige Liv i hendes Øine, hvorved hun allerede som et halvt Barn havde gjort et uudslettleligt Indtryk paa ham, uagtet han saa ofte voldte hende Sorg ved sine smaa Drillerier — den Naivetet, der saa ofte havde glædet ham, da hendes Ansigt havde havt saamegen Lighed med Mulatindernes — alt Dette var nu forsvundet. Thora var en fin, dannet Dame og havde aldeles tilegnet sig Modesmagens tilsyneladende Foragt for al Følelse og Fantasi. Hendes Yndlingslæsning var i den sidste Tid de Skuespil og satiriske Blade, hvori den hjerteløse Spot og det al Begeistring udslukkende Vid udelukkende førte Ordet. Selv besad hun et umiskjendeligt Talent til at sige skarpe og undertiden vittige Bemærkninger, og herfor høstede hun sædvanlig et Bifald, der smigrede hendes Forfængelighed og forviste al Hjertelighed og Alvor i hendes Omgangskreds. At hun aldrig gik igjennem en Stue, uden at kaste et selvtilfreds Blik i Speilet, undgik heller ikke Fætterens Opmærksomhed, og han tillod sig, i Form af en Compliment, at prise Speilene og selv hendes blanke Psalmebog lyksalige for de venlige Blik, de modtoge af hans smukke Cousine. Hendes Lighed med Thorvaldsens Daabsengel kom ogsaa paa Tale, og Fætter Jørgen tillod sig den Bemærkning, at der i Udtrykket om Munden dog var en betydelig Ulighed, ligesom det ikke blot var Vingerne, men fornemmelig den dybe, alvorlige Grundstemning baade i Former og Udtryk, der gav hint Konstværk

sin høieste ideale Betydning og hævede det til en virkelig Engletypus.

„Min strenge Hr. Fætter finder mig ikke sentimental og sværmerisk nok!“ — udbrød Thora og loe: — „man skulde troe, han var tredive Aar ældre og hørte til den ømme, æsthetiske Tid, da man jo sværmede for Werthers Lidelser og selv for Lafontaines Romaner.“

Thora sang og spillede smukt. Hun høstede om Eftermiddagen stor Beundring for sit lunefulde Foredrag af de modernestе Parodier paa Følelsens Poesie og nogle musikalske Genrebilleder i nederlandsk Stil af det forrige Aarhundredes Drikkestueliv. Contrasten mellem disse Løier og Confirmationsdagens alvorlige Betydning kunde Fætter Jørgen ikke undlade at bemærke — og maatte derfor finde sig i, paa en vittig Replik af Thora om smægtende og snerpede unge Herrer, at blive Gjenstand for almindelig Latter.

Kun et Øieblik henad Aften havde Fætter Jørgen Leilighed til at tale uden Vidner med sin smukke Cousine. Hans Hest stod sadlet for Døren. Han greb hendes Haand med smertelig Heftighed og hviskede: „Farvel, Thora! vi sees maaske aldrig meer. Dengang jeg drillede dig med din Negerindenæse, fandt jeg dig dog deilig igrunden. Det Billede, jeg i den Ferie tegnede af dig og som jeg lod dig beholde, tog jeg en Copi af, som jeg — underligt nok — altid har baaret ved mit Bryst; tilgiv mig den sentimentale Grille!“ — Han tog det frem og viste hende det. — „Husker du den Sommeraften, du halv vred og halv spøgende truede os med at løbe til Afrika og paastod, du kunde flyve, da du kom tilbage fra Skoven?“

„Ak ja!“ — udbrød hun pludselig alvorlig — „det var den Aften, du var saa ond imod mig og drillede mig med min Grimhed.“

„Den samme Aften fuldførte jeg dette Billede, for aldrig at glemme dig."

„Det var den Aften, jeg drømte om min Gudmoder og hendes Eventyr" — vedblev Thora, ligesom adspredt og halv vemodig —

„Lever hun endnu?" — spurgte Fætteren.

„Jeg saae hende i Kirken idag; men ellers seer jeg hende aldrig; hun skal høre til de Hellige her i Egnen og gjælder blandt den enfoldige Almue for et Slags Troldkvinde, men af det gode Slags."

„Gud give, hun da kunde trylle det Sind tilbage hos dig, som skinnede dig ud af Øinene for tre Aar siden!" — sagde Jørgen: — „det var en kosteligere Skat, end al den Skjønhed og kolde Klogskab, du nu glæder dig over og beundres for." Hans Stemme bævede, og der stod Taarer i hans Øine. Uden at vente paa Svar, hilsede han den skjønne Thora og steg tilhest. — Han havde aldeles opgivet Embedsveien for at dyrke Malerkonsten, som han saa tidlig havde havt Lyst og Talent til, og han greb nu en Leilighed, der tilbød sig til en Udenlandsreise. I hele tre Aar hørte Familien paa Parcellen aldeles Intet til ham.

I disse tre Aar foregik der en mærkelig Forandring med Thora. Gjensynet af hendes Barndoms Legekammerat og deres saagodtsom opløste Forhold havde stemt hende sørgmodigt. Allerede som Barn havde hun været forelsket i ham, og for hans Skyld var det, hun saa inderlig havde ønsket at blive smuk. Hin Dag, da han saae hende i hendes største Skjønhed, havde han bitterlig krænket hendes Selvfølelse, og hun havde følt sig næsten fjendtlig stemt imod ham. Hans sidste bevægede Ord til hende og hans Tilstaaelse om den hemmelige Kjærlighed, han havde bevaret for hende fra hun var halvvoxen og saa inderlig styg, havde rørt hende. Neppe var

han bortreist, før den længe indslumrede Lidenskab fra hin første drømmende Ungdomstid med fordoblet Heftighed og Styrke kom tilbage.

Uden at røbe denne Følelse for noget Menneske, nærede hun den nu, til den beherskede alle hendes Tanker, og med den kom hin Stemning tilbage, hvori Begjerligheden efter en skjøn Ansigtsform havde kastet hende ind i den Forestillingshvirvel, der endte med Feberfantasier og en hidsig Sygdom. Fantasilivet fra hin legemlige og aandelige Udviklingsperiode dukkede nu friskt og fornyet op i hendes Sind. Blandt flere Billeder i hendes Værelse stod der en god Afstøbning i formindsket Størrelse af Thorvaldsens Daabsengel, som man saa ofte havde smigret hende med, at hun lignede. I en Skuffe havde hun forvaret det Portrait, som Fætter Jørgen havde tegnet af hende for tre Aar siden. Dette tog hun nu frem og sammenlignede det baade med Daabsenglens Ansigt og med sit eget Speilbillede. Hvad Formernes Skjønhed, Renhed og Harmonie angik, havde det vel betydelige Mangler og havde ikke den fjerneste Lighed med det ideale Konstværk, hvorimod det besad en fjern, men umiskjendelig Lighed med Grundformerne i hendes nuværende Ansigt. Den Mangel paa Forhold og Harmonie, det fornemmelig led af, var dog saa betydelig formindsket ved det naive, uskyldige, livlige og følelsesfulde Udtryk, en kjærlig Opfattelse havde lagt deri, at det nu næsten behagede hende meer, end hendes nærværende smukt uddannede Ansigt. Under denne Sammenligning mellem hendes Barneansigt og hendes nærværende Udseende var det hende som Barndomslivet gjenfødtes i hendes Indre, og selv hvad hun ansaae for Drømme og Fantasier fra hin Tid, blev hende atter virkeligt. Hun huskede paa sin Gudmoder og hendes Eventyr; hun syntes igjen at see hendes Bolig i Skoven, med Humlerankerne om Muren og de smukke Roser og Lilier i den lille maanelyse

Have; hun saae Stuen med Alkoven og Bordet med den hemmelighedsfulde Bog; hun saae det blanke Messingfad med det hvide Sand og de gaadefulde Tegn i Sandet, hvori hun lagde sine smaa Fingre; hun saae Lysglimtet og følte ligesom paany den electriske Prikken i Fingrene, som da hun udsagde hin mægtige Aands Navn, der skulde give hende Tryllemagt. Uvilkaarlig betragtede hun sine Fingre og begyndte, med Billedet af sit Barneansigt for sig, at berøre sit Ansigt for Speilet, ligesom for at give det Noget af det tabte Udtryk tilbage. Formerne rørte hun dog ikke ved: de syntes hende virkelig smukke, men kun kolde og udtryksløse. At det kun var ved Solens Opgang eller Nedgang, de fortryllede Fingre havde Magt, syntes hun at have glemt, og uden at agte paa Tiden, gjentog hun ofte uvilkaarlig, naar hun var ene, hin modellerende Berørelse især af Trækkene om hendes Mund.

En Formiddag, som hun sad ved denne Syssel, blev hun overrasket ved et Besøg af Præsten, der havde confirmeret hende. Han traadte beskeden tilbage, i den Tanke, at hun endnu sad ved sit Toiletbord. Den Forlegenhed, hvormed hun reiste sig og bad ham blive, og den Hast, hvormed hun skjulte det lille Portrait i sin Speilskuffe, saavelsom den besynderlige Syslen med hendes Ansigt, som han havde overrasket hende i, bragte ham paa den Formodning, at hun havde sminket sig. Uden dog at ville lade sig mærke dermed, vidste han, efter nogle indledende Bemærkninger, i Anledning af Thorvaldsens Daabsengel, at bringe Samtalen hen paa Forholdet mellem den indre og ydre Skjønhed. Han bemærkede hvorledes Udtrykket i de blotte Former, selv uden Farve, kunde indeholde den høieste Skjønhed, naar Formen udsprang af en tilsvarende skjøn Ide. I den Overbeviisning, at Forfængelighed var hendes Hovedfeil, og at hun med sit klare

Blik maaske kun behøvede at see det, for med sin kraftige Villie at bekæmpe denne Feil, vidste han saaledes at lede hendes Tanker, at det tilsidst blev hende selv og ikke ham, der klarest udviklede Sandheden af den indre aandelige Skjønheds Nødvendighed, som Betingelse for den ydre, hvor den med Liv og Sandhed skulde tiltale Menneskehjertet. Hun var imidleitid for klog til, ikke at have mærket hans Hensigt, og han havde ikke havt Finhed nok til aldeles at skjule sin Mistanke.

„De anseer mig for uhyre forfængelig, og dertil har De havt Ret!" — sagde hun pludselig med et gjennemtrængende Blik. — „De troede, jeg sminkede mig" — vedblev hun med et Smil, medens hun dyppede et hvidt Klæde i Vand og lod det glide over sine blomstrende Kinder, uden at det berøvede dem det Mindste af deres friske Farve — „see, deri tog De feil; men hør dog ogsaa, hvad jeg var forfængelig nok til at skjule Dem!" — her fremtog hun det lille Portrait. — „See! saa styg — eller om De vil — saa smuk var jeg for nogle Aar siden. — Jeg falder undertiden i Tanker derover og bilder mig da ind, jeg forstaaer Billedhuggerkonsten paa en egen Maade og kan tilbagegive mit Ansigt det Udtryk, det har tabt; men det er kun en barnagtig Erindring fra Eventyrverdenen. Nu seer jeg klart, hvad jeg dog altid dunkelt fornam: der er en indre Maler og Billedhugger i os, ligesom der er en indre Læge og Præst, om jeg saa maa sige. Det er ikke første Gang denne Tanke paatrænger sig mig" — vedblev hun og fremtog en Bog, hvori hun havde afskrevet endeel Sange og Digte, der til forskjellige Tider havde tiltalt hende, og hvori hun tillige af og til havde nedskrevet en eller anden Bemærkning, som hun ikke vilde glemme. „See her, hvad jeg for nogle Dage siden nedskrev, efter at jeg i flere Uger havde følt mig høist ulykkelig! Jeg havde glemt det igjen, da De her overraskede mig i mine barnagtige, næsten sinds-

forvirrende Forsøg paa at ændre det mig saa forhadte Udtryk i mit Ansigt. —" Hun rakte ham Bogen, og han læste: „Det Billede af vor Sjæl, den Lægedom for vort Hjerte, den inderlige Tro og den Salighed, vort eget skjulte inderste Væsen, ved en høiere guddommelig Kraft, skaber eller tilegner sig og uddanner i vort Indre, det kan først give vort ydre Aasyn sandt Liv og Skjønhed — det kan først lægge Udtryk i vort Blik og Sandhed i vor Tale og Salighed i Smilet om vore Læber." Han rakte hende Bogen tilbage med et deeltagende Blik. „Det er virkelig" — sagde han bevæget — „hvad den Sjælesørger kunde have sagt Dem, som gjennemsaae deres Inderste."

Hun fortalte ham nu hele sit lille Barneeventyr og hvorledes hun nylig havde mærket, at den Attraa efter Skjønhed, der oprindelig udsprang af hendes Sorg over Andres formeentlige Ukjærlighed, var bleven til en farlig Behagesyge hos hende, og at hun derved var bleven en tom, huul Maske, og havde været nær ved at tabe det Dybeste og Bedste, hun eiede, for prunkende Kundskaber, jammerlige Talenter og et skuffende behageligt Ydre. Hun tilstod ham oprigtig, at hans hele Confirmations-Underviisning hidtil havde været spildt for hendes Hjerte, medens den alene havde sysselsat hendes Tænkning. Selv da hun paa Kirkegulvet modtog Haandspaalæggelsen og bekræftede sin Daabspagt, havde det kun været hende en smuk Ceremoni, der var nær ved at kede hende; men da havde hun fundet Trøst paa en Maade i sin Psalmebog, i hvis blanke Bind hun havde speilet sig. — Først fra det Øieblik, hendes Fætter Jørgen havde forladt hende, maaske for bestandig, var der faldet ligesom et Slør fra hendes indre Øie, og først da havde hun seet, at hun endnu dog eiede en hemmelig Skat i sit Indre, som hun maatte gribe og bevare, for ikke at blive en blot smuk, dog aandløs Menneskelarve.

Hvad der i denne Hjerteudgydelse forekom Præsten besynderligst, var hendes Eventyr med Gudmoderen, den gamle Fru Sommerkjær, hvilket han ikke kunde ansee for nogen Drem eller Fantasi, da han kjendte baade hende og hendes Bolig, der aldeles svarede til Thoras Beskrivelse; han vidste ogsaa, at hin gamle Kone for nogle Aar siden havde været henfalden til Læsning af magiske Skrifter og troet sig i Besiddelse af den saakaldte lyse Magi, der ved gode Aanders Hjælp vil foretage mirakuløse Gjerninger. I den senere Tid havde hun opgivet dette Sværmeri og selv faaet Skrupler derover, medens hun havde læst i en af sine hemmelige Bøger, at der kunde blande sig virkelig Trolddom dermed, og at Dæmoner og onde Aander kunde skuffe den oprigtigste Sjæl, der dyrkede Magien, saasnart man udstrakte sine Ønsker om en høiere Naturs Indvirkning til de ydre og verdslige Ting. Om sin Sammenkomst med Thora havde hun dog aldrig betroet Præsten Noget; men hun havde havt en ængstelig Samtale med ham om sin kjære Guddatter, kort efter at hun havde seet hende paa hendes Confirmationsdag i Kirken.

Den Forandring, der efterhaanden foregik i Thoras Indre, robede sig paafaldende i hendes hele Adfærd og behagede kun lidet hendes Forældre, der havde en heftig Gru for enhver aandelig Bevægelse hos hende og ofte frygtede for, at den Sindsforvirrelse, de for nogle Aar siden troede at have bemærket hos hende, nu i en anden Skikkelse vilde komme tilbage. Hun fandt ikke meer Smag i det Selskab og den Underholdning, hvori hun i de sidste Aar havde glimret. Man overraskede hende ofte med forgrædte Øine, uden at hun vilde sige nogen Grund dertil, og naar hendes ungdommelige Natur yttrede sig i lunefuld Skjemt, var det mere humoristisk end vittigt. Der skjulte sig ofte en vemodig Følelse og inderlig Medlidenhed med hende selv og Andre i hendes muntreste

Indfald, og det Meste af hvad hun før, med den lidt flaue, fjasende Ungdom i Omegnen, havde fundet morsomt, var nu det Eneste, som hun ret kunde have Lyst til at see i et latterligt Lys. De Bøger, hun nu helst læste, vare som oftest af en aldeles modsat Aand og Tendents, end hvad der før havde underholdt hende. Musiken elskede hun meer, end tilforn; men hun dyrkede den nu helst i Eenrum. Der kom nu Toner fra hendes Fortepiano og hendes Bryst, som med et langt friere og stærkere Udtryk, end hvad hun nogensinde yttrede med Ord, røbede en dybt bevæget Sjæl og en dæmpet, tilbagetrængt Lidenskabelighed.

Det dybere Blik i hendes eget Indre og den Omhu for at udvikle den sande, høiere Natur i sig, som først var fremkaldt ved hendes tilbagevendte Barndomskjærlighed og i Førstningen havde knyttet sig til Ønsket om det ædlere og høiere Udtryk i hendes Ansigt, som Fætter Jørgen havde savnet — denne Fremkaldelse af hvad hun kaldte sin indre Læge, Billedhugger og Maler, blev efterhaanden saa mægtig og saa frigjort fra ethvert Hensyn paa hendes ydre Skikkelse, at hun næsten aldrig meer betragtede sit Ansigt i Speilet. Hun havde endogsaa faaet en vis Gru derfor, som noget Dæmonisk og Forvildende, uagtet hun selv smilte derover, som en Levning af hendes Barndoms-Overtro. En Omstændighed var indtruffen, som uvilkaarlig bestyrkede hende i denne Forestilling. Hun havde nogle Gange troet at see et Lysglimt bagved sig, naar hun speilede sig, og hun havde troet, at det lynede, uagtet ingen Andre vilde have lagt Mærke dertil — og da havde hun altid tillige fornummet en besynderlig Sittren i de tre forreste Fingre paa hendes høire Haand. Hun havde i nogen Tid i disse Fingre følt en Smerte, der af Lægen betragtedes og behandledes som noget Rheumatisk; men Thora kunde ikke tilbageholde den Forestilling, at det magiske Konststykke, der i hendes Barndom

var foretaget med disse Fingre — og som hun ikke længer kunde ansee for en Drøm eller Feberfantasi — muligen kunde staae i Forbindelse dermed, og at denne Lidelse kunde være Følgen af et Indgreb i en Naturhemmelighed, der laae udenfor det Tilladtes Grændser i denne vor Tilværelses Sphære. Hun havde ofte tænkt paa at besøge sin gamle Gudmoder i Skovhuset, for at tale med hende derom; men hun havde dog altid udsat dette Besøg af en uvilkaarlig Frygt for at inddrages for dybt i den Forestillingskreds om de magiske Kræfter, der engang havde havt en saa forvirrende Indflydelse paa hendes Fantasi.

Smerten i Fingrene tiltog imidlertid i høi Grad: de opsvulmede, og, efter mange mislykkede Forsøg paa at helbrede dem, erklærede Lægen en Dag, at der var Benædder og nu tillige Koldbrand i dem, og at der var ingen Redning for hendes Liv, hvis ikke alle tre Fingre inden 24 Timer bleve afsatte.

Bekymringen var stor i Familien; men Thora fandt sig deri med en mageløs Resignation. Det var ved Paasketiden i det tredie Aar efter hendes Confirmation. Hun gik nu i sit nittende Aar og var, saavel for sin Skjønhed, som endnu mere for sin usigelige Elskværdighed og Mildhed, næsten tilbedet af Enhver, der kjendte hende. Ulykken med hendes Fingre havde vakt almindelig Deeltagelse. Alle havde villet give Raad, og der var ogsaa blevet talt om, at lade hente en saakaldet klog Kone, som ofte havde helbredet farlige og af Lægerne opgivne Benskader, men som i de sidste Aar havde afholdt sig derfra, enten af religiøse Skrupler, som Nogle paastode, eller af Frygt for at forfølges som Qvaksalverske og mistænkes af Almuen for Hexeri og Trolddom. Hun havde aldrig taget Betaling for sine Mirakelkure, og hun rostes af Alle for sit fromme Levnet. Denne kloge Kone var Thoras Gudmoder.

Ved Lægens Erklæring om den nødvendige Operation, raadede man atter til at søge Hjælp hos denne Kone, og Thoras Forældre med hele Familien vilde have Bud til hende.

„Nei, nei!" — udbrød Thora heftig og bestemt, da hun hørte hvad man havde for. — „Jeg har nu ikke seet Gudmoder i sex Aar. Som Barn havde jeg stor Glæde af hendes Eventyr, og det Indtryk, hun gjorde paa mig, den eneste Gang jeg synes, at jeg har besøgt hende, glemmer jeg aldrig. Men jeg veed, hun befatter sig ikke meer med hine hemmelighedsfulde Konster — og jeg er selv bange derfor. Lad i Guds Navn Lægen komme i Morgen tidlig og foretage det Nødvendige!"

Det var henad Aften. Thora var gaaet tilsengs og led frygteligt; men hun klagede ikke. Der var en Fred og Mildhed udbredt over hendes Ansigt, som gav det et næsten forklaret Udtryk — og man frygtede for hendes Liv. Kort før Solnedgang holdt der en Vogn for Døren. Man troede, det var Lægen, der for en Time siden havde forladt den Syge, og som nu allerede kom med sine Instrumenter for at foretage Operationen. Man ilede spændt og forskrækket ud, for at modtage ham. Men det var ikke Lægen; det var en smuk, gammel Kone, der steg ud af Vognen med en lille Kasse under Armen. Hun bar en græsgrøn Silkekaabe og en sort Kysehat. Hendes Ansigt var gjennemfuret af Rynker, men overordentlig fint og dannet. Hun bar et Par store grønne Briller og støttede sig ved en Krykkestok. Det var Thoras Gudmoder, den bekjendte „kloge Kone", som havde hørt det ulykkelige Tilfælde med hendes Guddatters Haand, og at der nu havde slaaet sig Koldbrand til. Hun bad kun om Tilladelse til at see hende og tale et Øieblik med hende i Eenrum inden Solen gik ned.

Uden at melde hendes Ankomst eller spørge om Thoras Indvilligelse, lukkede de bekymrede Forældre, der nu havde meer Tro til den kloge Kone end til Lægen, den milde, gamle Kone ind til Thora og lod dem være ene.

Hvad de talte sammen og hvad hun foretog sig med den Syge, vidste Ingen. Familien stod i spændt Forventning i den næste Stue. Omtrent et Qvarteer forløb. Solen var gaaet ned. Da aabnedes Døren til Thoras Kammer, og den gamle Kone traadte ud, ledsaget af Thora selv, der bevægede den syge Haand uden Smerte og under hjertelige Taksigelser og Omfavnelser fulgte den Gamle tilvogns. „Jeg er helbredet" — sagde hun — „og uden alle hemmelige Konster. Hvad jeg har brugt, skal Lægen selv undersøge og bedømme. Det er de uskyldigste og simpleste Ting af Verden." Hun viste dem sine Fingre. De vare endnu kun noget røde; men Svulsten var forsvunden; de vare bevægelige, og hun følte ingen Smerte i dem.

Glæden var stor i Familien. Næste Morgen tidlig kom Lægen med sine Instrumenter for at foretage Operationen. Han saae og hørte med Forbauselse hvad der var skeet; han undersøgte paa det Nøiagtigste det anvendte Lægemiddel; det bestod i en simpel, uskyldig Urtesaft, som han vel vidste havde medicinal Virkning, men hvis Anvendelse i dette Tilfælde var ham ubekjendt. Inden faa Dage var Thora fuldkommen helbredet, og Rygtet fortalte nu mange Eventyr om Besværgelser og hemmelige Konster, hvorved den „kloge Kone" skulde have udøvet denne Mirakelkuur.

Uagtet Thoras Forsikkring og Lægens Vidnesbyrd om det aldeles Uskyldige i denne Helbredelse, foranledigede dog det almindelig udbredte Rygte en retslig Undersøgelse, og da det under samme blev oplyst, at den saakaldte kloge Kone for nogle Aar siden havde foretaget sig adskillige Konster og hem-

melighedsfulde Ceremonier, der af Almuen betragtedes som Trolddom, og at hun beviislig, uden Tilladelse til Lægepraxis, havde helbredet Mange — blev hun dog dømt til en Straf, der for hendes Ære var høist krænkende, og — uagtet alle Forbønner — maatte hun udholde nogle Dages Fængsel paa Vand og Brød.

Kort efter at Thoras Gudmoder havde udstaaet denne Straf, som hun med den største Mildhed og Sagtmodighed fandt sig i, faldt hun i en svær Sygdom, og Lægen tvivlede om hendes Liv. Thora sad nu Dag og Nat ved hendes Sygeleie i den lille, hyggelige Skovbolig. Det var henimod Pintsen. Foraaret var frembrudt med al sin Herlighed; men den gamle Kones Livslys brændte stedse mattere. Pintsemorgen, da Solen stod op, sad hun halv opreist i sin Seng og fæstede sine stille brune Øine paa Thora, som sad indslumret i Lænestolen ved hendes Alkove. De grønne Briller laae paa Bordet over den aabnede Bibel, og et næsten udrundet Timeglas stod blandt nogle Medicinflasker ved Siden. Solstraalerne spillede ligesom dandsende i Vinduesfarmen, og Daglyset oplyste Thoras noget blege, men usigelig deilige Ansigt. „Sov sødelig, mit kjære Gudbarn!" — hviskede den stille, dødblege Kone og berørte sagtelig hendes Ansigt og Bryst. — „Gud har tilgivet dig og mig vort formastelige Indgreb i hans hemmelige Kræfters Verden. Du var ren og uskyldig — du kom til mig, som et uvidende Barn, og jeg bibragte dig i min Forblindelse en Kraft i din Barnehaand, som jeg troede kun de rene, gode Aander kunde uddele. — Kraften kom vel fra Kræfternes Herre; men han tillod kun hvad han ei vilde hindre — han gav en fristende og gjøglende Aand Magt til at paatage sig Lysaandens Skikkelse — for at prøve dig og straffe min Formastelse. Dog — Vorherre skee Lov og Priis! — Prøven bestod du, hvor farlig den saa blev dig, og min

Straf blev det mig forundt at udstaae i denne Verden. Nu har vi begge seiret — dig venter et lyksaligt Liv her — og mig en salig Bortgang herfra. — Gud lade os begge mødes engang i hans Klarheds og Sandheds Rige!" — med disse Ord bøiede hun sig ud over den slumrende Pige og berørte hendes Pande med sine dødblege Læber. Hun greb Thoras Haand og slog et Kors over de tre helbredede Fingre. Derpaa sank hendes Hoved tilbage paa Leiet i Alkoven; hun foldede sine Hænder over sit Bryst — drog et let Suk og udaandede det sidste Livspust med et stille Smil.

I samme Øieblik aabnede Thora sine store sorte Øine og betragtede hende. Hun havde ligget i en halv bevidst Dvale og hørt hvert Ord, hendes Gudmoder hviskede. Hun havde fornummet med en indre Sands Haandspaalæggelsen over sit Ansigt og Bryst; hun havde følt den kjære Gudmoders Afskedskys paa sin Pande og det sagte lille Tryk af hendes Haand, medens hun fornam en Sittren i de tre helbredede Fingre og klart var sig bevidst, at de bleve velsignede. Nu kunde hun først røre sine Lemmer; hun reiste sig stille og saae paa den Bortslumredes Ansigt, som nu en Solstraale fra Vinduet ligesom omgav med en Glorie, medens det sidste Spor af Aandens Flugt svævede hen over det og gav det et saligt Udtryk af Fred og himmelsk Glæde.

„Gud glæde evig din Sjæl, fromme Gudmoder!" — hviskede Thora og knælede ved hendes Leie, medens milde Vemodstaarer randt ned over hendes nødbrune Kinder.

Hun laae endnu i denne Stilling ved den Dødes Leie, da hun bemærkede en Lyd af hviskende Stemmer omkring sig. Det var hendes Forældre, der sagte vare traadte ind tilligemed Lægen og en fremmed ung Mand, der mest af Alle syntes greben af den stille, hoitidelig skjønne Gruppe ved Alkoven. — Det var Fætter Jørgen, der som en duelig Konstner var

kommen hjem fra sin Udenlandsreise og forgjeves havde søgt Thora hos Forældrene. Efter hvad han hos dem og Alle havde erfaret om hende, maatte hun være bleven til en sand Engel, der selv var skjønnere, end hint herlige Konstværk, man engang havde lignet hende med. Nu, da han saae hende i denne Stilling og saae hendes Ansigt oplyst af den stigende Pintsesol — svimlede det for hans Øine, og han syntes at see et Billede fra en høiere Verden.

Deres Møde ved den fromme Gudmoders Dødsseng var et stille, men inderligt Favntag. Da de næste St. Hansaften kjørte til Kilden i Skoven — gik de om Aftenen, som et lykkeligt nygift Ægtepar, til Gudmoderens Skovbolig, for at see hvorledes dens nye Beboerinde, en Søster til den Afdøde, efter Løfte lod Alting staae der i samme Orden og paa samme Sted, som i den gode Gamles Tid. Humlerankerne snoede sig som før om Muren. Roserne og Lilierne duftede atter drømmende i Maaneskinnet. Den gamle hvide Kat laae og snurrede paa Dørtærskelen. Alkoven med det grønne Forhæng stod paa samme Sted og Bordet midt i Stuen; men der laae ingen hemmelighedsfulde magiske Bøger paa Bordet. — Den opslagne Bibel laae der med Gudmoders grønne Briller over det Sted, hun sidst havde læst — og det udrundne Timeglas var omslynget med en frisk Krands af Skov-Anemoner.

Familie-Synet.

Der gik et Sagn i den grevelige Gravenskjoldske Majoratherreslægt om en varslende Vision, som den ældste Søn, Stamherren i Familien, eller den nærmeste mandlige Arving ufeilbarlig skulde have i den Fuldmaanenat, der nærmest gik forud for Faderens eller Majoratbesidderens Død. Hvori dette formeentlige Syn egentlig bestod, var en Hemmelighed i Familien; men det antoges at maatte være af en høist rystende Natur, da det oftere var hændet, at den ældste Søn i denne Familie pludselig var bleven heftig syg, faa Dage før Faderens Død, og undertiden var bleven periodisk vanvittig eller dog svagsindet hele sit øvrige Liv. En hel Række af tildeels sindsforvirrede, tildeels tungsindige Majoratsherrer havde i flere hundrede Aar fulgt paa hverandre i denne rige, adelige Slægt, og De, der kjendte og fæstede Lid til Sagnet, maatte med Føie ansee det for en stor Ulykke at være født til saa dyrt betalt en Herlighed.

I Slutningen af det attende Aarhundrede var den gamle Grev Maximilian Majoratets Besidder, og hans eneste Søn, Victor Amadæus, var Stamherre. Faderen havde fyldt sit halvfjerdsindstyvende Aar og Sønnen sit fem og tyvende. Den gamle Greve havde i sin Ungdom været munter og livsglad, men tillige en Tidlang meget letsindig; og man paastod, han skulde have levet noget vel lystigt paa en Udenlandsreise, han med en ligesaa lystig Hovmester havde foretaget til det sydlige Europa. Han havde gjennemgaaet en svær Sygdom, medens hans Fader laae for Døden, og siden havde han ført et strengt, næsten ascetisk Liv

paa den skumle Middelaldersborg, Gravenskjoldhus, der var de regjerende Grevers Residents. Grev Maximilian havde været gift, i en allerede fremrykket Alder og kun et eneste Aar, med en høist elskværdig Dame af gammel adelig Slægt, men uden Formue, hvem han lidenskabelig havde elsket. Hun var død faa Dage efter at hun havde født hans eneste Søn, Victor Amadæus, til Verden. Sønnen var bleven opdraget hjemme i den strengeste Tugt til sit syttende Aar og var derpaa med en Hovmester sendt til Universitetet. Det var netop i den første franske Revolutionsperiode, og den unge, livlige Grev Victor havde aldeles tilegnet sig hin Tidsalders Aandsretning og Anskuelser, saavel i politisk og moralsk, som i religiøs Henseende. Naar han i de academiske Ferier vendte tilbage for en kort Tid til den gamle, mørke Fædreneborg, forefaldt der daglig heftige Optrin med den strengt orthodoxe og aristokratiske Fader, som Sønnen dog, uagtet deres høist forskjellige Livsanskuelser, bevarede en høi og kjærlig Ærbødighed for. I Vinteren 1799 var den unge Grev Victor i Paris, hvor han glimrede i de stærke Aanders og talentfulde Republikaneres Kredse. Han stod i Begreb med herfra at foretage en Reise til Italien, da han en Dag modtog et Brev fra Hjemmet, hvori han underrettedes om, at hans Fader laae farlig syg og var opgivet af Lægerne. Brevet havde været over fjorten Dage underveis, og han maatte befrygte, at Faderen allerede kunde være død, da han modtog det. Det var ham magtpaaliggende, at være tilstede hos Faderen i hans sidste Dage, og han vidste, Faderen havde Noget af Vigtighed at meddele ham før sin Død. Da Grev Victor for to Aar siden tog Afsked med den Gamle, havde Grev Maximilian gjentaget dette Ønske og tillige med største Alvor betroet ham hint Familiesagn, hvis Virkelighed den gamle Herre paastod selv kort før sin Faders Død at have erfaret. Hvori hin Vision dog egentlig bestod, havde han ikke endnu villet sige,

da han saae et Smil i Sønnens Ansigt, der noksom røbede hans Ringeagt for en foregaaende Tids Overtro, hvori han meente sin Fader hildet. „Du faaer det tidsnok at vide, min Søn!" — havde Faderen svaret paa hans nysgjerrige Spørgsmaal: — „jo mere du forhærder dig i din Vantro, og jo fuldstændigere du fornegter Alt, hvad der ligger udenfor vor lavere Naturs Synskreds, jo voldsommere vil hin Erfaring gjennemryste dit Inderste og kuldkaste hele det Hjernespindsystem, du nu hylder, og den Gjøgleverden, din Tid har inddraget dig i. Dog — det kan være godt; dertil staaer nu mit sidste Haab om, at du engang skal finde Veien til Sandhed, siden du med din blinde Tid har forkastet den Vei, der selv er Livet og Sandheden. Vorherre bevare kun den Forstand, du hidtil har misbrugt, naar hint store Øieblik kommer og naar dette sidste Middel til at aabne dine Øine bliver dig forundt!" Sønnen havde behøvet al sin Ærbødighed for den sære Gamle, for ikke at udbryde i Latter ved disse Faderens Affkedsord. Den formeentlige overtroiske Hemmelighed, som skulde ryste ham til Troen paa, hvad hans Forstand med hans Tidsalder forkastede, som absurd, og maaske omskabe ham til en Pietist, ligesom Faderen — havde han siden aldrig meer tænkt paa, og i den Hvirvel af et rigt og frit Nydelsesliv, hvori han siden havde omtumlet sig, havde han aldeles forglemt hint alvorlige Sagn fra den mørke Fædreneborg, ligesom alle de Ammestueeventyr og Spøgelsehistorier, han havde moret sig over eller gyset ved i sin Barndom, men allerede for længe siden udleet. Nu, da han stod med Brevet, om Faderens farlige Sygdom, i Haanden, og Tanken om den Gamles mulige Død pludselig slog ham med en øieblikkelig Alvor, var han dog langtfra at tænke paa hint Familiesagn, der, hvis han havde erindret det og fæstet Lid dertil, dog forsaavidt kunde have beroliget ham, som han hverken vaagen eller i Drømme hidtil havde havt mindste foruroligende Anelse

med Hensyn paa Faderens Sundhed og Liv. Hvor nødig han end opgav den alt forberedte Reise til Schweits og Italien, forandrede han dog øiebliklig sin Reiseplan — og begav sig endnu samme Dag med Coureerheste fra Paris ad Veien til Hjemmet. Under en, Nat og Dag fortsat, Iilreise naaede han uden Hindring sit Fædreland og sin Fædreneborg i kortere Tid, end Brevet havde været underveis. Ved sin Hjemkomst blev han modtagen med den glædelige Efterretning, at hans Fader nu var uden al Fare. Den gamle Greve kunde selv i sin Lænestol modtage ham og tilraabte ham sit: „Velkommen hjem, min Søn!" med saa kraftig en Stemme, som i hans sundeste Dage.

Saasnart Grev Maximilian havde omfavnet sin Søn, hvis ædle, smukke Skikkelse og fint uddannede Væsen gjorde det behageligste Indtryk paa Enhver, saae han Sønnen skarpt og med spændt Opmærksomhed i Øinene, og da han i Victors Blik og Aasyn kun saae den oprigtigste Glæde, men intet Spor af Uro eller Ængstelse, sagde han med dæmpet Stemme: „Du har altsaa endnu Intet seet — jeg lever da idetmindste til næste Fuldmaane oprinder."

„Jo, jeg har seet mange herlige Ting, Fader!" — svarede Victor, uden at forstaae, hvad han sigtede til: — „jeg har seet en hel ny Verdens Liv i Paris; men hvorfor maaler du dit Liv med saa kort en Maalestok? Du er jo, som Alle sige, næsten fuldkommen helbredet!"

„Men jeg har halvfjerdsindstyve Aar paa Ryggen og Gravens Mindelser i de tunge Lemmer" — svarede den Gamle. — „Mit Hoved er, Gud skee Lov, frit, og min Sjæl er nu, efter mange Aars Kamp, rolig; men mine Fødder ere omsnoede af Dødens Reb. Livet i mit Øie og paa min Tunge tilhører dog ikke denne forgængelige Verden. Vel at du kom, min kjære, eneste Søn! mange Dage gjør jeg ikke Regning paa her. Naar vi har

Fuldmaane igjen, kan du maaske bedre udmaale mit timelige Liv, end jeg selv og alle Læger i Verden. Saa kan du maaske have et vigtigt Ord at sige mig, og jeg et ligesaa vigtigt at sige dig."

„Nu forstaaer jeg dig — nu husker jeg Eventyret, du fortalte mig om vor formeentlige Familie-Vision; men vær rolig derfor! Jeg er sikker for slige Fantasterier; de høre ligesaalidt til min Tid, som til min frie, friske Natur. Tænk nu kun ikke paa slige Sværmerier! men lad os nyde Glæden over dit Liv og din tilbagevendte Sundhed sammen! Jeg kunde nu more dig med de mange lystige Eventyr, jeg har oplevet, og meddele dig de store, frigjørende Ideer, jeg skylder min lykkelige Tidsaand; men jeg veed jo nok, det er dig en Forargelse. Til at læse det forrige Aarhundredes andægtige Bøger for dig, duer jeg ikke. Vidste jeg nu kun, hvad jeg kunde fornøie dig med!"

„Vil du glæde mig, min Søn!" — sagde den Gamle alvorlig, og hans milde Ansigt blev mørkt — „saa sig blot intet ringeagtende eller letsindigt Ord om hvad du veed der er mig helligt og dyrebart, og meddeel mig Intet af dit Liv eller dine Forestillinger og hvad du kalder din Tids store Ideer, som kan forstyrre den Fred, jeg nu endelig nyder! Jeg skal heller ikke meer til Unytte besvære dig med hvad du kalder mine Sværmerier. Beskriv mig kun hvad Herligt og Skjønt du har seet i Guds store Natur og den menneskelige Konsts og Videnskabs Helligdomme!" — vedblev han i mildere Tone — „derfor har jeg endnu levende Sands, og det er den eneste Sphære, hvori vore Sympathier kunne mødes. Sig mig dog allerførst een Ting! — er dit Hjerte frit? eller har du tænkt paa at gifte dig?"

„Mein Herz ist wie ein Taubenhaus!
Die Eine fliegt herein, die Andere heraus" —

— svarede Sønnen munter. — „Jeg er forelsket i det hele smukke Kjøn; men paa at fængsle en enkelt Elskerinde ved nogen Contract, har jeg ikke tænkt endnu. Har du maaske et godt Parti at foreslaae mig, til Stamhusets Bevarelse, og for at vort høiadelige Navn ikke skal uddøe med mig?"

„Er Ægteskabet dig kun en Contract, som kan sluttes og opløses efter Overeenskomst og — efter vor Tids frivole Anskuelser, vel ogsaa uden at forstyrre hvad I kalde andre naturlige og behageligere Forhold" — svarede Faderen med bitter Alvor — „saa vil jeg kun ønske, at du aldrig, for at bevare vort Navn i Verden, vil vanære det Hellige og gjøre nogen Sjæl ulykkelig. Lad Stamhuset længe nok styrte sammen over vore Grave og lad vort Navn udslettes i den næste Slægt, naar det ikke kan opretholdes af et friskt, ædelt Skud paa vor Stamme, som kan udsone" — —

Faderen taug pludselig. Sønnen taug ogsaa; han mærkede, at han allerede, mod sin Villie, havde krænket den Gamle i en af hans Yndlingsideer. Intet var Grev Maximilian mere forhadt, end Talen om de saakaldte „gode Partier" i de høiere Stænder, som kun havde en Beregning af ydre Fordele til Formaal; hans eget Valg havde været en udelukkende Hjertesag, skjøndt det vel ikke var faldet udenfor hans adelige Stand. I sin høie Alderdom havde den gamle Greve bevaret en vis Romantik i Følelsen, der meer og meer syntes ham forsvunden hos den nye Tids Ungdom, uagtet man havde løsrevet sig fra de aristokratiske Lænker. Paa Rang og Stand saae den moderne Ungdom nu ikke; men den herskende „Libertinage" havde næsten gjort Ægteskabet til en ligegyldig Sag. At Grev Victor deelte denne Anskuelse, kunde han ikke skjule.

Efter de første Dages Ophold paa den gamle, mørke Familieborg, begyndte den unge, livslystige Greve allerede at lide af en utaalelig Kedsomhed, som han forgjæves søgte at

adsprede ved Jagtpartier og Besøg hos nogle stive, gammeldags Adelsfamilier i Omegnen. Han længtes nu kun efter at see Faderen fuldkommen rask, for atter at styrte sig ind i det frie Forlystelseslivs store Strøm og foretage den paatænkte Reise til Italien. En Aften var han kommen silde hjem fra et Besøg paa en Herregaard i Omegnen, hvor han havde underholdt sig med paa eengang at gjøre „fint Cour" til to af Husets smukke Døttre, medens han tillige havde fundet Leilighed til et mindre fint saakaldet „galant Eventyr" med en af deres Kammerpiger. Hans Fader var for længe siden gaaet tilsengs; men Victor hørte af den gamle Tjener, at han havde været usædvanlig oprømt og vel tilpas. Den unge Herre sad endnu en Time efter Midnat paa sit Værelse, medens han bladede i et Bind af den franske Encyclopædie, hvis frivole Ideer vare blevne hans største Nydelse. Den nylig culminerede Fuldmaane kastede sit Lys ind til ham i Sovekamret gjennem de gothiske Buevinduer, da Tjeneren forlod ham og han endelig lukkede sin Dør, slukkede Vorlysene og lagde sig til Hvile. Tjeneren, hvis Kammer grændsede umiddelbart til den unge Greves, laae i sin første Søvn, da han vaktes ved en besynderlig Lyd, der lignede et dæmpet, uhyggeligt Skrig i Grev Victors Sovekammer. Han foer op og lyttede; men Alt var nu igjen stille. Der blev ikke ringet, og Døren var, som sædvanlig efter parisisk Skik, lukket ilaas. Tjeneren troede, han maatte have drømt, og lagde sig atter til at sove.

Da den unge Greve næste Morgen traadte ud af sit Sovekammer, var han dødbleg. Haaret flagrede vildt om hans Pande, og han var næsten ukjendelig. Han svarede ikke paa noget Spørgsmaal til sit Befindende, men ravede som en Drømmende lige til Faderens Sovekammer, uagtet Tjeneren forsikkrede, at den gamle Herre sov endnu. Sønnen traadte derind og blev længe staaende taus og betragtede med et vildt

stirrende Blik den slumrende Olding, der syntes at nyde den roligste Søvn. Der var et Udtryk i den gamle Greves Ansigt, som vidnede om den lyksaligste Drømmetilstand; det var ligesom han ved en indre, høiere Sands levede i Beskuelsens Verden. Endelig opslog han sine store, alvorlige Øine og saae Sønnen ved sit Leie. Ved det første Blik paa den unge Mands blege Ansigt og vildt stirrende Øine, drog den Gamle et dybt Suk og foldede sine Hænder. „Du har altsaa seet det i denne Nat, min Søn!" — sagde han rolig, men med bevæget Røst — „du veed nu Timen, jeg skal berede mig paa — velan, nævn mig den! — jeg er færdig, naar Gud vil. — Jeg er beredt. — Men du, min forvildede, ulykkelige Søn!" — vedblev han deeltagende — „du var kun lidt beredt til at see ind i den store Verdensorden, som du fornegtede. — Fat dig, og grib nu den eneste Haand, der er udstrakt til din og Alles Redning! — Grib den med Fasthed og Kraft og fuldfør i et nyt Levnet, hvad jeg kun skulde forberede, men ikke havde Ret og Magt til at fuldføre! — See nu den Retfærdighed og den Fred, der overgaaer al Lov og Forstand, og du skal ikke forgaae i den dybe Afgrund, du svimler ved, under din Gjøgleverdens Ruiner! —" Den Gamle havde under disse Ord reist sig halvt op i Leiet; han greb med den venstre Haand en Rulle Papirer, der laae under hans Hovedgjærde, medens han oploftede den høire Haand mod Sønnens Hoved, der havde bøiet sig, uden at dog hans stive, næsten trodsige Stilling forandrede sig.

„Knæl, knæl, min Søn!" — sagde den Gamle — „og lad mig indvie dig til vor Slægts nye Liv i dig og til den store Hemmelighed, jeg skal betroe dig inden du udsiger min Dødstime! Lad mig velsigne dig, før jeg gaaer herfra til at see med Aandens Øie, som vore Fædre velsignede

deres Sønner i Troen paa den retfærdige og alforbarmende Dommer!"

Nu var det først som den unge Greve kom til et Slags Bevidsthed: han saae sig om til alle Sider; men hans forvildede Miner tilkjendegave, at han enten ikke havde forstaaet Faderens Ord, eller at de havde klinget ham som den absurdeste Latterlighed. Han udbrød pludselig i en skingrende Latter, som idelig kom igjen, hvergang han vilde aabne Munden for at tale.

Faderen drog stærkt i Klokkestrængen. „Bring min Søn tilsengs og hent Lægen!" — bød han med rolig Fatning de tililende Tjenere. — „To af Jer bliver bestandig hos ham og giver nøie Agt paa hvert Ord, han siger! Nævner han et Ord, der gjælder mig, vil jeg vide det øieblikkelig! — Saasnart han er ved Samling, maa jeg tale med ham! Gud hjælpe dig, min ulykkelige Søn!" — sagde han derpaa og strakte endnu engang Haanden ud imod Sønnen; men uden at høre eller forstaae det og uden Tegn til nogen fornuftig Tanke, lod den unge Greve, under den vedvarende krampagtige Latter, sig føre ud af Faderens Sovekammer til sit eget, hvor der strax blev sørget for at bringe ham tilsengs, og hvor han snart af Lægen blev taget under formelig Behandling som sindssvag. I to Nætter og Dage laae han søvnløs, uden at sige et Ord; kun af og til kom hans Krampelatter igjen, medens han med synlig Spænding stirrede paa sit Lommeuhr, som han næsten hver Time trak op, ligesom han frygtede for, det alt var udløbet. Den tredie Nat var han af Udmattelse falden isøvn; men nogle Timer efter Midnat foer han pludselig op, loe atter forvirret og stirrede paa Uhret. Timeviseren stod mellem To og Tre og Minutviseren nærmede sig Udløbet af den halve Time. For førstegang overvandt han den krampagtige Latter og raabte nu med voldsom Stemme:

„løb, løb til min Fader! sig: Timen er kommen — og halvt udløben! — men — det er Galskab!" — han brast atter i Latter og sank afmægtig tilbage i Sengen. De to Tjenere vare tilstede. Den Ene blev hos ham; den Anden gik øieblikkelig ind i den gamle Greves Sovekammer, for at opfylde baade hans og Sønnens Befaling, uagtet han antog de nylig udraabte Ord for en Yttring af Vanvid eller Feberfantasi.

Den gamle Herre havde vel ikke forladt sit Leie siden hint rystende Optrin med Sønnen; men Lægen havde forsikkret, at han ikke var farlig syg. Da Tjeneren nu aabnede Døren til den Gamles Sovekammer, fandt han ham siddende vaagen, halv opreist, i Sengen, med den opslagne Bibel paa sit Skjød og endeel Documenter, som han var ifærd med at lægge i et Omslag og forsegle. Natlampen stod paa et lille Bord ved Siden. Dagen forud havde han ladet sig give Sacramentet og havt en lang, hemmelig Samtale med Landsbypræsten. Da Tjeneren nu stod med et Lys i Haanden i den aabnede Dør, faldt strax den gamle Greves Blik paa hans stærkt oplyste Ansigt, som Tjeneren selv i Speilet kunde see saae blegt og forskrækket ud, uagtet han havde bestræbt sig for at paatage sig en rolig og ubekymret Mine.

„Timen er kommen!" — sagde den Gamle rolig i en spørgende Tone. —

„Ja, Herre Greve! — og halvt udløben!" — svarede Tjeneren med bævende Stemme — „det bød nu den unge Hr. Greve mig at sige — men han — —"

„Han leer maaske endnu, men ikke af Glæde" — afbrød den Gamle ham. — „Gud lade ham lære at græde af den rette Sorg! saa kan Glæden komme endnu. — Kald paa Præsten!" — vedblev han. — „Lad alle Husets Folk træde herind!" — Grev Maximilians Ansigt saae nu pludselig ud som en Døendes. „Dersom min Søn ikke leer mere" —

tilføiede han med mat Stemme — „saa sig til ham: i denne Time døer Grev Maximilian, Majoratsherren af Gravenskjold, og har et vigtigt Ord at sige sin eneste Søn!"

Tjeneren brast i Graad, men hilsede taus og adlød hastig. Faa Minuter efter var Grev Maximilians Sovekammer opfyldt med alle hans Tjenestefolk. Lægen og Præsten vare ogsaa tilstede; men Sønnen savnedes — han laae atter i sin Krampelatter. Den Gamle rakte Præsten en forseglet Pakke med Udskrift: „Til Majoratsherren, Grev Victor Amadæus af Gravenskjold" — og med Paategning: „At overlevere ham, naar han er ved sin Samling."

Med dæmpede Stemmer, ofte afbrudte af Graad, sang Husfolkene den Psalme, deres gamle, kjære Herre havde forlangt; og efter nogle opbyggelige Ord af Præsten, reiste den døende Greve sig endnu engang høit op i Sengen og velsignede dem Alle — derpaa faldt han tilbage og syntes at sove; men han aabnede ikke Øinene meer, og inden Timen var udrunden, var han hensovet.

Først sex Uger efter Grev Maximilians Død var den nye Majoratsherre, Grev Victor af Gravenskjold, saaledes kommen til sin Samling, at han kunde forstaae hvad der taltes til ham og selv yttre nogen sammenhængende Tanke; men hans Nervesystem var saa gjennemrystet, at hans hele foregaaende Liv ligesom laae i Stykker og Stumper for ham. Selv Anledningen til hans Sygdom var ham ubekjendt. At hans Fader var død og begraven, hørte han med oprigtig Sorg. Han erindrede vel, at han i Paris havde faaet Brev om Faderens Sygdom og derpaa med stor Hast var reist hjem; men at det gamle Familiesagn atter og ved hans egen Erfaring havde stadfæstet sig, syntes han ikke at være sig bevidst,

og Ingen af hans Omgivelse vovede heller at yttre det Mindste om en saadan Formodning. Efterhaanden kom hans Sjæls-kræfter tilbage. Livet og dets Nydelser fik daglig større Til-lokkelser for ham; men der var blevet en Skygge tilbage i hans Sind, som han omhyggelig skjulte for Enhver. Han havde faaet en umaadelig Rædsel for Døden, og han bort-fjernede nu Alt, hvad der kunde fremkalde Tanken derom. For fuldkommen at tilbagevinde sin Sundhed, besluttede han at reise til et Bad i Tydskland og lade Godset bestyre ved sin Forvalter. Da han stod reisefærdig og Vognen holdt for Døren, overrakte Præsten ham den forseglede Documentpakke fra hans afdøde Fader. Han brød hastig Seglet og aabnede Pakken, men fandt den forsynet med et andet, ligeledes for-seglet Omslag, hvorpaa der stod skrevet med Faderens Haand: „At aabne af Grev Victor Amadæus af Gravenskjold, naar hans indre Øie er opladt og han har sin Faders Tro — eller naar hans Dødstime er ham forkyndt."

Han læste disse Ord og blegnede. — Han greb Pakken med krampagtig Heftighed og kastede den uaabnet ind i et brandfrit Jernskab i Muren, der benyttedes til Gjemmested for endeel gammelt Sølvtøi. Han lukkede den store, dirkefrie Laas, dreiede Nøglen to Gange om og forvarede den hos sig; der-paa sprang han i Vognen; den rullede bort, og en besynder-lig halvkvalt Latter gjenlød fra Vognen og tabte sig under Larmen paa Brostenene.

I hele fem Aar stod hans gamle, mørke Fædreneborg øde og forladt.

I Sommeren 1804 var der en stor Fest paa Graven-skjoldhus. Grev Victor var kommen hjem og holdt Bryllup. Han var nu tredive Aar gammel. Han havde et særdeles livligt og muntert Udseende. Han bar en fremmed diplomatisk Uni-

form, prydet med nogle udenlandske Ordenstegn. Hans Brud var en glimrende Skjønhed. Hun talte Fransk og Italiensk. Hun var en berømt Dandserinde fra St. Carlo-Theatret i Neapel og af et noget tvetydigt Rygte. Hun havde gjort Reisen alene med den unge Greve, som hans „Amica", og de havde en Søn paa omtrent tre—fire Aar med dem, som paa Forældrenes Bryllupsdag blev lyst i Kuld og Kjøn og legitimeret som Stamherre. Vielsen foretoges i det grevelige Kapel. Ligesom for at trodse den offentlige Mening, havde Grev Victor til dette Bryllup indbudt hele Omegnens gamle, stive Noblesse tilligemed alle Godsets Præster og desuden endeel lystige unge Herrer fra Hovedstaden og adskillige ved Skjønhed og Talent udmærkede Dandserinder og Skuespillerinder, som just ikke vare bekjendte for deres strenge Sæder.

Det var som det gamle, mørke Slot var forvandlet til et offentligt Forlystelsessted. Comedier, Baller, Concerter og Maskerader afvexlede med Jagtforlystelser, Veddeløb, lystige Compotationer og alleslags Hazardspil. Fremmede droge ind og ud som paa et Hotel. Hver Dag var der aabent Taffel. Alle Gaardens Eqvipager og Heste vare til Gjesternes Tjeneste, og store Summer bleve inddragne for at tilfredsstille alle Fordringer til et næsten fyrsteligt Hofhold. Grev Victor og hans skjønne Gemalinde syntes at kappes om Fortrinnet i at opfinde nye og sindrige Forlystelser. Uagtet den Yppighed, det Letsind og den Frivolitet, der charakteriserede Selskabslivet paa denne Glædesborg, var dog den fineste Smag og Skjønhedssands saavidt muligt tilstede. Selv det moralsk Forkasteligste overflorededes saaledes med Gratiernes fine Flor, at enhver Fest og Forlystelse var en Triumf for Aand, Vid og Talent. — Saaledes gik Sommeren hen som en næsten uafbrudt Række af muntre Festdage, og da Vinteren kom, fort-

sattes dette Liv med ligesaa megen Yppighed i Grevens store Familiepalais i Hovedstaden.

Den rige, muntre Grev Victor syntes, til Trods for den nye alvorlige Retning, Tidsaanden havde taget i Begyndelsen af det nittende Aarhundrede, at ville fastholde sin Ungdoms Livsanskuelse, i de franske Encyclopædisters Smag, og idetmindste gjennemføre den i sit Privatliv, medens det ikke laae i hans indolente Natur at bekymre sig om Politiken og Statsforholdene. Det sikkreste og rigeste Nydelsesliv i det længst mulige Tidsrum, uden Hensyn paa en Fremtid, hvori han ikke personlig skulde deeltage, og med Fjernelse af enhver mørk ubehagelig Tanke — fornemmelig den ham saa gruelige Dødstanke — var blevet Opgaven for hans Liv. Han havde dannet sig et Slags Levnetsfilosofi, som han dog ikke alene skyldte de franske Encyclopædister, men som han, ved paa sin Maade at holde Skridt med Tiden, havde givet et vist classisk æsthetisk Hold, medens han med Franskmændene betragtede Grækerne og Romerne som Mønstre for enhver Tids Dannelse og med Tydskerne optog saameget af den nye Romantiks og Naturfilosofies Aand, som lod sig forene med den frieste og behageligste Lyksalighedslære. Han priste derfor ogsaa Goethe som en Tidens Profet, der skulde tilbageføre Menneskeslægten til Naturen og den classiske Alderdoms Gudeliv, — og for ikke som Atheist at træde i ubehagelig Opposition med den nye alvorlige Retning i Tiden, talte han undertiden med et Slags høflig Opmærksomhed om „Guderne", ligesom Goethe sædvanlig i sine Poesier, medens dog Wieland, blandt de tydske Digtere, og Voltaire og Diderot, blandt de franske Skribenter, vare hans Yndlingsforfattere. — Den Uforsigtighed, hvormed han i sin tidlige Ungdom havde ødslet med sine Kræfter og sin Sundhed, søgte han nu at raade Bod paa, ved et omhyggeligt Studium af alle de Skrifter, der foreskreve Regler

for Sundhedens, Livets og Skjønhedens Bevarelse under det mindst begrændsede Nydelsesliv. I moralsk og religiøs Henseende betragtede han alle Skrupler som Fordomme fra en mørk barbarisk Tid, der laae mellem vort Aarhundrede og Grækernes blomstrende Periode, og han talte undertiden, som en Viismand af Epicurs Skole, endogsaa om Dyd og Afholdenhed, men som Klogskabsmidler til en forhøiet og forfinet Nydelse.

Grev Victors Søn, den unge legitimerede Stamherre, var født Natten mellem den trettende og fjortende Januar 1801. Faderen havde, ifølge den catholske Moders Ønske, kaldt ham, efter begge disse Dages Helgener, Felix-Hilarius, og han saae deri selv en lykkelig Forbetydning for den muntre Lyksalighedshelt, han i denne Søn vilde opdrage. Sønnens Opdragelse overlod han dog snart til en Huslærer, men med den udtrykkelige Betingelse, at udelukke af Drengens Tankekreds enhver Forestilling, der kunde formørke hans friske, muntre Ungdomsliv ved Drømmerier om en skummel Aandeverden eller ved den stygge Tanke om Død og Forgængelighed. Ikke engang Ordet Død maatte nævnes i Barnets Nærværelse. Grev Victor selv havde bortfjernet af sit Palais ethvert Konstværk, som kunde erindre om Døden, eller havde nogen religiøs Betydning. Han havde omgivet sig med lutter smilende Billeder af det muntre græske Liv og med de yppigste Malerier af den nyeste franske Skole. Det gamle Gravenskjoldske Vaaben, der forestillede et Skjold med et Gravmonument og et Dødningehoved over to korslagte Dødningeben i sort Felt, havde han ladet udslette allevegne hvor det fandtes, og i sit Segl havde han ladet Gravmindet forandre til en Rosenbusk, Dødningehovedet til en Amorin og Dødningebenene til Sommerfugl-Vinger. Med dette Symbol syntes han dog at ville antyde et svagt Haab om noget Vedblivende, men Psychevingerne paa Amorinhovedet indeholdt selv Tvivlen; naar man nøie betrag-

tede de saakaldte Øine paa denne Sommerfuglens Brydelse, saae man en hel Række Figurer, der lignede Spørgsmaalstegn. Grev Victor læste ikke engang noget Blad, hvori Dødsfald anmeldtes, og gik aldrig ud paa en Tid eller ad en Vei, hvor han kunde vente at møde et Ligtog, ligesom han undveg baade Kirker, Kirkegaarde og alle de Steder og Personer, som kunde fremkalde den forhadte Dødstanke hos ham.

Uagtet den rige Majoratsherre iøvrigt syntes at være den lykkeligste og muntreste Mand af Verden og var omgivet med alle mulige Midler til et glad Nydelsesliv, led han dog tillige af et andet Onde, som han bestræbte sig for, saavidt muligt, at holde hemmeligt for Alle — kun hans Læge og en gammel Tjener maatte vide det. — Den første Fuldmaanenat i hver Maaned havde han et Anfald af hint Vanvid og hin ubetvingelige Krampelatter, som han første Gang havde været angrebet af tre Dage før sin Faders Død, i Januar 1799. Hver Maaned, naar det var Fuldmaane, lukkede han sig inde den hele Nat med Lægen og den gamle Tjener. Næste Dag saae han gjerne bleg og medtaget ud og holdt sig stille; men den anden Dag derefter havde han gjerne et stort, glimrende Selskab, hvori den største Munterhed og de mest udsøgte Forlystelser fandt Sted. Hver Januar Maaned maatte han dog underkaste sig en længere Quarantaine; da varede sædvanlig hans Sindssvaghed over otte Dage. Uagtet al hans Omhu for at skjule denne Sygdom, der havde noget besynderlig Uhyggeligt ved sig, var det dog temmelig bekjendt og skal især deleshed have virket voldsomt paa hans Gemalinde, der engang havde overrasket ham i denne Tilstand. Hun havde desuden faaet religiøse Skrupler, som Catholikinde, over sin Forbindelse med en „Kjætter“. I det fjerde Aar af deres Ægteskab havde hun forlangt Skilsmisse — og var reist tilbage til

sit Fædreland med en anseelig aarlig Pension. Dette havde dog ikke længe forstyrret Grev Victors muntre Liv. To Gange senere havde han forsøgt sin Lykke som Ægtemand, men med lidet Held. Felix var hans eneste Søn. Ingen af hans to sidste Gemalinder havde været ham tro. Han pensionerede i Aaret 1820 tre fraskilte Gemalinder, medens han levede uden formeligt Ægteskab med en ung, letfærdig Elskerinde — og lod Husmoderens Forretninger besørge ved en ældre Dame af sin Familie.

Grev Victor havde nu opnaaet sit halvtredsindstyvende Aar. Hans frivole Grundsætninger og hans uregelmæssige Levnet var vel ikke undgaaet streng Dadel; men han var rig og førte et glimrende Hus. Han besad desuden en høi Grad af Finhed i Smag og Dannelse og gjaldt for et vittigt Hoved af første Rang; han var en livlig og underholdende Selskabsmand, og hvad man end havde at udsætte paa hans Levnet og Grundsætninger, fandt man ham dog altid høist tiltrækkende og uimodstaaelig. Hvad der især vandt ham mange Beundrere, var hans store Gave til at fremhæve det Latterlige, og paa en vis godmodig Maade, hvorved han altid morede, uden at fornærme. Han var tillige i høieste Grad gavmild og frisindet og var ligesaa langt fra at paatrænge Nogen sine Meninger, som at ivre heftig mod Andres. Naar man saae hans Ansigt, uden at høre hans Ord, skulde man ofte troe, at det var de meest opløftende Ideer, der udstrømmede fra hans godmodig smilende Læber, naar det netop var Frivoliteter i Diderots og Voltaires forældede Smag, han underholdt sine Gjester med. Det eneste Menneske, som han fandt Betænkelighed ved uforbeholdent at yttre sig for, og som han følte en vis Undseelse ved at tale med, var hans Søn Felix, der nu alt var over tre og tyve Aar gammel og havde udviklet sig i en ganske anden Retning end Faderen. Han var

bleven Student 1817. Uagtet han dengang var for ung til ganske at kunne følge den Retning, Filosofien, fornemmelig ved Fichtes, Schellings og Steffens' Indvirkning, havde givet de academiske Studier, havde dog den nyere Tids Videnskabelighed og det nittende Aarhundredes poetiske Aand allerede dengang slaaet Rod i hans Sind. Siden havde han med Begeistring fulgt ethvert betydende Opsving i denne for hans Fædrelands Literatur mærkelige Periode. Han havde som Barn været fjernet fra de daglige Selskaber i Faderens Hus og været ganske overladt til en særdeles dygtig Hovmester, paa hvem Steffens havde havt en væsentlig Indflydelse. I denne Lærers Værelser tilbragte den unge Stamherre sin meste Tid. Da han, som Student, fik fri Raadighed over Valget af sit Selskab og sin Omgangskreds, fandt han en saa afgjort Modbydelighed for Livet og Tonen i sin Faders Hus, at man næsten aldrig saae ham der, medens Faderen dog altid behandlede ham som en selvstændig ung Mand og respecterede hans Meninger, som tilhørende en ny Tid, der af Grev Victor med en vis ironisk Tolerance indrømmedes samme Ret og Frihed, som han selv fordrede. Efter et Par alvorlige Disputer mellem Fader og Søn om Moral og Religion, om Poesie og Filosofi, aftalte de formelig, aldrig meer at mødes paa disse Tankens og Følelsens Kamppladse, og de holdt Ord. Talen mellem dem var siden altid kun om ligegyldige Ting eller hvad der vedkom Majoratet og dets Bestyrelse.

Ved sit overdaadige Levnet havde Grev Victor bragt sine Finantser i Uorden, og han saae sig kun istand til fremdeles at føre det store Hus ved oftere at paadrage Majoratet Gjeld. For at erholde lovlig Tilladelse dertil, behøvede han sin Søns Indvilligelse, som Stamherre. Den Føielighed, hvormed Sønnen altid opfyldte slige Ønsker af Faderen, ansaae Grev Victor

dog mere for Svaghed, end for noget Beviis paa sønlig Kjærlighed; han følte sig derved tillige i et Slags Afhængighedsforhold til sin Søn, hvad endnu mere bidrog til at fjerne dem fra hinanden.

Uagtet Grev Victor aldeles forkastede Sagnet om det varslende Syn i hans Familie, som et latterligt Fantasteri, der dog engang skulde have smittet ham selv og paadraget ham den periodiske Sygdom, hvoraf han endnu led — kunde han dog næsten aldrig see sin Søn Felix uden uvilkaarlig at tænke paa hint Sagn og paa den Dødsdom, han mulig engang vilde komme til at høre af Sønnens Mund, hvis Felix overlevede ham og maaske engang blev greben af samme profetiske Vanvid, som hint sælsomme Sagn tillagde alle Stamherrerne i Familien, og som han selv dog nu dunkelt syntes at erindre Noget af fra de Dage, der gik forud for hans Faders Død.

Denne uhyggelige Forestilling, der var sammenknyttet til Grev Victors hemmelige Gru for Døden, som for ham var evig Tilintetgjørelse, fremkaldte en uovervindelig Sky hos ham for Sønnen. Vel troede han, at den unge Stamherre selv var aldeles uvidende om hint Familiesagn, og han havde i Sønnens Barndom strengelig forbudt, at der nogensinde maatte tales derom af Tjenestefolkene; dog syntes han i de sidste Aar at have læst Noget i Sønnens Øine, der røbede en hemmelig Kundskab derom og selv en hemmelig Tro paa dette ham ligesaa forhadte, som, efter hans Overbeviisning, overtroiske og urimelige Eventyr.

Den unge Stamherre havde kun været syv Aar gammel, da hans Forældres Skilsmisse indtraf. Moderen havde han aldrig siden seet; men han havde beholdt en klar Erindring om hendes Skjønhed og Kjærlighed til ham. At han i de tre sidste Aar havde staaet i Brevverling med hende, var Fa-

deren ubekjendt; men Grev Victor saae ikke aldeles feil, naar han i Sønnens Blik troede at læse et hemmeligt Bekjendtskab med hint gaadefulde Sagn i Familien og dets tragiske Indflydelse gjennem flere Slægtled. I sine Breve havde Moderen betroet Grev Felix hvad hun vidste derom og med skrækkelige Farver skildret ham den Rædsel, hun havde været gjennemrystet af, da hun engang, af Omhu for hans Faders Liv, trods det strenge Forbud, var traadt ind til ham i hans periodiske Vanvidstilstand, og hvorledes hun da af de enkelte Ord, han i sin Krampelatter udstødte, i Forbindelse med hvad hun havde hørt af Andre, var kommen til den Overbeviisning, at Grev Victor selv engang havde havt den Vision, der som en rædsom Forbandelse forfulgte den hele Slægt. Hun havde tillige betroet Sønnen, hvorledes hun efter den Tro, hvori hun var opdragen, havde betragtet sin Forbindelse med en Kjætter og Atheist som en Brøde, hun nu kun i sin egen Kirkes Skjød kunde udsone, og hun havde ofte besvoret sin Søn at opgive sit protestantiske Kjætteri og gaae over til den ene saliggjørende Kirke, som det sikkreste Middel til hans Frelse ogsaa fra den Forbandelse og det dæmoniske Vanvid, han ved sin Fædreneslægt var inddragen i. Moderens Meddelelse havde gjort et voldsomt Indtryk paa den unge Stamherre. Uagtet hans religiøse Overbeviisning ikke derved rokkedes, bidrog dog Bevidstheden om den uhyggelige Hemmelighed, han var bleven indviet i, til at fjerne ham fra Faderen, hvis Anskuelse af hele Tilværelsen han med dyb Smerte beklagede og hvis Dødsgru nu var ham begribelig.

Saaledes havde Forholdet udviklet sig mellem Fader og Søn, da den unge Grev Felix i Aaret 1825 besøgte Universitetet i Halle. Ved sin Hjemkomst først i Januar 1826 fandt han ikke sin Fader i Hovedstaden. I de senere Aar havde Grev Victor, for bedre at undgaae Opsigt, tilbragt hele

Januar Maaned, hvori hans længst vedvarende Sindsforvildelse indtraf, paa Gravenskjoldhus, under Paaskud af Forretninger med Godsbestyrelsen. Sønnen havde aldrig seet ham i hin Tilstand. Dennegang var det heller ikke Faderens Ønske at sees af ham efter hans Hjemkomst, før han selv, som han haabede, i Februar Maaned kom helbredet tilbage til Hovedstaden; men Grev Felix havde strax efter Hjemkomsten faaet et alvorligt Vink af den gamle, troe Tjener om Faderens Sundhedstilstand, der efter nogle foruroligende Anfald forekom ham betænkeligere end sædvanlig. Den unge Greve vidste, hvor nødig Faderen saae ham eller nogen Fremmed, naar han blot følte den mindste Upasselighed; men ved Tjenerens Yttring og hemmelighedsfulde Mine var han bleven ængstelig. Han mærkede nu først selv en langt større Hengivenhed hos sig for Faderen, end han hidtil havde været sig bevidst. Kort efter sin Hjemkomst forlod han derfor Hovedstaden — og indfandt sig en Aften silde paa Gravenskjoldhus, hvor han, uden Faderens Vidende, lagde sig ind paa et Værelse, der stødte umiddelbart til Faderens Sovekammer. Hans Hensigt var, her at holde sig skjult, for at være tilstede i hvilket Øieblik der skulde indtræffe noget farligt Tilfælde.

Allerede den første Nat hørte Grev Felix gjennem den tillukkede Dør til Faderens Sovekammer en besynderlig Mumlen, som iførstningen var ham aldeles uforstaaelig, men efterhaanden klang ham, med hans Faders Stemme, som en forvirret Blanding af Anraabelser til en usynlig Magt og gudsfornegtende Yttringer, hvis bizarre Selvmodsigelser meer og meer antoge en ironisk Charakteer og idelig afbrødes af en dæmpet uhyggelig Latter. Han gjenkjendte i disse Udbrud afbrudte Levninger af den Humor og det glimrende Vid, hvormed hans Fader sædvanlig underholdt sine Venner, og en til Fortvivlelse grændsende Gru for Tilintetgjørelse. Først silde

ud paa Natten blev der stille. Han havde hørt Fodtrin og enkelte Ord af Lægen til den gamle Tjener, hvoraf han sluttede, at man havde givet den Syge et Opiat.

Næste Morgen underrettede Grev Felix Lægen om sin Nærværelse og udbad sig Tilladelse til, i den gamle Tjeners Sted og i hans Søns Dragt, at maatte vaage hos Faderen om Natten. Hint unge Menneske var omtrent af samme Alder og Høide som Grev Felix og havde i den senere Tid faaet Tilladelse til at deeltage i Grevens Oppvartning. Imod dette Forslag havde Lægen vel nogle Betænkeligheder; men da han saae den Kjærlighed og rørende Omhu, hvormed Sønnen kun syntes at finde nogen Beroligelse ved personlig Deeltagelse i Faderens Pleie, gav han efter og lod næste Nat Grev Felix vaage ved den Syges Seng, medens han dog selv med den gamle Tjener blev i det næste Værelse.

Forklædningen skuffede aldeles den Syge. Han antog Felix for den gamle Tjeners Søn og kaldte ham Martin, hvergang han vaagnede og behøvede nogen Hjælp. I denne Nat var imidlertid den Syges Tilstand paafaldende bedre. Det var ligesom Sønnens Stemme, der havde en besynderlig Velklang, virkede magisk paa Faderens Fantasi og tilbagekaldte behagelige Erindringer fra hans Ungdom og første Kjærligheds Dage. Saavel Sønnens Stemme som hans Øine havde en paafaldende Lighed med hans skjønne italienske Moders. Hvergang Grev Victor blev urolig og begyndte hin uhyggelige Mumlen, hvori frivole Yttringer og sig selv parodierende Bønner blandede sig med den fatale krampagtige Latter, lagde Felix sin Haand sagte paa Faderens Hoved og sagde nogle kjærlige, beroligende Ord, medens han i Stilhed bad inderligt med dybt bevæget Hjerte. Nogle Gange traf Faderens forvirrede Blik under disse stille Bønner Sønnens Øine, og det var ligesom han saae ind i et Fredens og Kjærligheds

Paradis, som han kun i sine uskyldigste Barndomsdrømme havde anet. Efter et saadant Indblik i Sønnens Sjæl, hvis Nærværelse han dog var langt fra at tænke paa, faldt Grev Victor gjerne i en mild og rolig Søvn — og han var et helt Døgn fri for de sindsforvirrende Angreb. Med glad Overraskelse bemærkede Lægen denne helbredende Virkning af Sønnens Nærværelse, og saasnart han saae, den farlige Crisis var overstaaet, bad han Felix bortfjerne sig. Grev Victor følte sig snart fuldkommen helbredet og vendte tilbage til Hovedstaden, hvor han nu troede, førstegang at gjensee sin Søn efter hans Hjemkomst fra Halle. Den besynderlige Uro og den Kulde, hvormed han for nogle Aar siden havde betragtet den unge Stamherre, syntes nu at vige for en ham hidtil ubekjendt Interesse og Velvillie. Han talte nu gjerne med Sønnen, ogsaa om alvorlige Ting; han indlod sig endog ofte i et Slags filosofiske Betragtninger med ham om Tilværelsens Natur og Væsen, medens han gjerne vilde vide, hvad de nyeste Filosofer tænkte derom, og om de havde bragt det videre, end den critiske Filosofies Heroer i hans Ungdom, med Hensyn paa et beroligende Resultat af Speculationerne over „Individualitetens Regeneration eller Personlighedens Palingenesie." Kun i saadanne lærdklingende Skoleord vilde han, ligesom masķeret, nærme sig hvad der egentlig laae ham paa Hjertet og muligen af sin Søn faae Noget af et System at holde sig til, naar det svimlede for hans indre Øie ved Tanken om Tilintetgjørelsen.

Grev Felix var vel ligesaalidt som hans Fader noget egentlig speculativt Hoved, og hvad han kunde meddele af sine filosofiske Hefter fra Universitetet i Halle var saa langt fra at tilfredsstille den aldrende Encyclopædist-Skolar, at det gjerne blev Gjenstand for hans endnu ofte lunefulde Ironi; men den unge Grev Felix havde en saadan Sikkerhed i hvad der

gjennem Følelsen var indtraadt i hans Bevidsthed, at intet Sophisterie — og endnu mindre nogen Spøg med hvad der var ham Sandhed — kunde rokke hans Overbeviisning. Undertiden kunde han sige dybsindige og slaaende Ting med sprudlende Liv og Begeistring; men hans Beviisførelse havde aldrig den strenge abstracte Form: den var ofte kun en Række af stærke, gribende Billeder; og tidt bevægede de ham selv i den Grad, at der kom ham Taarer i Øinene, især naar Tanken eller Billedet førte ham ind i Forestillingen om den store, guddommelige Kjærlighed og dens uendelige Aabenbarelse i Universet og den hele Tilværelse.

„Drømmer og Fantast, som du er bleven!" — udbrød Grev Victor en Dag, da Sønnen saaledes havde givet sig Luft, og betragtede den begeistrede unge Mand med Velbehag — „det klæder dig godt, og det klinger ret smukt; men det er igrunden dog kun en med christelige Lapper maskeret Pantheisme, som tilsidst ikke fører stort videre end den Filosofi, man i min Ungdom bebreidede de franske Tænkere som Atheisme. Hvad der skal være religiøst i eders moderne Viisdom, er mig uklart, taaget og confust; ret beseet, er det dog ogsaa kun Symbolik. Nei, da var der dog mere Hold og Consequents i min Faders gammeldags bornerte Kulsviertro; den levede og døde han i med en god Portion Ammestueovertro ovenikjøbet. — Havde jeg ikke holdt saa fast paa min sunde Menneskeforstand, at jeg nær havde knuget den i Smuler, havde han gjort mig til en Aandeseer i sine sidste Dage." — Nu fortalte Grev Victor førstegang sin Søn hvad han kunde erindre om den gamle Grev Maximilians Særheder, og hvorledes han engang af lutter Fromhed, paa Grund af et overtroisk Syn, han paastod at have havt, vilde have overtalt ham til at lade hele den Deel af Majoratet, der havde været Klostergods i de catholske Tider, falde tilbage til Kirken eller

Kronen. — „Uden mit Samtykke, som Stamherre og eneste Arving, kunde din Bedstefader ikke gjøre det“ — tilføiede Grev Victor — „men jeg tog mig naturligviis vel iagt for nogensinde at gaae ind paa slige kostbare Drømme.“

„Men hint hemmelighedsfulde Syn?“ — spurgte Felix med spændt Opmærksomhed — „har du ikke selv engang troet at have seet det?“

Grev Victor blegnede og betragtede sin Søn med store Øine. „Hvo har sagt dig?“ — stammede han — „dog ligemeget! hvad kan man ikke troe at see, naar man er syg og fantaserer? Paa det Drømmeri vil jeg aldrig tænke saalænge jeg har min Forstand. — Sligt kan man have Plage nok af, naar man er syg.“ —

Denne Samtale havde saaledes angrebet Grev Victor, at Sønnen aldrig meer vovede at berøre denne Gjenstand.

Det fortrolige Forhold, der siden Grev Victors sidste Sygdom og hans Søns Tilbagekomst fra det fremmede Universitet var opstaaet mellem Fader og Søn, førte vel ikke til nogen væsentlig Overensstemmelse mellem deres Livsanskuelser, men syntes dog at have indvirket betydeligt paa hele Livet og Tonen i det grevelige Huus. Saavel ved de daglige Samlingstider, som naar der var Selskab, var den unge Stamherre nu sædvanlig tilstede, og Underholdningen tog nu, som oftest, en ganske anden Retning end tilforn, medens Sønnen og hans forrige Lærer tilligemed et Par talentfulde unge Videnskabsmænd, der ganske deelte hans Anskuelser, meget ofte førte Ordet, men Grev Victor kun af og til faldt ind med et ironisk og lunefuldt Indfald, naar de romantiske og naturfilosofiske unge Herrer bleve for høirøstede i deres Begeistring eller altfor fantastiske i deres Romantik. Letfærdige Ytringer

tog Grev Victor sig iagt for, og den Frivolitet, der vel ofte endnu laae skjult i hans Vid og Humor, syntes dog meer og meer at vige for den Interesse, han fandt i at høre sin Søn udtale og forsvare Ideer og Synsmaader, der vel stode i skarp Modsætning til de nu forglemte franske Encyclopædisters Anskuelser og det attende Aarhundredes Aandsretning, men dog uimodstaaelig tiltalte Fantasi og Følelse, selv hos den forrige Tidsalders udbrændte Enthusiaster. Siden sin sidste Sygdom havde Grev Victor ikke meer nogen Dame af tvetydigt Rygte i Huset. Den Selskabskreds, der nu samledes, hørte efterhaanden meer og meer til Literaturens, Konstens og Videnskabens dygtigste og interessanteste Repræsentanter og til den Deel af den fornemme Verden, der satte nogen Ære i at gjælde for Kjendere og Velyndere af Videnskab og Talent. — Den unge Grev Felix var meer og meer bleven Sjælen i dette Selskabsliv, og den livlige, elskværdige Stamherre var især delleshed Damernes Yndling. Medens Grev Victor nu fordetmeste forslog Tiden om Aftenen ved Spillebordet med nogle lystige, aldrende Herrer af den gamle Skole, vidste den unge Stamherre altid at fortrylle baade Yngre og Ældre ved en eller anden sindrig Underholdning, der meer eller mindre fordrede et Slags Talent og satte mange selskabelige Kræfter i Bevægelse. I mindre Kredse var han ofte selv Forelæser, Declamator eller improviserende Fortæller. Saavel Valget af hvad han forelæste, som hvad han fortalte, bar altid Præget af en Fantasi og en Følelse, der fortrinlig elskede det Dunkle, Hemmelighedsfulde og selv det Rædselfulde. Denne noget eensidige Smag havde allerede for nogle Aar siden gjennemgaaet sin Modetid og var blandt den opvorende Ungdom i Almindelighed fortrængt af en modsat, livslystig, realistisk, næsten fantasiløs og hjerteløs Antiromantik, der havde sit Tilsvarende i den lette, tildeels parodierende Skizzering af det

daglige Hovedstadsliv, saavel paa Scenen som i Novelliteraturen, tildeels ogsaa i Musiken og i en vis nederlandsk ideløs Naturefterligning i den bildende Konst. Det var en Reaction i Tidsaanden mod den overspændte Idealitet. Man vilde nu gribe det Sande i det Jævne, Naturlige, Klare og Ligefremme; men i sin Yderlighed begyndte denne Retning at gaae over i det Platte, Trivielle og Prosaiske. Ikke destomindre vakte Grev Felix stor Deeltagelse ved sin hele Personlighed og den sprudlende Enthusiasme, hvormed han udtrykte sig. Han havde arvet sin Faders fine Anstand og Skikkelse; men han var noget mager og bleg. Hans sorte Haar og mørke, ildfulde Øine gav ham Udseendet af en Sydlænder, og hans heftige Bevægelser og Minespil svarede dertil. Der laae undertiden et Udtryk af Sværmeri og fantastisk Følelse i hans ofte drømmende Blik, der uvilkaarlig vakte en vis hemmelighedsfuld Interesse, som man ikke kunde forklare sig. Saavel disse hans Egenheder, som det bekjendte Rygte om det periodiske Vanvid i Familien, bragte Adskillige til at trække paa Skuldrene, naar Talen var om ham, og der ymtedes undertiden med Beklagelse om, at han vistnok ogsaa stod Fare for at blive lidt forstyrret i Hovedet, ligesom hans Fader, om han ikke allerede havde en Rem af Huden.

Grev Felix havde dannet sig til Embedsstanden og lagt saa megen Duelighed for Dagen, at han faa Maaneder efterat han havde fyldt sit 25de Aar, i Aaret 1826 allerede var kommen i en anseelig Embedsstilling. Sin tilkommende Stilling som Majoratsherre syntes han aldrig at tænke paa. Da han, uafhængig af Majoratet, besad en fra Kvindesiden arvet Formue, gav han Afkald paa Embedsgagen. Denne Uegennyttighed, som han fordrede af enhver bemidlet Statstjener, miskjendtes af Mange; det betragtedes af Nogle som Stolthed, af Andre som Affectation og af Andre som et

Slags begyndende Galskab. Rygtet gik, at han var en lykkelig Beiler til en af de skjonneste og elskværdigste unge Damer i Landet, den nittenaarige Comtesse Lindenfeldt. En gjensidig Tilboielighed mellem de unge Mennesker var opstaaet Vinteren efter hans Hjemkomst i de smaa fortroligere Aftenkredse, saavel i Grev Victors Palais, som hos Comtessens Familie. Naar den romantisk begeistrede Grev Felix sad i de unge Damers Kreds og var Forelæser eller fortalte dem sine fantastiske Eventyr, hvori hans smukke, ædle Sind og en umiskjendelig Sandhed i Folelsen altid udtalte sig, var den ser Aar yngre Comtesse hans opmærksomste Tilhorerinde. Hans besynderlige Forkjærlighed for den hemmelighedsfulde Natside af Menneskenaturen og for de Sjælsspændinger, en livlig Fremstilling af en ubegribelig overnaturlig Verden altid fremkalder, stod vistnok i en stærk Modsætning til den muntre, livsglade Julies hele Væsen og Natur, men havde dog en besynderlig Tiltrækningskraft for hendes Fantasi og letbevægelige Folelse. Comtesse Julie lyttede altid til disse Fortællinger med spændt Deeltagelse, og naar de kun ikke oplostes i det Tomme og Idelose eller i en skærende Dissonants, men med Fred og Harmonie anskueliggjorde en stor eller ædel Ide og derved forsonede Tanken med hvad der var og blev Mysterium for Forstanden, havde hun intet Væsentligt at indvende mod hans mest fantastiske Fortællinger; hun kunde da endogsaa dromme sig ind i en vidunderlig Eventyrverden, hvori hun selv og Grev Felix vare Hovedpersonerne; men det faldt hende aldrig ind at betragte slige Fortællinger som Andet, end sindrige Myther og symbolske Digtninger, eller tiltroe Grev Felix nogen anden Tro dertil, end den poetiske. Der havde endogsaa udviklet sig et vist fantastisk Frimureri imellem dem, hvorved de, selv i det mest dagligdags og conventionelle Liv, ved tusinde for Andre umærkelige Hentydninger, kunde fort-

sætte deres Samliv i Digtningens og Fantasiens Sphære. Comtesse Julie havde vel i sin egen Familie og især af sine Brødre hørt mange Ytringer om, at den unge vakkre Stamherre upaatvivlelig dog laborerede af den Gravenskjoldske Familiesvaghed — hun havde ofte maattet høre ham fremstillet i et latterligt Lys, naar Brudstykker af hans Aandevæsens-System stilledes i skarpt Lys ved Siden af den herskende jævnt forstandige Livsbetragtning — man havde ofte givet hende betænkelige Vink og Advarsler med Hensyn paa Greven, da man saae hvormeget han gjaldt hos hende; — men Alt, hvad man derved udrettede, var kun, at hun i Fortrolighed gjorde den unge Greve opmærksom paa Overspændtheden i nogle af hans Ytringer og Uforsigtigheden i at lade den poetiske Stemning saaledes raade i Samtaler med hendes Brødre og den moderneste Tids lattermilde Ungdom. Det faldt ham nu ind, at give Meget af, hvad der for ham selv var Alvor, et saadant Anstrøg af Humor og Lune, at Hvo, der vilde, kunde tage det for Spøg. Derved bevarede han sin aandelige Frihed og udviklede et Talent, han syntes at have tilfælles med sin Fader, paa en ganske eiendommelig Maade. Det varede ikke længe inden man ansaae ham for en lun Humorist, som kun morede sig med at sætte Andres Forstand paa Prøve ved fantastiske Paradoxer og ved et formeligt System af det Overnaturliges Ide, der for ham selv kun havde en vis psychologisk Interesse. Frygten for hans formeentlig arvede Sindssvaghed forsvandt derved efterhaanden; han ansaaes vel for en noget sær ung Mand, men for ligesaa forstandig og sindrig som elskværdig, og da han ved Midsommerstid 1827 udbad sig sin Faders og den Lindenfeldtske Families Samtykke til offentlig at erklære sin Forlovelse med Comtesse Julie, som allerede hemmelig havde fundet Sted i et halvt Aar — lykken-

skede man gjensidig hverandre til denne Familieforbindelse. Grev Victor vilde feire Declarationsfesten.

Det var en af de prægtigste Fester paa Gravenskjoldhus. Om Aftenen var der Bal i den gamle Riddersal, som Grev Felix havde udsmykket i Middelalderens Smag. Man spiste for de aabne Glasdøre i den store Havesal, og efter Grev Victors Foranstaltning skulde Forlovelsens høitidelige Erklæring finde Sted og de Forlovedes Skaal udbringes i Champagne i det Øieblik, et glimrende Fyrværkeri antændtes i Haven. Alt var beregnet paa en slaaende Virkning; men Grev Victor havde i denne Maaned ikke seet i Almanakken og ikke tænkt paa, at Maaneskinnet vilde svække Fyrværkeriets Glands, da Fuldmaanen netop paa den Tid af Aftenen vilde komme frem over den store Linde-Allee ligefor Havesalen. Han var i den lykkeligste Stemning. Han glædede sig hjertelig over den Tilfredshed, han saae i alle Ansigter, og de lyksalige Blik, der verledes mellem de Elskende. Endelig var det længe forventede Øieblik kommet: et Kanonskud tilkjendegav, at Fyrværkeriet begyndte. Grev Victor greb sit Glas og reiste sig, for at holde en Indledningstale til Declarationen og Skaalen — Champagnen skummede i alle Glas; men de Flestes Øine vare vendte ud mod Haven, hvor Fyrværkeriet allerede glimrede.

„Sluk Lysene! ellers tager det sig ikke ud!" — raabte en af Julies Brødre. — I et Øieblik vare alle Lysene slukte, og Selskabet havde kun Øine for det prægtige Fyrværkeri. Grev Victor blev staaende med Glasset i Haanden og gav sig selv en lunefuld Skose for sit slette Valg af det rette Øieblik til en Bordtale; han besluttede at fortie dette sit Misgreb og give Tid til Fyrværkeriet var forbi. Men nu indtraf den anden uberegnede Forstyrrelse: Fuldmaanen kom nu frem over de mørke Træer og blandede sin Glands med Fyrværkeriet. — „Aa, det var Skade!" — udraabte Flere. — Hvad man

saae, var imidlertid overordentlig deiligt, men havde et blegt, drømmeagtigt Trylleskjær. Hvad der dog saae meer drømmeagtigt ud, var Menneskeansigterne i den store, mørke Sal, naar de af og til oplystes af Fyrværkeriet, medens Maaneskinnet streifede hen over nogle af dem — de saae alle ud som Dødninger; dog Ingen syntes at lægge Mærke dertil, undtagen Grev Felix, og — hvad enten det nu var denne Skuffelse eller en anden Forestilling, der greb ham — der foregik en saadan Bevægelse i hans Indre, at hans Ansigt antog hele en Aandeseers Udseende. Det havde dog langt fra noget grueligt Udtryk, tværtimod, det lyste som en begeistret Profets, medens dog en dyb Vemod blandede sig i hans Henrykkelse og der rullede Taarer ned over hans Kinder — hans store, glandsfulde Øine vare med et usigeligt Udtryk fæstede paa hans Fader.

I det Øieblik, Grev Victor saae Fuldmaanen stige op over Træerne i Haven, overfoer der ham en uvilkaarlig Gysen: han huskede nu pludselig paa sin periodiske Svaghed og bemærkede først nu, at det var i denne Nat i Maaneden, han sædvanlig blev overfaldet deraf. Han vilde sætte Glasset fra sig, for øiebliklig at bortfjerne sig og lade sig undskylde med en Upasselighed; men først faldt hans Blik paa den ham nu saa kjære Søn, hvis lykkelige Forbindelse han stod i Begreb med at velsigne med et kjærligt, faderligt Ord. Det skar ham i Hjertet, at han ikke turde blive og udsige de Ord, han allerede længe havde havt paa Læben. I denne Stemning, og med en ængstelig Frygt for det Ubegribelige og ligesom Dæmoniske i hans Indre, som paa enhver Fuldmaanenat fik Magt over ham, vendte han Blikket mod sin Søn. Han saae nu Sønnens dødblege, men profetisk begeistrede Ansigt og Taarerne, som rullede ned over hans Kinder, medens de mørke, ildfulde Øine med saa usigelig en Kjærlighed dvælede

paa ham. „Du har seet det!" — udbrød han pludselig — „du har seet mit Lig og min Dødsstund! naar? naar? — Ha, Galskab! — uendelige Galskab!" — mumlede han derpaa og kylede Glasset hen ad Bordet, medens han udbrød i en forfærdelig Latter.

„Stille, stille, Fader!" — sagde Sønnen høitidelig — „Timen er nær — med Solens Opgang kommer den — men, fat dig! det er en vigtig Nat for dig og din Slægt — dit Liv i denne Nat tilhører Ingen uden os alene og den forbarmende Gud." — Med disse Ord omfavnede han sin svimlende Fader, som endnu kæmpede med den dæmoniske Latter, og førte ham ud af Havesalen til hans Sovekammer.

Dette Optrin i den store Sal, der kun ustadig var oplyst af enkelte Maanestraaler og Fyrværkeriet, havde ikke Alle bemærket; men et Skrig af Comtesse Julie og et forfærdet Udraab af hendes ene Broder afdrog først Selskabets Opmærksomhed fra Fyrværkeriet til hvad der var forefaldet. „Han er afsindig! — de er' begge afsindige!" — raabte Julies ældste Broder. — „Saae og hørte De ikke Alle hvad her foregik!"

Comtesse Julie laae afmægtig i Broderens Arme. Hun havde hørt og seet det Altsammen tilligemed ham. — „Lys, Lys!" raabte Nogle. — — „Hent en Læge!" — raabte Andre. „Bort, bort herfra!" — raabte de Fleste. Under almindelig Bekymring og Forfærdelse adskiltes Selskabet. Julies Moder ilede med at føre Datteren til et afsides Værelse og bringe hende til sig selv.

Alle de Gjester, der ikke stode i nøie Forhold til den Gravenskjoldske Familie ilede med at komme bort. Der var en almindelig Forvirrelse. Tjenerne løb med Lys i Hænderne imellem hverandre. — Lægen var dog alt i Huset: han var kommen af sig selv, næsten i det samme Øieblik, man vilde

havt Bud efter ham, og han syntes at vide forud hvad der var hændet. Han var allerede med den gamle Tjener i Grevens Sovekammer. Døren var lukket. Ingen Andre maatte komme derind. Præsten var ogsaa kommen, men ventede længe udenfor, inden han blev indladt. Den ene Vogn rullede nu efter den anden for Døren.

Saasnart Comtesse Julie var kommen til sin Bevidsthed, blev hun af sine Forældre og Brødre med ængstelig Iil og næsten med Magt bragt ind i den allerede længe fremkjørte Vogn. Hun græd og raabte, hun vilde blive. Men Forældrene besvore hende at erindre, at hendes Forlovelse jo ikke engang var erklæret, og at Sømmeligheden forbød hende under disse Omstændigheder ethvert længere Ophold her. — Nu, da Lægen var tilstede, vilde der jo ogsaa tilbørlig blive sørget saavel for Grev Felix som for hans afsindige Fader. — „Kjør til!“ — raabte den ældste Broder til Kudsken. — „Bort fra denne Daarekiste!“ vedblev han med dæmpet Stemme. — „Du maa prise din Lykke, Søster, at Galskabet saa aabenbart brød ud, inden du ved en offentlig Erklæring var bunden til denne fatale Familie!“ — Julie hørte kun halvt disse Ord for Vognens Rumlen og sank, bedøvet af Sorg og Gru, tilbage paa Sædet i sin Moders Arme. Denne Vogn var den sidste, som forlod den endnu festlig oplyste Borg. Nu slukkedes alle Lysene i de store Sale, og der blev saa stille paa det stumle Gravenskjoldhus som i et Lighus.

En Time efter hint forbausende Optrin i Havesalen saae de bekymrede Tjenere Grev Felix træde ud af sin Faders Sovekammer med en Nøgle i Haanden. Han var stille og bleg. Han aabnede det brandfrie Jernskab i Muren i den store Forsal, hvori man vidste der forvaredes endeel Kostbarheder. Han udtog deraf kun en forseglet Papirspakke, hvormed han

ilede tilbage til Faderens Sovekammer. — Saavel Lægen som den gamle Tjener og Præsten traadte ud. Fader og Søn vare ene i to lange Timer, og man hørte, der blev læst høit med Sønnens Stemme. Hvad det var, vidste dog Ingen.

Henved Daggry aabnedes Døren. Paa et Vink af Grev Felix ilede Præsten derind. — Han havde paa den unge Greves Opfordring hentet et sort Saffians Futteral, hvori man vidste, den lille Sølvkalk og Disk var indsluttet, som han sædvanlig benyttede, naar han gav Syge Sacramentet paa Dødssengen. — Tyve Minuter derefter hørtes et deeltagende Udraab fra Sovekamret. — Lægen traadte nu ind. Grev Victor havde paa en Maade skriftet for Præsten, men ikke forlangt Sacramentet. Af hans Yttringer maatte man troe, at han ikke følte sig værdig til at deelagtiggjøres i et Mysterium, som Uklarheden i hans hele Liv havde udelukket ham fra, men hvis Betydning han nu først syntes at ane. Han talte endnu nogle Ord — og opgav Aanden i sin Søns Arme.

Grev Victor af Gravenskjolds Død og de særegne Omstændigheder derved havde noget saa Hemmelighedsfuldt ved sig, at der dannede sig de besynderligste Rygter derom. Hvad der meget forundrede Folk var, at han, med sin bekjendte Tænkemaade, havde modtaget et Besøg af Præsten paa Dødssengen. Saavel Lægen som Præsten forsikkrede, at han i de sidste Timer havde været ved sin fulde Samling, og at der — siden hans hemmelige Samtale med Sønnen og Forelæsningen af nogle Documenter fra hans afdøde Fader — var kommen en beundringsværdig Resignation over ham. De sidste Ord, han havde sagt til sin Søn, havde dybt bevæget Enhver, der hørte dem, og Afskeden mellem Fader og Søn vidnede om det kjærligste Forhold.

Grev Felix var i de første tre Dage og Nætter ikke at bringe til at forlade den Døde. Hans Sorg var dyb, men stille. Han talte kun Lidet; men der var fuldkommen Klarhed og Bestemthed i ethvert Ord, han sagde. Ved Faderens Begravelse var der en stor Mildhed i hans Sorg, og, naar han yttrede sig om Faderens Død, var det med en vemodig, men stille Følelse af den Forandring, der var foregaaet i hans Sind paa hans Yderste, og af det Haab om et klarere Liv, som hans sidste Timer havde vidnet om.

Uagtet baade Præsten og Lægen forsikkrede, at der var intet Spor til nogen Sindsforstyrrelse i den unge Majoratherres hele Adfærd og i hvad han i deres Nærværelse havde yttret, blev han dog nu i Almindelighed anseet for at lide af en hemmelig Sindssvaghed. Deri bestyrkedes man ved de Forandstaltninger, der, med Hensyn paa Majoratet, i meget kort Tid efter hans Tiltrædelse deraf, foretoges. Den største Deel af det store Gods, der før Reformationen havde været Klostergods, erklærede Grev Felix at hans Familie var kommen i Besiddelse af ved Uret og ved en Misbrug af Statsmagten, medens dette oprindelig ved frivillige og milde Gaver oprettede Klostergods — vel ikke efter de gjældende Love eller ved nogen verdslig Magt, men alene efter en høiere Retfærdigheds Lov — maatte hjemfalde til sin oprindelige Bestemmelse, men aldrig med Rette kunde besiddes af nogen privat Person eller overdrages til en enkelt Familie. Han indgik, paa egne og sine mulige Efterkommeres Vegne, med Ansøgning til Regjeringen om, at dette betydelige Klostergods, hvis paadragne Gjeld han forpligtede sig til i ti Aar at afbetale, maatte anvendes, i Lighed med dets oprindelige Bestemmelse, til kirkeligt Brug, til videnskabelige Anstalter, til Legater og milde Stiftelser, hvortil han indgav et formeligt, nøie udviklet, Forslag. — Denne hidtil uhørte Opoffrelse ansaaes vel af de Fleste for

det aabenbareste Beviis paa Majoratherrens Vanvid; men da han havde ledsaget sin Ansøgning med lovgyldige Vidnesbyrd om sin legemlige og aandelige Sundhed, og han besad den lovlige Myndighedsalder — blev hans Ansøgning bevilget, og Majoratet Gravenskjold saavelsom dets Navn ophørte for stedse. En anden Synderlighed var forbunden med denne Foranstaltning. Ansøgningen derom var skreven paa et Aarhundreder gammelt Pergamentsblad og var ikke alene underskreven af den nulevende Majoratsbesidder, men af hans Fader og hans Farfader og en hel Række af deres Forfædre i deres Dødsstund. Documentet var affattet i en Stil, der syntes at tilhøre det sextende Aarhundrede, og i Spidsen for de ældste Underskrifter fandtes Navnet paa den Greve af Gravenskjold, der betragtedes som hele Slægtens nyere Stamfader og i hvis Ungdom Majoratet var blevet oprettet. — Foruden de i Documentet fastsatte Bestemmelser, angaaende de store Legater til kirkeligt og videnskabeligt Brug og til milde Stiftelser for Fattige, var der af Grev Victor og hans Søn tilføiet høist liberale Bestemmelser om Ophævelse af enhver trykkende Byrde, der hvilede paa Fæstegodset.

Dette besynderlige, endnu aldrig før hørte Skridt af en Majoratsbesidder vakte vel stor Beundring hos Enkelte, men betragtedes dog af de Fleste som en taabelig, sentimental Romanstreg og et Foster af en forskruet Hjerne. Documentets Underskrift af en hel Række afdøde Majoratsherrer, der først i deres Dødsstund vare komne til samme Overbeviisning, uden at Nogen af dem tilforn havde kunnet formaae den tiltrædende Arving til at blive enig med dem og tilføie den alene gjældende Underskrift, før Døden ogsaa for ham førte Pennen og en ny berettiget Arving gjorde alle Underskrifterne ugyldige — denne Synderlighed satte man i Forbindelse med det gamle Sagn om Familievisionen. Grev Felix, der havde ladet et saadant Document komme for Lyset

og selv underskrevet og bekræftet det, gjaldt derfor nu for en afgjort Sværmer og Aandeseer. Han kunde nu ikke føre noget stort Hus, men besad dog Formue nok til at leve uafhængig og trak sig tilbage til Embedslivet. Han havde optaget Familiens oprindelige Navn før Reformationen og kaldte sig nu Grev Felix Ridderskjold. I den Lindenfeldtske Familie viste han sig ikke for et halvt Aar efter hans Faders Død, da han helt var indtraadt i sin nye Stilling. Dog strax efter Faderens Død havde han skrevet et Brev til Comtesse Julie, hvori han bad hende betragte ham som død med hans Fader, hvad hans forrige Navn og Stilling som Stamherre angik. Han haabede imidlertid, tilføiede han, at opleve igjen under ganske andre ydre Betingelser, og hvad han da maatte gjælde i hendes Øine vilde bestemme den eneste Fordring, han havde til hendes Hjerte.

Dette Brev, som det vistnok var umuligt at forstaae, inden den paafulgte Ophævelse af Majoratet forklarede det, blev af Comtesse Julie betragtet som et sørgeligt Beviis paa hans Sindsforvirrelse. Hun havde sørget stille derover, men ikke besvaret det. Siden hørte hun kun om ham af sine Brødre. De fandt hans Opløsning af Majoratet ligesaa affindig og latterlig, som det var dem ubegribeligt, at Sligt virkelig kunde tillades. Den gale Grev Felix, meente de, burde være indespærret og Majoratet sat under Administration til hans Død; først da, hvis han ingen Arving efterlod sig, kunde det være inddraget som et til Staten hjemfaldet Lehn. Naar Sværmeriet og Aandeseeriet gik saa vidt, at det greb virkelig ind i Livet, som her, og fik Ret til at tilintetgjøre gjennem Aarhundreder hævdede Rettigheder — var det paa høie Tid, meente man, at holde Romantiken og Eventyret ude af det fornuftige og virkelige Liv.

Herom taltes der netop en Dag med stor Iver i den

Lindenfeldtske Familie, da Tjeneren meldte Grev Ridderskjold, og Felix strax efter traadte ind i den ham tilforn saa hengivne Familie. — Den Forlegenhed og Forbauselse, han saae i alle Ansigter, og den Ængstelighed, hvormed man gjengjældte hans venlige, ligefremme Hilsen, undgik ham vel ikke; men hvad han alene syntes at lægge Mærke til, var den med Ringeagt blandede Medlidenhed, hvormed Comtesse Julie betragtede ham, medens hun med en paatagen ligegyldig Tone syntes at skjule sin Følelse eller maaske sin Skamfuldhed over hendes tidligere Sympathie med hans Fantasterier.

„Kjender De mig ikke meer? Comtesse Julie!“ — spurgte han med rolig Stemme og betvang sin stærke indre Bevægelse. — „Jeg kalder mig nu med mine oprindelige Forfædres Navn, og min ydre Stilling er betydelig forandret; men hvad mit inderste Væsen angaaer, er jeg den selvsamme endnu som for et halvt Aar siden.“

„Undskyld mig, Hr. Greve!“ — svarede Comtesse Julie — „jeg har kjendt en Grev Felix af Gravenskjold; han er nu død med hele hans Slægt — han havde endeel Lighed med Dem — men den Lighed er dog ikke saa stor, at jeg tør sige, jeg kjender Dem.“

„At den sidste Greve af Gravenskjold er død, har De god Grund til at antage“ — sagde Felix i lunefuld Tone — „han skal jo selv have skrevet Dem det til i levende Live — men han gaaer igjen, Deres Naade, paa en Maade, og vilde føle sig meget lykkelig i den Tilstand, naar kun De, der har kjendt og elsket ham før, ikke nu betragtede ham med ganske andre Øine end tilforn!“

„Det kan dog neppe forundre Grev Gravenskjolds Gjenfærd“ — sagde Julie i samme Tone — „naar han selv veed, han er et Spøgelse. Gjenfærdet af Den, man meest har havt kjær, er dog kun en Skygge og har altid noget Uhyggeligt ved

sig, om man ogsaa lever i saa oplyst en Tid, at man ikke kan være slig Overtro bekjendt."

„Den sidste salig Stamherre til Gravenskjold holdt meget af det Vidunderlige" — vedblev Felix i samme Lune; — „saavidt jeg veed, fandt De Smag i hans Eventyr, naar de kun vare smukke og ikke manglede en betydningsfuld Ide. — Hans hele Liv var hidtil selv et Eventyr" — tilføiede han vemodig: — „han bildte sig ind, han var retmæssig Stamherre til et stort og rigt Majorat; — at det laae i Maanen, fik han først at vide i det Øieblik, han skulde tiltræde det; — men derfor havde han været lige lykkelig, naar ikke det Hjerte, han troede at besidde — ogsaa havde ligget i Maanen."

Comtesse Julie saae ham skarpt i Øinene med et forskende Blik, hvori et Glimt af den bortskræmmede Kjærlighed fremblussede, medens hun dog følte sig ængstelig i hans Nærhed nu, da hun troede sig overbeviist om, at han virkelig var afsindig. Hun greb modig hans Haand og drog ham tilside, medens hun gav de Andre et Vink til at fjerne sig.

„Kjære, gode Felix!" — sagde hun med bævende Stemme — „har du nogensinde elsket mig, saa miskjend mig ikke, naar jeg nu beder dig, aldrig at see mig mere! — Det er ikke Tabet af det Majorat, som du af en ubegribelig Overtro har bortkastet — men det er vistnok den hele Tids Liv, jeg tilhører, som adskiller os. Saalænge jeg troede, den overnaturlige Verden laae udenfor dig, og at du selv med Frihed lod den bevæge sig om dig, som en Billedverden, din Tanke med al din Fantast beherskede — saalænge kunde jeg løsrive mig fra min egen, maaske vel eensidige Forstandstid og følge dig — men i det Øieblik jeg saae, at hin overnaturlige Verden laae indenfor dit Drømmeblik og beherskede dig — i det Øieblik brast det Baand, der forenede vore Livssphærer."

„Jeg forstaaer dig, Julie! og jeg hører, det er din For-

stand, men ikke dit Hjerte, der taler" — svarede Felix. — „Jeg staaer for dig som et Spøgelse af en forbigangen Tid, eller som et Drømmebillede, du engang havde kjært, men som nu ængster dig ved at ville indtræde i Virkeligheden" —

„Nei! nei!" — afbrød Julie ham — „du var mig sand og virkelig — men du er bleven mig til et Drømmebillede, og derfor maae vi adskilles. Du har længe vidst hvilken Gru jeg har for alt Aandeseeri og alt Spøgelseagtigt udenfor den poetiske Verden, uagtet det heilig kan interessere mig, naar jeg staaer frit udenfor det. Den humoristiske Tone, hvori du indklædte din Visionstro, skuffede baade mig og os Alle. — Tilstaa mig oprigtigt — troer du ikke, at du virkelig har havt det berygtede Familiesyn, som skal være arveligt i din Slægt? — Kan du sige mig, hvori det bestaaer?" —

„Vilde jeg sige dig det" — svarede Felix, og hans Blik blev mørkt — „og troede du ikke, jeg var afsindig — saa dræbte jeg dig derved eller berøvede dig Forstanden, netop fordi du ikke kan forene det med dit Liv og din Forstand. Derfor har dette Syn forstyrret saamange af mine Forfædres Hjerner. Kun de af dem, som troede det muligt, har udholdt det — for mig har det været en Velsignelse. — Dog Mere har jeg ikke Ret til at udsige for noget Menneske. Jeg har været en Aandeseer. — Nu formoder jeg, Virkningen med Aarsagen vil ophøre, og jeg aldrig meer vil kunne see ind i hin lukte Verdensorden. — Dog Ingen har seet ustraffet indenfor det største af alle Slør. — Derfor har jeg tabt for denne Verden hvad der var mig kjærest. — Du seer mig aldrig meer — men jeg glemmer dig aldrig, som jeg engang har seet dig, og — jeg bliver den Sidste af min Slægt. — Gud evig velsigne dig!" — Med disse Ord greb han hendes Haand og trykte den til sine Læber, medens den inderligste Kjærlighed og Vemod afspeilede sig i hans Aasyn og Blik.

Det var som Julie i dette Øieblik med Kjærlighedens Klarsyn saae ham helt ind i Sjælen og forstod hvad der for alle Andre var en Gaade. „Felix!" — udbrød hun — „du har aldrig været afsindig — du bliver det med Guds Hjælp aldrig. Kan du tilgive min Blindhed og min taabelige Ængstelse for hvad der var mig gaadefuldt i din Natur! Nu aner jeg Sammenhængen i dit Livs Eventyr, og jeg maa elske det som dig selv. — Jeg seer en mægtig Ide deri, som har gaaet kæmpende gjennem din hele Slægt og først ved dig er fremtraadt seirende for Verdens Øine. — Skal det endogsaa aldrig erkjendes af Andre, og skal det med dit forrige Navn blive forglemt som et andet Eventyr — for mig er der en skjøn og herlig Sandhed deri, som for dig selv. Lad min Familie og hele Verden nu sige hvad de vil! — jeg er din forlovede Brud — jeg træder for Alteret med dig, hvad Time du bestemmer!"

Overvældet af Lyksalighed, sluttede Felix hende i sine Arme. Hun førte ham, glad, rolig og bestemt, ind til hendes Familie, som i næste Stue ventede paa Udfaldet af denne Samtale. Forlegenheden og Forstemtheden var almindelig.

Med en Charakteerfasthed, som Ingen havde tiltroet den unge Pige, gjennemførte Comtesse Julie sin kjække Beslutning, trods alle de Advarsler og al den heftige Modstand, hun mødte i Familien. — Tre Dage derefter havde Grev Felix og Julie Bryllup; men Ingen af Julies Familie var tilstede. Spændingen med den syntes uovervindelig. Strax efter Brylluppet stege de unge Ægtefolk i en Reisevogn. — Grev Felix havde, paa Grund af den udbredte Mistillid til hans sunde Sindstilstand, nedlagt sit Embede; til et uafhængigt Privatliv havde han tilstrækkeligt Udkomme, og han begyndte nu sit Ægteskab med en Reise til Italien, hvor han haabede at see sin Moder og overbevise hende om sin Lykke.

Tre Aar derefter fortalte Rygtet, at Grev Felix ved sin Moders Dødsseng var bleven Catholik i Italien. Et andet Rygte paastod, at han, ligesom hans Fader, var afsindig til visse Tider, og at han nu rasede for de allernyeste Frihedsideer, selv for den berygtede og farlige Communisme.

Saameget var kun vist, at hans Moder, der for et Aar siden var død i et Kloster, havde paa sit Yderste anseet Sønnen for en god Catholik og for allerede at staae under den ene saliggjørende Kirkes særdeles Beskyttelse, paa Grund af hans Tilbagegivelse af Kirkens oprindelige Eiendom, og hun havde seet et Beviis derfor i den Velsignelse, der nu syntes at være udbredt over hans Huus.

Det var nemlig ligesom den gamle Ridderslægt, hvorefter Greven havde optaget Stamfaderens Navn, atter vilde opblomstre med ham og hans Børn. Rygtet om en Overgang til Catholicismen grundede sig desuden paa et Skrift, han havde udgivet, om den almindelige christne Kirkes Ret til at fordre det ved dens Reformer gjennem Tiderne seqvestrerede Kirke- og Klostergods tilbage, vel ikke ved nogen verdslig Lov og Ret og endnu mindre ved lovløs Vold og Brud paa den borgerlige Fred, men ene og alene ved Aandens frie Tilskyndelse. Han erklærede i dette Skrift alle slige Godser for Nationaleiendom og indrømmede Staternes Ret til deres Bestyrelse, men paastod, at denne store Nationalskat aldrig maatte kunne anvendes til vilkaarlige Donationer og til Berigelse af Privatpersoner eller begunstigede Familier, men udelukkende til evige Tider maatte være helliget til saadanne, Nationerne tilhørende Stiftelser, der i Kirkens og den christelige Friheds Aand fremmede dens store Formaal, som den guddommelige Viisdoms og Kjærligheds Fostermoder paa Jorden gjennem alle Tider og i enhver Skikkelse. Denne Ide havde han udviklet med den livligste Begeistring. I den guddommelige, over al Menneskelov

ophøiede Retfærdigheds Navn opfordrede han til Slutning enhver privat Besidder af den almindelige Kirkes oprindelige Eiendomme til frivillig at tilbagegive alle disse Rigdomme til Staten, under de nævnte Betingelser og under Trudsel af en uundgaaelig Straffedom ved den Magt, der raader baade over Kirke og Stat, baade over Folkenes og de enkelte Menneskeslægters Liv, Aand og Salighed.

Communisterne havde i hans Skrift seet en Tilnærmelse til deres Ide. Papisterne regnede ham til deres Parti, fordi han paastod Kirkens uopløselige Enhed, medens alle christne Secter hørte til den ene almindelige Kirke, som ogsaa Reformatorerne kaldte catholsk. Trudslen i hans Skrift med en høiere tvingende Magt havde foranlediget Rygtet om, at han dog af og til var vanvittig.

I Aaret 1838 spurgte en Reisende paa Caffe græco i Rom om den forrige Stamherre til Gravenskjold, som der skulde opholde sig under sit gjenoptagne gamle Familienavn, Grev Ridderskjold.

„Konsthistorikeren, vor romantiske Æsthetiker!" — svarede en af de dygtigste unge Konstnere — „ham træffer De hyppigt i Musæerne og i Konstnernes Værksteder. Han har baade ved sin Personlighed og sine Skrifter gjenvakt Interessen hos Mange for den i de senere Aar tilbagetrængte Idealisme og Romantik i Konsten. Han gjælder vistnok for en Særling; men man har Respect for ham. De, der have Adgang til hans Hus, ere uudtømmelige i Lovtaler over ham og Grevinden. — De finder ham sikkert iaften paa Monte Mario, naar Maanen staaer op. — Saavidt jeg veed, er det netop Fuldmaane. — Det er en af hans romantiske Særheder; men derfor er han lige brav og dygtig."

Efter de mange Underligheder, man havde fortalt om Grev Felix og hans Familie, spillede netop Fuldmaanen en vigtig Rolle i deres eventyrlige Historie. Uden at forske meer, besluttede den Reisende, der var en Landsmand af Greven, at følge dette Vink og opsøge ham om Aftenen paa Monte Mario. Han erkyndigede sig om, paa hvad Tid Maanen stod op, og forsømte ikke til rette Tid at indfinde sig paa hin smukke Høide, hvorfra „den evige Stad" oversaaes i hele sin Længde og nu laae i et vidunderligt Drømmeslør i Fuldmaaneglandsen. Der var ikke mange Spadserende. Kun et Par Landskabsmalere saae han, som af og til bleve staaende, for at betragte den prægtige Lysvirkning paa Peterskuplen, paa Engelsborg og de mangfoldige Kupler og Taarne i den store, udødelige Stad. Den Reisende spurgte om de kjendte Grev Ridderskjold og om de ikke her havde seet ham, og de henpegede paa en Gruppe, der stod længer tilbage paa Bjerget og betragtede Udsigten. Blandt de betegnede Personer saae den Reisende en høi, smuk Mand, klædt i de fremmede Konstneres sædvanlige Dragt. Han bar en kort, sort Knævams og en lille Hue over det lange, sorte Haar, der faldt i Krøller ned ad hans Skuldre over en bred, fintbroderet Linnedkrave. Han gik med en overordentlig skjøn Blondine under Armen og havde en Dreng paa fem til sex Aar ved Haanden. Den smukke, blonde Dame havde en lille Pige ved Haanden, og foran dem løb en rask, ældre Dreng paa en syv, otte Aar og legede med en Hund. Den Reisende iagttog dem i nogen Frastand; han lod som han kun betragtede Udsigten, og han hørte dem tale. Paa enkelte Ord nær og nogle tilsyneladende Overgange, kunde han omtrent følge deres Samtale, og den var i hans Modersmaal.

„See, Julie!" — sagde den høie, sorthaarede Mand — „seer den gamle Verdensdronning nu ikke ud som hun laae der i et Trylleslør og drømte om den herlige romantiske Tid?"

„Eller om en ny herligere og en tilkommende endnu herligere Tid" — svarede Julie. — „Siden Drømmelivet ved dig og din Slægt er traadt frem som en levende Magt i Verden, har jeg faaet Respect for det" — tilføiede hun efter nogle Ord, der undgik ham — „allerhelst naar det, saaledes som hos dig, kan klare sig til en befriende Genius for det Sande og Skjønne."

„Du havde dog Ret, Julie!" — tog Felix atter Ordet efter et tankefuldt Ophold — „vort Aarhundredes Genius er ikke død af sine Børnesygdomme eller bleven Philister før Myndighedsalderen, som jeg troede engang; men dens Lapsetid kom kun lidt seent." Julie loe og faldt ind med nogle skjemtende Ord, medens de to mindre Børn slap Forældrenes Haand for at lege med den ældre Dreng og med Hunden. „Det romantiske Element i Naturen og Livet tilhører enhver Tid" — vedblev Felix alvorlig — „og kommer altid herligere tilbage, naar det synes fortrængt af Reactionerne i vor ustadige Udvikling. Jeg har selv seet det i min hele Slægts Historie. Hvad der ligesom spøger i Forfædrenes Hjerner og maa fremtræde sindsforstyrrende og selv dæmonisk, hvor det ikke kan komme til Klarhed — det kæmper sig tilsidst dog igjennem — og der kommer en Fredens og Lyksalighedens Tid, hvori alle Tiders Dissonantser forsones og Retfærdighed og Kjærlighed seirer."

„Gud skee Lov, du er ingen Aandeseer meer!" — udbrød Julie — „og at heller ikke Papisteriet har kunnet friste dig, men Aanden lever sund, klar og kraftig i dig! — Hvad den nyeste Tid vil, har du ogsaa seet. Du er selv maaske ilet den forud i dit Liv, naar du syntes at blive staaende som en Drømmer. — Naar man nu ikke vil forstaae dig, er det kun fordi man ikke er kommen til det Punkt, hvor Drømmen og Eventyrlivet atter bliver til Sandhed gjennem den samme For-

stand, som gjorde det til Galskab. — Var nu kun min Fader og mine Brødre forsonede med os, vilde jeg være fuldkommen lykkelig!"

„Jeg priser mig ogsaa lykkelig, fordi jeg kun paa et Overgangspunkt i mit Liv har seet Aander udenfor mig" — svarede Felix — „det var i en Fuldmaanenat, som denne. Nu er hin fatale aandelige Arv, med den uretfærdige verdslige, tilbagegivet. Siden har Fuldmaanen vel altid havt en besynderlig, men ingenlunde uhyggelig Virkning paa mig. Det hemmelighedsfulde Slør, der adskiller vor Verdensorden fra de høiere Naturer, seer jeg nu aldrig meer igjennem og ønsker det ikke heller, før det sidste store Slør brister for os Alle; men naar jeg seer ind i den klare Fuldmaane, føler jeg mig dog altid i en høiere Stemning og fornemmer klarere mit Samfund med Alt, hvad der er Fuldendt og Befriet. — Selv i dette Øieblik er det mig, som dit kjærlige Ønske var opfyldt og den Forsoning, du længes efter, alt var kommen" —

„Den er kommen!" lød en glad Røst ved Siden af dem. Den fremmede Reisende styrtede i deres Arme. — Det var Julies ældste Broder, som ivrigst havde modsat sig deres Forbindelse, men som nu havde opsøgt dem, for at føre dem tilbage til Fædrelandet og deres forrige Venner. — „Fantaster er og bliver I dog begge" — sagde han — „i hvad man saa siger om eders Fortræffelighed — men det kan være lige meget! derfor kan vi være lige gode Venner! — med Julie har det desuden ingen Nød: hun er kun gaaet over til Romantiken af Kjærlighed."

„Men derfor er Overgangen evig!" — svarede Julie, medens hun med Glædestaarer vexelviis omfavnede Broderen og Felix, der ligeledes med inderlig Glæde modtog Broderens forsonende Haandtag.

Grev Felix og Julie vare atter i deres Fødeland 1839 og levede et lykkeligt Privatliv i deres forrige Omgangskreds.

Familiesynet, som havde havt saa betydelig en Indflydelse paa deres Liv og hele Stilling, talte Felix aldrig meer om, og hvori det egentlig havde bestaaet, fik aldrig noget Menneske at vide; men han fortrød intet Øieblik, at han havde indviet Majoratet til hvad der oprindelig var Klosterstiftelsens Ide inden Hierarchiet og det fordærvede Munkeliv forvanskede den.

I den senere Tid traadte Erindringen om Familiesynet stedse længer tilbage i hans Sind, som en Ungdomsdrøm eller et Sagn, hvori dog Fantasilivet, som en høiere Ides Organ, havde blandet sig. Hint Optrin i Havesalen under Fyrværkeriet kunde ikketmindste modtage en Forklaring, som lod sig forene med de almindelig bekjendte Naturlove og saavel med hans egen som Faderens hele sjælelige Tilstand. Saavel hans egen som hans døende Forfædres Ide med Majoratets Ophævelse kunde af Forstandsblikket betragtes som et arvet, men af Egennytte gjennem Aarhundreder bekæmpet Princip, der endelig i den sidste Stamherre havde seiret. Naar Nogen hentydede til den formeentlige Overtro, der havde forenet sig med denne Handling og maaske gjort Udslaget — bemærkede Grev Felix kun med et roligt Smil, uden at indlade sig videre derpaa, at den Menneskeslægtens store Befrielse, enhver Tid paa sin Viis kæmper for, dog altid maa være Aandens Værk i den hele Slægt ved den luttrede og befriede Villie.

[illegible]

Samlede
Eventyr og Fortællinger

af

Bernhard Severin Ingemann.

Sjette Bind.

Anden Udgave.

De fire Rubiner.

Kjøbenhavn.
C. A. Reitzels Forlag.
1862.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Muhle.

Indhold.

De fire Rubiner,

et Eventyr.

Første Kapitel.

Jeppe Gammelmand og hans Sønner.

Der var en Skipper, som de kaldte Jeppe Gammelmand, fordi han var kommen til Verden med graae Haar — som han pleiede at sige — og altid beraabte sig paa sine graae Haar, naar Nogen vilde vide bedre Beskeb, end han, om hvad han paastod eller fortalte. Han havde fire Sønner, og der var tre Aar mellem hver af dem. Moderen døde, da hun bragte den Yngste til Verden. Hun var et Søndagsbarn, og havde sagt paa sit Yderste, idet hun kyssede det lille Barn, hvis Liv hun betalte med sit eget, at den Dreng skulde de kalde Gudmund, for det var et lykkeligt Navn, og der vilde blive noget Stort af ham, hvis Vorherre lod ham leve til han fik Skæg. Drengen blev da ogsaa døbt med det Navn; men han lod ikke til at skulle leve længe. Han var saa fin og spinkel som et usædvanligt lille Pigebarn og af et svageligt Udseende; smukkere, end Folk er flest, tegnede han heller ikke til at blive; han havde imidlertid noget Hemmelighedsfuldt i de stille drøm=

mende Dine, og om hans Mund var der hint særegne Udtryk af en ubevidst hemmelig Glæde, som siges at være Præget af en usynlig Engels Kys.

Jeppe Gammelmand holdt i lang Tid mest af sine tre ældre Sønner, og brummede ofte gnaven, naar den lille Gudmund i sin Opvext heller vilde sysle med Dyr, Fugle, Fiske, Blomster og Billedbøger, end med nogen nyttig Gjerning; men Gudmund blev ham efterhaanden den Kjæreste af dem Alle. For Ingen hørte saa stille og opmærksom til, naar han fortalte om de Havmænd og Havfruer, han havde seet, om Dødsseileren eller den flyvende Hollænder, om Magnetøen, som han engang havde været nær ved at blive trukken hen paa, og mange slige Ting, som han, med al sin Driftighed og Sands for dygtig Virksomhed, havde Hovedet fuldt af.

Gudmund var meget letnem og overtraf snart alle sine ældre Brødre i Læsning og i at fortælle Historier, hvormed han ofte morede baade Faderen og sine Brødre de lange Vinteraftener, naar Søfarten var ophørt og hele Familien var samlet i den lille Skipperhytte ved Stranden. Hvad der skulde more den graahaarede Fader, maatte helst være noget ret Usædvanligt. De ældre Brødre gad nok ogsaa høre saadanne Fortællinger; men den Ældste, der var Kræmmersvend og allerede tidlig vidste at bringe Penge ud af Alting, vilde helst høre Historier om Skattegravere, om Kongeløsninger og om Perler eller Diamanter, hvorfor man kunde kjøbe tre Kongeriger. Ellers vilde han helst øve sig i at regne. De andre Brødre kaldte ham gjerne Mads Kræmmer. Den næstældste Broder, Jens, var født i Mai Maaned og en ganske kjøn Knøs; han havde neppe faaet Dun paa Hagen, før han med Føie kaldtes Pigernes Jens. Han brød sig kun om

Kjærlighedshistorier, som Gudmund dog intet stort Forraad havde af. Den tredie Broder, som de kaldte Rasmus Slagsbroder, vilde helst høre Røverhistorier. Han var noget plump og raa, og vilde altid regjere over de Andre. Begge disse Brødre tænkte at gjøre deres Lykke til Søes, og havde tidlig fulgt med Faderen paa hans lange Reiser. Gudmund havde faaet Lov til at gaae i Skole saalænge til han havde lært saa Meget, at han kunde hjælpe sig selv længer frem, ved at lære fra sig. Blandt Andet havde han ogsaa lagt sig noget efter Styrmandskonsten, for ogsaa engang at kunne følge med Faderen paa en af hans lange Reiser. Dertil havde han stor Lyst, uagtet hans Kjærlighed til Hjemmet og det stille Liv; han vilde dog gjerne see og høre Noget af de forunderlige Ting, hans Fader vilde vide saa god Besked med, men som ingen af Brødrene vidste Noget om.

En Søndag Aften i April Maaned sade Faderen og alle fire Sønner sammen i den lille Dagligstue i Skipperhuset. Gudmund havde fyldt sit syttende Aar og troede nu at have lært saa Meget, at han uden videre Skolemesterhjælp kunde forsøge sin Lykke i Verden. Hvorledes, havde han endnu ikke ret tænkt paa. Mads Kræmmer havde skrabet en net lille Sum sammen, som han vilde sætte i Handelsvarer, naar han først havde faaet kjøbt sig et Skib i en af de større Søstæder. Næste Dag skulde han i det Øiemed følge med Faderen, som vilde stikke i Søen med en Ladning Sæd til det bedste Kornmarked i fremmede Lande. Denne Gang vilde Jeppe Gammelmand dog lade det beroe paa Lykken og Omstændighederne, hvor han først vilde lande. Paa denne Maade, troede han, kunde man snarest opleve noget Mærkeligt, og det længtes han nu meget efter. Han kunde aldrig glemme hvorledes

han i sin Ungdom havde seilet rundt om Jorden med Naturforskerne. Hin Reise var det, han saa gjerne talte om med sine Sønner, og paa den var det, han især paastod at have seet saa meget Vidunderligt.

Fader og Sønner sade nu ret hyggeligt sammen ved Punschebollen, og Jeppe Gammelmand var kommen paa sin kjære Kjephest, hin Reise rundt om Verden og dens mange Mærkeligheder, som selv Ingen af de mange lærde Forskere kunde begribe.

„Har du virkelig seet Fata Morgana, Fader!" — spurgte Gudmund — „og troer du, det er Andet, end et smukt Luftsyn?"

„Og har du seet Havfruernes lange deilige Haar?" — tilføiede Jens.

„Aa, hvad Magt ligger derpaa?" — afbrød Mads Kræmmer dem — „kunde Fader kun rigtig sige os hvor Diamantlandet ligger" —

„Blæse med alt det Kram!" — raabte Rasmus Slagsbroder heftig — „kunde Fader kun føre os til Landet, hvor en modig Karl med en eneste lille Lommepuffert kan jage hundrede vilde Løver i et Musehul, saa skulde jeg snart være Keiser i det Land, og I Andre skulde blive mine Statholdere eller Ministre."

„Saa kom du snart til at forvise mig fra dit Keiserdømme" — sagde Gudmund — „for jeg skrev bestemt en Bog mod dig og Despotiet."

„Saa forviste jeg dig ikke, men lod dig kun hænge" — svarede Rasmus. Mads Kræmmer og Jens Styrmand holdt med ham heri, og der opstod en heftig Ordtvist med Faderen, der holdt med Gudmund og mente, Forviisning kunde være Straf nok for en Bog, Gudmund vilde skrive mod Keiser Rasmus.

„Den Tid, den Sorg!" — afbrød Gudmund nu Trætten og bad sin Fader om at maatte følge ham næste Dag med hans Brødre, siden han nu ogsaa havde lært at seile og flere Gange havde øvet sig paa mindre Seiladser, selv i haardt Veir; han kunde meget godt taale Søen. Faderen nikkede, og det var afgjort, uagtet de to ældre Brødre gjorde Indvendinger og mente, han kun vilde blive dem Alle til Besvær, da han dog hverken havde Kræfter til at udholde Noget eller Penge til selv at underholde sig og fortjene Noget med. Broder Jens tilføiede, med en selvbehagelig Mine, at Gudmund dog ikke engang havde Dun paa Hagen endnu og ingen Lykke kunde gjøre hos de Smukke.

„Hvad han ikke har, kan han faae" — svarede Faderen. — „Han har meer Forstand paa hvad jeg har seet i Verden, end alle I andre Lømler, og I skal see, hans salig Moder faaer Ret, og der bliver en stor Mand af ham."

Brødrene loe og spottede over den „store Mand", som nok allerførst maatte sørge for at faae Skæg, hvis Moderens Spaadom skulde gaae i Opfyldelse. Gudmund fandt sig tilsyneladende taalmodig deri. Han sov dog ikke den Nat, men strøg sig hvert Øieblik om sin glatte Hage og tænkte paa hvor herligt det maatte være, naar han engang havde det Skæg, der ikke var Spor til, og havde udrettet Meer, end noget andet Menneske i hele Verden — og saa Ingen vilde tale om nogen anden Ting i Verden, end om den store Gudmund og hans Bedrifter. Først henad Morgenstunden faldt han i Søvn og havde nær ladet sin Fader og sine Brødre seile bort, uden at tage ham med. Han drømte nemlig om en deilig Kvinde, som stod paa en Klippe i det brusende Hav og viftede til

ham med et Flag, der var baade rødt og gult og blaat, og den Drøm kunde han ikke løsrive sig fra. Da Faderen kaldte paa ham, gned han længe sine Øine, inden han kunde blive vaagen, og da han endelig kom paa Benene, varede det længe, inden han kunde komme i Klæderne, som han bestandig tog bagvendt paa. Det første Skridt ved ethvert nyt Foretagende kostede ham altid stor Besvær, og naar han vaagnede, behøvede han altid nogen Tid til at finde sig tilrette i Verden og tage fat i Livet igjen. Neppe var han dog ombord og havde seet Seilene heisede, før han ivrig greb fat i hvad der betroedes ham og var næsten den raskeste Sømand af dem Alle.

Andet Kapitel.

Lykkevalget.

Vinden bar fra Landet, og efter Skipperens Befaling skulde de kun følge den gunstige Vind for det Første. Hele Dagen havde de en jævn Fart; men da det blev Nat sprang Vinden over i et andet Hjørne, og det trak op til et Uveir. Store Taagemasser dreve hen over Havet, og de kunde ikke see, hvorhen de fore. Inden Midnat havde de saa voldsom en Storm, at de maatte rebe alle Seil og skynde sig at styre fra de farlige Grunde, som de næsten vare midt iblandt. De saae nu nogle Lysglimt, som de toge for et advarende Blinkfyr. Efter Skipperens Beregning stod dette Fyr paa den mest berygtede Klippe i disse Farvande. Efter nogle Timers Kamp med den rasende Storm havde hverken Faderen eller hans to søvante Sønner mere Kraft og Besindighed til at styre Skibet. Mads Kræmmer laae saa elendig af Søsyge, at han ikke kunde røre nogen Haand.

„Maa jeg nu raade!" — sagde Gudmund og greb Roret. Ingen svarede ham; de Andre laae alle lige magtesløse og bedøvede paa Dækket, hvor de søgte at holde sig fast ved Mast og Tougværk. De vilde Søer skummede over dem; de hørte kun Stormens hule Drøn og hvinende Piben. De bjerghøie Bølger hvirvlede Skibet mellem Himmel og Dyb, som en Nøddeskal.

Den gamle Skipper havde endnu kun saa megen Bevidsthed tilbage, at han kunde skimte hvorledes den spinkle Gudmund lagde sig med hele sit Legems Vægt over Roret og styrede ind mod Blinkfyret. „Er du gal, Dreng!" var Alt, hvad han kunde fremstamme; men Gudmund hørte det ikke; han styrede kun lige mod Blinkfyret: det tindrede ham som den herligste Stjerne. I dets Glimt kunde han see Vraget af et stort Skib, der laae halv opkastet paa den sorte Klippe, og paa Vraget stod en kvindelig Skikkelse og viftede med et Nødflag. Han tænkte paa sin Drøm og styrede lige ind mod Vraget og den truende Klippe. Han var ganske nær ved Vraget og vilde i næste Øieblik naae det, eller maaske sønderknuses med det paa Klippen.

„Drei af! drei af, Dosmer!" — skrege nu to hylende Stemmer i Munden paa hinanden; det var hans Brødre Mads Kræmmer og Jens Styrmand, som vare komne halvt til sig selv og saae den forfærdelige Klippe ligesom hænge ud over deres Hoveder. Næsten i samme Øieblik greb en iskold Haand fast om Gudmunds og vilde fravriste ham Roret. Det var Rasmus Slagsbroder, som var kommen paa Benene og med rasende Heftighed vilde styre fra Vraget; men inden han havde fuldført sit Forsæt, tørnede Skibet mod det synkende Vrag. Den fremmede Dame greb Gudmunds fremstrakte Haand og svang sig ombord til dem med en Lethed, som hun bares af Vinger. Alle forbauſedes over hendes Deilighed og ædle Skikkelse. Hun bar en Dragt, som mindede om den classiske Oldtids Matroner, og der var snarere noget Moderligt, end Jomfrueligt, i hendes høie anseelige Bygning. Over de sorte, sammenslyngede Haarfletninger bar hun et flagrende, gjennemsigtigt Reiseslør, og derigjennem glimrede fire store Rubiner.

Gudmund havde et Øieblik tabt Roret af Haanden af Forbauselse. Han troede at gjenkjende den herlige Skikkelse, han havde seet i sin Drøm, og selv Flaget, som hun endnu holdt i Haanden, med de tre Regnbuens Hovedfarver. Han greb nu hastig Roret igjen — og næsten i samme Øieblik vare de i Sikkerhed. Stormen havde pludselig lagt sig. Taagen forsvandt, som havde ført dem vildt, og de landede snart i en sikker Havn ved en stor, prægtig By. De kjendte Taarnene i den store Søstad. Det var Hovedstaden i deres eget Fædreland.

Neppe vare de stødte mod Landingsbroen, før den fremmede Dame tog Afsked, for at træde over paa et andet Skib, der laae seilfærdigt, med samme Flag, vaiende fra Masten, som det, hun bar i sin Haand. Først vendte hun sig dog mod Skipperen og hans tre ældste Sønner, der stode ydmyge for hende og syntes at betragte hende som en mægtig Dronning eller snarere som et overnaturligt Væsen. Hun spurgte dem med en klar, velklingende Stemme, i deres eget Sprog, men med en noget fremmed Betoning og med et venligt, halvt spøgende Smil, hvorledes hun skulde belønne deres ædle Daad. De taug beskæmmede og bukkede keitet. Ingen af dem tvivlede paa, at hun jo havde mærket deres Frygt for at forlise og deres Forsøg paa at faae Gudmund til at dreie af og overlade hende til sin Skjæbne paa Vraget. Nu traadte Gudmund frem og forsikkrede den fremmede Dame, at de kun havde gjort deres Skyldighed, og at de ingen anden Tak eller Løn ønskede, end at hun vilde mindes dem med venligt Sind og ønske dem ligesaa megen Lykke for Fremtiden.

„Jeg vil ikke alene ønske, men give Eder al den Lykke, jeg raader for" — svarede den høie Dame og løste en Perlesnor af sit Haar, hvoraf hun drog fire prægtige,

gjennemborede Rubiner. „Jeg veed, det er en Fader med hans Sønner, jeg skylder min Tak" — vedblev hun — „Faderens største Lykke i Verden er gjerne, at see sine Børn forsørgede, og jeg giver ham Lov til at give hver af sine Sønner en af disse Rubiner. Giv Agt! det har dermed en egen Beskaffenhed. Efter hvad jeg med Sikkerhed veed, bringer enhver af disse Rubiner en særegen Lykke: den glatslebne bringer sin Besidder Viisdom; den med to slebne Kanter bringer Rigdom; den med tre Kanter Styrke, og den med fire Kanter Deilighed. Ingen af disse Gaver kan berøves den rette Besidder; men enhver af dem kan bortgives af sin Eier til hvem han vil, og saalænge der lever Nogen af eders Slægt, skal Rubinerne beholde deres Kraft." Efterat hun havde sagt disse Ord og overrakt Faderen de fire Rubiner, steg hun over paa det fremmede Skib, hvis Seil allerede vare udspændte, og hun foer med Skibet saa hastig bort, som det havde været en uhyre Søfugl, der bortfløi med hende.

Jeppe Gammelmand havde nær tabt Rubinerne i Havet af Forbauselse; men han knugede Haanden fast om dem og saae efter det fremmede Skib, der snart skinnede som en Maage i det Fjerne. „Seer I nu, Drenge!" — sagde han til Sønnerne og nikkede — „det vil I dog ikke gjøre mig Vrøvl om, naar jeg bander paa, det var en Feedronning eller en Engel, eller hvad det nu maa have Lov at hedde i vore forbandet oplyste Tider. Saameget er da vist, at hun fløi bort paa en hvid Fugl, for det saae kun ud som en Skude, til vi fik Øinene rigtig op og saae hende flyve. Dog, inden vi snakke meer om den Sag, vil vi nu see, om det forholder sig rigtigt med disse hersens Stene! — Det er jo mig, som skal skifte Lykken ud iblandt Jer, og det var et sandt og meget kjønt Ord, at det var

den største Lykke, der kunde times mig selv i mine Dage. Jeg kunde nu gjøre det efter eget Skjøn og som jeg under Enhver af Jer bedst. Men hvert Slags Herlighed kan være god for sig, mener jeg, og det kan I være med, hvorvel der er stor Forskjel paa Jer, baade i Sind og Skind. Jeg vil Ingen af Jer gjøre Uret. Vælg nu selv efter eders Alder og Lyst! men misunder saa ikke siden hverandre, som Hallunker! tag jer Lykke som den falder, og staaer hverandre bi som ærlige Brødre med hvad den Ene faaer meer Evne til, end den Anden!"

Valget efter Alder og egen Lyst syntes den ældste Broder meget godt om, og de andre fandt det i sin Orden. Den tokantede Rubin, som skulde give Rigdom, havde strax skinnet Mads Kræmmer i Oinene, som den allerfortrinligste, hvis der virkelig skulde hænge Lykke ved Stenene, og han greb den, uden Betænkning, som sin Lod.

Styrmand Jens, som forresten fandt, han allerede var en kjøn Karl og ikke kunde klage over Mangel paa Anerkjendelse blandt den Klasse af det smukke Kjøn, han i Søstæderne havde havt Leilighed til at vise sig for, betænkte sig heller ikke paa sit Valg. Han greb Deilighedsrubinen med de fire slebne Kanter og bandt den strax i en Snor om sin Hals. De fandt Alle, den klædte ham ypperligt og gjorde ham betydeligt smukkere, hvorvel det forekom baade Faderen og Gudmund, at der var noget Frækt og Overmodigt i hans Miner, som de tilforn ikke saameget havde bemærket. Dog derom talte Ingen af dem et Ord.

Nu kom Valget til Rasmus. Han glædede sig ret over, at ingen af hans Brødre havde taget den trekantede Rubin fra ham. Gav den Styrke, som der var lovet, forlangte han ingen større Lykke og tænkte vel at „slaae" sig gjennem Verden. Saasnart han havde denne Lykkestenen

i sin høire Haand, overbeviste han sig strax om dens Kraft, ved med venstre Haand at kaste sine to ældre Brødre om paa Skibsdækket saa de trimlede, og løfte det store Skibsanker med een Haand.

„Tag dig iagt, Rasmus!" — advarede Faderen ham — „riv nu ikke Verden om i din Stude-Styrke, før du har Forstand til at lave os en bedre." Rasmus loe og foretog endnu nogle Styrkeforsøg med stor Selvtilfredshed.

Der var nu kun den simple, glatslebne Rubin tilbage, der skulde bringe Viisdom. Den blev Gudmunds Lod. Idet han modtog den, sagde han: „denne er uden al Tvivl den bedste; men havde jeg havt Valg, som I Andre, havde jeg dog neppe været saa klog at vælge den. Bliver jeg nu aldrig saa viis, har jeg ikke mig selv at takke derfor, men næst Vorherre og min Moder, som fødte mig sidst af os Brødre, og paa en Maade vel ogsaa min Fader — takker jeg derfor vor ophøiede Velgjørerinde, som viste mig det Flag, jeg skulde styre efter." Han gjemte nu den glatslebne Rubin omhyggelig og steg iland med sin Fader og sine Brødre. Han kastede dog først et taknemmeligt Blik ud over Havet, hvor han endnu syntes at øine de hvide Seil, der blinkede langt borte som Maagevinger, og som bortførte den ophøiede Skikkelse, der saa tydelig havde staaet for ham i Drømmen.

Tredie Kapitel.

Jeppe Gammelmands Afsked med hans Sønner.

Det Første, Mads Kræmmer foretog sig, da han var stegen iland i den store Søstad, var, efter sin Plan, at kjøbe sig et lille Fartøi i Havnen. Saasnart Kjøbet var afsluttet, fortrød han dog, at han ikke havde kjøbt et større Skib, og ønskede, han kunde finde en Kjøber til det lille Fartøi. Neppe havde han yttret dette Ønske, før en fremmed Skipper indfandt sig, der betalte ham Indkjøbsprisen dobbelt, for strax at kunne modtage en meget fordeelagtig Fragt. Endnu samme Dag kjøbte Mads Kræmmer et temmelig stort Skib, men vilde dog heller havt et meget større. Det gik ham nu ligesom forrige Gang: neppe havde han ønsket sig en ligesaa god Kjøber til dette, som til det forrige, før hans Ønske var opfyldt, og han havde gjort en saa indbringende Handel, at hans Formue var forøget til det Dobbelte. Han vedblev saaledes at handle med Skibe i tre Dage og var nu allerede en hovedrig Mand. Om han havde den tokantede Rubin eller sin egen Fiffighed at takke for denne Lykke, vidste han ikke ret. Han vilde helst kunne prise sin Kløgt og Dygtighed derfor. Den fjerde Dag prøvede han paa at drive Handel, uden at have Rubinen hos sig. Tab led han vel ligesaalidt nu, som nogensinde tilforn — dertil var han altfor nøieseende og forsigtig; men den Dag

havde han kun sin jævne smaalige Kræmmerlykke. Næste Dag gik han op paa Stadens Børs, med Rubinen i en stærk Snor under Halsbindet. Han saae noget stiv og fornem ud, da han havde spændt Halsbindet temmelig fast, og dette gav ham Credit. Han indkjøbte en stor Mængde Statspapirer, der samme Dag vare faldne uhyre i Prisen ved et falsk Krigsrygte, han selv havde udspredt, og Dagen efter var han en Millionair. Ingen kaldte ham nu meer Mads Kræmmer. Han kaldte sig selv Mads Rubin, og blandt Handelsmændene hed han „den store Pengemand.“ Han kjøbte sig strax en stor, prægtig Gaard, med mange Pakhuse ved Stranden, og dannede det største Handelshus i Staden: Mads Rubin & Comp.; dog med hvem han stod i Compagnie vidste Ingen.

Jeppe Gammelmand laae imidlertid endnu med sin lille Kornskude i Havnen og ventede paa Vind til at seile videre. Sønnerne vilde han nu lade forfølge deres Lykke paa egen Haand. Istedetfor sine to søvante Sønner, der pleiede at følge ham, havde han hyret et Par fremmede Skibsfolk. Han agtede nu at seile sin egen Sø og see, om han ikke endnu paa sine gamle Dage kunde gjøre ligesaa mærkelig en Reise, som da han i sin Ungdom seilede rundt om Jorden med Naturforskerne. Inden han lettede Anker, vilde han dog gjerne vide, om det havde sin fulde Rigtighed med Rubinerne, og hvad Lykke hans Sønner gjorde i Hovedstaden.

Mads Kræmmer havde han ikke seet siden de stege iland. Jens og Rasmus havde kun besøgt ham en eneste Gange i Havnen, for at sige ham Farvel og lade ham vide, at det gik dem prægtigt. Mere vilde de ikke betroe ham, og de havde meget travlt med at komme bort. Gudmund besøgte Faderen hver Aften i hans Kahyt.

Han havde strax leiet sig et lille Tagkammer i Staden, i Nærheden af den store fyrstelige Bogsamling, og var usigelig lykkelig over de rige Kundskabsskatte, han der havde faaet Adgang til. Den lille Sum, Faderen havde givet ham, ansaae han for tilstrækkelig til sine tarvelige Fornødenheder et helt Aar.

Rygtet om „den store Pengemand", der var kommen til Staden og var saa heldig i Alt, hvad han foretog sig, var strax almindelig udbredt. Gudmund kom nu en Aften og underrettede sin Fader om, at „den store Pengemand" var hans Broder Mads. Den rige Broder havde allerede saa travlt, at han kun talte med Folk, der havde vigtige Pengesager med ham at afgjøre. Med Prakkere vilde han Intet have at gjøre. Han havde heller ikke kunnet modtage noget Besøg af sine Brødre, der havde meldt sig for at ønske ham til Lykke, og de to ældre tillige for at laane Penge. Gudmund bemærkede til hans Undskyldning, at han var saa belemret af Folk, der havde vigtigere Sager at tale med ham om.

„Den Slubbert!" — brummede Jeppe Gammelmand og knyttede sin stærke Haand, da han hørte Dette — „sin Faders Velsignelse har han nok heller ikke Tid til at hente. Nu vel! lad ham da hjælpe sig foruden! Mig skal han ikke vise Døren. Jeg skal nok tage mig iagt for at spilde hans kostbare Tid med Gratulatser. Dine to andre Brødre havde ogsaa forbandet travlt" — vedblev Jeppe — „jeg vilde lagt min gamle Haand paa deres Hoveder og sagt dem et alvorligt Ord til Farvel; men det gav de mig ikke Stunder til, de Flabe! — Al den Velsignelse, jeg vilde givet dine Brødre, vil jeg nu give dig, min kjære Gudmund! din Viisdom venter jeg rigtignok

ikke saa farligt Meget af — og den bliver du vel heller ikke fed af i Verden — men hvorledes det saa gaaer dig i det Stykke, saa bevar din Moders Hjertelav og bliv brav! bedre Velsignelse kan jeg ikke ønske dig." Med disse Ord lagde Jeppe Gammelmand sine barkede Hænder paa sin yngste Søns Hoved, med de fine, gule Jomfru-Lokker.

Den Gamle var ligesom rørt. Det vilde han dog ikke lade sig mærke med. „Lav os nu et lille Krus Punsch paa Falderebet, Søn!" — tilføiede han munter. — „Jeg har Alt klart til at lette, og nu lufter det op. Men vi To maae dog endnu have en hyggelig Stund sammen her i Kahytten. Du skal høre, hvad jeg nok ikke rigtig har fortalt dig, om min Reise rundt om Jorden, da jeg var en ung Knøs, som du." Den Gamle var nu snart paa sin Kjephest, og Aftenen gik fornøielig for dem begge i den lille Kahyt, hvor Lyset stod i en skaaret Flaske, og Punschen snart dampede fra et Par grønne Ølkrus med Tulipaner paa.

Gudmund havde over hundrede Gange hørt hvad den Gamle nu fortalte; men det morede ham altid at høre det igjen. Det var da tidt som hans Fader blev ung paany, idet Glæden spillede ham ud af de smaa, livlige Øine. Naar Jeppe fortalte sine gamle Historier, led han aldrig at blive afbrudt; men han standsede selv denne Aften alt imellem og saae paa Gudmunds Ansigt. Han havde aldrig før saa tydelig seet hans Øines Lighed med den afdøde Moders; men han saae tillige, at han var bleven endnu mere mager og bleg, end tilforn, og at der sittrede et Smil om hans Mund, som berøvede den Noget af hint barnlige Udtryk, han holdt saa meget af. „Lov mig nu een Ting, min kjære Søn, inden vi skilles ad!"

— sagde han tilsidst og standsede midt i en af sine kjæreste Fortællinger — „Jeg er bange, du studerer dig ihjel, inden du faaer Skæg paa din glatte Hage, eller bliver til en vindtør Magister, inden jeg seer dig igjen, og hvem skal saa paa mine gamle Dage fornøie sig med mig over hvad der glædede mig i min Ungdom? Lov mig, at du ikke vil hænge i Bøgerne baade Nat og Dag! Lad heller ikke din Viisdomssten hænge dig om Halsen saa længe ad Gangen, at den bliver til en Møllesten, der drukner dig i lutter Lærdom! Læg den idetmindste fra dig hver Nat, naar du vil sove, og lad din egen Natur faae sin Ret! Bliv mig for Alting heller aldrig saa klog, at du foragter din Børnelærdom og vil være klogere selv, end Vorherre!"

„Jeg tør nok love dig, Fader!" — svarede Gudmund — „at hvis der engang bliver en stor Mand af mig, som Moder jo mente, saa skal det være paa en ganske anden Maade, end hvad man hidtil har kaldet saaledes i Verden. Skal jeg sætte Livet til derfor, er det meget godt anvendt, mener jeg; men havde jeg ikke Andet at leve for, end hvad der vilde være glemt om et Aarhundrede eller to, vilde jeg ikke agte mit Liv mere værd, end et Agern. Al den Storhed, jeg har hørt mest berømme, gider jeg nu ikke reist mig op for at gribe, om den saa laae mig ligefor min Næse. Skal der blive Noget af mig, vil jeg heller ikke have nogen Sten at takke derfor, men hvad der lever og rører sig i mit eget inderste Væsen, og hvad der kommer fra en mægtig og levende Aand."

„Godt, min Søn! det klinger mig ganske kjønt" — sagde Skipperen og gjorde store Oine — „men mig synes dog, der stikker lidt Storagtighed deri, som ikke ret vil

hue mig. Jeg forstaaer mig jo ikke paa de Dele, min kjære Søn! men see dig vel for, at Du ikke vil være altfor Meget, og saa bliver til Ingenting. Dog nu faaer du raade dig selv. Vorherre være med dig!" Dermed omfavnede Jeppe Gammelmand sin yngste Søn endnu engang hjertelig og lod ham sætte iland med sin Jolle. Kort efter heisede han Seil og var ude af Havnen. Gudmund gik stille og tankefuld tilbage til sit enlige Tagkammer.

Fjerde Kapitel.

Oprøret.

Da Gudmund næste Dag, i sin gamle Pijekert, med et Par Folianter under Armen, gik op til den fyrstelige Bogsamling, maatte han skynde sig afveien, for ikke at blive overreden af en Flok lystige, unge Herrer i de pynteligste og mest moderne Ridedragter. De ledsagede en overordenlig smuk, ung Dame, der tumlede en skummende Hingst, som en øvet Konstberiderske, og bar en meget kostbar Dragt af fantastisk Snit og med de mest glimrende Farver. De talte saa høirøstet og utvungent sammen, at enhver Forbigaaende kunde høre, hvad der taltes om. Det var om „den tyranniske Indespærring af Prindsesse Miranda og Hoflægernes underfundige Opspind om hendes Helbred.“

„Barbarisk! oprørende!“ — udbrød den skjønne Rytterinde med blussende Kinder og flammende Blik til alle Sider. — „Er hun ikke befriet inden otte Dage, forlader jeg dette despotiske Land og drager til Konstens Land, hvor nu Skjønheden løsriver sig fra alle Baand.“ De unge Herrer kappedes om at yttre deres Begeistring og Lyst til at vove det Yderste for et Befrielsesforsøg, og Den, som yttrede sig allerstærkest om at vove Liv og Blod for de Skjønne, var en saa fuldendt mandlig Deilighed, at han tildrog sig Alles Opmærksomhed. Med stor Overraskelse gjenkjendte Gudmund i denne mageløs smukke og pynte-

lige Herre sin Broder, Styrmand Jens, der nu bar sin Rubin, med de fire slebne Kanter, som et Brystsmykke, indfattet i Guld med Diamanter. Han red nærmest ved den prægtige Rytterinde, og hun belønnede hans begeistrede Yttringer med Haandklap og kjærlige Blik.

„Mirandas Befriere leve!“ — raabte store Klynger af unge Mennesker, som med uendelige Hurraraab stimlede sammen, hvor de rede frem. Gudmund henvendte sig forgjeves til nogle af de ivrigste Hurraraabere, for at faae Oplysning om, hvad man var saa ivrig for. Ingen af dem syntes ret at vide det selv; men Alle vedbleve, som rasende, at gjentage hine Udraab. Endelig henvendte han sig til en aldrende Borgermand, med et gnavent og fortrædeligt Ansigt, der stod støttet til sin Stok og betragtede disse Optøier med et bittert og spottende Blik.

„De maa nok være vildfremmed her i Staden, min spørgesyge Herre!“ — svarede denne Mand paa Gudmunds Spørgsmaal om hvem Prindsessen var, som Alle vilde befrie, hvorfor hun var indespærret, og hvem den smukke Rytterinde var, som de unge Herrer ledsagede. „De hører til vor kjære, glathagede Ungdom“ — vedblev den vrantne Mand med Stokken — „og raser ikke for den guddommelige Miranda! — De kjender ikke engang hendes Veninde, vor første store Løvinde og hendes allerberømteste Herrer Løver! Ei, ei!“ — tilføiede han og loe haanligt — „nu seer jeg, De er En af de vordende Herrer Træmænd, der læse Folianter endnu og leve i de Dødes Rige. Nu ja, det Galskab er dog næsten fornuftigere, end alle disse Skraaleres Viisdom. Lad mig da sige Dem, hvad hver Gadedreng veed om vor fortryllede Prindsesse, hvis Befrielse de skrige paa for de kan knappe deres Benklæder. Hun er vor gamle Fyrstes Datter af første Ægteskab,

saavidt vides; hun ligger næsten altid syg og har Fluer i Hovedet, som det lader til. Hun maa derfor ofte holde sig inde. Men nu forlange de gale Mennesker, at hun hver Dag skal lade sig see og plages med Hurraskrig. Naar hun hverken kan det eller vil det, skrige hendes gale Beundrere, at hun er indespærret, og vil rive Himmel og Jord ned, for at befrie hende. Den smukke Gjøglerske, her nys red forbi, er en forløben Konstberiderske af det fornemme Slags. Hun skal være overmaade rig og genialsk og har sat sig ud over alle smaalige Forhold. Hun lever her kun for sin Fornøielse; hun udgiver sig for Prindsesse Mirandas mest begeistrede Veninde. Hun er derved bleven vor første saakaldte Løvinde, og alle fine, unge Herrer, som gjerne vil kaldes Løver, kappes om hendes Gunst. Hun vil ikke binde sig til Nogen ved det forældede Baand, vi kalde Ægteskab, men har stiftet et Samfund til Gjenoprettelsen af Kvindekjønnets Naturtilstand, som hun vil stille under den guddommelige Prindsesse Mirandas Beskyttelse. Hun spreder store Summer ud til sine Løver. Den smukkeste og mest ivrige Udbrøler af hendes Galskaber er for Øieblikket den mest begunstigede. I disse Dage har hun faaet en splinterny Yndlingsløve i en Hr. Jean Rubin, som hidtil skal have været Styrmand paa en Pæreskude. Det er en temmelig dum Lykkejæger, med et særdeles smukt Fjæs og meget nette Smalben; han har nogle Dage tjent som Model for Billedhuggerne. De havde aldrig seet hans Mage i Kropdeilighed, og ved deres Lovtaler blev hans Berømmelse strax udbredt. Han skal være en Broder til den Lømmel, de kalde den store Pengemand. Hvis Rygtet ikke lyver, vil Mirandaskraalerne sætte sig i Forbindelse med hin rige Slyngel, for ved

Bestikkelse at faae et Oprør her istand en af Dagene i vor fredelige Stad. Til Oprørs-General skal de have kjøbt en berygtet Gjøgler og Slagsbroder, der har gjort Styrkekonster for Folk i en Fjælebod og kalder sig den nye Herkules. Han skal forresten være en indfødt Koffardi-Matros og af samme smukke Lykkejæger-Familie, som DHrr. Rubiner."

Gudmund takkede den fortrædelige Borgermand for denne Oplysning og skyndte sig med sine Folianter op paa Bibliotheket. Han var saa forbauset og forvirret over hvad han havde hørt om sine Brødre, at han den hele Dag havde Møie med at samle sine Tanker. Han havde begyndt paa et Skrift, som han lovede sig Meget af, og som han vilde tilegne den unge, haabefulde Thronarving. Det skulde indeholde hans Beskuelse af Menneskelivet i dets Helhed og Betingelsen for dets høiere Udvikling i Nutid og Fremtid. Hvad han derfor søgte mest efter i den store Bogsamling, var ethvert vigtigt Vink, han kunde finde i alle Tiders og Nationers Litteraturer, med Hensyn paa Menneskeaandens historiske Udvikling og Sammenhængen i den store Tankekjæde, hvoraf hver Tidsalders Liv er et Led. Han gjennemsaae, som sædvanlig, mange Bøger, og da han følte sig træt, vilde han gaae ned til Skibsbroen, for at drage frisk Luft.

Allerede paa Veien bemærkede han en usædvanlig Bevægelse blandt Folk. Der strømmede store Skarer gjennem Gaderne og sang: „Liv og Blod for den skjønne Miranda!" Alle droge samme Vei og samlede sig om det saakaldte Søslot med stedse vildere Raab. Ved Siden af Søslottet, som beboedes af den fyrstelige Familie, laae en ny, halvopført Pragtbygning, med store Buer og Taarne; men flere af dem heldede, og Hovedfløien lod til ganske

nylig at være styrtet i Grus. Ved Søslottet standsede den uhyre Folkemasse og udstødte et forfærdeligt Skrig. „Ned, ned med Slottet! — Miranda frem! Fyrsten frem! Liv og Blod for den skjønne Miranda!" — De bedøvende Skrig vedbleve. Brostenene bleve opbrudte, og en Stenhagel fløi mod Slotsvinduerne.

I Spidsen for Oprørerne saae Gudmund en Mand, der med en mageløs Styrke slyngede store Kampestene op mod andet Stokværk. Han kjendte med Forfærdelse i denne Kæmpe sin Broder Rasmus. I nogen Frastand fra ham og hans vilde Skare saae han en Flok fine, unge Herrer, med en ridende Dame imellem dem; det var hin saakaldte første Løvinde og hendes Løver med hans Broder Jens i Spidsen.

„Hold inde!" — raabte nu Oprørsgeneralen — „man adlyder!" Nu fremtraadte der et ungt Menneske paa en fjorten til femten Aar paa den brede Slotstrappe og vilde tale de vilde Mennesker tilrette. Det var den unge Thronarving. Paa hans Erklæring, at saavel hans Fader som hans Søster vare syge, blev der svaret med Haan og Trudsler; hans Opfordring til Ro og Orden var forgjeves. Da opløftede han sin Haand og raabte med høi Røst, at hvo der ikke øieblikkelig adlød, var Dødsens.

Denne Trudsel bragte Oprørernes Raseri til det Yderste. Der saaes ingen Vagt eller nogen bevæbnet Magt, der kunde fuldføre den unge, dristige Thronarvings Ord. En ny Hagl Stene fløi imod Slottet, og een ramte den unge, modige Prinds, dog uden at saare ham betydeligt; men i samme Øieblik aabnedes de lukkede Slotsporte, og en stor Mængde jernstærke Ryttere, med blinkende Hjelmhuer, fore frem og adsplittede den overraskede Oprørsskare. Mange bleve saarede, og der laae flere hundrede

Lig paa Pladsen, før den var ryddet. Endnu var Kampen dog ikke tilende; den fortsattes med Larm og bedøvende Skrig i de tilgrændsende Gader.

Gudmund stod som Jorden brændte under ham. Han var af Oprørsskaren skubbet frem mod sin Villie og var kommen til at staae tæt ved Slotstrappen, hvor han, uden at tage Deel i Kampen, kun gav Agt paa den unge Prinds, hvis rolige Mod han beundrede, medens han med Gru og usigelig Harm holdt Øie med sine Brødres formastelige Foretagender. Ved det første Udfald af de fyrstelige Ryttere var hans Broder Jens pludselig forsvunden med den smukke Gjøglerske og hele den pyntelige Løveskare. Medens Kampen endnu fortsattes, saae han dem Alle paa en Baad, der hastig stødte fra Land og med største Il blev roet ud til et fremmed Skib, der laae seilfærdigt i Havnen.

Medens Kampen endnu rasede i de nærmeste Gader, saae Gudmund nu sin kæmpestærke Broder Rasmus, i Spidsen for sin vilde Skare, storme frem fra en Sidegade og nærme sig Slotstrappen, hvor den uforfærdede unge Prinds i dette Øieblik stod, med en Kikkert for Øiet, og oversaae den store, ryddede Plads og de to Hovedgader, hvori Kampen fordeelte sig, medens han af og til gav en Befaling til en af de faa Officerer, der stode omkring ham. Som en Storm foer nu den vilde Skare fra Sidegaden, med Rasmus i Spidsen, op ad Slotstrappen og nedslog dem, der stode Prindsen nærmest; men i samme Øieblik stod Gudmund øverst paa Trappen. Han havde intet andet Vaaben hos sig, end sin Penneknív; den laae i hans venstre Vestelomme ved Siden af den lille glatslebne Rubin. Han greb uvilkaarlig efter Pennekniven, men fik den lille glatte Sten mellem Fingrene, og, næsten uden at vide hvad han foretog sig, rev han Prindsen med sig

ind ad den aabne Dør til Trappen og smældede den ilaas for de skuffede Oprøreres Øine. Dette skete med en saadan Hurtighed og Raskhed, at den herkuliske Oprørsgeneral ikke mærkede det, før det var skeet. Bulderet af den kobberbeslagne Dør og Knaldet af den stærke Smæklaas indenfor naaede hans Øren, som et Tordenslag og et knittrende Lyn. Han sparkede rasende mod Døren, for at sprænge den; men dertil forslog dog ikke hans Kæmpestyrke, og nu maatte han sørge for sin egen Frelse. En talrig Flok Ryttere kom farende mod Slotstrappen. De kom dog ikke tidsnok til at nedhugge den lille dumdristige Oprørerflok, der, med deres stærke Høvding i Spidsen, styrtede sig i en Baad og forsvandt mellem Skibene i Havnen.

Oprøret var saaledes, vistnok med betydelig Blodsudgydelse, tilintetgjort. Inden Aften vare dog dets blodige Spor udslettede. Ro og Orden var bragt tilbage. Gudmund pristes med Føie som Den, der havde reddet Thronarvingens Liv. Han kom fra den Dag af daglig paa Slottet, som Prindsens allerbedste Ven. Kort Tid efter blev han Prindsens Lærer og fik Opsigt over hans Musæum. Han blev dog endnu bestandig boende paa sit lille Tagkammer, hvor han studerede med stor Iver. Han besøgte mange af de videnskabelige Høresale, og vandt snart stor Anseelse blandt Hovedstadens dygtigste Lærde. Det var ham en noget ydmygende Tanke, at han skyldte den glatte Rubin sin Lykke, og at han neppe vilde havt Aandsnærværelse og Besindighed til at lukke en Dør op og i til rette Tid, uden at han, som de homeriske Helte, hemmelig skulde være trukken ved Haaret dertil af en usynlig Viisdomsgudinde, der ligesom havde leget Skjul i hans Vestelomme og tilmed i en død Stens Skikkelse. Den Lethed og

Hurtighed, hvormed han dog i saa kort Tid allerede troede at have indhentet de berømteste offentlige Lærere og selv var bleven Thronarvingens Lærer i hvad han nylig intet Ord havde vidst om, forekom ham imidlertid saa vidunderlig, at han, med de bedste Tanker om sine fortrinlige Evner, dog maatte tilskrive den lille glatte Rubin dette Vidunder. Han rødmede vel derover for sig selv, men holdt Stenen i stor Ære og bar den hver Dag i sin Vestelomme.

Femte Kapitel.

Prindsesse Miranda.

Gudmund var bleven Doctor i Philosophien. Han forfulgtes nu ofte af den Tanke, at det dog maatte være et Slags Overtro med de fire Rubiners Kraft og den Feedronning eller Engel, som dermed havde begavet ham og hans Brødre. Han skammede sig over sin Eenfoldighed og kunde ikke længer udholde den hemmelige Ydmygelse, han havde følt, ved ikke at give sin egen Forstand, men en død Sten Æren for den Viisdom, han dog nok allerede var i Besiddelse af, og den Lærdom, han var kommen i Ny for. Skulde han virkelig blive en stor Mand, som hans Moder havde forudsagt, var det ham en jammerlig Ære, om det skulde skee ved et Tryllemiddel, hvis der ellers — hvad han nu forkastede — var virkelige Tryllemidler til i Naturen. Den glatslebne Rubin, som han hidtil havde baaret i sin Vestelomme og ofte taget frem og seet paa, lagde han nu en Dag ned i sin Raritetsskuffe, blandt nogle falmede Baand, Sløifer og Haarlokker fra et Par unge, smukke Piger i hans Fødeby, som han i sin Skoledrengstid i al Uskyldighed havde sværmet for. Disse Reliqvier kastede han ogsaa et Blik paa ved samme Leilighed, med et medlidende Smil. Slige Sværmerier mente han nu ogsaa han var langt udover.

Da han lukkede Raritetsskuffen i Laas, hvori han

havde gjemt Rubinen i en gammel Snustobaksdaase, der havde tilhørt hans Bedstefader, faldt det ham dog ind, at hvis der nu alligevel var Tryllemidler til, som kunde indvirke paa Tanken og Villien, havde det maaske været en Virkning af Viisdomsstenen selv, at han nu havde skilt sig fra den og lagt den tilside blandt forglemte Sager. Det var ham umuligt at huske, om han havde havt Stenen i Vestelommen eller i Haanden eller den allerede laae i Daasen i det Øieblik, han fik det bestemte Forsæt at sætte sig ud af al umiddelbar Forbindelse med den. Det blev saaledes uvist — hvis han endnu vilde holde fast ved, hvad han forkastede som Overtro — om han havde handlet viist eller daarligt i at lægge Viisdomsrubinen i Snustobaksdaasen.

Gudmund syntes dog nu, han var stærkt paa Veien til at blive en stor Mand, som hans Moder havde forudsagt, uagtet hin Forudsigelse selv og al Tro dertil forekom ham som en forkastelig Overtro. En væsenlig Betingelse manglede der ogsaa. Han havde nemlig endnu intet Skæg; der var ikke engang Dun paa hans Hage. Denne Naturmangel blev ham nu en daglig Sorg. Han brugte derfor mange Konster for at fremlokke Skægget og forsøgte alle de Midler, han i medicinske Skrifter fandt anpriste til Hagehaarets Vext. Han speilede sig ofte, for at see om det hjalp, men saae med Ærgrelse og Bekymring, at han var og blev lige glathaget. Hans Lyst til at blive en stor Mand var næsten bleven til Lidenskab og fix Idee hos ham. Han kunde tilsidst ikke læse en Bog, uden at gribe sig i den Tanke, at hvad han selv havde skrevet eller med Tiden vilde skrive maatte blive af større Vigtighed for Verden, end alle andre Bøger. Han kunde ikke tale med et Menneske, uden at tænke paa, om man ikke allerede

begyndte at beundre den tilkommende største Mand i Verden i den unge Doctor Gudmund. Snart lærte han dog at skjule denne Svaghed, hvorved han nogle Gange havde udsat sig for Spot af Andre, der led af en lignende Skrøbelighed, men kun bedre vidste at holde det hemmeligt.

Den glathagede Doctor Gudmund havde med al sin Lærdom og Higen efter Berømthed noget Barnligt i sit Udseende. Med alle sine Feil og Særheder, var han dog en elskværdig Natur. Siden han nu ikke længer bar Viisdomsrubinen i Vestelommen, var det ligesom hans Kjærlighed atter vendte sig til den Eventyrverden, han som Barn havde fundet sin største Lyksalighed i. Han skammede sig vel nu over den Lettroenhed, hvormed han engang havde antaget de vidunderligste Børneeventyr for virkelig Sandhed; men hvor viis han ogsaa allerede maatte være bleven, tiltalte dog alle slige Forestillinger ham endnu langt meer, end han i sin videnskabelige Iver vilde tilstaae sig selv. En vis Uskyldighed havde han ogsaa bevaret, der næsten kunde kaldes jomfruelig og som jog Blodet til hans Kinder ved ethvert raat eller smudsigt Ord, der kom ham for Øre. Til den Børnelærdom, han havde lovet sin gamle Fader aldrig at glemme, hørte, blandt Andet, heller at lade sig slaae ihjel, end sige en Usandhed, og ikke at gjøre nogen levende Skabning Fortræd. Han gik saavidt i sin Sanddruhed, at han aldrig kaldte sig Nogens ærbødige Tjener eller forsikkrede Nogen om sin Høiagtelse, naar han ikke mente det. Nu, da han var bleven en lærd Zoolog, syntes hans Kjærlighed til Dyrene at have faaet en ny Tilskyndelse. Han havde altid endeel Huusdyr, Fugle og smaa Fiske i Glas omkring sig paa sit Tagkammer, og han levede saa fortrolig med dem, som blandt sine bedste Venner. Han havde endog faaet Stald-

rum i Huset til et Esel, han holdt meget af og selv dagslig saae til. Det var et forladt og herreløst Dyr, som Ingen vilde vedkjende sig, og som paa en Maade frivillig havde sluttet sig til ham. Det var en Aseninde af den ægte syriske Race, men havde seet høist elendig ud, da han engang traf den paa en øde, stenet Mark, hvor den havde gaaet ude hele Vinteren.

Gudmund havde altid havt meget levende og ofte høist besynderlige Drømme. For at have noget ret Usædvanligt at more sin gamle Fader med, naar han kom hjem, optegnede han undertiden hvad han kunde huske af sine mærkeligste Drømme. Det hændtes ham da undertiden, at hvad han saaledes kunde erindre at have drømt, siden virkelig indtraadte i hans Liv og blev ham af stor Betydning. Saaledes drømte han en Nat, at den samme høie, kvindelige Skikkelse, som havde viist sig for ham og hans Brødre og givet dem de fire Rubiner, førte ham ind i et prægtigt Slot, hvor der laae en ung, slumrende Pige af fuldkommen Lighed med den fremmede Dame, kun meget yngre og endnu deiligere, og det forekom ham, at hun, ligesom i saa mange Eventyr, var en Prindsesse, der laae i en Trylleføvn, som kun en sjelden begavet Helt kunde opvække hende af — og at han selv var denne Helt.

Dagen efter at han havde havt denne Drøm, blev han kaldet op til den unge Thronarving, der meer og meer havde knyttet ham til sig og daglig viste ham større Fortrolighed. Prindsen betroede ham, at han var meget bekymret for sin Fader, Fyrsten, saavelsom for det hele Folk og Land. Den Kraft og Alvor, hvormed det taabelige Oprør var dæmpet, havde vel for Øieblikket bragt Ro og Orden tilveie; men den affindige Oprørsaand var ikke udslukt, og den næredes af en overtroisk Fordom. Det

var nemlig forudsagt — man vidste ikke af hvem, men det havde udbredt sig som en ufeilbarlig Spaadom, der havde sat Fyrsten og hele Folket i den største Uro — at, hvis ikke hans Halvsøster, Fyrstens Datter af første Ægteskab, inden tre Aar blev helbredet for hendes Sovesyge og det store Palads blev fuldført, som der nu i ti Aar var bygget paa til hende, og som tillige skulde være Samlingsstedet for et Udvalg af Folkets viseste Mænd — vilde der komme en forskrækkelig Ulykke over Landet og tændes en Brand, der vilde ødelægge baade Riget og Fyrstehuset.

Gudmund studsede og troede, Prindsen vilde fortælle ham et gammelt Eventyr om en fortryllet Prindsesse; men hans Tale havde saa alvorlig en politisk Charakteer, at den slet ikke passede til noget Eventyr. Prindsen gik strax ud med Gudmund og viste ham det store, halvopførte Palads, han vel ofte tilforn havde seet og hørt omtale, som Prindsesse Mirandas Slot, uden dog videre at bekymre sig derom. Prindsen viste ham nu hele den prægtige Bygning tilligemed Tegningen til den. Slottet var anlagt i saa stor og konstig en Stil, at det allerede havde kostet umaadelige Summer, men var dog langt fra at være fuldført. Hvad der gjorde dets Fuldendelse til et fortvivlet Foretagende, var den ulykkelige Omstændighed, at Grunden altid sank, hvergang Bygningen nærmede sig sin Fuldendelse, og at det saaledes bestandig kun blev en ny, halvopbygget Ruin.

Gudmund grublede meget herover og fulgte med Prindsen tilbage til det fyrstelige Slot.

„Paa samme Maade, som med Prindsesse Mirandas Palads, gaaer det med hende selv" — sagde nu Prindsen. — „I de ti Aar, min stakkels Halvsøster har været her i Landet, har hun meer eller mindre ligget i et Slags Dva=

lesot, som ingen Læge har kunnet helbrede hende for. Naar hun en enkelt Gang pludselig vækkes, er hun i en høist farlig, næsten sindsforvirret Tilstand. Det var netop Tilfældet ved de sidste sørgelige Optrin her paa Slotspladsen. Hun er født i et fremmed Land, to Aar før jeg kom til Verden, da min Fader endnu var Kronprinds og mest levede udenlands. Hendes Moder skal have været den deiligste Prindsesse i Verden; men der hviler et Hemmelighedsslør over hendes Liv og Skjæbne. Det Sagn har udbredt sig blandt Folket, at hun har været et overnaturligt Væsen, som kun under en vis Betingelse kunde vedblive at leve i Ægteskab med et dødeligt Menneske. Min Fader skal have overtraadt hin Betingelse, da hun havde født ham den Datter, som han først for ti Aar siden her modtog og erkjendte for sit Barn. Miranda var dengang sex Aar gammel. Et deiligere Barn skal Ingen have seet, og hvad der fortælles om hendes overordenlig tidlig udviklede Aandsgaver overskrider næsten Grændsen af det, vi kalde naturligt. I det samme Aar, hun var kommen hertil, og da Bygningen af hendes Palads alt blev begyndt, faldt hun i den Sygdom, som hun endnu lider af. Hun har desuagtet bestandig udviklet sig paa det Skjønneste. Hvert Aar synes hendes Helbredelse at rykke frem; saalænge lader det ogsaa til at gaae heldigt med Bygningen af hendes Palads; men naar man haaber, hun er nærmest ved sin fuldkomne Helbredelse, falder hun pludselig tilbage i sin Dvale — og paa samme Tid er det altid, at Grunden synker til Prindsesse Mirandas Slot."

Medens Prindsen meddeelte sin unge Lærer og Ven Dette, førte han ham til en afsides Fløi af det fyrstelige Slot, hvortil ellers Ingen uden Fyrsten selv og de Ældste blandt hans Raad havde Adgang. De gik gjennem en

hel Række tomme Sale, der vare belagte med Fodtæpper. Her saae man kun nogle tause Opvartere, der gik paa Taaspidserne og undertiden modtoge Vink af en Læge, der tilhviskede dem sine Befalinger. Endelig traadte de ind i en stor, halvmørk Sal, hvor Prindsessen laae, i en mat Lampebelysning, paa et Slags Løibænk.

Gudmund stod som fastgroet til Fodtæppet, da han saae hende. Det var ganske den samme fortryllende ungdommelige Skikkelse, som den formentlige Feedronning, der utvivlsomt maatte være hendes Moder, sidste Nat havde viist ham i Drømme. Prindsessen laae i et hvidt folderigt Gevandt, i den mest henrivende Stilling, med Hovedet støttet paa den venstre Haand og den høire Haand hvilende ved Hjertet. Hendes Kinder havde det yndigste Rosenskjær. Hun aandede let og smilte som i den lyksaligste Drøm. Hun bar en Krands af smaa Tusindfrydknopper i de deilige sorte Lokker, der nedrullede over Skulder og Barm. De noget ovale Øine vare kun halvt lukkede, men overskyggedes af de lange, kulsorte Øienhaar. I en skraa Retning for hende hang der et lille rundt Speil, som hun halvbevidst syntes at see ind i. Det hang saaledes, at det ikke for hende selv kunde gjengive hendes eget Speilbillede, men kun den Gjenstand, der stod i en modsat skraa Retning for det.

I det Øieblik, Gudmund betraadte dette Sted paa Gulvet, saae han hendes Ansigt i Speilet. Hun aabnede helt de deilige Øine, og deres Blikke mødtes. Det var som han i dette ene Blik havde seet ind i den aabne Himmel, og det forekom ham, som hans hele aandelige Væsen var indstrømmet i hint Blik og var sammensmeltet med den Sjæl og den Verden, det indesluttede. Det var ham, som Grændserne for al Tid i hint Øieblik vare for-

svundne, og som et helt Aarhundredes Liv, med en Lyksalighed uden Lige, var blevet ham tildeelt. Salen løb rundt for ham; han tumlede som en Beruset ved Prindsens Haand udaf Døren og sank bevidstløs om paa Fodtæppet i den tilgrændsende Sal. En Læge ilede til og bragte ham strax igjen til sin Samling. Han vogtede sig vel for at yttre hvad der var foregaaet med ham. Paa Prindsens og Lægens Spørgsmaal, om han havde fundet Luften beklumret i Prindsessens Gemak, var han dog for sanddru til at gribe denne Udflugt. „Ingenlunde!" — svarede han — „jeg har aldrig indaandet nogen lifligere Luft."

Efter hin Dags Hændelser vilde det ikke længer gaae som sædvanligt med Dr. Gudmunds Studeringer og lærde Arbeider. Han gik nu daglig forbi den Floi af Søslottet, hvor Prindsesse Miranda laae syg, og hørte daglig den Beretning, at hendes Forfatning var den samme, kun med den Forskjel, at hun ofte laae med aabne Øine og saae i det lille Speil, hvorved hun syntes at befinde sig i en forunderlig lyksalig Tilstand. Naar Gudmund hørte Dette, blev han uendelig glad, men yttrede sig ikke om Grunden til sin Glæde for noget Menneske. Hver Dag gik han ogsaa til Paladset, der med saa lidet Held byggedes paa, og gav nøie Agt paa Alt, især paa Jordsmonnet og Grundvolden.

En Morgen traadte han frem for Prindsen, med et Ansigt, hvori en kjæk Beslutning og det dristigste Haab afspeilede sig. Det kjærlige Udtryk om hans Mund, hvori man vilde have seet Præget af en usynlig Engels Kys, syntes endnu mere fremtrædende, end nogensinde før, og der laae i ethvert af hans Ord saa tryg en Forvisning om Tilforladeligheden i hvad han tænkte paa, at Prindsen med spændt Opmærksomhed gav Agt paa hans Tale. Den

usædvanlige Tid, han kom paa, uden at være kaldet eller anmeldt, og den skjødesløse Morgendragt, hvori han viste sig, i sin gamle Pijekert og med en lille hvid Kallot over de gule Lokker, vidnede ogsaa om, at han var opfyldt af en Forestilling, der udelukkede alle Hensyn og alle andre Tanker. Han bad Prindsen om Orlov for et helt Aar. Han troede bestemt, der maatte findes et Middel saavel til Prindsessens Helbredelse, som til Bygningens Fuldbringelse og derved til Rigets og Fyrstehusets Frelse. Hvori det bestod, kunde han ikke sige; men han maatte foretage en lang og farlig Reise. Kom han ikke tilbage inden Aaret var omme, var han formodentlig død, og da først bad han Prindsen aabne det forseglede Brev, han overrakte ham, og nøie overveie hvad han deri havde meddeelt — saa vilde det maaske lykkes ham, selv efter sin Død, at være Land og Rige til Gavn.

Prindsen saae forundret paa ham; men han havde stor Tillid til ham, og, uden at udfritte ham om hvad han holdt hemmeligt, bad han ham, ikke at opsætte saa vigtigt et Foretagende, tog kjærlig Afsked med ham og vilde rigeligt forsyne ham med Reisepenge. Gudmund afslog dog dette Tilbud og forsikkrede, at han ingen Penge behøvede. Sine Bøger og Naturaliesamlinger og Alt hvad kostbart han havde erhvervet sig, bad han Prindsen tage i Forvaring til hans forhaabede Tilbagekomst og beholde til hans Erindring, hvis han ikke kom tilbage. Blandt disse Klenodier var ogsaa den formentlige Viisdomssten i Snustobaksdaasen og den hele Raritetsskuffe, hvortil han gav ham Nøglen.

Sjette Kapitel.

Gudmunds første Reise-Eventyr.

Gudmund begyndte sin Reise paa sin Asenindе. Den syntes saa gammel og udlevet, som den kunde have været med i Noahs Ark; men den havde nogle besynderlige dybe, ligesom bundløse Øine, og en Maade at give Lyd fra sig paa, der meget lignede Menneskerøsten, uden just derfor at være velklingende i de Flestes Øren. Gudmund havde altid havt en særegen Ærbødighed for dette i Almindelighed saa ringeagtede Dyr. Han vidste fra sin Barndom hvor høit Eslet havde været agtet i Morgenlandet, hvorledes det ingenlunde i sin oprindelige Natur var dorskt, plumpt eller sammenskrumpet, men at det endnu, hvor det holdes i Ære, næsten kappes med den fyrigste Hest i Liv og Lethed. At det var en Asenindes Føl, der havde baaret Verdens aandelige Befrier paa hans Seierstog, havde ogsaa tidlig givet Gudmund en ganske anden Forestilling om dette saa tidt forhaanede Dyr, end den sædvanlige. Det stengamle Udgangsdyr, han nu besteg, havde han ganske nylig drømt om, at det var Bileams berømte Asenindе, hint „stumme, trælbundne Dyr, som havde talt med Menneskerøst og forhindret Profetens Daarlighed" — hin klarsynede Veiviser, som havde seet den truende Engel, hvor den vise Profet i sine forvendte Tanker var blind derfor. Dette vidunderlige Dyr var udødeligt og besad den Gave, at det altid viste

rette Vei; det kunde betegne Meer ved sit Skrig, end nogen Viismand ved sin Tale, og ingen arabisk Hingst kunde bringe sin Rytter hastigere til sit rette Maal, naar man kun lod det selv raade saavel for Gangen som for Veien. Gudmund vilde derfor heller ikke have nogen anden Veiviser.

Han tog, foruden den gamle Asenindе, to andre af sine tamme Dyr med sig; med dem havde det ligeledes en egen Beskaffenhed. Det ene var en meget gammel Ravn. Om den havde han drømt, at det var den første og ældste af de Ravne, der havde bragt Profeten Elias Brød i Hungersnøden. Den var ligeledes udødelig og kunde altid skaffe sin Herre hvad der behøvedes til at holde Livet og det friske Mod vedlige. Sin Tillid til denne Følgesvend fandt han bekræftet i hvad han fra sin Barndom vidste om denne Fugl. Det var ham saaledes mærkeligt, at netop en Ravn var den første Fugl, Noah havde udsendt af Arken for at see, om der var et Sted paa Jorden, hvor en levende Skabning atter kunde hvile sin Fod. At der ogsaa hvilede en særdeles guddommelig Velsignelse selv over Ravnens spæde Unger og at deres Skrig naaede til den almægtige Forsørger, havde han ofte hørt sin Fader, Jeppe Gammelmand, med bevæget Sind bemærke.

Det tredie mærkelige Dyr, Gudmund tog med sig, var en lille Guldfisk i et Glas. Om den havde han drømt, at naar den kom i Saltvand, blev den til det store Sødyr, som Ingen nu ret kjendte, men som var den saakaldte Hvalfisk, der, som den kjærligste Moder, havde baaret Profeten Jonas levende i sine Indvolde gjennem Havdybet. Den var ligeledes udødelig og havde beholdt Noget af den profetiske Natur i sig. Den kunde bære sin Herre

sikkert over det dybeste Hav og altid bringe ham levende paa det Tørre.

Disse tre vidunderlige Dyr vare frie, som udødelige; de kunde een Gang i hvert Aarhundrede vælge sig et Menneske til Herre, hvis der fandtes noget Menneske, der aldrig havde dræbt eller skadet noget Dyr, og som betragtede alle sine Medskabninger som Søskende for Vorherre. Saaledes havde Gudmund virkelig betragtet Dyrene. De elskede ham derfor Alle, men kunde kun vise ham deres Kjærlighed og Taknemlighed i disse deres kloge, udødelige Patriarker, som derfor ogsaa frivillig vare traadte i hans Tjeneste.

Alt Dette havde rigtignok Gudmund kun drømt Natten efter hans Møde med Prindsesse Miranda; men da hans Drøm om hende var gaaet saa vidunderlig i Opfyldelse, havde han nu faaet større Tillid til sine Drømme, end til al Verdens Viisdom. Han havde derfor besluttet, indtil videre, at lade Viisdomsstenen ligge hjemme i Snustobaksdaasen, medens han alene fulgte sine Drømme.

Hans Drømmetro blev imidlertid snart sat paa en streng Prøve. Han bemærkede nemlig, at det gamle Vidunderdyr, der kunde løbe raskere end nogen arabisk Hingst, gik langsomt med ham som en Snegl. Det stred mod hans Princip og hans Kjærlighed til Dyret, med noget utaalmodigt Ord at fremskynde det, eller anvende noget Tvangsmiddel for at drive det frem. Det var kommet frivillig til ham, og hvad Tjeneste, det skulde vise ham, maatte skee aldeles frivilligt. Han fandt sig derfor med Taalmodighed i det langsomme Ridt. Men hvad der kostede ham en langt større Selvovervindelse, var at finde sig i al den Spot og Latter, han maatte taale baade af kaade Drenge og voxne Mennesker, hvor han kom frem. Hans Optog

paa det gamle Esel, med Ravnen foran sig paa Sadelknappen og Guldfiskeglasset i den ene Haand, var noget besynderligt. Han havde i sin Iver begivet sig paa Reisen i den samme Morgendragt, hvori han havde taget Orlov hos Prindsen. Med sin gamle, forslidte Studerevams og den lille Hue paa Hovedet istedetfor Hat, tog han sig unegtelig noget pudseerlig ud. Han erindrede nu, at den første Prøve, han efter sin Drøm skulde gjennemgaae, hvis hans store Foretagende skulde lykkes, var, at han med Ydmyghed skulde finde sig i al Verdens Spot og Ringeagt. Han trøstede sig imidlertid i sit stille Sind med det Haab, at naar han kom tilbage med den Skat, han søgte, vilde sikkert baade Store og Smaa bøie sig dybt for ham. Han saae alt i Tankerne den skjønne Miranda helbredet og hendes Palads opbygget, og han glemte derover baade Øieblikkets Spot og den tilkommende Hæder og Storhed, der for to Dage siden havde været hans faste Tanke.

Uden at han dog endnu kunde prise sin Ydmyghed, loe han nu lystig med, naar Nogen udloe ham, og fandt det ganske morsomt, at han saaledes kunde more baade Store og Smaa blot ved at lade sig see. Der var slet intet Bittert i hans Latter, og han nikkede venligt til Alle; men han undrede sig over, at naar han nikkede til Nogle, der udloe ham, var det altid ganske Andre, der nikkede og loe ad ham igjen. Han opdagede nu først, at han ingenlunde kom langsomt frem, men skjød en Fart, som ingen anden Reisende kunde glæde sig ved. Jo langsommere nemlig Eslet syntes at gaae frem, jo hurtigere lod det til at forandre Sted; undertiden stod det ganske stille og hoppede paa en egen Maade, ligesom det paa eengang opløftede alle fire Ben. Det faldt ham nu ind, at Eslet maatte forstaae den Konst, at lade Jorden rulle bort under

sine Fødder. Det syntes kun at vende sig mod det Verdenshjørne, hvor Solen drog hen eller hvor Jorden dreiede sig fra, og naar det Sted rullede frem, hvor det vilde standse, tog det kun lidt stærkere Skridt og kom derved i den naturlige Bevægelse, som det kunde standse; dette skete kun hvergang et nyt Land og Rige rullede frem, som den Reisende dog maaske vilde tage lidt i Øiesyn før det forsvandt. Dette var allerede skeet nogle Gange inden Gudmund mærkede det og derved tillige fik Vished om hvor umaadelig hastig han forandrede Sted.

Gudmund grundede længe paa, hvorledes dette var muligt efter de ham velbekjendte Tyngdens og Bevægelsens Love. Men at han saaledes kun tilsyneladende red mod Vest, for tilsidst at komme mod Øst, var ham dog tænkeligt, naar Jorden løb helt rundt under ham, saa at Vest dog tilsidst maatte blive til Øst. Det løb rundt i hans Hoved ved at tænke derpaa. Efter megen frugtesløs Grublen opgav han at faae Klarhed heri, men indsaae, at hvad der paa denne Reise vilde møde ham, henhørte til en anden Verdens og Tingenes Orden, end den sædvanlige og for Videnskaben tilgængelige. Uden at plage sig med yderligere Anstrengelser af sin dagligdags Forstand, lod han nu Eslet for det Første raade.

Iførstningen syntes han heller ikke, at Ravnen var synderlig virksom med at sørge for hans Bevertning. Han følte temmelig stærk Hunger, uden at den endnu gjorde Mine til at hente ham noget Brød eller anden spiselig Føde. Men nu mærkede han hvorledes den selv, uden mindste Anstrengelse, tilfredsstillede sin egen Hunger og Tørst. Den gabede kun engang imellem og indsugede den Luft, der var opfyldt med de mest nærende Bestanddele. Hvor disse fandtes, kunde Ravnen, som dens Slægt ial-

mindelighed, lugte paa flere Miles Afstand; men den maatte dog altid skynde sig at gabe inden det var for silde, saa hastig foer de afsted.

Gudmund gav nu Agt paa hvergang Ravnen aabnede Næbbet: det var gjerne naar de kom forbi et dampende Stegers eller et Sted, hvor der bagtes Brød — det vil sige, naar et saadant Sted kom forbi dem — naar han da hastig aabnede Munden, følte han sig mættet og tilstrækkelig styrket. Ved selv at anstille Forsøg, lærte han ogsaa at skaffe sig alle andre Fornødenheder, selv hvad han regnede til Overdaadighedssager. Han kunde saaledes, naar han passede paa, faae en kraftig Vindunst, naar en Vinkjelder kom forbi ham, og selv en meget god Kaffe-Extract fra Kaffehusene og mange Bønderhuse, hvor der var Gilde.

Med Tidens Gang kunde han ikke holde Regning. Han havde glemt at tage sit Lommeuhr med, og Jorden bevægede sig saa hastig under ham, at Solen forekom ham at staae stille, som forresten var ham i sin Orden, efter hans astronomiske System. Heraf vilde han uddrage den Slutning, at hans Maade at ride paa igrunden ogsaa maatte være videnskabelig rigtigere, end den ellers naturlige. Dog denne Slutning opgav han som overilet. Endelig mærkede han en stærk Bevægelse af sit Ridedyr, og det var Tegn til, at det vilde standse. De vare ved et umaadeligt stort Hav.

Eslet stod stille. Gudmund steg noget fortumlet ned og saae nu, at Solen stod omtrent midt paa Himlen. Det var neppe Middag endnu, og han vilde ikke spilde Tiden nu, da det gik saa godt. Han saae tydelig paa Eslet, at det vilde over Havet, og han tvivlede ikke paa, at det jo nok kunde svømme med ham. Der laae intet

Skib ved Stranden, og nu at vente paa almindelig Skibsleilighed, fandt han urimeligt.

Medens han et Øieblik betænkte sig og stirrede ned i det dybe Hav, sprang den lille Guldfisk ud af Glasset og dukkede til Bunds. Han saae den ikke meer; men et stort Sødyr dukkede op af Dybet og blev liggende saa nær ved Landet, at han godt kunde svømme ud til det. Han saae, det mere lignede en Hai, end en Hval, og tvivlede ikke paa, det var Guldfisken, der nu i denne Skikkelse tilbød ham sin Hjælp. Uden Betænkning svømmede han ud til den og svang sig op paa dens Ryg. Ravnen flagrede forud og satte sig paa Sødyrets Hoved; men Eslet saae han ikke. Han speidede urolig efter det og var nær ved at svømme tilbage til Strandbredden, for at opsøge det; da opdagede han med stor Glæde og Forbauselse, at det var ham nærmere, end han vidste. Det var blevet saa lille som en Myre, men havde forresten beholdt sin naturlige Skikkelse, kun syntes det i høi Grad foryngct og ligesom barnagtigt. Det sprang livligt og let med de nydeligste Bevægelser hen over hans Haand og skjulte sig i en Fold ved hans Bryst.

Medens han endnu forundrede sig over dette Særsyn, satte Hvalen (som han dog nu kaldte det ubekjendte Sødyr) sig i Bevægelse med ham. Det gik nu fort over Havet med samme Hurtighed, som før over Landjorden, og paa en lignende Maade. Hvalen syntes af og til kun at berøre det feiende Skum paa Spidsen af de høieste Bølgetoppe og da næsten at være uden Bevægelse, medens Havet bruste med en Strøm, som et bestandigt Vandfald. Gudmund uddrog deraf den Slutning, at Oceanet med Jordens Bevægelse rullede bort under Hvalens Bug.

Han forundrede sig nu ikke meer over det Usædvanlige og gjorde sig ingen Besvær med at forklare sig dets Mulig-

hed. Solen syntes ham atter at staae stille over hans Hoved, og han følte Trang til at lukke Øinene og faae sig en lille Middagsblund. Dertil fandt han dog sin Stilling noget betænkelig. Døsigheden var imidlertid nær ved at overvælde ham; men neppe begyndte hans Øine at falde sammen, hvorved han var nær ved at tabe Ligevægten, før Hvalen skjød Fart for at standse, og med et lille Puf følte han sig lempelig kastet op paa en fremmed Kyst. Luften var mild og vederkvægende; her var deiligt blødt Græs at hvile i, og han kunde ikke modstaae sin Trang til at blunde nogle Øieblikke. Da han vaagnede, stod Eslet i sin sædvanlige Skikkelse reisefærdigt ved hans Side — Guldfisken spillede muntert i Glasset — Ravnen kom flyvende med en grøn Gren i sit Næb, og paa Grenen hang der deilige modne Frugter; det var Dadler. — Han var i Palmernes Land.

Syvende Kapitel.

Gudmunds Reise til det lukkede Land.

Gudmund havde hvilet saa behageligt i de faa Dieblikke, at han gjerne vilde hvile lidt længer. Han strakte sig noget magelig tilbage og vilde lukke Dinene igjen; men dertil fik han ingen Ro: baade Ravnen og Eslet bleve høirøstede, og han mærkede nok, at han maatte overvinde sin gamle Skjødesynd, naar han nu vilde udrette noget Stort og see den deilige Miranda helbredet. Han faldt let hen i et Slags halvdrømmende Uvirksomhedstilstand og havde altid havt ondt ved at finde sig tilrette i Verden, naar han havde sovet sig ud af den et Dieblik. Han sprang nu op og gned sig Søvnen af Dinene. Han saae de herlige Palmer omkring sig og forfriskede sig med de prægtige Dadler. Han klappede Ravnen og det troe Esel, kyssede paa Fingren ad den muntre Guldfisk og besteg atter Eslet for at fortsætte Reisen, medens det endnu var Dag.

Eslet gik nu frem med raske Skridt, men paa naturlig Maade. Deraf sluttede han, at det ikke maatte have langt til sit Maal og nu ikke behøvede en anden Naturs Kræfter til at naae det. Jo stærkere det løb, jo langsommere syntes han nu dog at komme frem. Grunden dertil søgte han i sin egen Utaalmodighed og i at Jorden nu ikke som før løb bort under Eslets Fødder. Han vogtede

sig dog vel for at skynde paa det. Han brugte heller intet Bidsel, men lod det troe Dyr selv raade for Gangen og Veien. Undertiden vendte det Hovedet om til Ravnen og gav en Lyd fra sig, som Ravnen syntes paa sin Viis at besvare. Det gav ligeledes Agt paa Guldfisken og syntes at lægge Mærke til dens Bevægelser i Glasset.

Det var et deiligt Land, Gudmund her kom igjennem; men det syntes kun beboet af omvankende Hyrdefolk, som med deres Hjorde og Telte skiftede Hjem hver Dag. Han red gjennem flere saadanne øiebliklig opførte Teltebyer og glædede sig over at see det lykkelige Liv, disse Naturmennesker førte. Han saae Koner, unge Piger og Børn sidde i de aabne Teltdøre, hvor Mødrene syslede med Haandtenene og Børnene legede med de tamme Lam, medens Mændene samlede de adspredte Hjorde med deres snildt afrettede Hunde. En ung, halvvoxen Pige af en paafaldende Skjønhed nikkede isærdeleshed venligt til ham. Han forstod ikke deres Sprog, men deres Miner. Der hørtes Spøg og muntre Sange iblandt dem. De nikkede Alle venligt til den Reisende, og advarede ham ved Tegn for at ride mod Natten gjennem Ørkenen og den farlige Urskov ved Bjergporten til det lukkede Land. Han takkede dem for deres Omhu; men netop det Land var det, han skulde naae inden Sol stod op igjen. Det var tilhviisket ham med en Stemme, der lignede den høie Fanebærerindes, i det Øieblik, han havde blundet under Palmerne.

Gudmund kom nu gjennem en Ørken og saae Bjergkjæden med de store Urskove i det Fjerne. Han saae nu ofte vilde og glubende Dyr, baade Løver og Schakaler, baade Tigre og Hyæner, men gjerne i nogen Afstand. Han var aldeles vaabenløs; han havde ikke engang sin Pennekniv i Lommen. Han blev ogsaa noget hed om Ørene,

da han pludselig saae en hel Flok af hine glubende Dyr omringe ham. Ravnen flagrede med Vingerne og vendte sit Hoved om til ham. Han saae Fuglen i de kjække Øine og følte atter friskt og lystigt Mod; det forekom ham som her endnu ingen stor Fare var paafærde. Guldfisken spillede ogsaa muntert i Glasset. Gudmund tænkte paa hvorledes han altid havde levet i Fred og god Forstaaelse med Dyrene, og nu fandt han ingen rimelig Grund til, at de smukke Løver og Tigre skulde sønderrive ham; selv Schakalen og Hyænen, der saae ham mindst hyggelige ud, mente han nok at komme paa en venskabelig Fod med. Hans Tillid blev heller ikke skuffet. De vilde Dyr gjorde ham ingen Skade. Saasnart de saae Aseninden og Ravnen, syntes de at kjende deres udødelige Patriarker, og de bøiede ærbødigt deres Hoveder for de Reisende. Gudmund heldede sig ned fra sit Esel og klappede baade Løver og Tigre; de saae lidt fremmed, men dog meget fredeligt paa ham; nogle af dem gjengjældte endogsaa hans Kjærtegn, medens de logrede med de lange Haler og strøg sig op mod hans Fødder. Ogsaa Schakalerne og Hyænerne klappede han, naar de kom ham saa nær; men ingen af dem logrede med Halen eller strøg sig mod hans Fødder. De syntes at antage det for Venskabelighed nok, at de lode sig klappe og ingen Mine gjorde til at opsluge ham.

Saaledes havde Gudmund igrunden ingen stor Fare endnu havt at overvinde; men da nu Solen var gaaet ned og det begyndte at mørkne, gav Ravnen et Skrig fra sig, som syntes ham betænkeligt. Eslet spidsede Øren og studsede. Guldfisken bevægede sig urolig i sit Glas. Veien gik nu opad gjennem den mørke Urskov mod den høie Bjergstrækning, Gudmund havde seet i Ørkenen. Eslet fordobblede sine Skridt og standsede endelig ved en stor Bjerg-

kløft, der dannede en uhyre Port til en ny Verden. Et brat staaende Fjeld var ligesom ved en overnaturlig Konst udhamret og spændt ud mellem to lodrette Bjergsider af Granit. Der var ingen Aabning at opdage i den udfyldte Kløft. Det var Porten til det lukkede Land. Udenfor denne lukkede Bjergport laae der en flad Stenmasse, der dannede en smal Bro mellem tvende bratte Dybder, og paa denne Fjeldbro rørte der sig i Halvmørket en Skikkelse, der lignede en sammenrullet Kæmpeslange og væltede sig rundt, som et levende Møllehjul, mellem begge Afgrunde.

Det var Nat. Halvmaanen skinnede mat over Fjeldet; men det var stjerneklart, og man kunde tydelig see det store Udyr og enhver af dets Bevægelser. Dets Hoved, med den uformelige Underkjæve, havde Noget tilfælles med Søløvens; men Øinene lignede et vanvittigt Menneskes. Det havde en stor Deel af sin nederste slangeagtige Krop i det umaadelige Svælg. Det var Dragen, som æder sig selv. Om den havde Gudmund ofte drømt; nu saae han den.

Denne Drage har ligesaamange Ringe eller Led, som den har gjennemlevet Aarhundreder. Den har kun eet Hoved; det er hult; men det er saa stort, at dens hele lange Krop maatte kunne rummes i dens Svælg. Det er den mest graadige Vanskabning, der nogensinde har været til; den lider af et skrækkeligt Vanvid: den vil opsluge Alt, men finder kun Smag i sig selv. Den troer heldigviis, at den selv er hele Verden; derfor æder den sig selv, fra Halen, som den først opsluger, til Ryg og Mave; men naar den kommer til Hals og Hoved, kan den ikke faae disse Dele af sig selv i Gabet og begynder da fra Halen igjen, som imidlertid er udvoxet paany tilligemed Ryg og Mave. Naar den saaledes har ædt sig selv, paa Hovedet

nær, tre Gange, saa er den mæt; saa tygger den Drøv paa sig selv i tre Dage. I den Tilstand er den allerfarligst, for saa knuser den Enhver, som forstyrrer dens Drøvtyggen og vover at være til udenfor den. Det heldigste Dieblik, man kan træffe den i, er, naar den har slugt sin Hale og Ryg og vil gabe over sin Hals og sit Hoved, for saa bliver den rent forvirret i Hovedet over sin egen Urimelighed, og saa kan man afhugge dens Hoved med et Halmstraa, inden den faaer fat i sin udvoxede Hale igjen. Men det Halmstraa maa være hærdet i Mælkeveiens Lys og tre Gange have udmaalt Dragebekæmperens Storhedsforhold til Stjernehimlen.

Alt Dette vidste Gudmund af sine Drømme; men hidtil havde han fundet det for urimeligt, til at antage det for Andet, end et Feberfantom. Nu saae han Uhyret for sine Dine; men det forekom ham, at det havde to Kroppe og altsaa skifteviis aad af den ene, medens den anden voxede ud. Han følte sig kaldet til at bekæmpe dette Uhyre, om det saa skulde koste hans Liv. Før det var fældet, kunde han ikke heller komme gjennem Porten til det lukkede Land; og kun derigjennem gik Veien til hvad han søgte.

Han savnede ikke længe det Vaaben, her var at bruge. Eslet havde oprykket et Maisstraa og rakte ham det. Han steg af og maalte sin Høide, medens han tre Gange opløftede Straaet, med Maalet af sin egen Høide, mod Stjernehimlen. Da han sidste Gang foretog denne uskyldige magiske Konst, blev Maisstraaet saa stift og skarpt i hans Haand som en Kaardeklinge. Uhyret nærmede sig i sin rullende Bevægelse. Det aad paa sin egen Ryg. Det var netop den Time paa Natten, da det tredie Gang i det Døgn aad sig op. Kom det nu med hele sit udvoxede

Legeme til at tygge Drøv paa sig selv, vilde det knuse Enhver, som vilde være til udenfor det.

Gudmund vidste, at det vigtige Dieblik var nær; men først maatte han prøve om Halmstraasværdet var tilstrækkelig hærdet i Mælkeveislyset. Det kunde han kun see, naar han holdt det lige for sig og det af sig selv overskar det Gitter af tilsyneladende bjælketykke Jernstænger, der i dette Dieblik opstod mellem ham og Uhyrets Hoved og dreves hen imod ham. Han løftede Sværdet og holdt det fast i den opreiste Stilling; i samme Nu saae han, hvorledes det overskar de tykke Jernstænger i Gittret, der drev ham forbi, som en fin Spindelvæv. Andet var det ikke heller. Det var et Blendværk af et Slags Nisser eller Smaagnomer, som vare Uhyrets Skildvagt og som nu flyede med Hvislen og først i deres Flugt bleve synlige som en umaadelig Sværm af smaa flyvende Edderkopper.

Da hint Spindelvævs-Gitter saaledes uden mindste Anstrengelse var gjennemskaaret, følte Gudmund sig besynderlig let om Hjertet og ligesom befriet fra enhver Frygt og Uro, der, uden nogen stor og væsenlig Grund, forvirrede Klarheden i hans Blik og Sikkerheden i hans Gang. Han saae nu det gruelige Uhyre ligefor sig og kunde see det helt ind i de rullende, vanvittige Dine. „Nu seer jeg det" — udbrød han — „det er dit Vanvid, der vil smitte alle Hjerner." Han kjendte den Besværgelse, hvormed hans Vaaben her skulde føres. Han løftede Halmstraasværdet og raabte: „saasandt Dette er mit Storhedsmaal og forholder sig til Verden, som et Halmstraa til Mælkeveiens Stjerner, saasandt er jeg dog nu mægtigere end du, hvis du ei kan sluge dit eget Hoved." Idetsamme slog han til med Halmstraasværdet — og Uhyrets Hoved rullede ned ad Fjeldskrænten, hvor det bed i Græsset og

drømte vel endnu, det tyggede Drøv paa sig selv og havde slugt den hele Verden.

Hvor let denne Seier end syntes, havde Gudmund dog maattet kjøbe den med et stort, hemmeligt Offer, som efter hvad Feedronningen havde aabenbaret ham, var en nødvendig Betingelse for et lykkeligt Udfald. Han havde nemlig hemmelig aflagt det Løfte, aldrig at nævne sit eget Navn og aldrig at spørge om hvad Nogen dømte eller tænkte om ham i Verden.

Med let og freidigt Sind besteg han atter sit Bileamsesel og red over Broen mellem de to Afgrunde lige ind mod Bjergporten til det lukkede Land. Den syntes saa fast tillukket, som dens Fjeldmasser fra evige Tider vare sammengroede; men nu sprang den op af sig selv, og han red ind i dens dybe Hvælving.

Her faldt Gudmunds Øine sammen i et kort Blund, der ikke varede længer, end til Eslet var kommen helt igjennem Porten, og i dette Øieblik fik han Meer at vide, end hvad han i sit hele Liv havde lært og erfaret. Den høie Feedronning, som nu tilkjendegav sig for ham, som Mirandas Moder, forklarede ham alt det Vidunderlige, han hidtil havde oplevet, og aabenbarede ham hvad han fremdeles havde at foretage. Hvad der behøves mange Ord til at udsige, saae han som med et eneste Blik og hørte han som i et eneste Ord; men kun en Deel deraf beholdt han i sin Erindring.

For at finde Veien til det lukkede Land, maatte han ikke have opgivet den mægtige Barnetro, der aldrig tvivler paa at kunne flytte Bjerge, men han maatte tro have bevaret hver levende og udødelig Gave. Kun gjennem det lukkede Lands to yderste dunkle Riger, mod Solens Nedgang og Opgang, gik Veien til dets inderste Klarhedens

Rige. Den, der troede at have seet og fundet det strax, kom aldrig videre, men groede fast i den lange Sultans Slot. Kun Den, der helt bestod enhver Prøve, kunde opdage Grundstenen til Mirandas Palads og hente det Æble, der hang ud over Paradismuren.

Hin Grundsten var ingen virkelig Sten, men en Perle, den kosteligste, der nogensinde har været seet i Verden. Den havde prydet Dronningen af Sabas Diadem. Hun havde givet den til den vise Kong Salomon; men han havde tabt den, tilligemed sin magiske Seglring, i Havet ved den lange Sultans Slot, paa en Lystseilads med sine mange Friller.

Æblet, der hang ud over Paradismuren, sad paa den Gren af Livets Træ, der heldede mod Nord. Under den var den lukkede Paradisport, der bevogtes af Cheruben med Flammesværdet. Kun een Gang hvert Aarhundrede voxer der et Æble paa hin Gren. Det Menneske, som kan hente dette Æble, opnaaer den største Lyksalighed, han kan ønske og tænke sig. Men Den, som skal komme Paradismuren saa nær, at han kan see den, maa aldrig have tvivlet paa, at det skjønne, tabte Paradis endnu var til i al dets Herlighed, og aldrig have opgivet Haabet om at naae det. Den, som skal nærme sig Cheruben, uden at fortæres af Flammen i hans Sværd, maa aldrig i sit Liv med Bevidsthed have sagt en Usandhed, og aldrig have hadet nogen Menneskesjæl; men Den, som skal kunne see Cheruben, maa aldrig have ladet nogen lykkelig eller ulykkelig Dag gaae forbi, uden at have tænkt paa sin Skaber.

Kun af Cherubens Haand kan hint Æble modtages. Den, som blot nyder saa meget deraf, som den mindste Fugl kan lædske sin Tunge med, bliver karsk, om han er aldrig saa syg — ung, om han er aldrig saa gammel —

og fri, om han saa var smeddet i Malm. Blandt Kjærnerne i Æblet er der en eneste, som gjemmer Spiren til et nyt Livstræ i sig. Af denne Kjærne kan et herligt Træ oppvoxe udenfor Paradiset; dog det Træ kan kun bære Blade og Blomster; men det mindste Blad kan helbrede det dybeste Saar, og hvert Blomsterblad har en Duft, som husvaler det bekymrede Hjerte, beroliger Sjælen og dulmer alle Menneskets Smerter.

Alt Dette blev meddeelt Gudmund i hans korte Blund, medens Æseninden bar ham gjennem Porthvælvingen til det lukkede Land. En stor Deel deraf havde han strax glemt; men det dukkede siden efterhaanden op i hans Erindring.

Da han var kommen helt igjennem den dybe Fjeldport, opslog han sine Øine og saae det skjønneste Landskab for sig, han nogensinde havde seet i Verden; men i samme Øieblik bøiede det troe Dyr, der bar ham, sine Knæ og blev liggende uden at røre sig. Han klappede det deeltagende og steg af. I den Lyd, det gav fra sig, troede han at høre, at det ikke, som han befrygtede, var sygt, men tværtimod befandt sig i den lykkeligste Forfatning. Her var imidlertid Grændsen for dets Gang. Her skulde det vente paa hans Tilbagekomst og overlade hans Ledsagelse til Fuglen og Fisken.

Ottende Kapitel.

Den lange Sultans Slot.

Da Gudmund endelig vendte sig bort fra den gamle troe Aseninde, der blev liggende stille i den knælende Stilling, syntes han et Øieblik uvis om hvorledes han nu skulde finde Vei og komme videre frem. Alt, hvad han endnu havde at udrette, forekom ham i dette Øieblik saa vanskeligt og ubegribeligt, at han mente, det nøie burde overveies, inden han drog videre. Han syntes allerede at have tilbagelagt en umaadelig lang Vei og udstaaet saa mange Besværligheder, at han nu ogsaa kunde trænge til nogen Ro og Vederkvægelse. Paa hele Reisen havde han saagodtsom levet af Luften og kun et Par korte Blund havde han faaet i sine Øine. Intet Sted i Verden syntes ham heller saa indbydende til Vederkvægelse og Hvile som dette. Nogle faa Skridt fra Fjeldporten saae han et prægtigt Slot i den yppigste orientalske Stil, hvor Alt syntes beredt paa at modtage den Reisende. Porten stod aaben, og der laae friske Blomster udstrøede paa Veien. Han nærmede sig til en Mand i østerlandsk Dragt, der stod udenfor den aabnede Port i en magelig Stilling og syntes at være Slottets Portner. Inden Gudmund fik fremsagt sit Ønske om at træde indenfor og hvile sig lidt efter Reisen, nikkede den rolige Portner, uden at forandre sin Stilling, og pegede med Tommelfingeren over

sin venstre Skulder tilbage paa Indgangen, som han vendte Ryggen til.

Gudmund takkede ham venligt og gik ind ad Porten, med sin Ravn paa Skulderen og Glasset med Guldfisken i Lommen. Solen var nylig staaet op, og alle Slottets Beboere syntes endnu at ligge i dyb Hvile. Han gik derfor ikke strax til Forsalsdøren, der forresten stod aaben, ligesom Porten, og var behængt med de deiligste Krandse; men han gik gjennem en aaben Gitterport ind i en stor Have.

Her var saa meget Skjønt at see, at han glemte sin Træthed. Han gik her, mellem yppige Blomsterbed og straalende Vandspring, til en høitliggende pagodeagtig Pavillon, hvorfra han havde en Udsigt over det yndige Land, der var saa henrivende, at han mente, det maatte være Paradislandet, han allerede var kommen til. En saadan Rigdom og Frugtbarhed havde intet andet Land, han hidtil havde seet, og der var en Sødme i den Luft, han indaandede, der ligesom berusede alle Sandser. Han følte heftig Lyst til ligesom at neddukke i denne Natur, ved at nedstyrte sig i den klare Dam, han saae lige under sig. Der gik Alabasttrapper ned til den, og hele Dammen var indhegnet af en Marmormur, som et vidunderlig stort Badekar. Han styrtede allerede ned ad den steile Trappe og afkastede baade Vams og Hue; men da skreg Ravnen advarende, og han traadte tilbage. I sin Iver havde han kastet baade sin Pijekert og Hue langt fra sig. Han søgte forgjeves: de vare ikke at see; men paa Trappens nederste Trin laae der et Slags Turban og en tyrkisk Kaftan, der hang lidt ned i Vandet. Turbanen var ogsaa lidt vaad; men han iførte sig uden Betænkelighed den fremmede Dragt, der passede ham saa godt og havde

saa meget tilfælles i Bekvemmeligheden med hans gamle Vams og Hue, at han syntes, det maatte være de selvsamme. Havde Vandet i hin fortryllede Badedam den Magt, at forvandle selv gamle christelige Klæder til tyrkiske, var han dog glad ved, at han ikke selv var kommen i saa farligt et Bad; dog han loe ad det urimelige Indfald og tænkte ikke meer derover.

Han følte nu en brændende Tørst og saae et Figentræ, hvis laveste Grene hang frem over hans Hoved med de herligste modne Frugter. Han udstrakte sin Haand efter en af de smukkeste; men Ravnen skreg atter advarende og fløi pludselig bort. Gudmund drog Haanden hastig tilbage fra den farlige Frugt. Han overvandt sin Lyst med tantalisk Smerte, medens han bekymret saae efter sin kjære, bortfløine Ravn. Den var aldeles kommen ham af Syne, og han følte sig et Øieblik næsten fortvivlet, medens han baade pintes af Hunger og den mest brændende Tørst. Han løftede atter Haanden mod de prægtige Frugter og svimlede; men da hørte han en Klappren i Luften: det var hans gamle, troe Ravn, som kom tilbage med et lille hvidt Maisbrød i sin Klo og en Green i Næbbet med røde, saftrige Bær. Han klappede den, glad, tilfredsstillede baade Hunger og Tørst og deelte sit Maaltid med Fuglen og den lille Guldfisk, som han strøede Brødkrummer ned til i Glasset.

Imidlertid var Tiden gaaet hastig, og Gudmund forlod Pavillonen med den vide Udsigt og Nedgangen til Badedammen, for at gaae op paa Slottet, hvor han nu mærkede, der var blevet muntert. Der lød Sang, forenet med Klangen af Triangler og Tambuiner. Inden han kom til Midten af den Platanallee, der førte til Slottet, kastede han tilfældig et Blik i en stor Vandkumme af

Porfyr, som han gik forbi, og hvori der svømmede mange smaa Fisk. Idet han bøiede sig ud over denne Kumme, strakte alle de smaa Fisk deres Hoveder op af Vandet og neiede, ligesom de vilde hilse paa ham eller vise ham deres Ærbødighed; men han troede dog, at denne Hilsen mere gjaldt den Fiskenes Patriark, som de maaske kjendte i hans lille Guldfisk; den stak ogsaa Hovedet op af Glasset ved hans Bryst og nikkede.

Gudmund gik videre og kunde godt lide de Fisk. I Vandspeilet, som Fiskenes Artighed havde forstyrret, havde han skimtet sin egen Skikkelse, som han dog neppe kunde gjenkjende i den smukke østerlandske Dragt. Den klædte ham forresten meget vakkert. Hvis han ikke havde seet feil, var der nu ogsaa voxet en hel Underskov af Smaadun ud paa hans Hage; men disse Dun kunde kun kaldes meget fine Forbud paa et muligt tilkommende Viismandsskæg. Dette tænkte han dog ikke længe paa. Sin egen Hage havde han ikke bekymret sig om siden han havde seet Mirandas deilige Ansigt; og Smaating, som Mangel af Skæg, havde tabt al Vigtighed for ham fra det Dieblik, han havde overskaaret hint Spindelvævsgitter af tilsyneladende Jernstænger med Mælkeveissværdet. Saaledes kaldte han nu hint magisk hærdede Maishalmstraa, som han endnu bar en Stump af, ligesom en lille Daggert, i sit Bælte.

Fra det Dieblik, Gudmund var steget af sit Esel indenfor Fjeldporten i det lukkede Land, var det ligesom han kunde see langt videre og paa eengang overskue, hvad han før kun gradviis og efterhaanden kunde faae Die paa. Saaledes saae han nu paa eengang al den Rigdom og alle de Herligheder, der omgave dette mageløse Lystslot; men han saae ligeledes, at Alting der var beregnet paa

Forlystelse, Vellevnet og ørkesløs Hvile. Alt, hvad han her saae, viste sig for ham som et eneste samlet Billede af, hvad han til forskjellige Tider havde hørt og tænkt sig om Muhamedanernes Paradis.

Han gik nu helt igjennem den smukke Platanallee til en terasseformig Havesalstrappe, med Rækværk af Cedertræ, og steg op ad dens brede Marmortrin mellem prægtige Blomstervaser.

Paa Tærskelen til den store Havesal standsede han, for at hilse Den, han ganske rigtig erkjendte for Slottets Herre. Det var en meget stor Mand, med noget matte Øine, men med et ungdommeligt Ansigt og et Skæg, der naaede ham til Brystet. I en prægtig, folderig Sultansdragt laae han udstrakt paa en gyngende Silke-Divan og lod sig tilvifte Kjøling af to deilige, unge Slavinder, medens der af andre ligesaa deilige Kvinder opførtes en yppig Dands for ham til Musik af Triangler, Tamburiner og Sang. I de tilgrændsende store Sale forlystede hans Venner og Gjester sig paa samme Maade.

Gudmund havde kun standset et Øieblik paa Dørtærskelen, med sin Ravn paa Skulderen og Guldfisken ved Brystet, i en høflig hilsende Stilling; men han mærkede, at hans Fødder ligesom vilde groe fast, og han skyndte sig at forandre Plads. Paa et naadigt Vink af den høie Sultan, traadte han nærmere og fremkom med sin Begjering, der kun var om Tilladelse til at besee Slottets og Landets Herligheder og derigjennem fortsætte sin Reise til det lukkede Lands tvende yderste Riger mod Solens Nedgang og Opgang.

Hans Begjering indrømmedes med et langsomt Nik af den høie, liggende Herre, hvis Længde indtog en betydelig Deel af Divanen langs med Salens inderste Mur.

Denne Mur var prydet med Arabesker af halve Dyr, halve Fugle og halve Menneskeskikkelser. En fuldstændig Skikkelse af en levende Skabning var intetsteds afbildet; det stred mod den høie Sultans Ærbødighed for Skaberen. Ved Sultanens Leie stod et opdækket Bord med alle Slags Frugtis og Sorbet i blinkende Krystalskaale. Da Gudmund vilde nærme sig ham, behøvede han ikke at staae stille og derved frygte for at groe fast; thi hvert Øieblik strakte Sultanen sig og blev længer, tilligemed Divanen, han laae paa, medens Salen tillige udvidede sig, ligesom den var elastisk. Gudmund kunde saaledes vedblive at gaae frem med smaa Skridt langs med Divanen og kom dog ikke hans Hoved nærmere. Sultanen lod til at have Arbeide nok med at række sig og gjøre sig længer og derfor ikke at ville uleilige sig med at tale; men paa hans Vink indbøde Slavinderne Gjesten til Hvile og rakte ham Forfriskninger fra Sultanens Bord, som de bestandig rullede op mod den høie Herres Hænder, der ikke i samme Forhold bleve forlængede som hans øvrige Krop.

Siden Gudmund havde faaet Dun paa Hagen, var han vel ikke bleven nogen Viismand, og, var Viisdomsstenen ægte, som han havde ladet ligge hjemme i Snustobaksdaasen, syntes han nu vel ofte at kunne trænge til den; men det var som hans Anelsesevne var bleven betydelig udviklet. Hans troe Ravn udstødte undertiden en Lyd, som han syntes at forstaae; idetmindste opstod der gjerne paa samme Tid en Tanke eller Anelse hos ham, som han fulgte. Saaledes var det ham nu, som Ravnen advarede ham saavel for at nyde Noget, som for at hvile. Hvis han satte sig, vilde han blive siddende; lagde han sig, vilde han blive liggende og række sig længer og længer, ligesom Sultanen; rørte han ved Spise, Drikke eller

nogen Person, maatte han blive her til sin Død og glemme hele sit foregaaende Liv. Gudmund mærkede nok, at hans Vandring gjennem dette „den lange Ræfels Slot", som han syntes Nogen havde kaldt det, var een af de Prøvelser, han, efter sin Drøm, skulde gjennemgaae, og som udentvivl havde Hensyn til den af hans Svagheder eller Skjødesynder, at han nødig vilde forandre Plads, hvor der var smukt eller behageligt at dvæle. Hvor deiligt her end Alt var indrettet til at hvile, maatte han nu dog ikke engang staae stille noget Øieblik, hvis han ikke vilde groe fast for bestandig, og hvor tillokkende Forfriskelser her endogsaa tilbødes ham ved hvert Skridt, gjaldt det netop her om at vise sig strengt afholden.

Det faldt ham nu heller ikke vanskeligt. Han følte sig tilstrækkelig styrket og vederkvæget af Maisbrødet og de Bær, den troe Ravn havde bragt ham. Endelig lykkedes det ham at komme forbi den lange Sultan, der tilsidst ikke længer gad række sig. Ifølge den Tilladelse, Gudmund troede at have erholdt ved hans taufe Nik, gjennemvandrede han, dristig og uden at standse, en hel Deel andre Sale, hvor Tillokkelserne til Hvile og Nydelse paa mangfoldige forskjellige Maader gjentoges. I den Hast, hvormed han gjennemløb dette farlige Slot, var det ham ikke muligt at finde Rede i dets Bygningsmaade eller opdage, hvor den rette Udgang var at søge. Derved forvildede han sig til en afsides Fløi af Slottet, som ingen Fremmed under den pinligste Livsstraf turde betræde, men som for Øieblikket kun bevogtedes af en sovende Vagt. Gudmund mærkede nok, han var paa et forbudet Sted; for neppe var han kommen gjennem Salen, hvor Vagten sov, før han hørte hvorledes den foer op af Søvne og klirrede med de drabelige Landser. Ingen lod

dog til at have bemærket hans Komme; men han saae, at Gulvet var bestrøet med et Slags Meel og ethvert af hans Fodspor var kjendeligt. Han skyndte sig fremad gjennem de vildsomme og hemmelighedsfulde Gange.

Endelig stod han i en stor Sal, hvor han med Forundring og Glæde blev modtagen af en Mængde unge Damer i lette østerlandske Morgendragter. De vare alle overordenlig skjønne. De morede sig ved Sang og Strængeleg og ved Nydelse af et Slags let berusende Sorbet, der satte dem i den mest overgivne Stemning. Gudmund formodede, at det var den lange, magelige Sultans Serail, han havde forvildet sig ind i. Han syntes endnu at høre Vagtens Vaaben klirre, og saae sig med nogen Uro tilbage; men de unge Damer beroligede ham, ved hastig at sætte et Par Sultanstøfler udenfor Døren. Dette Tegn vilde forbyde Vagten at træde ind. De indbøde den vakkre, dunhagede Gjest, som til deres Forundring intet Dieblik, stod stille, til at tage Deel i deres Forlystelser, og Nogle tilbøde ham at ville skjule ham og sikkre ham for al Fare i deres Lønkamre. Da han nu dog et Dieblik standsede, slog Ravnen ham med sin ene Vinge saa kraftigt paa Øret, at han blev blussende rød paa den ene Kind og ligesaa rød paa den anden af Skamfuldhed, uagtet han dog var sig bevidst, at hvad han var standset ved, kun var Synet af et deiligt langt Lokkehaar, der lignede Prindsesse Mirandas.

Han kom lykkelig gjennem den store Sal og undskyldte sit Hastværk paa det Bedste. Han hørte de unge Damer istemme et Latterchor med Berømmelser over hans sirlige Dands og hans smukke Fugl. Han loe selv over sit dandsende Besøg, medens han fortsatte sin hoppende Vandring gjennem en ny Række vildsomme Gange, som han haabede skulde føre til en Udgang. Han kom endelig

over en Corridor med en herlig Udsigt til Havet; men han maatte endnu gjennem en Dør, for at komme videre. Denne Dør sprang op ligesom af sig selv, men smældede i Laas efter ham, og han stod i et Cabinet, hvori alle Væggene vare af Speilglas. Her mødte ham et Par Dine, som endnu meer, end hint smukke Lokkehaar, erindrede ham om den henrivende Miranda. Her hvilede den allerskjønneste, unge Sultaninde ganske alene paa en blød bølgende Divan i den yndigste Morgendragt og syntes halvt drømmende at udbrede sine Arme imod ham. Idet han saae hendes fortryllende Øine og næsten troede, det var Miranda selv, snublede han over en fin Silkesnor, som var udspændt over Gulvet, og han var nær tumlet om i den Skjønnes udbredte Arme — men denne Gang reddedes han af den lille Guldfisk. Den sprældede saa urolig i Glasset ved hans Bryst, som den havde sprængt sit frivillige Fængsel og nu vilde springe frem, som Hvalfisk, og skræmme Livet af den unge Dame. I hans Forskrækkelse herover, fik hans Snublen en anden Retning. Han foer næsten hovedkulds ud af en Glasdør, der førte ud til en Altan — og derfra svang han sig med Lethed ned til en lille Gaard, med høie Mure til tre Sider og med Nedgang til Havet paa den fjerde Side. Gudmund var saaledes lykkelig kommen ud af den lange Sultans Slot, uden at være fastgroet og selv uden et Øieblik at have glemt den skjønne Miranda.

Den Fløi af det fortryllede Slot, Gudmund saaledes kom styrtende ud fra, stødte til Serailets Bade og grændsede umiddelbart til Havet, der paa dette Sted var meget dybt. Her kunde de største Skibe lande; men der var hverken noget Skib eller nogen Baad at see. Indløbet til denne Bugt var spærret med Jernlænker. Gudmund saae

ud over det dybe Hav og betænkte sig ikke længe. Han lod strax sin Guldfisk springe ud, svang sig glad paa Hvalens Ryg og holdt sig fast, medens den dukkede med ham under Jernlænkerne. Nu var han i det aabne Hav. Han rystede Vandet af sig og jublede. Ravnen var fløiet forud; nu satte den sig paa hans Skulder. Den lagde sit Hoved kjælen til hans Kind, ligesom den fortrød det haarde Vingeslag, den havde givet ham i den lange Sultans Slot. Hvalen svømmede mod den Himmelegn, hvor Solen skulde gaae ned. Der laae den Deel af det lukkede Land, som Gudmund nu først, efter sin hemmelige Instrux, skulde opsøge.

Niende Kapitel.

Den gamle Stenkonges Land.

Mirandas Moder havde ofte i Gudmunds Drømme peget paa „den gamle Stenkonges Land", som hun kaldte det, og som Jonas-Hvalen skulde føre ham til. Veien til dette Vidunderland gik over Dybder, som ikke de største Jordens Bjerge kunde udfylde; men Dybet var saa stille og roligt, som den yndigste Indsø, og saa gjennemsigtigt, at man kunde see hver levende Skabning, der bevægede sig, og kjende hver Plante, der udstrakte sig fra Koralbjergene. Gudmund glædede sig som et Barn paa Hvalfiskens Ryg, og Ravnen klapprede fornøiet med sine Vinger. Han takkede den for dens Troskab og selv for det velmente Drefigen i de farlige Skjønnes Sal. Han glemte heller ikke med Kjærlighed at bevidne den troe Hval, der bar ham, sin Taknemmelighed. Han tænkte ogsaa paa sin gamle ufortrødne Veiviser, der nu ventede ham ved Fjeldporten til det lukkede Land, og han kunde ikke noksom prise sin Lykke, at han havde faaet saa trofaste og erfarne Reisefæller.

Overfarten til den gamle Stenkonges Land syntes temmelig lang, og han fik god Tid til at hvile sig. Af Hunger eller Torst led han ikke. Desuden havde han endnu et Stykke Brød i sin Lomme af det, Ravnen havde bragt ham. Han tog det frem, for at see om han rigtig havde det med, og saae nu til sin Forundring, at det var helt,

som da han modtog det. Ved flere Gange at bryde Noget deraf, bemærkede han, at det aldrig blev mindre. Han saae nu, at det maatte have en egen Beskaffenhed med dette lille Brød, og at han nu aldrig behøvede at plage sig med Næringssorger eller bekymre sig om noget andet Levebrød i sine Dage. Han vilde gjerne vide hvor Ravnen havde hentet det fra. Det syntes ham dog anderledes nærende, end den forresten upaaklagelige Surrogatføde, den havde lært ham at hente af Luften. Han red saaledes meget behageligt med friskt og sorgfrit Sind over det stille Dyb og benyttede Leiligheden til at udvide sine Kundskaber om Fiskenes Liv og Natur og om de Omvæltninger, der maatte være foregaaet i Verden fra de Tider, da dette stille Hav havde modtaget sin Udstrækning og Begrændsning.

Under disse Tanker følte han ofte Trang til Underholdning og Belæring. Han beklagede kun, at han ikke kunde føre nogen ordenlig Samtale med sin Ravn og endnu mindre med den vist ellers ligesaa dybsindige Hval. Idet han — som han undertiden pleiede — yttrede denne Tanke høit, gav Ravnen ham et lille Vingedask paa Panden. Han saae opmærksomt paa dens Øine, og syntes at læse en Bebreidelse deri over hans Mangel paa Skarpsindighed. „Du forstaaer mig meget godt" — sagde han — „undertiden forstaaer jeg ogsaa ret godt hvad du mener. Skulde vi To ikke kunne underholde os ganske fornøieligt med hinanden, naar jeg talte for os begge og kun laante dig Ord til hvad jeg vist troer, du vilde sige, naar du var Sproget mægtig!"

Ravnen syntes at bekræfte denne hans Tanke med et Nik og en lille, vistnok narticuleret Lyd. — Reisen gik nu hastig for ham, idet han fortsatte sine Forskninger over Urverdenen og over Naturens Hemmeligheder i en lang,

tildeels grundlærd Samtale med Ravnen, hvis Ordfører han kun var. Den nikkede ofte, som den bifaldt hvad han sagde, hvorimod den af og til, ved smaa Vingedask paa hans Kind og Pande, berigtigede hvad han udtalte, som dens Mening, eller tillod sig en lille Indvending derimod.

Det stille, dybe Hav, som det kaldtes, var dog kun en meget stor Indsø i det lukkede Land. At Vandet var ferskt, mærkede han først paa den usædvanlige Brusen, hvormed Hvalen udsprøitede det. Han drak nu deraf med Velbehag, og pludselig fremtraadte i hans Erindring mangfoldige Begivenheder fra hans tidligste Barndom, som han for længe siden havde glemt, men som han nu med Glæde kaldte sig tilbage. Det var ligesom Hvalen deelte hans Glæde derover. Den svømmede nu dobbelt rask og fornøiet, ligesom den ganske her var i sit Element.

Gudmund havde strax mærket, at Vandet i denne Sø havde en vidunderlig Virkning paa Hukommelsen, og han drak nu saa hyppigt deraf, at hans Hukommelse begyndte at blive ham til Besvær. Han kunde saaledes ikke alene huske Alt, hvad han i Skolen havde lært, men endogsaa paa hvilken Side i hans Skolebøger det stod. Tilsidst overvældedes han af en saadan Masse daarlig og ubetydelig Snak, han til forskjellige Tider havde hørt, at han fik et stærkt Anfald af Søsyge. Derved befriedes han imidlertid fra det Overflødige i den ellers saa fortræffelige Hukommelse, han havde drukket sig til.

Som en begyndende Philosoph, der rigtignok havde ladet sin Viisdom blive hjemme i Raritetsskuffen, nøiedes Gudmund ikke med at tilbagekalde sig hele sit Liv, med alle dets vigtigste Omstændigheder, og fortælle det til sine Ledsagere; han vilde gjerne have Klarhed i sit Levnetsløb og fornemmelig i det besynderlige Eventyrliv, han, ved at

tage sin dagligdags Forstand til Fange og blindt hen følge sine Drømme, nu i den sidste Tid havde indstyrtet sig i. Han spurgte om Mirandas Natur og Væsen, om baade hun og hendes Moder hørte til en høiere Verden — i hvilket Forhold de kunde træde til dødelige Mennesker — hvorledes selv hans allerdristigste Haab kunde opfyldes, som han fulgte, uden engang at turde nævne det for sig selv — hvad det endelig i høiere Forstand havde at betyde med Mirandas Palads. Alt Dette vilde han gjerne have fuldkommen paa det Rene inden han atter satte Fod paa Land. Paa den anden Side var han dog næsten bange for at tænke for grundigt derpaa. Det var ligesom alle slige Grublerier nu maatte forjages, hvis han ikke vilde have sig selv og sit Liv og Alt, hvad deri var blevet ham kjærest, opløst i hvad man kalder Symbolik, eller endog i tørre, døde Begreber. Han erkjendte, at han hørte til Reflexionens Tid, og stod i Fare for saaledes at hilde sig i Betragtninger over sig selv og sit Liv, at han tilsidst kunde faae Skrupler over sin egen personlige Tilværelse og blive til en Reflexions Reflexion over Begrebet af sin Natur og sit Væsen. Han nøiedes derfor med at udlokke af Ravnen, gjennem hans egen Gjetning af dens Tanker, hvad han nu ikke klart kunde see af sine mærkelige Drømme — hvad den egenlige Hensigt var med de Prøvelser og Hændelser, han allerede havde gjennemgaaet — hvorfor hans gamle, troe Veiviser ikke kunde følge ham længer, end til det lukkede Land, og hvad det fornemmelig var, han skulde vinde ved de to forberedende Reiser, han endnu skulde foretage, inden han kunde naae det endelige Maal for sin Udsendelse.

Hvad han herom fik at vide, var ham dog ikke tilfredsstillende; kun saa Meget blev ham klart, at han maatte

lade sit Liv efterhaanden forklare sig selv i dets Udvikling, og at det Liv, som skulde forklares, altid først maatte være oplevet. Herved gjorde han imidlertid den Bemærkning, at naar Livet var helt oplevet, var det ogsaa udlevet, og at det klare Overblik, han ønskede, dog saaledes henvistes til et andet Liv, end det nærværende. Herover var han nær kommen i Trætte med sin Ravn, der flere Gange afbrød ham høirøstet og syntes utaalmodig over hans altfor rundelige Meddelelser og uendelige Spørgsmaal.

Det var imidlertid blevet Nat. Hvalen standsede med et pludseligt Ryk, hvorved Gudmund blev udreven af sine Betragtninger, idet han hovedkulds blev opkastet paa Landjorden.

Han reiste sig og saae sig om. Han saae et Sletteland for sig, men store Bjerge langt borte. De lange Agre syntes kun besaaede med høie, flade Stene, der tildeels overskyggedes af hængende Aske- og Piletræer. Landet saae ud som en umaadelig stor Kirkegaard og gjorde ved første Blik et sørgmodigt og nedslaaende Indtryk paa ham. Belysningen svarede til dette Indtryk — Alt var Graat i Graat; det syntes hverken Dag eller Nat, men en Blanding af begge, en Skumring, hvori dog enhver Gjenstand var kjendelig. Han saae til sine Ledsagere. De vare begge hos ham. Ravnen flagrede langsomt fremad, som den vilde vise ham Vei. Den forekom ham dog endnu lidt forstemt af deres sidste Disput, der lod til at have kedet den. Den lille Guldfisk sad stille i sit Glas. Han takkede den for god Befordring og gav den atter Plads ved sit Bryst.

„Tilbage fra min Verden, affindige Drømmer!" — tordnede nu en mægtig Røst i hans Øren, og paa en stor Stendysse, der lignede de nordiske Kæmpehøie, saae han en uhyre høi Skikkelse sidde ved et Stenbord, der hvilede

paa tre store Kampestene. Kæmpens snehvide Skæg syntes fastgroet til Stenen. Paa Hovedet bar han et Slags Hue, der lignede Murkronen paa et classisk Gravmonument. Over Skuldrene bar han en askegraa Kaabe med store Folder, men de syntes stive, som udhuggede af Sten. Hans store Ansigt var hvidt som Marmor, og de dybe Dienhuler skjultes af to store, runde Glar og overskyggedes af et fremstaaende Skjærm, der kastede et grønligt Skjær over hans magre, hvide Kinder. Hans venstre Haand hvilede paa en Stenbog, der var større, end Kampesten-Bordet, den laae paa; i den høire benradmagre Kæmpehaand, der truende var udstrakt, holdt han en favnlang Stengriffel, der havde Form af et Kongespir. — „Tilbage, Drømmer!" — gjentog han — „her kan Ingen leve uden jeg. — Den, der rører ved mine Sten, skal knuses!"

Gudmund var bleven som gjennemisnet ved Synet af denne mægtige Skikkelse, og den strenge, haarde Røst havde bedøvet ham. Snart fattede han sig dog og lod sig ikke forbløffe. „Bliv ikke vred, strenge, ærværdige Herre!" — sagde han — „Mine Drømme pleie ikke at skuffe mig, og uden dem var jeg aldrig kommen hid. Jeg skal ingen af eders Stene tage med. Jeg reiser kun for at see mig lidt om i eders Verden."

„Reis! og forstyr mig ikke længer!" — brummede den Gamle — „men har du ikke læst hvert Ord paa mine Stene i sex Gange ti Døgn, skal du blive her, som jeg, og stirre paa den store Stenbog til Dommedag." Med disse Ord vendte den forstenede Kæmpeskikkelse atter de store Glasøine ned mod Stenbogen og syntes at bruge sit lange Spir til et Slags Pegepind.

Gudmund stod et Dieblik som lynslagen af denne rædselfulde Dom, og saae ingen Mulighed i at undgaae dens

Opfyldelse. — Han savnede sin troe, gamle Ravn og saae længselfuld efter den. Endelig fik han Øie paa den og indhentede den. Ravnen havde sat sig paa en lang Stav, der laae tværs over den neppe kjendelige Sti, og fra øverst til nederst var indridset med et Slags Skrifttegn og nogle underlige Billeder. Gudmund tog denne Stav op og betragtede den. Nogle af de indridsede Tegn vare ham ikke ubekjendte: det var temmelig tydelige oldnordiske Runer, og Billederne lignede de ægyptiske Hieroglypher. Staven fandt han særdeles skikket til Vandringsstav. Han betragtede den nøiere og opdagede, at Skriften var afdeelt i tredsindstyve Linier, hvoraf enhver kun bestod af en tre til fire egenlige Runer med endeel af de smaa Billeder i Hieroglyphstil. Inden han begyndte sin Vandring søgte han at udtyde den første Linies Indhold. Det var ham ikke muligt at stave sig til noget Ord i noget ham bekjendt Sprog. Men nu fløi Ravnen hen over hans Hoved og viftede sagtelig med Vingen over hans Pande, og det var ligesom der pludselig faldt ham et Slør fra Øinene. Han saae atter paa Runeskriften med de smaa Billeder, og det gik op for ham, at den ikke skulde læses paa sædvanlig Skolemaneer, til Siden, men indad, i Dybden, saa at sige, og at det egenlig slet ikke kunde kaldes at læse, men at skue; thi det var ingen Række af Stavelser, Ord og Sætninger, hvorigjennem man her stykkeviis skulde komme til en Mening; men hver enkelt Rune med sine Billeder aabenbarede paa eengang i sin Dybdeskrift Meer, end et helt Bibliotheks Bøger tilsammen. Denne uhyre Mangfoldighed samlede sig til en klar og overskuelig Eenhed ved det første ret gjennemtrængende Blik. Hvad han fik ud deraf, var et Indblik i en hel Menneskealders Liv, med dets inderste Rod og dets Sammenknytning til det Følgende, hvortil det selv var Rod og

Spire. Da han saaledes havde lært at tyde den første Rune og de første Billeder, gik det let med de andre, og da den hele første Linie var læst eller skuet til Ende, saae han, den indeholdt et helt Aarhundredes Verdensliv og anviste ham, hvad han paa sin første Dagvandring havde at lægge Mærke til.

Han tog nu Staven trøstig i Haand og begyndte denne Dagvandring, eller rettere Dæmringsvandring; thi der var hverken Sol eller Maane at see.

Iførstningen syntes det ham møisommeligt og uoverkommeligt, at standse ved hver Sten og læse de undertiden lange og temmelig indholdsløse Indskrifter paa sædvanlig Maade; men snart lærte han ogsaa at læse disse indad, og da fandt han ofte det mest betydende Indhold, hvor han før slet Intet havde seet; men han kunde nu tage lange Skridt og læse over tusinde Indskrifter med et eneste Blik. Dog selv dette begyndte i høi Grad at trætte ham; men nu gjorde Guldfisken ved hans Bryst en Bevægelse, der gjennemsittrede ham besynderligt, og han mærkede, at han ikke blot kunde see med Dinene, men tillige med Hjertekulen. Hvad der før havde trættet ham, blev ham nu ligesaa let, som glædeligt og skjønt. Det Menneskeliv, han nu saae, forenede sig for ham i store Grupper og herlige Billeder; hvad han før havde seet som fjernt eller taaget og farveløst, var ham nu nær og klart og spillede i alle Livets Farver. Idet han gjorde denne Opdagelse, var hele Landet som forvandlet; det var ingen stor, øde Kirkegaard meer, men et herligt frugtbart og befolket Land. Han gik nu jublende frem og gjorde Bekjendtskab med hvert Menneske, han saae. Snart mærkede han dog, at det var lutter ældre Bekjendtskaber, han fornyede; thi han havde seet

dem Alle og læst deres Levnetsløb gjennem hine underfulde Billeder og Runer paa Staven.

Muligheden i dette Under var ham vel en Gaade; men han var nu bleven hjemme i de største Gaaders Land, og her var ingen Tid at spilde med at forundre sig. Den frygtelige Oldings Trudsel ængstede ham nu ikke meer. Hvert Bogstav, han havde seet paa de døde Stene, var nu blevet ham til et levende Menneske, og paa den Maade kunde han læse mange tusinde levende Mindeskrifter paa een Dag.

Da han havde fuldendt sin første Dagvandring i dette Dæmringsland, følte han sig ganske som hjemme. Hele Landet forekom ham som hans Studerestue, og Dagen, som nok egenlig var største Delen af en Nat, var løbet fra ham som et Øieblik. Han vederkvægede sig ved en Mundfuld Brød af det uforgængelige, han havde i Lommen, drak af en Kilde, der, som en rigtig artesisk Brønd, syntes ham at springe ud fra Jordens Midtpunkt, og sov, med Hovedet mod en stor Mindesten, under sin Kappe. Den syntes ham ikke længer at have noget tyrkisk Snit. Han havde aldrig nydt saa uforstyrret en Hvile.

Saasnart han vaagnede, fortsatte han Fodvandringen paa samme Maade. I tredsindstyve Dage gjennemgik han saaledes det hele Land og havde optaget tredsindstyve Aarhundreders Menneskeliv i sig. Hvad der allermest havde tildraget sig hans Opmærksomhed, var et Livsbillede, som han hver Dag og i hvert Aarhundredes Menneskeliv med større eller mindre Klarhed havde gjenseet, under et tilsyneladende Kredsløb af lignende Begivenheder og Omvæltninger, men dog altid anderledes og altid skjønnere, hvorvel det aldrig syntes helt at ville udtræde i Virkeligheden. Det var Billedet af den sovende Prindsesse Miranda, der undertiden bevægede sig, men næsten altid med et forvildet Blik og

som en Søvngængerske. Han havde ligeledes seet hendes store, herlige Palads, som der i hvert Aarhundrede byggedes paa, men som bestandig sank og styrtede i Grus, naar det syntes herligst. Hvergang han saae Mirandas Billede, havde han i sin Henrykkelse næsten glemt at gaae videre, medens han dog bestandig grundede paa, om hun, som han troede var en ung Pige, igrunden var en sextusindaarig Matrone. Endelig havde han dog beroliget sig over denne Skrupel, idet han betænkte, at ligesom den guddommelige Natur afspeiler sig i hele Menneskeslægten — og Menneskenaturen, i dens høieste Skjønhed og Herlighed, atter afbilder sig for os i den hele ydre Natur og gjennem alle Tidsaldre — saaledes maatte ogsaa Billedet af den herligste og skjønneste Kvinde nødvendig afspeile sig i enhver Tidsalders Liv, hvori den høieste Skjønhed skulde være tilstede for Beskuelsen. At det saaledes ikke var den Elskedes nærværende Personlighed selv, han her havde seet, men kun den Ideens Typus, hvortil hun i sit udødelige Væsen henhørte, syntes ham ganske begribeligt, og han lod sig ikke forlede til derfra at hente nogen Tvivl om Virkeligheden i hendes personlige Tilværelse i Verden, eller om Sandheden i hans eget Livs besynderlige Eventyrforhold til hende.

Den uendelige Mængde Mennesker fra de forskjelligste Tider, han nu daglig saae og talte med, uden selv at mærke i hvilket Sprog, vidste han ogsaa det havde en ganske anden løndomsfuld Beskaffenhed med, end med andre Mennesker. Som Døde forekom de ham vel ingenlunde, og han følte intet Uhyggeligt eller Ængstende i deres Nærhed — men deres Skikkelser tilhørte Skyggernes Dæmringsland. Den Sands, hvormed han traadte i levende Forhold til deres Liv og Væsen, var hverken hans Dines

Syn eller hans Ørens Hørelse, men den ved Guldfisken udviklede sjette Sands i hans Hjertekule, som han meget vel kjendte fra Læren om Magnetismen og tildeels fra hvad der før var hændet med den lærde Svedenborg.

Uagtet han i de tredssindstyve Dage selv syntes at have gjennemlevet ligesaamange Aarhundreder, vare dog Dagene forsvundne for ham som Timer. Efter den sidste Dags Vandring stod han ved den bundløse Sø, der adskiller Verden fra det saakaldte Tilblivelsens Land eller de ufødte Sjæles Rige. Han følte en umaadelig Længsel efter ogsaa at see dette hemmelighedsfulde Land. Han gav sig ingen Tid til Søvn eller Hvile. Det var mørk Nat her: det var Midnatshavet han stod ved; men uden at oppebie nogen mulig Lysning fra den kulsorte Himmel, der her syntes at omhvælve ham, lod han strax sin lille Guldfisk springe ud i det sorte, bundløse Svælg, han kunde høre suse ved sine Fødder. Han mærkede, at Ravnen havde sat sig paa hans Skulder. Han styrtede sig ud iblinde og følte Hvalen dukke op under ham. Han holdt sig fast saa godt, han kunde, og red saaledes ud i det uendelige Dyb, uden at kunne see den Haand, hvormed han greb til sin svimlende Pande.

Tiende Kapitel.

Tilblivelsens Land.

Hvalen svømmede saa stærkt, at Søen undertiden skyllede over den, og Gudmund vilde tabt Ligevægten og være sunken i Afgrunden, hvis ikke Ravnen altid, naar han vaklede i Sædet, havde gjort sig tung og sat sig paa den af hans Skuldre, som kom høiest iveiret. Paa denne Reise var Gudmund taus og alvorlig; han plagede ikke sin Ravn med snaksom Meddelelse eller Spørgsmaal. Han var opfyldt af den Tankerigdom og de store, herlige Billeder, han havde medbragt fra den gamle Stenkonges Rige.

Om det var blevet Morgen eller ei, kunde Gudmund ikke mærke; han var kommen saa langt ud paa Midnatshavet, at ingen Solstraale kunde naae ham, og for Dieblikket fornam han Intet til det nye, hemmelighedsfulde Syn i Hjertekulen. Endelig standsede Hvalen og kastede sin Rytter sagtelig op paa Landjorden.

Han faldt blødt, og Jorden gyngede under ham. Han reiste sig og saae sig om; men Mørket var saa tykt, at han ligesom kunde tage og føle paa det. Han havde et Slags Fornemmelse af et Fosters Tilværelse i Moderlivet. Det Land, han havde betraadt, var ogsaa Naturens store Moderliv, hvori alle dens tilkommende Børn slumre. I første Dieblik følte Gudmund sig som levende begravet og maatte overvinde en uundgaaelig Gru; men da han havde vænnet

sig noget til denne Nætternes Nat, mærkede han, det var Sandhed, hvad han havde hørt de Lærde paastaae, at der intet fuldkomment Mørke gives: noget Lys er der i ethvert Mørke. Efterhaanden kunde han see temmelig klart hen over Landet; men det syntes ham at bestaae af lutter lave Enge, Sumpe og dybe Moser, hvori han ingen andre Vexter saae, end Mos og smaa Bregner, og ingen andre levende Skabninger, end et Slags smaa Plantefrø, der bevægede sig og lignede Fiskerogn og slimede Kryb. Med stor Deeltagelse betragtede han dog enhver saadan Skikkelse, hvori der syntes at røre sig et begyndende Liv.

Nu hørte han en Stemme, som hviskede: „See! opdag det Usynlige! — fornem det Uskete — eller du kommer ikke levende gjennem min Verden!“ Den hviskende Røst var ikke haard og barsk; den klang næsten kvindelig; men der laae et smerteligt Udtryk af en streng Nødvendighed deri. „See ret! see klart!“ — tilføiede den — „eller Taagen fra mit Rige vil falde paa din Sjæl — og du vil aldrig meer skjelne Natten fra Dagen!“

Den hviskende Stemme taug, og det forekom Gudmund, at der gik et stille, hviskende Suk henover Sumplandet gjennem Mosset og de viftende Bregner. Han følte sig mægtig rystet. Døden havde han før seet under Øine; men Vanvid forekom ham tusinde Gange værre, end den pinligste Død. Han saae ængstelig efter sin Ravn; den flagrede urolig over hans Hoved. Men nu følte han Guldfisken røre sig i Glasset ved hans Bryst; dens Bevægelse gjennemsittrede hans Inderste og gav ham atter det dobbelte Syn, som han ikke paa Midnatshavet havde mærket Noget til, og nu fik Landet pludselig et helt forandret Udseende for ham. Der kom en Lysning fra Øst, som et begyndende Morgenskjær, og kastede en mild Rosen=

glands hen over Landet, der laae omkrandset af fjerne blaae Bjerge. De lave Enge vare nu deilige Sletter med saa fint et Græstæppe som af Dunet paa Gæslingen i Ægget. Hvad han havde taget for Sumpe og Moser, var yndige Dale med Bække, Søer og hemmelighedsfulde Grotter. Mosset var et Slags smaa, nydelige Buske og Bregnerne store, prægtige Skove. Det var som en uendelig Mængde Perler og glimrende Diamanter var udstrøet over Græsset og Mosbuskene. Det var Dugdraaber. De trillede som Glaskugler hen over de fine Blade eller nedhang fra de høiere Vexter i silkefine Ormespindstraade og gyngede som Vugger i Luften. Gudmund betragtede disse Draaber nøiere, og han saae, at der i enhver Draabe bevægede sig en utallig Vrimmel af levende Væsner. I enkelte af dem saae han med Gru, hvorledes disse, som en uendelig Masse af Uhyrer, bekrigede og opslugte hverandre, indtil der kun blev en eneste tilbage. Denne antog da Skikkelsen af et Menneskehoved, og han kunde see, det var en af de ufødte Menneskesjæle, der engang skulde gjøre Opsigt i Verden, som Tyran og Erobrer, eller kun drive det til at henrettes som Røver, Morder og Oprørshøvding. I andre Dugdraaber saae han derimod smaa svømmende eller svævende Punkter, der først lignede det fineste Blomsterstøv, men hvori han snart saae de nydeligste Børnehoveder, der fløi om og kyssede hverandre i deres Draabeverden. Det vidste han var Sjæle, der engang skulde glæde sig i Verden ved et kjærligt og fredeligt Samliv.

Gudmund gik nu frem ad en smal Sti, hvor hans Ravn fløi forud, og han maatte vogte sig for ikke at røre ved noget Blad, hvorpaa maaske mange tusinde Sjæle kunde være skjulte i de utallige blinkende Dugperler. Han vogtede sig ogsaa for at nedrive dem, der gyngede ved hans

Side og over hans Hoved i Ormespindstraadene. Ogsaa disse undersøgte han nøie. Enhver af dem var en Bugge, hvori en ufødt Barnesjæl laae ene og drømte om sit kommende Liv. Paa nogle af dem kunde han see af deres Miner og Bevægelser hvad de drømte. Nogle pustede de smaa Kinder ud og drømte om Storhed og Magt, andre smilede listigt og greb efter Skyerne udenfor eller efter de gyngende Draaber med andre Sjæle, der kom dem nærmest; men mange syntes at drømme saa stille og lyksalige Livsdrømme, at han havde Møie med at løsrive sig fra de yndige Skikkelser.

Han skred bestandig rask fremad og kom til Egne, hvor det luftede stærkt. Her nedrystedes mangfoldige af de smaa Sjælevugger og trillede bort i Græsset; dog naar han gav Agt paa dem, saae han vel, hvorledes de smaa Perler bleve knuste; men snart løb de sammen igjen til nye Draaber, og i dem alle var der Liv og Bevægelse. I nogle saae han Børn, der legede med smaa Krandse af Blomsterstøv; men naar han saae paa de drømmende Børneansigter, syntes hver enkelt ham allevegne kun at drømme om sig selv og sin egen tilkommende Lyksalighed. Han saae Intet, der sammenknyttede disse Fremtidens Børn til nogen stor fælles Id eller Bedrift. Dog herom skulde han snart komme til at forandre sin Mening.

Hvor hastig Gudmund skred frem, kunde han ikke mærke; thi her gik Solen ikke op. Det Morgenskjær, han saae, kunde han kun see, naar han lukkede sine Øine. Naar han aabnede dem, var det bælgmørkt. Af og til bemærkede han dog selv en større Lysning, end hint Morgenskjær, og det varede længe inden han saae hvor den kom fra. Endelig saae han tydelig, at denne Lysning, der nu foer hen over Landet næsten ved hvert hundrede Skridt, han gik

frem, kom fra et Slags Ildkugler, der af til rullede hen mod Øst og kastede store, glimrende Straaler til alle Sider. Hvergang et saadant Phænomen lod sig see, bevægede alle Draaber sig saavel paa Græstæppet, som paa alle de grønne Blade, og de utallige Børnesjæle udstrakte paa eengang deres smaa Hænder mod de prægtige Syner. Mange af disse Luftsyner, der saaledes fore hen over Landet, brast som Raketter eller store, regnbuefarvede Sæbebobler, og hvergang dette skete, faldt der mange Perler ned fra Bladene og knustes. De straalende Luftsyner kom dog altid igjen og altid prægtigere, snart som truende Kometer, snart som stille, klare Lysverdener og snart som guddommelige Menneskeskikkelser, der med Straalekroner om deres Hoveder i prægtige Seierstog rullede i Skyvogne hen over Stjernehimlen. De kom næsten alle over Midnattens Hav og fra Stenkongens stille Land. Der havde Gudmund seet flere af dem afbildede i de største Mindesmærker om Oldtidens Liv, Konst og Bestræbelser.

Ved de allerprægtigste af disse Billeder syntes Børnesjælene aldeles at glemme sig selv og deres egne Drømme; det var som de vilde sprænge deres Draabefængsler og flyve ud. Paa Gudmund havde disse Syner en lignende Virkning; det var ham undertiden, som han ogsaa var indespærret i en Draabe, og som den store, skjønne Verden, han stod midt i, med Himmelhvælvingen over sit Hoved, igrunden ogsaa var en Draabevugge for hans fremadstræbende halvt drømmende Sjæl. Denne Følelse paatrængte sig ham især, da han blandt disse Luftbilleder tilsidst ogsaa her saae Prindsesse Mirandas guddommelige Skikkelse. Med en Straaleglorie om det deilige Hoved, stod hun ligesom svævende paa en Seiersvogn af Morgenrødskyer,

der droges af hvide Svaner og ledsagedes af flyvende Børn i de yndigste jublende Stillinger.

Det fortryllende Billede erindrede ham om hine Oldtidens Konstværker, der fremstille, som virkelig levende Væsner, de største guddommelige Tankebilleder, ligesom Mennesket selv er et saadant. Han havde altid tænkt sig dem oprindelig som levende høiere Naturer, der siden vare blevne staaende som Billedstøtter eller Malerier af uovertræffelig Skjønhed for det ydre Øie, men vare indskrumpede til saakaldte abstracte Ideer, uden Liv og Personlighed, i saamange Tænkeres Hjerner. Udtrykket i den Deiliges Aasyn vilde han dog hellere sammenligne med de christelige Konstneres ypperste Fremstillinger af den hellige Jomfrues Renhed og Høihed i hendes Himmelfart.

„Ja hende — hende er det" — udbrød han — „ogsaa I skal have seet hende, før I fødes, I kommende Slægter! Den samme Herlighed, som Aartusinder har anet og skimtet, skal kommende Aartusinders Børn medbringe Billedet af fra Sjælenes skjønneste Drømme i deres Vugger."

Da dette Syn var forsvundet, efterat det havde udbredt en pludselig Morgenlysning over hele det stille, hemmelighedsfulde Land, faldt der atter et tykt Mørke over Tilblivelsens Dæmringsland. Dette Mørke afløstes dog pludselig af et vildt og frygteligt Flammelys, der syntes at opstige af en Afgrund rundt om ham og spærrede Veien saavel tilbage som frem. Gudmund stod ved Grændsen til det tredie hemmelighedsfulde Land, han skulde gjennemvandre. Til det gik der ingen Vei over Jord eller Hav, men kun gjennem Ilden eller Luften.

———————

Ellevte Kapitel.

Lyksalighedslandet.

Et dybt og bredt flammende Svælg adskiller Lyksalighedslandet, hvori Paradishaven ligger, fra hele den øvrige Verden. Den, der skal komme over Ildsvælget, maa kunne svømme gjennem Luestrømmen eller bæres derover paa Vinger, som ere større og mægtigere end Ørnens eller Kondorens, og som ikke kunne fortæres af Ildsvælgets Flammer, der spille høiere, end de høieste Taarne og lege med Himmelens Skyer.

Ved denne Ildstrøm stod nu Gudmund. Den blussende Flod havde, som en forgrenet Lavastrøm, indesluttet ham paa alle Sider. De glødende Metalstrømme løb sammen — de udvidede sig til et Hav — og han var nær ved at fortvivle om sin Redning. Da faldt hans Blik paa den gamle Ravn, af hvis muntre, kraftige Øine der ligesom fløi Gnister.

„Hjælp mig nu, min troe Eliasravn!" — udbrød Gudmund med friskt og freidigt Mod — „har du den Magt, jeg tiltroer dig, saa kan du løfte mig saa høit, som de himmelske Ildgangere fordum løftede den Profet, du bespiste ved Bækken i hans Nød!" — Neppe havde han udsagt disse Ord, før Ravnens Vinger udbredte sig som store Seil i Luften; dens hele Skikkelse udvidede sig, og de høie Fjær mellem dens Vinger dannede et Telt, hvor-

over der vaiede et græsgrønt Flag af et langbladet indisk Rør, som den store Fugl holdt i Næbbet. Gudmund steg ind i Fjærteltet med sin Billedstav i den ene Haand og Glasset ved sit Bryst, hvori den lille Guldfisk spillede fornøiet. Han greb det grønne Rørflag med Begeistring, og svingede det med dristigt Haab om ogsaa lykkelig at fuldende denne hans allerfarligste Reise. De uhyre Fuglevinger under ham satte sig nu i Bevægelse og hævede ham snart saa høit op over Skyerne, at ingen Gnist fra Flammehavet kunde naae ham.

Han glædede sig høilig over denne Flugt. Fra den svimlende Høide saae han ned gjennem Teltet, og Jorden laae under ham som en deilig svømmende Luftø. Men kun et Øieblik kunde han glæde sig over dette Syn. Jo høiere han steg, jo besværligere blev det ham at drage Aande. Blodet syntes at ville springe ud af alle Porer i hans Legeme, og han gjennemrystedes af en isnende Kulde. „Jeg døer — jeg forgaaer!" — raabte han og svimlede — „flyv lavere, kjære Fugl! jeg forgaaer." — Neppe kunde han fremsige disse Ord; Bevidstheden var nær ved at forlade ham. Den store Fugl lod sine Vinger strax synke og dalede saa dybt ned over Flammesvælget, at den Varme, det udbredte, atter oplivede den halvdøde Luftseiler; men Gnisterne berørte nu de store Seilvinger — og med et Skrig styrtede den mægtige Fugl ned mod Luehavet.

„Hjælp os nu, min troe Jonashval!" — raabte Gudmund — „saasandt, som du kjærlig bar din Profet til Land i dine Indvolde!"

Neppe var dette Ord udsagt, før Guldfisken var sprungen ud af Glasset ved hans Bryst, og han følte sig baaren paa de flammende Bølger ligesom af en levende Noahsark, der kunde svømme paa Flammehavet, lig

hint Frelsens Skib paa Syndflodens Strømme. Han saae de store, luende Bølger under sig; han hørte dem bruse og hvisle; men ingen af dem skyllede over til ham eller kom ham nær. Runestaven holdt han uskadt i sin Haand, og Ravnen sad paa hans Skulder i sin sædvanlige Skikkelse, men noget nedslagen og med forbrændte Vinger. „Min stakkels kjære Ravn!" — udbrød Gudmund bekymret og klappede den — „for min Skyld har du brændt dine Vinger. — Tak, Tak, min troe Hval!" — vedblev han og klappede sit levende Skib — „uden dig kunde dog Ingen her hjælpe os."

Det bragede og knittrede nu omkring ham, som naar et umaadeligt Baal falder sammen og vil slukkes. Han var kommen over Ildsvælget, og det deiligste Land, noget Menneske kunde tænke sig, laae udstrakt for ham med Søer og Skove, med Floder og herlige Bjerge. Men Skovene vare her uhyre Blomster; Søerne og Floderne syntes flydende Regnbuer, og Bjergene lignede Morgenrødens gyldne Skyer. Uden at han ret vidste hvorledes, stod Gudmund nu i det Land, han vel ofte i sin Barndom havde drømt om, men siden undertiden havde glemt. Det var dog aldrig ganske udslettet af hans Sind, og, med al sin Lærdom, havde han aldrig tvivlet paa, at det jo virkelig var til i Verden. Nu saae han det. Han var kommen til Lyksalighedens tabte Land, til hint Herlighedens Rige paa Jorden, hvor Paradismuren endnu kan sees, og hvor Cheruben endnu bevogter Porten til Paradiset.

Den lykkelige Gudmund stod som fortryllet af al den Herlighed, han saae, og som dog kun var en Afglands af Jordens oprindelige Herlighed, der skjultes bag Paradismuren. I sin Glæde havde han ikke bemærket, hvorledes hans Guldfisk atter havde indtaget sin gamle Plads ved

hans Bryst i det velbevarede Glas. Ravnen havde strax badet sine forbrændte Vinger i en af de Floder, der have deres Udspring i Paradiset. Den flagrede nu atter fornøiet frem ad en yndig Grønning, hvorpaa der intet Fodspor fandtes, ligesom for at vise ham Vei, og der var ingen brændt Skade at see paa dens glindsende Vinger.

Inden Gudmund kunde drage videre, følte han nu dog Trang til nogen Hvile og Forfriskning. Det uforgængelige Brød i hans Lomme kunde vel tilfredsstille hans Hunger til enhver Tid; men det var noget tørt. De deilige Frugter, han nu saae rundt omkring sig, syntes ham ogsaa altfor liflige til ligegyldig at gaae dem forbi. Inden han rørte ved nogen Frugt, saae han dog først med et opmærksomt spørgende Blik til Ravnen. Den gav en Lyd fra sig som den loe og løftede lidt paa begge Vinger, ligesom et Menneske, der trækker paa Skuldrene, og i dens Blik var der Noget af det Slags Spot, der ikke saarer gode Venner. Gudmund mærkede, at der vel ingen Fare eller Forbrydelse var ved at tilfredsstille den Lyst, der var paakommet ham; men han undsaae sig dog nu ved at standse, saa nær ved sit vigtige Maal, og nu at tænke paa Hvile og Forfriskning, da han jo var paa den lige Vei til Paradiset. Han fulgte derfor Ravnen med raske Skridt op ad Grønningen, som den fornøiet flagrede hen over. Det gik bestandig høiere opad; men Timerne vare Øieblikke, og det blev Aften, da han naaede Toppen af et høit Bjerg. Her var det først, han paa denne Dagvandring skulde hvile, og herfra vilde han, naar Solen næste Morgen stod op — hvis han ellers var værdig dertil — kunne øine Paradismuren, som en prægtig straalende Skymasse i det Fjerne.

Vandringen i dette Land var overordenlig let. Træt-

hed og Udmattelse havde han hele Dagen Intet mærket til. Det var som Fødderne havde Vinger. Jo steilere Veien blev, jo friere drog han Aande; hver Luftning han indaandede, syntes saa styrkende, at Kræfterne ved enhver Anstrengelse voxede og han tilsidst ligesom bares af Luften.

Han kastede sig nu i det høie Græs og glædede sig til den Udsigt, der selv ikke ganske kunde skjules af Natten. Det tørre Brød smagte ham ypperligt, og paa Bjerget havde han fundet saftrige Bær. Han havde aldrig hvilet saa behageligt under noget Tag, som her under Stjernehimlen paa det høie Bjerg. Da Solen stod op, vakte Ravnen ham, og han svang sig som en Fugl fra sit Græsleie, for at see Paradismuren. Om den havde han drømt hele Natten og om den skjønne Miranda, hvis Billede i den straalende Skyvogn havde været det allerskjønneste, han havde seet i sine Dage.

Da han nu her ved Solens Opgang saae hen over dette Herlighedens Land og øinede den tilsyneladende Skymasse mod Øst, som han vidste var Paradismuren, glædede det ham usigeligt; men han blev dog besynderlig vemodig stemt i al sin Glæde. Han følte nu først ret, at hvor deilig ogsaa Jorden endnu var, især her i Afglandsen af dens oprindelige Herlighed — kunde og skulde dog ingen Menneskesjæl føle sig fuldkommen lyksalig, saalænge der stod en noverstigelig Mur mellem ham og det Uskyldighedens salige Rige, hvorfra han med den hele Menneskeslægt var udstødt. Medens denne vemodige Tanke fremkaldte Taarer i hans Øine, faldt hans Blik paa den troe Ravn, der havde sat sig ligeover for ham og saae ham ind i Øinene.

„Du seer paa mig, som du vilde give mig et freidigere Sind," — sagde han. — „Den Dag, mener du vel, vil

ogsaa komme, da jeg kan flyve over Muren histhenne paa din Ryg — eller med Vinger, som ere større end dine, og som ikke kan svides af nogen Flamme; men før den Dag kommer, skal jeg med alle Mennesker have gjennempløiet Lig-Verdnens bedske Hav. Der kan jeg ikke medtage min Billedstav — der kan jeg heller ikke skimte nogen levende Sjæl i sin Vugge." Ravnen hang et Dieblik med Hovedet; men nu slog Guldfisken stærkt i Glasset ved hans Bryst.

„Min troe Jonashval!" — udbrød Gudmund — „vil du ogsaa trøste mig? — Ja vel! jeg mærker nok, du har et Liv i dig, som er mægtigere, end noget andet i Verden. Har du baaret mig over Vandhavet og Ildhavet — saa kan du del ogsaa bære mig engang over Lighavet."

Han følte sig nu igjen trøstig tilmode og begyndte sin nye Dagvandring. Den var dobbelt saa lang som den forrige, men gik desuagtet dobbelt saa let, og saaledes gik det ham hver Dag, til han havde lagt tredsindstyve Dages bestandig fordobblede Vei tilbage. Da stod han ved Paradismuren og saae dens uoverstigelige Høide; den naaede høit over de lette Svanevingeskyer; men Himlen over den var mere blaa, end nogetsteds paa Jorden, og den Luft, der nedstrømmede, var saa vederkvægende og balsamisk, som han aldrig noget Sted paa Jorden havde indaandet den. Han saae den Gren af Livets Træ, som hang ud over Muren, og det eneste deilige Æble, som hang derpaa. Han saae den store, lukkede Fjeldport; men Cherubben, der vogtede den, saae han ikke. Han bemærkede nu, at der glimtede bestandig en Lysning forbi det paradisiske Æble, ligesom af en uafbrudt forbifarende Lynstraale. Det var Flammesværdet i den usynlige Cherubs Haand.

Nu erindrede Gudmund Betingelsen, uden hvilken han

ikke kunde see den hellige Paradisvogter. For at kunne see Cheruben, maatte han aldrig med Bevidsthed have sagt nogen Usandhed og aldrig have ladet nogen Dag gaae forbi uden at have tænkt paa sin Skaber. Han var sig vel ikke bevidst at have sagt nogen Usandhed; men han maatte tilstaae sig selv, at den første Dag og Nat, han havde tilbragt i dette Herlighedens forunderlige Land, havde han glemt at tænke paa sin Skaber og takke ham for den store Lykke, der hidtil havde fulgt ham. Hint Døgn havde han ligesom været beruset af Glæde, og hans Sind og Tanker havde udelukkende været henvendt til Billedet af den skjønne Miranda, saaledes som han havde seet hendes forklarede Skikkelse seirende fare hen over Tilblivelsens Land og begeistre selv de ufødte Menneskers Sjæle. Da han nu ikke kunde see Cheruben, men kun Lynglimtene af hans Flammesværd, slog Bevidstheden ham om hans Gudforglemmelse selv i hans Begeistring og Lykke. Nu forstod han først Afguderiet i dets høiere aandelige Skikkelse, og han følte sig dybt ydmyget ved den Selvtilstaaelse, at det næsten var med en udelukkende afgudisk Tilbedelse, han havde tænkt paa den skjønne Miranda, fra det første Dieblik, han havde seet hende, slumrende paa Fyrsteborgen, og ligesom blandet sit hele Væsen med hendes, da deres Blikke mødtes i det lille Speil.

At Cherubens Flammesværd dog ikke knuste ham, gav ham endnu Haab om, at hans Bøn om det paradisiske Æble kunde opfyldes. Bønnen kom nu kun stammende fra hans Læber og afbrødes af et hult Tordenbulder, hvorved han vaklede. Han sank paa sine Knæ og vedblev sin afbrudte Bøn om det Klenod, der ene kunde opfylde hans Længsel og bringe Lykke til de Mennesker, han havde kjærest i Verden. Et nyt, langt Tordenbrag paafulgte; men han

lod ikke af at bede. Han bad ikke for sig selv, men for Miranda; dog Tordenbragene vedbleve og Lynglimtene gnistrede nærmere over hans Hoved. Han samlede al sin Kraft; han faldt paa sit Ansigt og bad endnu. Han bad ikke for Mirandas Liv og Lykke alene, saaledes som hendes guddommelige Natur nu levede i denne Verden, men som hun atter og atter vilde aabenbare sig og leve evindelig. Han bad ikke for sit Fædreland alene, men for den hele Verden. Han bad ikke for denne Slægt alene, men for dens Efterkommeres Efterkommere i de sildigste Tider. „Knus mig med dit Flammesværds Lyn, du Mægtige!" — vedblev han — „men lad mig kun ikke have levet forgjeves! lad den Livets Kjærne, jeg søgte, opvoxe paa min Grav og bringe Fred og Frihed til kommende Slægter! hør mig, hør mig i den levende Forbarmers Navn!"

Pludselig ophørte nu Tordenbragene — de blinkende Lyn standsede. Gudmund reiste sig op og saae, at Paradisæblet løsnedes fra Grenen. Det saae ud som det svævede i Luften. Det kløvedes af et Blink i tvende lige Halvdele. Alle de modne Kjærner faldt ud, paa en eneste nær, og denne lille Kjærne bevægede sig i Luften hen imod ham, ligesom den blev baaren mellem usynlige Fingre; men begge Æblets Halvdele vare faldne til Jorden og øieblikkelig opløste. Gudmund hørte nu en streng alvorlig, men dog kjærlig og ubeskrivelig herlig Røst, som sagde:

„Naar han kommer, som kan see mig i et fjernt Aarhundredes Morgen, saa skal Frugten fra Livets Træ ei, som nu, falde raadnet til Jorden. Din Lykke blev dog stor, du, hvis Drømme bleve til Liv og Sandhed! Tag Frugtens ædleste Kjærne! nedlæg den i det Land, du elsker høiest! Et herligt Træ kan fremspire deraf — det har for staaet grønt i Aarhundreder. — Det kan aldrig bære

fuldmoden Frugt, hvor et syndigt Menneske aander; men naar det har et Blad til hver Mand og et Blomster til hver Kvinde i det Land, hvor det kjendes og elskes — saa skal Grundstenen findes til det synkende Slot — saa skal et nyt Aarhundredes Miranda drage med Seier til sin fuldendte Bolig!"

Da disse Ord vare udsagte, rullede der et langt, høitideligt Tordenbrag hen over Gudmunds Hoved. En mørk Sky nedsænkede sig og skjulte pludselig Paradismuren tilligemed Grenen fra Livstræet for hans Øine. Han tumlede tilbage og stirrede med usikkert Blik hen for sig.

Ravnen havde imidlertid forgjeves forsøgt at svinge sig op over Paradismuren; den tumlede nu ned og satte sig i dette Øieblik paa hans Skulder. Den betragtede med synlig Glæde den lille rosenrøde Kjærne i hans Haand, med sit skarpe Blik. Gudmund saae sig atter freidig om. Med inderlig Glæde forvarede han sin dyrebare Skat; men med et Suk saae han endnu engang tilbage mod den skyindhyllede Paradismur. Han bøiede sig dybt for den store Usynlige, der dog havde givet ham saa kosteligt et Klenod, og med langsomme Skridt gik han tilbage i den Retning, som Ravnen, der flagrede foran, betegnede ham. Efter en kort, men stille Vandring førte den ham til en Flod. Det var en af de Floder, der have deres Udspring i Paradiset; den løber med en rivende, purpurfarvet Strøm helt igjennem det lukkede Land. Ingen kan komme op ad denne Flod; men kun bort fra Paradiset og det Lyksalighedens Land, hvori det ligger, kan denne mægtige Strøm føre dødelige Mennesker.

Her lod Gudmund sin Guldfisk springe ud i de røde Bølger; men den forvandlede sig ikke til Hval — den tumlede sig, som forvildet af Glæde, og svømmede ivrig

op mod Strømmen, som den vilde søge dens paradisiske Udspring. Men Strømmen hvirvlede voldsomt den lille Fisk tilbage og drev den med sig. Gudmund havde længe stirret efter den forgjeves. At han maatte ned ad denne Flod, var ham klart. — Ravnen fløi alt forud og var ogsaa nær ved at komme ham af Syne. Nu saae han en stor, omstyrtet Palmestamme, som kom nedrullende ad Floden og berørte Bredden; han klyngede sig til den og tog Plads mellem dens store, grønne Blade. Saaledes seilede han nu med rivende Fart ud af Lyksalighedslandet. Snart hørte han det brage, knittre og syde, som naar Vand og Ild mødes i store Masser. Floden, han seilede paa, gjennemskar hin store Flammestrøm. Han var ude af Lyksalighedslandet, men følte sig nu dog ligesom hjemligere tilmode. Saa herligt et Land var der vel ikke til paa Jorden; men det var dog øde og tomt i al dets Herlighed. Intet menneskeligt Aasyn havde han der mødt. Intet levende Dyr havde han seet glæde sig paa de yndige Blomster-Marker. Ingen Fugl havde han hørt synge i den stille, balsamiske Luft.

Gudmund hørte nu kun Flodens Brusen. Den bortrev ham paa Palmestammen gjennem hele det lukkede Land. Han saae Skove og Bjerge ligesom flyve sig forbi paa begge Sider. Han glædede sig ved den hastige Fart, skjøndt den førte ham længer og længer bort fra Lyksalighedslandet. Han længtes efter Færdsel og Larm af det rastløse Menneskeliv; han længtes efter Fuglesang og Synet af glade Dyr paa Mark og i Skov — han længtes dog allermest efter sit Fædreland og Gjensynet af den skjønne Miranda.

Reisen paa denne Flod gik ikke mindre hastig end der, hvor Jorden var rullet bort for ham under Eslets Fødder. Han saae ikke hvor han kom hen og kjendte ingen Gjen-

stand, før han følte sig opkastet med Palmestammen ved Foden af et steilt Fjeld. Her styrtede den purpurrøde Flod sig ud i Havet; men Gudmund laae uskadt ved det steile Fjeld og gjenkjendte Bjergporten til det lukkede Land. Her laae det troe Bileamsesel endnu knælende ved Porten og ventede ham. Det reiste sig og syntes at indbyde ham til atter at tage Plads paa dets Ryg, medens det vendte sig om for at gaae tilbage gjennem Porthvælvingen, der atter havde aabnet sig for de Reisende. Ravnen sad paa Eslets Hoved. Den lille Guldfisk havde fulgt sin Herre og var sprungen i sit Glas. Gudmund forvarede det ved sit Bryst, satte sig paa det kjære, gamle Esel og red ud af Porten fra det lukkede Land. Da han var kommen helt igjennem Hvælvingen, hørte han et stort Bulder bag ved sig. Han saae sig tilbage — der var ingen Aabning meer at see. Bjergporten var et fast sammengroet Fjeld mellem de to Bjergsøiler.

Tolvte Kapitel.

Hvad der hændtes Gudmund paa Hjemreisen.

Uden at standse længere, end nødvendigt, paa noget Sted, vilde Gudmund nu gjerne tilbage til sit Fædreland; men han maatte overlade Raadigheden over Vei og Gang til sin gamle troe Bærer og Veiviser, der nu ikke lod til at have saa megen Hast som paa Udreisen. Eslet løb vel munter og rask, men paa naturlig Maade, og lagde kun saa lang en Vei tilbage, som det selv fandt hensigtsmæssigt.

Reisen gik atter over Bjergkjæden med de store Urskove og til den Ørken, som laae nærmest ved det lukkede Land og Lyksalighedslandet. Paa den første Oase, Gudmund kom til i denne Ørken, traf han et lille nomadisk Familiefolk, som den Dag havde opslaaet deres Telte her. Det var det samme venlige Hyrdefolk, som han paa sin Udreise havde truffet paa et andet Sted. De kjendte ham strax igjen. De hilsede ham venligt og tilbøde ham Forfriskninger. Deres Sprog forstod han vel ikke; men deres Blik og Miner viste tydeligt deres Velvillie. Han lagde især Mærke til en overmaade yndig ung Pige, der som et halvt Barn paa Udreisen havde nikket til ham fra en Teltdør; han syntes, den unge Pige saae endnu mildere til ham, end den Gang, og en let Rødme foer over hendes Kinder. Hun var voxet i en ubegribelig Grad. I hendes sorte Øine spillede en tilbagetrængt Ild. Han hvilede

med Glæde blandt disse Ørkenens frie Børn, som de kaldte sig. Han tog ogsaa paa sin Viis Deel i deres Aftenandagt under den frie, aabne Himmel. Stammens ældste Familiefader, hin unge Piges Bedstefader, syntes baade at være deres Fyrste og Ypperstepræst, og de lode ikke til at kjende nogen anden Lov, end hans Ønsker og faderlige Vink. Den Maade, hvorpaa de bøiede sig for den nedgaaende Sol, antydede, at de i Solen saae et Billede paa deres Gud. Uden at forarges over deres Gudstjeneste, priste Gudmund dette fredelige Hyrdefolks Lykke og vilde gjerne dvælet længer iblandt dem; men da der nu blev opreist et Slags Alter og Høvdingen nikkede ad hin unge, smukke Pige, medens han lagde sin Haand paa Gudmunds Hoved, satte Eslet sig hastig i Bevægelse, og Gudmund sprang afsted for at hente det tilbage; men det var blevet stædigt. Han følte første Gang sin Afhængighed af det gamle Esel, som nu dog syntes ham temmelig egensindigt. Det forekom ham et Øieblik, at han dog var dets Herre, og at det burde lystre ham. Men ligesom han med et haardt Ord vilde revse det, savnede han forskrækket begge sine andre vigtige Ledsagere. Han bad Eslet kun tøve et Øieblik og løb tilbage. Han fandt sit Guldfiskeglas i Hænderne paa nogle smaa Børn, som han selv havde tilladt at see paa den lille Fisk, og som nu ikke vilde slippe det nydelige Legetøi. Den gamle Nomadefyrste havde forelsket sig i hans Ravn og vilde beholde den, men betegnede nu Gudmund, at han til Erstatning vilde give ham sin deilige Datterdatter til Hustru og udnævne ham til sin Medregent og Efterfølger i Regjeringen over hans lille lykkelige Folk. Det lykkedes dog Gudmund at faae begge de kjære Dyr tilbage. Nomadefyrsten var noget vred; den unge Pige og Børnene græd; Hyrderne flokkedes med

betænkelige Miner; men Gudmund skyndte sig at indhente Eslet og lod det nu løbe saa hastigt, det vilde.

Silde om Aftenen naaede han en Caravanleir paa en Slette, hvor flere Caravanveie til de store Handelsriger stødte sammen. Denne Caravane bestod af Handelsmænd fra de forskjelligste Lande og af alle mulige Religioner; men uden Hensyn herpaa havde de dannet et Slags reisende Fristat, og de talte med Stolthed om deres Frihed og Lykke. De droge til det saakaldte „store Pengeland," som de ikke noksom kunde lovprise. Paa Panderne af deres Kameler hang der store Tavler, hvorpaa deres Reiselove vare opskrevne. Gudmund hørte, at disse Love, som de havde svoret at hævde med Liv og Blod, hver tredie Dag bleve forandrede efter de fleste Stemmer. Blandt de „reisende Borgere," som de kaldte sig, bemærkede han en mager, udlevet Olding, som ikke deeltog i den livlige Samtale, men sad mørk og stille i en Teltkrog. Gudmund nærmede sig til ham og spurgte, hvi han var saa sørgmodig. Den Gamle gav ham et hemmeligt Tegn og listede sig taus til Side med ham. „Hjælp mig herfra, hvis du er et christent Menneske!" — hviskede han — „det gjælder mit Liv." Han sønderrev fortvivlet sin Kjortel og betroede Gudmund, at han var Eier af de fleste Kameler i Caravanen og største Delen af de Rigdomme, de bare. Han havde sluttet sig til denne reisende Fristat, for sin Sikkerheds Skyld, og været saa taabelig at aflægge Reise-Fristats-Eden. Men denne Morgen var det ved Stemmeflerhed fastsat som Lov, at der skulde være Fællesskab i Gods og Nydelse, og man skulde skiftes til at ride, uden Personsanseelse. Deraf fulgte, at han kun beholdt en liden Deel af sin store Rigdom og næste Dag skulde gaae tilfods gjennem Ørkenen, medens mange af de Unge, der hidtil havde gaaet, nu skulde

ride paa hans Kameler. Han havde modsat sig denne Lov og var anklaget, som en skammelig Forræder mod Reise-Friheden.

Gudmund havde stor Medynk med den fortvivlede Olding. Han lod ham strax bestige Eslet og gik selv ved hans Side, medens han skyndte sig bort med ham fra Caravanleiren, hvor der imidlertid holdtes Raad om den Gamles Liv og var opstaaet Trætte om Delingen af hans Gods. Neppe havde Gudmund dog bragt den ulykkelige Olding i Sikkerhed, før han saae, hvorledes hans troe Esel atter blev stædigt og kastede sin nye Rytter i Sandet. Den heftige Gamle havde nemlig lagt et Bidsel paa det med Snoren i sit Bælte og vilde tvinge det til at følge den Vei, han vilde fremad og som han paastod var den eneste rette Vei til „det store, salige Pengeland." Saasnart han nu af Gudmund hørte, at Eslet havde sin Frihed og selv skulde raade for Vei og Gang — blev den Gamle som rasende: han sprang af Eslet og sparkede til det; han slog efter Gudmund med knyttet Haand og kaldte ham det allergaleste Daarekistelem i den vide Verden; han løb endelig bort med Haanskrig og Forbandelser baade over „den reisende Fristat" og „Galningen med det frie Esel" og den hele „frie, gale Verden." Gudmund saae bekymret efter ham, steg atter op paa sit gamle, troe Dyr og fortsatte sin Reise alene.

Det gik nu rask frem i mange Dage i den Retning, Eslet selv valgte. Hvergang Natten faldt paa, var man altid paa et Sted, hvor der kunde overnattes. Som oftest var det kun i en aaben Gedesti paa Marken eller ved et hult Træ i Skoven. Undertiden standsede man dog ogsaa ved et almindeligt Herberg eller ved en fattig Hytte; men hvor der standsedes og der var Mennesker tilstede, blev

Gudmund gjerne modtagen med overordenlig Velvillie, og der blev sørget baade for hans og Eslets Pleie, uden at man vilde modtage anden Erstatning, end hans Velsignelse. Andet havde han heller ikke, paa sine tre kjære Dyr nær, samt Æblekjærnen, den gamle Runestav og det lille tørre Brød.

En Dag kom den eventyrlige Reisende til et Land, hvortil Grændsen var betegnet med det ham velbekjendte Flag, der bar Regnbuens tre Hovedfarver. Gudmund blev høilig glad, da han saae det. Han mente nu at være kommen til et Rige, hvor Mirandas høie Moder var kjendt og elsket. Ved en stor Bom, der var malet med de samme tre Farver, blev han standset af en krigersk Vagt i meget smagfulde Uniformer af de samme Farver. Vagtens Høvding var en smuk ung og livlig Mand i den sirligste Dragt, der dog duftede lidt for stærkt af lugtende Vande. Han hilsede den Reisende med største Høflighed, dog med et tilbagetrængt Smil over hans gamle Esel og hans besynderlige, lidet pyntelige Dragt. Han forsikkrede Gudmund, at han, som enhver Fremmed, var særdeles velkommen og med fuldkommen Frihed kunde drage gjennem Landet og medføre Alt, hvad han vilde; kun maatte han anskaffe sig et anstændigere Ridedyr og en smagfuldere Dragt; for i den Fristat, der med Føie og Stolthed nu kaldte sig den æsthetiske, kunde kun Intet taales, der stred mod den sunde Forstand og den gode Smag. Mod Eslets Indførelse maatte han derfor især protestere. Man saae tydelig, det hørte til en Tid og et Dannelsestrin, man var langt ude over; men at holde Skridt med Tiden og være i Spidsen for dens Udvikling, var netop den første store Lov i hans frie, lykkelige Fædreland.

Da Gudmund umulig kunde opfylde Betingelsen for

at komme ind i dette lykkelige Land, og det forhaanede Esel ogsaa allerede havde vendt Halen mod Bommen og den pyntelige Vagthøvding, hilsede han høflig og lod Eslet fremdeles raade for Veien. Ravnen fløi som sædvanlig forud og kom kun tilbage af og til, for at hvile paa sin Herres Skulder.

Nu gik Reisen fort i mange Dage og Uger, og det blev stedse koldere, jo længer han kom frem. Endelig standsede han ved Grændsen til et Land, hvor den strengeste Vinter syntes at have hjemme. Her saae han vel ikke Fanen med de tre Regnbuefarver; derimod saae han samme Farver, baade den røde, den blaae og den gule, i de fleste Ansigter. Grunden til dette Særsyn, der ved første Oiekast glædede ham, som et lykkeligt Tegn, saae han strax var den Strenghed, hvormed man her holdt over „Magtens Frihed," som det kaldtes. Det var nemlig „Magtfrihedens Land," hvortil han var kommen. Det Første, han saae, var Udøvelsen af de frie og stærkeste Kræfters Ret med et Par store, knyttede Næver i et bredt, fyldigt Ansigt, der syntes at tilhøre en meget stærk og fornem Herre; men Den, der afstraffede ham, syntes meget stærkere og fornemmere. Den saaledes afstraffede Herre saae han strax efter paa samme Maade forsyne en hel Deel andre Ansigter med de tre Regnbuens Farver. Det var denne Herres Undergivne, mod hvem han havde Ret til ligeledes at hævde Magtens Frihed. Uagtet Gudmund her fandt de ham saa kjære Farver, saa at sige, i levende Flag og Skjoldmærker, i de stærke og, som man forsikkrede, meget lykkelige Indvaaneres Aasyn, følte han dog en besynderlig Ulyst til at reise over Grændsen, og Eslet føiede ham i at gaae den forbi.

Efter nogle Ugers fortsat Reise i en anden Retning,

standsede Eslet ved et Sund, hvorover de bleve satte paa en Færge. Den stille Færgemand bar en bredskygget Hat og holdt bestandig begge Hænder i sine Sidelommer. Han nikkede venlig baade til Gudmund og hans Esel og forlangte ingen Betaling for Overfarten. Paa Landingsbroen stod der et høit Banner opreist, og Gudmund saae ogsaa her sine tre kjære Farver; de glindsede i Banneret over en Drage, med Svømmehud og Leopardkløer, der holdt en stor Pengepung i sine mægtige Kløer. Her blev han modtagen af en overordenlig tyk Mand, med Ben som Bjælker og et Ansigt som den runde Fuldmaane. Han var klædt som en formuende Borgermand. Han maalte den Reisende med et ligegyldigt, storagtigt Blik. „Vei ham!" — sagde han til en Underbetjent, medens han pegede paa et Stillads med en stor Vægt, der stod ved Toldboden. Gudmund kunde ikke blive klog paa hvad man vilde veie ham for og spurgte, om her ikke var et frit Land, hvor Enhver kunde reise uden at fortolde sin Person.

„De kan frit reise hvorhen De vil her i Landet" — svarede den tykke, anseelige Mand. — „Al Told har vi ogsaa ophævet, og der gives nu intet friere Land i Verden, end det store Pengeland. Kun Prakkere taale vi her ikke" — tilføiede han. — „Den Fremmede har kun at stige op paa denne Vægt, med et Lod i sin Haand, der svarer i Tyngde til Værdien af hans beviislige Formue, beregnet til provet Guld af atten Karat — kan han dermed opveie den ringest antagne Modvægt paa Statens og Frihedens Vægtskaal — saa har han virkeligt Menneskeværd og skal være velkommen; for her er Menneskeværdighedens frieste Land. Men Den, der ikke holder et frit Menneskes Vægt, maa jeg anmode om, øiebliklig at vende tilbage, hvor han kom fra, eller hvor han er tilværelsesberettiget."

Uden at oppebie Gudmunds Svar, vendte den tykke Mand ham Ryggen. Gudmund kastede et Blik paa det Blylod, han med Krop og Sjæl og sin Formues Guldvægt skulde opveie, for her at gjælde for et frit Menneske, og da han ikke eiede en Skilling, opgav han naturligviis Forsøget. Eslet havde ogsaa allerede vendt Halen til Vægten, for at vende tilbage til Færgen. Men nu hørtes der et forfærdeligt Skrig, og der styrtede en brølende Menneskeklynge frem med Raabet: „ned med Vægt-Regimentet! vor store Protector leve!"

Menneskestrømmen var saa stærk og voldsom, at Gudmund med samt hans Esel blev fortreven af den. Ingen lagde meer Mærke til ham, og han maatte følge den stedse voxende Folkestrøm til en stor By — det var Landets Hovedstad. Her var Opruret paa sit Høieste. Den forrige Regjering var omstyrtet, og den rigeste Mand i Verden var valgt til det store Pengelands Protector. Oprøret havde seiret. Den nye Protector bares i et Seierstog gjennem alle Stadens Gader. Gudmund mødte ham og maatte hastig stige af sit Esel, for at vise ham Ærbødighed, hvis han ikke vilde sønderrives af det begeistrede Folk. Han fandt sig i Nødvendigheden, men blev høilig forbauset, da han i det store Pengelands Protector og den rigeste Mand i Verden gjenkjendte sin ældste Broder, Mads Kræmmer.

Rigdomsrubinens Lykkeridder kjendte strax Gudmund og befalede ham at slutte sig til hans Følge. Saasnart Toget var endt, og Protectorens korte Tale: „Lykke og Rigdom for Alle!" var besvaret med tusinde Tordensalver af Folkets begeistrede Hyldingsraab, begav den i sin rige Dragt ligesom forgyldte Mads Kræmmer sig til sine indre Gemakker i det forrige Regjeringsslot og lod strax den

ringe Eselsrytter kalde til sig. Han omfavnede Gudmund og loe med stor Tilfredshed.

„Seer du nu, du Penneslikker!“ — sagde han og brystede sig — „mig blev der dog Noget af; men jeg husker nok, det var dig, som styrede saa godt mod Fyrtaarnsklippen, at vi fik Lykken ombord. Derfor vil jeg nu ogsaa lønne dig. Hvad Rasmus engang lovede alle os Brødre, naar han blev Keiser, vil jeg nu holde mod dig. De Andre har jeg alt sat i god Vei. Du er min Viisdomsminister, Gudmund! — knæl og kys min Haand! dog nei — jeg er ikke bleven hoffærdig — og jeg seer nok, du maa være en holden Mand paa din Maade. Hvor lurvet du seer ud, har du dog sagtens aagret med din Rubin og maa vel nu være en hovedrig Mand i Viisdommens Rige.“

Gudmund trak paa Skuldrene og undgik Svaret, medens han spurgte sin forgyldte Broder om hvorledes han var kommen til saa stor en Hæder og Herlighed.

„Det skal jeg betroe dig, som min Viisdomsminister, i Fortrolighed“ — svarede Mads og fortalte ham nu hvorledes han med sin betydelige Rigdom havde forladt Fædrelandet umiddelbart efter det første Oprør, hvori begge hans andre Brødre havde indviklet ham. Han havde siden gjort store Reiser og allevegne forøget sine Rigdomme. Han havde, som en honnet Broder, forstrakt sine Brødre med store Summer, til han havde bragt dem ordenlig i Vei, mod at de skulde betale ham det igjen i hvad Slags Mynt, han forlangte det. Endelig havde han sat sin største Plan i Værk; han havde sikkret, hvad han ikke vilde vove, i forskjellige Lande, og var for nogen Tid siden landet her med betydelige Rigdomme. Da han lod sig veie med Vægten af sin Formues Værdi, beregnet til atten Karats Guld, og

man ikke blev færdig dermed i otte Dage, var han strax her den største Mand i Verden og havde vundet Alles Høiagtelse og Beundring. Ved strax at sprede største Delen af de Summer, han havde medbragt, ud blandt den store, forarmede Hob, behøvede han ikke mange Dage til at vinde saa stort et Partie, som behøvedes. Hvad det havde kostet, skulde snart komme hundredfold tilbage. Han havde lovet dem Alle Rigdom og en rigtig indbringende Frihed, ved billig Fordeling af de Riges urimelig store Eiendomme i dette Land. Derved haabede han dog selv at erholde Broderparten, ved siden, som en retfærdig Protector, at tage de patriotiske Millionairer, der paaskjønnede hans Fortjenester, i Forsvar mod Proletariernes Gridskhed. Naar det saa kom til en lille Krig mellem de Store og Smaa, skulde han nok faae Enemagt over dem Alle ved sine to mægtige Brødres Hjælp.

Gudmund studsede ved denne oprigtige Meddelelse og spurgte om hans to andre Brødre da ogsaa vare blevne Fyrster og store Mænd.

„Det forstaaer sig" — svarede Mads — „dertil er vi jo alle Fire bestemte, siden du fiskede os hin Lykkens Engel ved Fyrtaarnet" — og han fortalte nu, at deres smukke Broder, Pigernes Jens, som de havde kaldt ham, havde gjort sin Lykke ved sin Deilighed, som Skjønhedens frie Ridder, og nu var bleven „Rigsforraadner" eller Præsident i den æsthetiske Republik, hvor Folket havde gjort Oprør, for paa en skjøn Maade at hævde deres Souverainitet. Det var et Folk, som sværmede for det Skjønne. De havde derfor valgt den smukkeste Mand i Verden til Præsident; — Jens havde stillet sig og faaet de fleste Stemmer. Han var virkelig det allerdeiligste Menneske — Folket havde Smag, og hvor den gode Smag

hist og her manglede, kunde den kjøbes, som alt Andet i Verden. Præsident Jens haabede imidlertid snart at faae Keisertitlen og Enemagten, især ved Damernes Indflydelse, hvis' Gunst han var sikker paa. Rasmus Slagsbroder var det gaaet allerlykkeligst: han havde ved sin mageløse Styrke vundet Beundring og Indflydelse, som „Magtfrihedens store Helt", og havde i en Revolution opsvunget sig til „Over-Friherskser over alle Friherskere i de blaae-rødgule Ansigters Magtfrihedsstat". Under denne Titel havde han nylig ladet sig krone. Mads Kræmmer, som havde erhvervet sig Navnet af „Guldfrihedens Helt", havde sluttet et hemmeligt Forbund med begge sine mægtige Brødre. Rasmus havde lovet ham, at betale sin Gjæld til ham i „Kjødmynt" og ved en kraftig „Demonstration af tilstrækkeligt Kanonkjød" at skaffe ham Keisertitelen inden et Aar.

Gudmund hørte alt Dette med Forbauselse. Han saae nu hvorledes Mirandas Moder ved sit vidunderlige trefarvede Flag havde vakt et Slags Begeistring hos dem Alle for Friheden, men at hver med sin Lykkegave havde søgt den paa forskjellig Maade. Han vidste hvor lidet det kunde hjælpe at disputere med Mads Kræmmer om Noget, der laae udenfor Kjøb og Salg. Selv elskede Gudmund Friheden over Alt — og sin egen personlige Frihed, om muligt, endnu høiere. Han undskyldte sig derfor paa det Bedste for at træde i den forgyldte Protectors Tjeneste, som Viisdomsminister. Paa Broderens indtrængende Spørgsmaal om hvorledes han havde gjort sin Lykkegave frugtbringende, var han for sanddru til at negte, at han hidtil kun havde fulgt sine Drømme, men havde ladet sin Viisdomsrubin ligge hjemme i Bedstefaders gamle Snustobaksdaase, hvorfor han heller ikke mente, han var ble-

den synderlig viis. Derimod havde han oplevet mange eventyrlige Begivenheder, som han dog hverken forbrede at vinde Rigdom eller Berømmelse ved.

„Det tænkte jeg nok!" — sagde Mads Kræmmer og loe — „af de Lærde bliver der aldrig Andet, end Prakkere. — Den, der skal gjøre sin Lykke i Verden med Viisdom, faaer en tynd Lykke."

Nu afbrødes deres Samtale ved et umaadeligt Jubelskrig udenfor. Det var en ny Hylding for det store Pengelands Protector — Guldfrihedens store Helt. Mads Protector rakte sin Broder Gudmund tre kolde Fingre til Afsked og holdt ikke længer paa ham, men lovede at betænke ham, naar han engang gjorde sit Testament.

Brødrene skiltes ad. Gudmund følte sig besynderlig gjennemisnet af sin Broders tre kolde Fingre og gjorde sig mange Betænkeligheder derover. Han fortsatte endnu samme Dag uden Ophold sin Reise til Fædrelandet og tænkte nu hele Veien paa sin Æblekjærne og hvad den skjønne Miranda vilde sige til dette eneste Udbytte af hans Reise.

Trettende Kapitel.

Omvæltningerne.

At Gudmund havde været hele syv Aar borte, kunde han ikke begribe; men de mange Forandringer, der vare skete allevegne, syntes snarere at kunne have udfordret en hel Menneskealders Tid. Hvor han kom frem, havde der været Oprør, og i de fleste Lande raste man endnu som Afsindige mod hverandre. I nogle Lande havde han en vis Gru for at tage noget Menneske i Haanden; han havde nemlig ofte havt en Fornemmelse derved, som han tog Lig i Haanden. Det Samme havde været Tilfældet, da hans Broder Mads rakte ham sine tre kolde Fingre til Afsked. Mangfoldige Fingre syntes ham saaledes døde eller visnede i de syv Aar, han havde været borte.

I hans Fædreland saae det jammerligt ud. Han kunde neppe gjenkjende det ødelagte Land. Med Sorg og Gru red han frem. Alting var forandret. Der var indført et saakaldet „Allemands-Regimente efter Krop-Flertals-Systemet.“ Hele den fyrstelige Familie, selv den tilbedede Prindsesse Miranda, var forsvunden. Ingen vidste hvor de var flygtet hen.

Det var en skyfuld Efteraarsmorgen, da Gudmund red ind ad Hovedstadsporten. Der var næsten ufremkommeligt. Brostenene vare allevegne opbrudte, og der laae Ruiner af nedbrudte Forskandsninger i alle Gader. Politiestokke saae han vel ikke meer, men desflere skarpe Vaaben. Hvor han saae Mennesker, var han selv den eneste Ubevæbnede; thi Halmstraa-Daggerten i hans Bælte kunde ikke her gjælde for

noget betydeligt Vaaben. De Første, han mødte, vare iøvrigt Gadedrenge, som sang og fløitede, medens de i deres Uskyldighed morede sig med at kaste Skarn paa ham og hans troe Esel. Dette mærkede Gudmund dog ikke i sin Gru over den store Ødelæggelsens Vederstyggelighed, han var Vidne til. Men det Værste havde han endnu ikke seet. Mirandas halvbyggede Palads laae nu aldeles i Grus og var blevet til et Rettersted, hvor der skete Henrettelser fra Morgen til Aften i „Allemands-Magtens" Navn, efter det Parties Dom, som for Øieblikket havde hævdet sin Største-Tals Ret. Dagens herskende Magt havde valgt en Surrogat-Prindsesse-Miranda, der skulde forestille Republikens Sjæl og bifalde, hvad der den Dag skulde være Lov. Denne Surrogat-Miranda var Overbødlens første Frille. Det var nemlig Bødlernes og deres Haandlangeres Partie, der den Dag havde Magten. Deres Ministerium foretog just sit Seierstog gjennem Gaderne med Overbødlen og hans Frille i Spidsen. Gudmund kunde ikke undgaae at møde dette Tog — Gaden var spærret af de sammenstimlede Folkehobe.

Da Gudmund nu af en jamrende Borger fik at vide hvad dette Optog betydede, kunde han ikke tilbageholde et lydeligt Udraab af Gru og Foragt. Han formaaede sit Esel, ved et godt Ord, til hastig at vende sig om, og han vilde nu, om muligt, forlade Byen; men hans Udraab var blevet hørt; de vilde Mennesker kastede sig med Skrig og Trudsler over ham og slæbte ham frem for Bøddelgeneralen og hans Frille. „Han har foragtet Republiken!" — skreg de — „han har ladet et gammelt Esel vende Halen til Folket — hans Hoved maa springe!"

„Eia! Saa lad det springe med de Andres!" — lød Overbødlens Dom, ledsaget af Latter og skrigende Bifaldsraab.

Uden videre Undersøgelse slæbtes Gudmund nu frem med Toget; det drog just lige til Retterstedet med 135 andre Dødsdømte af det Partie, der forrige Dag havde været det største, medens et tredie Partie, der denne Dag paastod at have Krop-Flertals-Ret, holdt Taler og byggede Forskandsninger i en anden Gade.

Gudmunds Esel havde man revet fra ham, og det gamle taalmodige Dyr blev nu af de muntre Gadedrenge jaget bort med Hug og Stik. Guldfisken havde Drengene dog ikke faaet fat paa, og Ravnen kunde de ikke naae: den fløi noget urolig over sin dødsdømte Herres Hoved. Staven med de smaa Billeder og Runer havde man ladet Gudmund beholde. Hvad han med mest Omhu forvarede, var dog den lille Æblekjærne. Han gjorde ingen Modstand, da man nu slæbte ham op paa det høie Stillads, hvor en Bøddel af anden Rang, med Partiets Cocarde paa den fidtede Hue, stod beredt til at afhugge de 136 Hoveder.

Gudmund tog sig meget godt ud paa Skafottet. Hans gamle Reisedragt havde et vist fantastisk Udseende, og Staven, med Runerne og Hieroglypherne, i hans Haand gav ham i dette Øieblik en vis hemmelighedsfuld Værdighed. Der rørte sig en Tanke i hans Sjæl, der mægtig opløftede ham over al den Gru og Jammerlighed, han saae for sine Øine. Med en Rolighed og Mildhed i Aasyn og Stemme, der røbede en overlegen, men kjærlig Aand, udbad han sig kun Tilladelse til at holde en kort Tale til sine Landsmænd inden Henrettelsen begyndte.

Det blev ham tilstaaet paa den Betingelse, at han ikke maatte nævne noget Ord, som, efter denne Dags Lov, var udslettet af Sproget. Der blev rakt ham en Liste over de forbudne Ord, og han saae med Forfærdelse, at det første Ord, der ikke maatte nævnes, var „Gud". Da han saae

dette, kunde han neppe tale af Gru og Bedrøvelse. Han erklærede kun, at han, uden mindste Beklagelse over sine Dommere, vilde lægge sit Hoved paa Blokken, naar man kun vilde opsætte al Blodsudgydelse til han havde lagt en eneste Frugttrækjærne i Jorden og derved lagt Spiren til et virkeligt Frihedstræ, som da efter hans Død skulde gjøre hele Folket lyksaligt.

„En Fabel — en Fabel! Eventyr! — Galgefrist!" — raabte Nogle; men det klang behageligt i Almuens Øren. Der laae en Sandhedsfølelse i hans Røst og en Begeistring i hans Blik, som var nimodstäaelig. „Før ham ned!" — „Lad ham vise os Kjærnen!" — „Lad ham lægge den hvor han vil!" — „Vi vil see derpaa!" raabte tusind Stemmer mellem hverandre. — „Bort med Øxen saalænge!" — raabte Andre. — „Pas kun paa ham, at han ikke smører Haser!"

Man nødtes nu til at opfylde Gudmunds Begjering. Han havde taget sin lille rosenrøde Æblekjærne frem. Han holdt den fast mellem to Fingre og udstrakte Haanden. Ingen kunde see den lille Kjærne; men tusinde Stemmer raabte: „see! see! han har den! — see! hvor deilig den er!"

Under streng Bevogtning blev nu Gudmund, efter sit Ønske, ført til den saakaldte „Folkets Have", tæt ved Søslottet, hvor han i Alles Paasyn nedlagde den paradisiske Æblekjærne midt i et indheguet Rosenbed.

I det Øieblik, dette skete, bemærkede Mange, at Himlen var bleven besynderlig rød, og man saae en stor Sky udbrede sig over den, som Nogle paastod var blodrød, men Andre syntes var rosenrød, og der mumledes Allehaande om dette usædvanlige Luftsyn, der vist maatte have Noget at betyde.

Gudmund blev imidlertid strax under streng Bevogtning ført tilbage til Retterstedet, hvor de andre Døds-

dømte stode blege og ventede Blodbommens Fuldbyrdelse. Da han stod øverst paa Skafottet, bad han om at maatte blive den Første, der idag lagde sit Hoved paa Blokken, men at det kun endnu maatte være ham tilladt at sige et Par Ord til Folket.

„Han skal tale! Vi vil høre ham!" — raabte mange raae Stemmer — „Vi Souverainer vil det!" — gjentoge nogle fine Stemmer, og en Flok Skoledrenge trængte sig frem. Man turde nu ikke modsætte sig Folkevillien.

„Giv Agt!" — raabte Gudmund med høi og kraftig Røst og pegede mod den røde Himmel, idet pludselig hans sidste Nats Drøm blev ham klar — „enten vil hin store Sky nedstyrte, som et Blodhav, over Landet og drukne Jer Alle, som i en Syndflod — eller den vil nedfalde, som en Rosenregn, over Land og Rige og glæde det hele Folk."

„Eventyr! — dumme Eventyr!" — raabte Nogle — „Hør ham! hør ham!" — raabte Mange. — Der blev atter Stilhed, og Gudmund vedblev med forhøiet Styrke: „Dersom den Kjærne, jeg har nedlagt, aldrig vil spire i dette Land, styrter Blodhavet, inden jeg har lukt mine Øine, over eders Hoveder — men spirer hin Kjærne, da skal I see Rosenregnen, inden mit Hoved falder fra Blokken. I samme Stund skal I da see vor tilbedede Prindsesse Miranda komme tilbage!"

„En gal Profet! — et Daarekistelem!" — mumlede Nogle; men disse Yttringer overdøvedes af Mængden, der med Forundring betragtede Gudmunds Aasyn og Adfærd. Hine Ord vare fløine fra hans Læber, som indgivne ham i dette Øieblik, og hans Øine straalte af Begeistring. Saasnart han havde udtalt, knælede han stille med foldede Hænder og lagde sit Hoved paa Blokken. Bødlen greb sin Øxe og løftede den —

„Ned med Rakkerne! — Børstenbinderne leve!" — lød det nu, med et umaadeligt Skrig, som fra tusinde Struber. Øxen blev voldsomt reven af Haanden paa Bødlen, medens Retterstedet stormedes af en rasende Folkehob.

„Hurra for Børstenbinderne! — Intelligensen leve!" — raabte de finere Stemmer. Den stormende Folkehob befriede nu hastig alle de Dødsdømte fra deres Lænker, medens de huggede morderlig ind paa Bødlerne og deres vilde Haandlangere. Det var Børstenbindernes og Skoledrengenes Partie, som havde seiret i de andre Gader og nu forjog Bøddelpartiet fra Retterstedet.

Medens Kampen endnu rasede under Skrig og Larm, faldt der nogle store Draaber med et blodrødt Skjær fra Skyerne. „Blodhavet! — see, Blodhavet kommer!" — skreg den store, forfærdede Mængde. — „Fred! Fred! bort med alle Vaaben! — Gud staae os naadelig bi!" — Mangfoldige styrtede paa Knæ og bad — de vilde Mordskrig ophørte. Der var en Forfærdelse, som den yderste Dag var brudt frem.

„See! see!" — raabte nu Nogle — „Blomster! — Roser! — og see! Miranda kommer!"

Ingen Blodsdraabe faldt meer til Jorden. Hver Draabe i den røde, himmelstore Sky syntes forvandlet til en Rose, og der nedfaldt nu over hele Landet en Rosenregn, som udbredte sig over fjerne Lande. Enhver, som greb en af de smaa nydelige Roser, der lignede de saakaldte Prindsesseroser, følte sig uendelig glad, og der blev en Jubel over hele Landet, som af en umaadelig Flok lykkelige Børn.

Under denne almindelige Jubel stod Gudmund paa Retterstedet og saae sig om. Han troede et Øieblik, at han allerede var henrettet, og at Alt, hvad han saae og hørte, var det andet Livs Herlighed, der nu gik op for ham efter

Døden. Men snart mærkede han, at han endnu var paa Jorden. Midt i den store Glædeslarm hørte han en Lyd, som næsten var ham endnu glædeligere, end de utallige jubblende Menneskerøster, men som ikke var særdeles velklingende i de Flestes Øren. Det var hans gamle, troe Aseninde, der aldrig havde været saa høirøstet, men nu ogsaa paa sin Viis jublede. At dens Glæde dog var blandet, var umiskjendeligt; nogle skarpe, næsten skærende Toner tilkjendegave, at den ikke følte sig selv fuldkommen fri. Det taalmodige Dyr, som nylig var blevet forhaanet og udpidsket af Byen, kom nu, overstrøet med Roser, og bar den deilige Prindsesse Miranda paa sin Ryg. Hun var noget bleg, men lysvaagen og over al Beskrivelse deilig. Hun ledsagedes af sin Fader, den gamle Fyrste, og Prindsen, hendes Broder, der, ligesom hun, bleve hilsede af Folket med stor Hæder og Glæde. Baade Skoledrengene og Gadedrengene klappede. De seirende Børstenbindere og selv Levningerne af Rakkerpartiet vare blevne loyale.

Toget nærmede sig det høie Rettersted, hvor Gudmund endnu stod ubevægelig af Forbauselse og Henrykkelse. Da den skjønne Miranda saae ham, bleve hendes Kinder røde. Hun standsede uvilkaarligt Eslet, som hun havde bundet en Silkesnor om Ørene, for at styre det; men denne Standsning gjorde Opsigt; hun vilde skjule sin Bevægelse og drage videre frem mod Slottet. Dog Eslet, som havde afrystet Silkegrimen, var nu blevet stædigt og vilde ikke flytte en Fod, før Prindsen, der med stor Glæde havde seet og gjenkjendt Gudmund, var sprungen op paa Retterstedet og havde hentet ham. Først da Prindsens hjemkomne Lærer og Ven med Gunst var bleven modtaget af den gamle Fyrste og havde modtaget saa kjærlig en Hilsen af Prindsessen, at Alle forundrede sig derover — satte Eslet atter med For=

nøielse sig selv og Toget i Bevægelse. Gudmund gik ved Prindsessens venstre Side og vilde allerede foreløbig aflægge en kort Beretning om Hensigten og Udfaldet af hans lange Reise; men hvad han sagde, vidste han ikke: han havde nu ikke Tanke for Andet, end Prindsesse Mirandas guddommelige Skjønhed og den Kjærlighedslykke, han troede at see i hendes Smil. Hans Blik fordybede sig i de forunderlig deilige Øine, som for længe siden havde aabnet ham den allerinderste Helligdom i hendes Sjæl og sammensmeltet hans hele Væsen med hendes. Men han mærkede, at det ikke gik an, saaledes at betragte hende i Alles Paasyn. Hun lod ogsaa snart Sløret falde ned for sit Ansigt og vendte sig til sin Fader og Broder, der rede ved hendes høire Side. Prindsen nikkede dog ofte venligt til Gudmund, der nu gik lidt fattig, som et Slags Løber, eller snarere som en almindelig Eseldriver, i tilbørlig Afstand ved Prindsessens Side, med en ydmygende Følelse af, at han dog ikke hørte til de fyrstelige Personers egenlige Selskab. Saasnart Indtoget var endt og man havde naaet Slottet, bad Prindsen Gudmund om at følge ham til hans Lønkammer.

Hvad det egenlig var, den unge, haabefulde Dr. Gudmund havde tænkt at udrette paa sin Udenlandsreise, havde Ingen ved Hoffet ret vidst, førend det første Aar efter hans Afreise var udløbet. Da han dengang endnu ikke var kommen tilbage, havde Prindsen med stor Sorg anseet ham for død og aabnet det forseglede Brev, den unge, besynderlige Mand havde givet ham ved deres Afsked. Deri stod Alt, hvad Mirandas Moder havde aabenbaret ham i Drømme, Natten før hans Afreise, saavel om Paradisæblet, der skulde give uforgængelig Sundhed, Frihed og et skjønt fuldendt Liv, som om den vidunderlige Perle, hvorpaa Mirandas Slot skulde bygges, for aldrig meer at omstyrtes.

Da Gudmund nu stod for Prindsen i hans Lønkammer, maatte han med stor Undseelse tilstaae, at han hverken medbragte Paradisæblet eller hin kostelige Perle, men at disse Klenoders Erhvervelse syntes forbeholden et endnu ikke oprundet Aarhundrede. Han fortalte nu om sine Prøvelser, om Bekæmpelsen af Dragen, som æder sig selv, ved Bjergporten til det lukkede Land, og de Fristelser, han strax her havde mødt i den lange Sultans Slot. Han beskrev sine vigtige Forberedelser ved Reisen til den gamle Stenkonges Land og Tilblivelsens Rige. Han skildrede sin Reise over Flammehavet til Lyksalighedens tabte Land og til Paradismuren. Han vilde nu meddele det endelige Udfald af sin Reise og vise, at den dog ikke havde været uden et betydningsfuldt Udbytte. — Men her afbrød Prindsen ham noget utaalmodig. Det forekom Altsammen den meget forstandige Prinds saa besynderligt og eventyrligt, at han ikke vilde antage det for Andet, end en levende Drøm. Det syntes ham en Række af forvildede Forestillinger, som den gode Dr. Gudmund kun i et Slags Sindsforstyrrelse kunde have indbildt sig at have oplevet. Prindsen gjorde nogle Spørgsmaal om Veien, Beforbringsvæsnet og de Landes geographiske Beliggenhed, Gudmund havde besøgt, og da han herpaa fik høist utilfredsstillende Svar, fik han en hemmelig Mistanke om, at hans kjære Dr. Gudmund i alle de syv Aar maatte have været i Cur i en eller anden Stiftelse for Sindssvage. Derom yttrede han sig dog ikke. Han frygtede for at berøre en øm Stræng i den brave Gudmunds Sind og maaske derved paadrage ham et Tilbagefald. Paa hans Reisehistorie og enkelte Griller nær, maatte han nu dog ansee ham for at være ved fuldkommen Sands og Samling, og med alle Gudmunds Underligheder, havde han dog ingen kjærere Ven i Verden.

Hvad Prindsen havde hørt om den Ædelsten, der skulde bringe Viisdom, lagde han heller ikke videre Vægt paa. Han gav Gudmund den lille Nøgle tilbage til hans Raritetsskuffe, hvor hin Sten skulde ligge blandt hans andre smaa Klenoder fra hans Barndom. Han takkede sin begeistrede Ven oprigtig for hans gode Villie og alle de Besværligheder, han havde udstaaet for Prindsessens Skyld og for Landets og Rigets Frelse. Ganske kunde han dog ikke fordølge ham, at største Delen af hans Hændelser mere bar Præget af en studeret Mands Reflexions-Fantasier i en symbolsk eller allegorisk Digtning, end af en umiddelbar Opfattelse af noget ydre haandgribeligt Liv. Prindsen havde nemlig i de syv sidste Aar studeret og vidste nu god Besked med hvad der hørte til en sund og forstandig Livsanskuelse.

Uden dog at krænke sin gode Ven med nogen skarp Kritik over hans formentlige Reisehistorie, meddeelte Prindsen nu Gudmund, til Gjengjæld for hans Oprigtighed, hvad der var hændtes i Land og Rige i hans Fraværelse. Deri forekom unegtelig Ting — det vilde han indrømme — der ved første Blik kunde synes ligesaa besynderlige, som hvad Gudmund paa sin Reise vilde have oplevet. Men paa vort nærværende Oplysningstrin, mente han med en stor Philosoph, maatte Alt, hvad der virkelig var skeet, ogsaa kunne begribes, som det Sande og Rette.

Det nye Oprør, man med Føie havde befrygtet, var allerede udbrudt ni Maaneder efter Gudmunds Bortreise. Forskrækkelsen over Oprøret og alle dets Grueligheder havde paa en Maade helbredet Miranda. Hendes Dvalesyge var idetmindste aldeles ophørt; men fuldkommen Helbred frygtede Prindsen hun vist aldrig vilde opnaae i denne Verden. Med al sin Aand og med hele sin henrivende Elskværdighed, havde hun dog endnu bestandig nogle høist besynderlige Griller,

som man maatte føie sig efter. Saaledes havde hun taget det Løfte af sin Fader og Broder, at hun aldrig skulde ægte nogen anden Mand, end den, hvis Billede hun engang vilde have seet i et Speil, hvori Billedet, som hun paastod, var blevet siddende. Havde hun dermed ment et Slags Daguerreotyp, kunde man dog tænke sig det; men med dette Speilbillede paastod hun, at hun paa en Maade allerede havde — holdt Bryllup.

Dette gik for vidt. Prindsen kom til at lee ved at fortælle det. Gudmund var dog langt fra at lee; han stod yderst spændt, og Prindsen tilføiede, at Vielsen ved dette ubegribelige Bryllup, efter Prindsessens Erklæring, skulde være foretagen af en usynlig Aand, og — hvad er var allerbesynderligst — hun paastod for sex Aar siden, at hun hemmelig havde født denne sin Speilbilled-Gemal en Søn. Dette var imidlertid, med al dets Urimelighed, en Familiehemmelighed, som Prindsen kun under det strengeste Taushedsløfte betroede sin fortrolige Ven. At det Hele var en Fantasi, og at det ikke kunde være Andet, end et Hjernefoster, Miranda havde ment med den Søn, troede han desuden var klart. For at føie hende, havde man imidlertid ladet hende beholde et lille nydeligt Barn, som en Morgen fandtes hos hende. Ingen vidste, hvorfra det var kommet. Det hed først, at det var saa lille som et Fingerled, hvad Prindsen vistnok fandt høist usandsynligt; men Barnet havde han selv tidt seet, og det lod rigtignok til at blive en af de allermindste Dværge, der har været til i Verden. Det var nu noget over sex Aar gammelt og havde et meget klogt lille Ansigt. Det var Prindsessens Yndling, og hun paastod endnu med en høist elskværdig Uskyldighed, at den første Nat efterat Oprøret var udbrudt, da hun led af en forsmædelig Hovedpine, maatte den lille Dreng være sprun-

gen ud af hendes Pande og lige over begge hendes Øine. „Det er vistnok absurd" — tilføiede Prindsen — „men hun har virkelig et lille Ar over Øinene, der forresten klæder hende nydeligt. Hun mener ogsaa, at hendes Dvalesyge fra det Øieblik af er ophørt. Dagen efter at hun opdagede den lille Pusling hos sig, var det, Oprøret kom til den Yderlighed, at hun med hele vor fyrstelige Familie maatte redde sig ved Flugten."

Gudmund hørte herpaa med den største Forbauselse, men yttrede ikke sin Mening derom med et eneste Ord.

I Mirandas besynderlige Griller maatte Prindsen dog tilstaae, at der ofte laae noget Anelsesfuldt eller Profetisk, som mærkeligt nok gik i Opfyldelse. Saaledes var det efter hendes urokkelige Villie, at den flygtede Fyrstefamilie, der i det sidste Aar skjult havde opholdt sig i Landet, denne Dag aabenlyst var dragen tilbage til Hovedstaden, uagtet de vidste, at Anarchiet netop nu rasede allerblodigst. Tæt udenfor Staden havde hun først bemærket Naturphænomenet med den blodrøde Himmel, som efter Prindsens Mening var et Slags Skypompe, der et Sted i Orienten maatte have opdraget en umaadelig stor Rosenflor, og som nu brast og udstrøede denne Blomsterrigdom, som en vidunderlig Regn, over Landet. Da hun saae dette Særsyn, havde hun jublet: „Det er skeet! han er kommen!" „See!" — havde hun udraabt — „der kommer hans Bærer og Veiviser, som skal bære mig til min Lykke, naar jeg kun et Øieblik kan troe den mulig." Med disse Ord var hun sprungen ud af sin Reisevogn, som hendes Fader og Prindsen ledsagede til Hest, og havde besteget det gamle Esel, der kom løbende fra Byen, forfulgt af kaade Drenge. „Ubegribeligt var det" — sluttede Prindsen — „hvorledes hun paa dette jammerlige Dyr, der tilmed var stædigt og hvert Øieblik vilde kaste

hende af, kunde tage sig saa majestætisk og henrivende ud, at det blotte Syn af hende vakte almindelig Begeistring."

Ved at høre hvad Prindsen fortalte om sin Søsters underlige Griller, som han kaldte det, blev Gudmund inderlig glad. Han fandt deri en Bekræftelse paa Meget af hvad han tilforn havde anet eller skimtet i sine betydningsfulde Drømme. Han fortalte nu Prindsen det vigtigste Udbytte af hans Reise, som han før var bleven afbrudt i at meddele, og hvorledes han allerede havde nedlagt den kostelige Æblekjærne paa et godt og sikkert Sted i den store „Folkets Have", hvor Gartneren vist vilde værne om den, som det mærkeligste Frø, der nogensinde var bragt hid fra fjerne Lande. Selv udbad han sig dog Overopsynet med denne kostelige Sæd. Prindsen tilbageholdt det Smil, der spillede om hans Læber ved denne hans gode Vens ivrige Bøn, men opfyldte den strax.

Endnu samme Dag flyttede Gudmund ind i den fyrstelige Pavillon i „Folkets Have", hvor der blev indrettet en smuk lille Bolig for ham, og hvor han bestandig kunde have det Rosenbed for Øie, hvori hans dyrebare Frugtkjærne var nedlagt. Inden Aften sad han her overmaade hyggeligt mellem sine Bøger og alt sit gamle Studenterboskab. Sine tre kjære Dyr havde han ogsaa her Leilighed til, og gjennem Haven havde han den frieste Adgang til Søslottet, hvor Prindsen gjerne vilde see ham ret ofte. Han følte sig nu træt af denne Dags mangfoldige vigtige Begivenheder og trængte til Hvile. Den hele Nat drømte han om det herlige Træ, han havde hentet Spiren til fra Paradismuren, og om den skjønne Miranda, som han ikke tvivlede paa maatte besidde Noget af sin Moders Feenatur, men hvis lønlige Kjærlighedsforhold til ham endnu var og blev ham en Gaade.

Fjortende Kapitel.

Gudmunds Forhold til Miranda, og hvad der fremdeles hændtes ham i hans Fædreland.

Da Gudmund næste Morgen vaagnede, syntes det at have været ham aldeles klart, at han var den skjønne Prindsesse Mirandas Gemal, skjøndt det vistnok for den Forstand, han havde om Dagen, var et Slags Mysterium. Han havde for syv Aar siden paa en Maade følt sig aandelig ægteviet til hende i det første Dieblik, han saae hende. Indtil denne Nat havde Bevidstheden derom dog ligget dybt tilsløret i hans Inderste. Nu havde han seet det og paa en egen Maade forstaaet det, men udentvivl dog kun med Hjertekulehjernen. Da dette Ægteskab dog ikke var sluttet paa sædvanlig Maade og neppe nogensinde vilde blive anerkjendt ved Hoffet, besluttede han fremdeles at holde det hemmeligt. Selv til Miranda vilde han ikke yttre sig om, hvad hun jo vidste og selv tidligere havde faaet Klarhed i. Hvorvidt Sløret engang kunde drages fra denne Hemmelighed, endog imellem dem selv indbyrdes, maatte alene beroe paa hende. Det var ham allerede en stor Lykke, at turde tænke derpaa; men han følte en inderlig Længsel efter at høre sin Lykke bekræftet ved et eneste Ord af hendes deilige Mund.

Saa tidlig, som det nogenlunde kunde findes passende, gik han op paa Slottet, efterat han dog først havde seet til Rosenbedet, hvori hans største Skat var nedlagt. Han havde fri Adgang til Prindsen, og de vilde nu med den største Iver studere Statsvidenskaberne sammen. Han saae

denne Dag kun et flygtigt Glimt af Miranda og havde kun Leilighed til at hilse hende i Frastand; men han følte sig høist lyksalig ved det eneste Blik, han havde modtaget. Næste Dag var han endnu lykkeligere: Miranda havde nærmet sig ham og talt et Par Ord til ham om det smukke Veir. Den tredie Dag mødte han hende i Haven og, mod Sædvane, ganske alene. Han greb Leiligheden til hastig at optage en lille Tusindfryd, som hun i Forbigaaende havde tabt af sine Lokker; han overrakte hende den med et undseeligt Buk, og hans Kinder blussede.

„Behold den!" — sagde hun med et fortroligt Smil, som gjennemtrængte hans inderste Sjæl — „De smaa Tusindfryd stod jo i Knopper, da vi første Gang saaes — men de sprang ud i et Øieblik."

„Dengang var det Foraar" — sagde Gudmund med bævende Stemme — „men for den rette Tusindfryd er det altid Vaar."

Den fortryllende Miranda slyngede sine Arme om hans Hals og trykkede et kjærligt Kys paa hans Læber. — Verden løb rundt for hans Øine. Da han kunde samle sine Tanker igjen, var han ene; men fra den Dag af var han i den bevidste Virkelighed den skjønne Mirandas hemmelige Gemal.

Miranda havde altid været vant til den mest ubetingede Raadighed over sin Person. Det kunde aldrig falde hendes hemmelige Elsker og Ægtemand ind, at see noget Pligtforhold i deres Forbindelse. Det var ham umuligt at knytte nogen Fordring eller Rettighed til den allerede uendelig store Lykke, at være hendes fritvalgte og af en usynlig Aand indviede Brudgom. Enhver Gunst, hun med samme Frihed skjenkede ham, modtog han med Henrykkelse; men Hemmeligholdelsen af deres Ægteskab var den nødvendige Betingelse

for deres Lykke. Det var en af de første Meddelelser, han af Miranda havde modtaget, da hun en Aften aabnede ham den skjulte Dør, der gjennem en underjordisk Løngang førte ham ind i hendes inderste Gemakker. Han vidste, at det samme Hemmelighedsslør havde hvilet over hendes Moders Ægteskab med den gamle Fyrste, og at deres Adskillelse, saavelsom Fyrstens nærværende beklagelige Tilstand, var en Følge af, at han ikke havde holdt hin Betingelse.

Den gamle Fyrste havde nemlig hele sin Regjeringstid været tungsindig. Han syntes, Lykken havde vendt ham Ryggen med hans første Elskede, og han tilskrev sig selv alle de Ulykker, der under hans Regjering vare hændte. Det sidste sexaarige Oprør havde saaledes rystet ham, at han var bleven aldeles sløv og saae ud som en Olding, der gik i Barndom. Alle Regjeringssager havde han overdraget til sin Søn, den unge Thronarving, og syntes nu ligesaalidt at bekymre sig om Verden, som den om ham. Hvergang Gudmund saae den gamle Fyrste, syntes han i den blege Oldings Tilstand at see et Forbud paa hans egen Fremtid, hvis han nogensinde røbede den Hemmelighed, der nu var hans høieste Lykke.

I nogle Uger var Gudmund som beruset af sin hemmelige Lyksalighed, og det vilde ikke ret gaae med hans Studier af Statsvidenskaberne, hvori Prindsen fik et betydeligt Forspring for ham. Han forsømte dog aldrig nogen Dag at see til Rosenbedet udenfor hans Vindue, der gjemte det vigtigste Udbytte af hele hans foregaaende Liv i den lykkebringende Æblekjærne.

Han havde fortalt Miranda endeel af sit Livs Begivenheder og især beskrevet hende sin besynderlige Reise. Hun havde hørt derpaa med synlig Deeltagelse, men tilsidst lidt utaalmodig og med et overlegent Smil. „Jeg kjender nok

min kjære Moders Drømme" — havde hun sagt — „men, hun maa tilgive mig det — jeg troer dem ikke, før jeg seer dem opfyldte. De Klenoder, hun sendte dig saa langveis bort efter, bragte du jo heller ikke med dig tilbage. Hun kunde have sparet dig megen Besvær, naar hun havde holdt Skridt med vor Tid og ikke hang saa fast ved de gamle Bedstemoder-Eventyr. Det kan ellers have været ganske morsomt at have gjort den Reise," — tilføiede hun — „men see nu, du kommer ud af min Moders Verden og ind i min, naar vi ere sammen! — Siden jeg fik Søvnen rigtig af mine Øine, gjælder det nu om, at holde sig lysvaagen og give Agt paa den Tid, vi leve i."

Paa Mirandas Opfordring havde Gudmund ogsaa fortalt hende hvad han havde seet af Livet og Bevægelserne i de tre store Riger, hvor hans Brødre spillede saa vigtige Roller. Brødrene selv havde han dog kun kortelig berørt. At de for Øieblikket gjaldt for store Mænd i Verden, kunde ikke formindske den Bekymring, hvormed han tænkte paa deres Landsforræderi og Deelagtighed i det første Oprør, hvoraf alle de senere Ulykker vare udsprungne. Med desstørre Glæde dvælede han ved Erindringen om sin Fader, den ærlige Skipper, som han nu over i syv Aar Intet havde hørt fra, og som han inderlig længtes efter.

Hin Samtale med Miranda løb ham meget om i Hovedet. En Dag havde han i sin Studerestue aabnet det Gjemme, som han kaldte sin Raritetsskuffe, for deri at opsøge nogle Optegnelser fra sin Barndom, som han havde lovet at meddele Miranda. Hans Bedstefaders gamle Snustobaksdaase faldt ham derved i Haanden. Han aabnede den uvilkaarlig, og den lille glatte Rubin, han deri havde forvaret, blinkede ham i Øinene. Det undrede ham nu, at han saa længe havde ladet den ligge, uden at forsøge dens mulige

Virkning paa hans Tænkning og Dømmekraft. Saa ganske ubegribeligt var det ham dog ikke. Han frygtede næsten for en saadan fremmed Indvirkning paa hans frie, aandelige Natur. Han havde fra sine første Studenterdage faaet et Slags Mistillid til hvad der sædvanlig blev udgivet for den allerviseste Viisdom. Han havde hørt saamange Domme og Paastande lovprise, som dybsindige og vise, der, hvis de vare sande, vilde omstyrte Alt, hvad der var ham helligst og kjærest. Han havde seet saa mange Medstuderende indskrumpe til aandelige Benrade ved deres Stuelærdom, og han vilde nødig kjøbe Viisdommen med Tabet baade af Fantasi, Følelse og Liv.

At Meget heri var Fordom, indrømmede han nu; og han bebreidede sig det, som en Feighed, ikke at turde see Sandheden i Øinene. Den Viisdom, der kunde undergrave det Skjønneste og Høieste, maatte nødvendig ogsaa være falsk — mente han — men denne Sten var i alt Fald en ægte Rubin, og kunde den gjemme nogen Viisdom, maatte denne vel ogsaa være ægte.

Det faldt ham nu ind, at den formentlige Viisdomsstein jo var en Gave af Mirandas høie Moder, hvis Aabenbaringer i hans Drømme han dog skyldte Alt, hvad han satte høiest Pris paa i hele sit foregaaende eventyrlige Liv. Med en rask Beslutning tog han nu Rubinen op af Daasen og betragtede den. Ved første Øiekast syntes den ham dog noget mat og uren i Farven; men snart saae han, at det kun var lidt gammelt Snustobaksstøv, der klæbede ved den. Han pudsede den med Omhu og trak den paa en Snor, for altid at kunne bære den om Halsen — men han erindrede nu et faderligt Ord af Jeppe Gammelmand, da de skiltes ad, om at han ikke maatte lade Viisdomsstenen blive til en Møllesten om sin Hals, og aldrig skulde tage den

med, naar han vilde sove og drømme smukke Drømme. Dette Raad besluttede han dog at følge. Saavidt han erindrede, havde han ogsaa maattet love Faderen det.

Jo længer han nu betragtede den glatslebne Sten, jo skjønnere forekom den ham. Naar han bøiede sit Hoved ned imod den og hverken saae til Høire eller Venstre, syntes mange tusinde Tanker ligesom at vaagne i hans Hjerne; men vedblev han længe at stirre paa eet Punkt i Stenen, var det som en enkelt Tanke opslugte alle de andre og kløvede sig selv i det Uendelige, til det løb rundt for ham.

„Tanker har jeg, Gud skee Lov, nok af" — sagde han ved sig selv — „men hvo skal nu bedømme, om disse Tanker ere vise eller daarlige, undtagen et andet Menneske, som jeg med Vished veed er visere?" Den Eneste, det faldt ham ind at tænke paa, var Miranda. — „Men" — vedblev han grublende — „hvo skal skaffe mig denne Vished om en Andens større Viisdom, uden jeg selv, og med de samme Tanker, hvis Viisdom eller Daarlighed jeg netop vil have prøvet af den overlegne Aand, som jeg selv først maatte være overlegen, inden jeg kunde prøve dens Overlegenhed? — nei, det er til at blive gal over." Han skjød Rubinen lidt tilside og drog Aande. „Det gaaer vel bedre" — tænkte han — „naar jeg først faaer lidt mere Færdighed i at være viis." Umuligheden i at komme til Kundskab om sin egen Viisdom, hvis han havde eller fik nogen — syntes ham endnu kun klar. Men han trøstede sig med, at Bevidstheden om „Intet at vide" ogsaa havde været Udbyttet af den Socratiske Viisdom.

Han opgav nu alle slige Tankeforsøg med sig selv, men vilde dog prøve, om han ikke, uden noget Hensyn paa sig selv, vilde være heldigere med at undersøge og vurdere Andres aandelige Natur, end sin egen. Dog dette faldt

sammen med hans foregaaende Undersøgelse. — Her mødte han igjen Nødvendigheden i at have Vished om sin egen aandelige Natur og sin Dømmekraft, inden han kunde have Tillid til sin Dom over Andres Aand og Væsen.

Det var atter Miranda, han havde tænkt paa, og den særegne Natur, hun syntes at have arvet efter sin Moder. Han havde ofte hørt ældre Folk bemærke, at hun var utaalelig lunefuld og havde mange Feil, der rigtignok klædte hende prægtigt, naar man betragtede hende med den kjære Ungdoms Øine; men noget Hexagtigt var der ved hende. Slige Domme kunde dog intet Skaar gjøre i hans Begeistring for hende og hans uforanderlige Kjærlighed. Det var hverken hendes Dyder eller Lyder, men hendes hele Natur og Eiendommelighed, han med ubetinget Hengivenhed følte sig hendragen af. Hendes Broder havde nylig paastaaet, at hun ved de Tanker og Meninger, hun havde udbredt, hvergang hun tilforn var vaagnet af sin Dvale, ubesindig havde fremkaldt alle de afsindige Folkebevægelser, der havde truet hende selv og Folket med Undergang; heri mente Gudmund dog at see en nødvendig Følge af Tidsalderens hele aandelige Retning, og han havde ivrig taget hende i Forsvar mod den forstandige Broder.

Gudmund fordybede sig nu daglig i høist alvorlige Tanker, med Øinene paa den lille røde Rubin, som han dog ikke altid bar hos sig. Han deeltog i den store Hoffest, der kort efter fandt Sted, i Anledning af Prindsens Formæling; men den Geheimeraadsbestalling og Ordensdecoration, Prindsen ved denne Leilighed gav ham, lagde han i Raritetsskuffen, og udbad sig, at disse Beviser paa Prindsens Naade maatte høre til hans hemmelige Klenoder. Ved ikke paa nogen Maade at gjøre Opsigt, som Prindsens fortrolige Ven, mente han bedst at kunne skjule sit Forhold til Prindsessen.

Han havde paany med stor Iver kastet sig over Statsvidenskaberne og deelte sin Tid mellem Miranda og sine Grandskninger. Han fandt hende altid lige elskværdig, selv naar hun af og til satte sin Broder og Lægerne i Uro ved sin Heftighed. Hvergang hun mødte nogen Modstand, steg det lette Blod til hendes ellers blege Kinder; hun satte sin lille Fod lidt stampende frem, medens hun kastede et kjækt Blik ud mod de flyvende Skyer. Hun udbredte da ikke sjelden de yndigt bevægede Arme mod Himlen, som hun var en Fugl, der spredte sine Vinger ud for at flyve. Hun var aldrig skjønnere, end i slige lidenskabelige Stemninger. Der flød da en Strøm af de mest gribende Ord fra hendes Læber, og hun henrev næsten Enhver, som hørte hende, til Beundring og Bifald, selv naar hun havde aabenbar Uret.

Nu, da hun syntes nogenlunde helbredet, frygtede Lægerne dog ofte for et Tilbagefald, og hun maatte holdes temmelig meget inde. I sin Utaalmodighed herover kunde hun undertiden faae det Indfald at slaae en Rude ud, for hastig at faae frisk Luft, og stikke Hovedet ud igjennem Ruden, istedet for at give sig Tid til at aabne Vinduet. Dette var skeet nogle Gange, netop naar Pladsen udenfor Slottet var opfyldt af den urolige Ungdom, som hver Dag vilde see hende og tilraabe hende deres Hyldest og Beundring. Deraf var det Rygte igjen opstaaet, at hun blev grusomt behandlet, og det gav nogle Gange Anledning til slemme Gadeoptøier. Den strenge Broder dadlede hende mest derfor; han paastod, at det smigrede hans fortryllende Søster, engang imellem at modtage ret levende Beviser paa Folkets fanatiske Kjærlighed — ved Larmen af et lille Oprør.

Hvor strengt Prindsen dadlede den lunefulde Søster, holdt han dog selv inderlig af hende. Han havde overdraget hende Raadigheden over alle Understøttelser og Vel-

gjerninger, som udrededes af det Offentlige; og hun brugte denne Myndighed paa det Rundeligste. Hendes aabenbare Forkjærlighed for de lavere Stænder og for Ungdommen skaffede hende den umaadeligste Folkegunst. Hun udøste Gaver og Understøttelser med en Overdaadighed, som ingen Grændser kjendte, men tillige med en Ynde og Finhed, som befriede Modtagerne for al Ydmygelse. Enhver Gave, der kom fra hende, kaldte hun en ringe Afbetaling af den umaadelige Gjæld, Aarhundreder havde paadraget sig til de Undertrykte. Den Modstand, dette vakte hos Regjeringsmændene og mange ældre Hofmænd, fremkaldte ofte vittige og undertiden lidt skarpe Indfald af Prindsessen, og slige Indfald fløi fra Mund til Mund over hele Landet med hendes Berømmelse.

Under et nyt lille Oprør, der dog begyndte at blive betydeligt og blodigt, indtraf en Dag pludselig den gamle Fyrstes Død. Gudmund, der ellers med stor Deeltagelse fulgte med Tiden og dens Bevægelser, sad den Dag i dybe Grandskninger og stirrede paa sin Rubin. Han havde slet ikke mærket til hvad der havde sat Hovedstaden og hele Folket i Bevægelse. Først da han om Aftenen gjennem Løngangen besøgte Miranda i hendes hemmeligste Gemak, fik han af hende at vide hvad der var skeet.

Han fandt hende i Taarer over Faderens Død. Hendes Smerte var saa sand, og ethvert Ord, hun sagde om Faderen, saa gribende, at Gudmund bevægedes dybt derved. I hendes Sorg var der en Opløftelse, som henrev ham. Hun saae sin Fader udsvinge sig fra dette „Halvliv" — som hun udtrykte sig — „til de Befriedes store Verden, hvor Livet var helt, og hvor hendes Moder ikke længer vilde være ham en Gaade."

Det varede længe inden Gudmund af hendes Yttringer

fik Kundskab om hvad der denne Dag mest havde sat alle Mennesker i Bevægelse. Hendes Broder Prindsen var hyldet, som lovmæssig Arvefyrste; men inden Hyldingen kunde skee, havde han maattet love de oprørte Folkeklynger, at Prindsesse Miranda skulde have Frihed til Alt, hvad hun vilde, og skulde have den afgjørende Stemme ved enhver vigtig Handling, som den regjerende Fyrste vilde foretage sig. Heri havde den unge Fyrste maattet give efter for Magten. Miranda var saaledes igrunden bleven Regentinde.

„See!" — sagde Prindsessen og rakte sin hemmelige Ægtemand et af hendes egen Haand beskrevet Papir med mange Tegninger og Afrids, ligesom til en Bygning — „det haaber jeg idetmindste at gjennemføre, hvis jeg kun raader i ti Aar. Længer venter jeg det ikke" — tilføiede hun med et hemmelighedsfuldt Smil — „længer har ingen af min Stammemoders Børn herskket i Menneskeverdenen."

Gudmund studsede ved disse Ord. „Din Stammemoder? Miranda!" — spurgte han og vidste ikke om han turde fuldende Spørgsmaalet — „din og din høie Moders Stammemoder —"

„Du har seet hende" — udbrød Miranda, og hendes Øine straalede — „det var vel kun et dødt Tankebillede, du saae i den gamle Stenkonges Land, blandt Oldtidens forstenede Konstværker; men hun lever og kommer bestandig igjen i sine Børn, og tilsidst kommer hun igjen i sin egen fuldendte Skikkelse, naar det Tilkommende sætter Kronen paa Livet. Du har seet hende i hin levende Herligheds Glands" — vedblev hun — „det var intet tomt Luftsyn, du saae flyve hen over Tilblivelsens dunkle Land. Det var min og mine Mødres forklarede Moder, som med sine ufødte Døttres Børnesjæle foer seirende hen over dig og glædede de drømmende Sjæle i deres Vugger."

„Miranda!" — udbrød Gudmund — „saa er du da, som jeg altid troede, ligesom din Moder og din Stamme-moder, et overnaturligt Væsen, og kan ikke dele Liv og Skjæbne for bestandig med et dødeligt Menneske —"

„Er du da ikke en Udødelig, som jeg?" — svarede Miranda — „og har du ikke seet hvorledes vore Naturer kunde smelte sammen i et eneste Blik! — Saalænge jeg er elsket, som nu — saalænge jeg har Magt og Frihed, som nu — og saalænge du er mig tro og holder dit Løfte — tænker jeg heller ikke paa at forlade dig og din Verden. See kun intet fremmed Vidunder i mig! — jeg er saa menneskelig som du, medens vi her leve sammen; jeg er din lykkelige Hustru, og — det haaber jeg vist — inden dette Aar er udrundet, er jeg en lykkeligere Moder, end min Moder var det, da hun kyssede mig til Velkomst i denne Verden." — Hun skjulte sine rødmende Kinder ved hans Bryst og forlod ham.

Gudmund gik, stærkt bevæget, gjennem Løngangen tilbage til sin Eensomhed i Havehuset. Her betragtede han først det beskrevne Papir, Miranda havde rakt ham. Det inde-holdt en hel ny Plan til Opbyggelsen af hendes Palads; men han saae til sin Forbauselse, at Grundstenen, hin for-underlige Perle, som han forgjeves havde søgt, var her slet ikke Talen om. Ligesaalidet fandtes her nogen Henthydning til Vigtigheden af den paradisiske Æblekjærne. Runestenen fra den gamle Stenkonges Land fandt han vel nævnet, dog kun som en forældet og næsten overflødig Løftestang i Aan-dens Værksted. Alt hvad der tilforn var tænkt, forudsagt og foretaget til dette mageløse Værks Fuldbringelse, fandt han forkastet, som Drømme, Fordomme og Vildfarelser. Alt maatte efter denne Plan begyndes forfra, og han maatte tilstaae — Planen var dristig og storartet; men et Udgangs-

punkt savnede han — det var og blev et mageløst Vidunderslot, men uden Grundsten.

Gudmund fordybede sig nu atter en Tidlang i sine Grandskninger, og naar han, som sædvanlig, besøgte Miranda, fandt han hende ofte saa opfyldt af hendes nye, store Planer, at hun kun var lyksalig med ham, naar han med levende Iver gik ind derpaa. For en stor Deel kunde han det ogsaa: han maatte beundre mange af hendes smukke og geniale Foretagender, der røbede hendes Kjærlighed til alle Fortrykte og til Udviklingen af det friske, ungdommelige Liv i hendes Tid. Men den Plan, hvorefter hun lod bygge paa det store, mageløse Palads, som hun havde givet Navn af „Folkets Miranda=Slot for Nutid og Fremtid," kunde han ingen Mening finde i. I meget Andet fandt han ogsaa hendes Luner høist betænkelige. Herom kunde han dog aldrig yttre sig til hende. Hans Erkjendelse af hendes frie, selvstændige Aand udelukkede al Hovmesterering. Det var ogsaa en Betingelse for deres hemmelige Ægteskabsliv, at han ikke maatte kede hende med unyttige Indvendinger mod hvad hun tænkte, vilde eller foretog sig, ligesom hun aldrig forhindrede ham i at handle eller tænke eller drømme som han vilde.

Gudmunds hemmelige Familielykke tiltog imidlertid bestandig. Inden Aaret var omme, fødte Miranda ham en overmaade deilig Datter. Men det blev holdt skjult, og Barnet maatte opfostres udenfor Slottet; kun om Natten blev det bragt hemmeligt til den unge Moder, og hun glædede sig da ved det som et Barn. At denne hendes Lykke maatte skjules, var ikke alene en nødvendig Følge af hendes Ægteskabs Hemmelighed og den offentlige Mening om Dyd og Ærbarhed. Det hørte til Mirandas sære Ønsker, bestandig at kunne ansees for en jomfruelig Beher=

skerinde af den Ungdom, der altid var begeistret for hende, som en Elsker for sin Brud. Historien med hendes Hjernebarn, eller Speilbilledets Søn, var bleven en Hemmelighed i den fyrstelige Familie og stred desuden saa aldeles mod den Forstand, de fleste Mennesker have om Dagen, at Ingen vilde have anseet det for Andet, end Spas eller Galskab, hvis det var blevet bekjendt.

Gudmund havde ikke seet den lille Pusling endnu, og Ingen af dem havde tænkt paa ham, naar de saae hinanden. Nu, da Miranda hver Nat havde den lille deilige Datter i sine Arme, brød hun sig ikke mere om at spøge saa meget med Dværgepuslingen, naar hun var ene.

En Morgen overraskedes Gudmund midt under sine dybsindige Grandskninger ved at see sig paa det Besynderligste efterlignet af en lillebitte Person, der sad ved hans Fødder paa Gulvtæppet og brugte hans Fodskammel til Bord. Skikkelsen var neppe saa stor som et nyfødt Barn, men havde et Ansigt som en Mandsling paa sytten Aar. Han var klædt i Slobrok og Nathue og havde Briller for Øinene. Hans Hoved var temmelig stort; forresten var der et meget vakkert Forhold i hans Legemsbygning. Han sad med den lille Haand under Kinden og syntes aldeles fordybet i en stor latinsk Bog, der laae opslagen for ham paa Skamlen.

Gudmund sprang forbauset op ved dette Særsyn. Han troede først, det var en lille forklædt Abekat; men snart saae han, det var en meget dannet, ung Mand, der kun i særdeles ringe Grad var forsynet med Krop. Den lille studerende Mand reiste sig med megen Anstand fra sit lave Sæde ved Skamlen og bad den ærede Dr. Gudmund undskylde sit tidlige Besøg. Han havde længe ønsket at gjøre Bekjendtskab med Landets dybsindigste Grandsker, og havde

et Anbefalingsbrev med fra sin høie Beskytterinde, Prindsesse Miranda. Der havde Ingen været tilstede, da han kom, og han havde taget sig den Frihed at benytte den fortrinlige Udgave, han her havde fundet af Kikeros Skrift om Staten.

Gudmund stod stum af Forundring. Han aabnede Brevet fra Miranda. Det var skrevet i saa lunefuld en Tone, at han ikke ret vidste, om det var at forstaae, som Alvor eller Spøg. Hun anbefalede Overbringeren, som deres første haabefulde Søn, til hans faderlige Omhu, og underrettede ham om, at denne Drømmens og Videnskabens Søn, som et sandt Vidunderbarn, i en Alder af sex Aar, ikke alene havde lært sit Modersmaal temmelig godt, men selv med Færdighed kunde tyde de latinske Classikere og skrive en udmærket latinsk Stil. Hvad han især havde Anlæg til, var Statsvidenskaberne og fremmede Sprog. Hun haabede, at han under sin Faders Veiledning vilde gjøre Kæmpeskridt i denne Retning og om nogle faa Aar forbause Verden som et stort Lys.

Gudmund betragtede nu den lille Pusling med stor Deeltagelse og fandt en paafaldende Lighed i hans Ansigt med sit eget Billede i hans Barbeerspeil, som just hang ligeover for ham. Den lille veldannede Næse syntes ham havde en fjern Lighed med Mirandas. Han tog ham op paa sin Arm og gav ham et faderligt Kys. Paa den lille Mands alvorlige Miner kunde han dog see, at det ikke var hans Ønske at behandles som et sædvanligt Sexaarsbarn. Gudmund satte ham fra sig paa sit Arbeidsbord og holdt en nøiagtig Examen med ham, som fuldkommen bekræftede hvad Miranda havde skrevet. Uden at gjøre sig flere Skrupler over Muligheden af dette Vidunder, beholdt han nu den lille lærde Pusling hos sig og havde stor Morskab af at

meddele ham Alt, hvad han selv nylig havde lært af gamle og nye Skrifter om den allerbedste frie Statsforfatning.

Endnu større Faderglæde havde Gudmund dog af den vidunderlig deilige Datter, som Prindsessen opfostrede i Løndom. Hun var sin Moders udtrykte Billede, men syntes at blive endnu skjønnere. Svøb og Klæder, som ikke kunde afrystes, taalte hun ikke. Hun havde friske røde Kinder og var saa livsglad, at hun aldrig græd, men jublede ved al Larm. Hun bar sin Moders skjønne Navn. Gudmund havde dog ikke været tilstede ved hendes Daab og havde slet ikke hørt tale derom. Alt, hvad der angik den lille Mirandas tilkommende Dannelse, havde Moderen forbeholdt sig alene, medens Gudmund til Gjengjæld udelukkende betroedes Omsorgen for den lille Vidundermagister, som de allerede kaldte Sexaarspuslingen.

I Rosenbedet udenfor Gudmunds Vindue saae man nu en stor Glasklokke. Alt hvad man kunde see indenfor Klokken, var en lille Træplante med to smaa Frøblade, der endnu ikke i et helt Aar havde nogen synlig Stængelspire eller Hjertebladknop. Mange gik forbi og rystede paa Hovedet med et medlidende Smil. Selv kunde Gudmund undertiden staae hele Timer og stirre paa Glasklokken, og der mumledes om, at han dog nok maatte have reist og studeret sig nogle Skruer løse i Hovedet.

En Dag havde han en stor Glæde. Døren blev rask lukket op til hans Studerestue i det lille Havehus, og hans Fader Jeppe Gammelmand stod for ham. Fader og Søn fløi i hverandres Arme. „Saa fandt jeg dig dog endelig!" — sagde den Gamle og kastede sig træt paa en Rørstol uden Hynde, som var den eneste, han saae i Stuen — „Jeg har spurgt en hel Dag om dig allevegne; men Ingen vidste hvem jeg mente. Jeg troede, du maatte være en stor

og berømt Mand og boe i et Palads; men saa hørte jeg — dog det kan være det Samme — nu seer jeg jo, du sidder lunt og godt her inden Døre og har ingen Spændetrøie paa. Jeg tænkte nok, det var Løgn og Sladder." —

„Hvorledes?" — spurgte Gudmund med et roligt Smil — „troer Folk, jeg er" — han fuldendte ikke Spørgsmaalet; det stred mod hans hemmelige Løfte, da han hærdede Halmstraasværdet i Mælkeveislyset.

„Saa omtrent, min Dreng!" — svarede Jeppe — „men dem, jeg hørte det af, holdt jeg ikke for store Viismænd, og jeg har mere Tro til hvad din Moder spaaede om dig, da hun døde, end til al Verdens Sliddersladder af nulevende Dosmere."

Fader og Søn havde meget at fortælle hinanden. Jeppe Gammelmand havde lidt Skibbrud to Gange og udstaaet Meget. Han kom nu dog hjem som en temmelig velhavende Mand og vilde slaae sig til Ro hos sin kjære yngste Søn paa sine gamle Dage. Der var Plads nok i Havehuset til dem begge. Der var et Kvistkammer, som lignede en Kahyt. Dette Værelse lagde Jeppe strax Beslag paa, som det, der netop var efter hans Hjerte, og samme Dag flyttede han ind til „den gale Dr. Gudmund" eller „Lykketræprofeten i Folkehaven", som var den Titel, hvorunder Viisdomsrubinens Eier nu var mest bekjendt, nagtet han var en regjerende Prindsesses Gemal og havde Geheimeraaden i Raritetsskuffen.

Femtende Kapitel.

Hjertebladene.

En hel Vinter gik hen, uden at der skete nogen betydelig Forandring med Gudmunds stille Liv i det hyggelige Havehus. Hver Dag saae han sin Fader, og hver Aften, naar intet speidende Øie var aabent, besøgte han sin henrivende Prindsesse og den lille nye Miranda gjennem Løngangen til Søslottet. Den unge Fyrste, hvis Geheimeraad han kun i Løndom vilde være, satte høi Pris paa ham, naar han kun ikke vilde tale om sin Æbletræplante, som Fyrsten desuden mente, aldrig fik Hjerteblade.

Hvergang Gudmund i det Hele kom med en Yttring, som havde mindste Hensyn til det Eventyrlige i hans Liv og Levnet, afbrød Fyrsten ham gjerne noget ængstelig og greb ham om Haandledet, for ubemærket at undersøge hans Puls. Naar Fyrsten saaledes greb hans Haand, blev Gudmund næsten altid rørt derover, som et Tegn paa hans trofaste Venskab, hvilket det ogsaa var.

Hos sin Fader fandt Gudmund sig især inderlig vel tilmode, naar de sade ved Kaminilden sammen i Tusmørket eller ved Lampen i de lange Vinteraftener, og den Gamle var bleven oplivet ved et lille Krus Punsch. Jeppe Gammelmand fandt da sin største Morskab i at fortælle Gudmund sine gamle og nye Sømands-Eventyr og, under en Pibe hollandsk Knaster, høre sin lærde Søn langt overtræffe ham i Fortællinger om, hvad andre Mennesker fandt utroligt.

Historien med den Engel eller Feedronning, som havde

givet hver af de fire Brødre en Lykkesten, havde Faderen selv været Vidne til. Det faldt ham derfor ikke vanskeligt at troe en hel Deel af hvad Gudmund fortalte om sin Syvaarsreise. Undertiden rystede den Gamle dog lidt paa Hovedet og pustede en stærk Tobakssky op mod Loftet, medens han bemærkede, at han selv havde seet baade skæggede Havmænd og deilige Havfruer, med de store grønne Øine og de lange Haar, som svømmede i Kreds over Bølgerne; han havde seet baade Dødsseileren, med de blege, druknede Sømænd, og den flyvende Hollænder, hvorpaa de røg Tobak — men det var „Spægetobak" uden Ild og Røg. — Den foer under samme Flag som Dødsseileren og var maaske den selvsamme Seiler. Det var nu Altsammen naturligt og begribeligt paa en Maade, mente Jeppe, og det havde intet Andet at betyde, end hvad det var. Men Meget af hvad hans kjære, lærde Søn fortalte, forekom ham dog altfor besynderligt. Det maatte dog vist være Noget, han, uden selv ret at have seet det, saa at sige kunde have udspeculeret, naar han kun var halvvaagen; for det var ham ligesom der undertiden skulde ligge en Hund begravet derunder, eller forstikke sig en anden Mening deri, end den ligefremme og naturlige, og det kunde han ikke finde sig i; det gav Hovedbrud, mente han, og kom ikke Sagen ved.

Den store Lykke, hans tre andre Sønner havde gjort, hvor store Slubberter de forresten kunde være, fandt den gamle Skipper aldeles i sin Orden, siden han selv havde ladet dem vælge deres Lykkegaver og den Historie nu engang virkelig var skeet. Men han undrede sig kun over, at Gudmund — som var en brav Karl, og hvem det dog fremfor alle hans Brødre var forudsagt, at han skulde blive en stor Mand, naar han fik Skæg — nu dog, med et ganske antageligt Skæg, ikke var bleven Andet, end en honnet

Prakker og lærd Penneslikker, samt et Slags Overopsynsmand ved en eneste Plante i den offentlige Have.

Gudmund loe ad sin jævne Faders Bekymring for ham og trøstede ham med, at ikke alle store Mænd behøvede at være Fyrster eller Republik-Præsidenter, men at man ogsaa kunde udrette noget Mærkeligt i Verden ved Pennen og Munden og selv ved Gartnerkonsten, naar man kun forstod sin Dont tilgavns og havde trofast Kjærlighed til den.

„Nei, min Dreng!" — svarede den Gamle ham en Aften og saae medlidende paa ham — „da var dine Brødre, de Hallunker, dog anderledes heldige. Du er og bliver jo kun en fattig, skikkelig Student og maa tilmed finde dig i at gjælde for en gal Mand. Hvorledes du kan faae Krop og Sjæl til at hænge sammen med din Levemaade, gaaer ogsaa over min Forstand." Den kraftige Skipper havde nemlig aldrig kunnet begribe, hvad hans lærde Søn levede af, siden han hverken havde Formue eller noget lønnet Embede; thi Overopsynet med et enkelt Træ eller en Spire i en Have, var dog — som han ofte gjentog — intet stort Embede og indbragte jo slet Intet, undtagen den frie Bolig i Havehuset.

Gudmund syntes vel aldrig at lide Mangel; men man saae ham sjeldent spise Andet, end tørt Brød, og hvad han deraf behøvede, havde han altid i Lommen paa sin Reisekappe, der saae ud som en gammel Pijekert. Hvorledes det hængte sammen med dette Brød, som han havde sin gamle Ravn at takke for, havde Gudmund ikke villet fortælle Nogen, siden han mærkede, at Ingen vilde troe, der stak Meer i hans tre kjære Dyr, end i alle andre Ravne, Fiske og Esler.

Een Ting var der endnu, som den gamle Skipper ikke kunde finde sig i, men som han mente var en nødvendig

Følge af, at Gudmund ikke havde Meer, end netop det tørre Brød, at leve af. Jeppe Gammelmand vilde inderlig gjerne see sin lærde Søn gift; men det lod ikke til at Sønnen selv tænkte derpaa. Han kom næsten ingen Steder, hvor der var unge Piger. Paa Slottet vidste man nok han af og til kom endnu, som Prindsens forrige Lærer; men i hans Hengivenhed for Prindsesse Miranda kunde Ingen see Andet, end den Hyldest, alle Mænd, især den begeistrede Ungdom, bestandig ydede hendes Skjønhed og Elskværdighed, trods alle hendes Luner og Griller. Grunden til Gudmunds formentlige Utilbøielighed til at gifte sig saae Faderen dog ikke alene i hans Fattigdom, men ogsaa i hans overdrevne Hængen i Bøgerne, især hans Stirren paa Runestaven baade Nat og Dag, medens han bestandig tillige skrev lærde politiske Afhandlinger, som Ingen læste, eller smaa Folkeskrifter, som rigtignok læstes, men dadledes, som fulde af overtroisk Sværmeri.

Hvad der dog gik den gamle Fader allermest til Hjerte, var den Opdagelse, at Gudmunds Helbred syntes at lide ved hans uafbrudte Studereliv. Han havde altid været spinkel og mager. Hans Kinder bleve nu bestandig blegere, og hans legemlige Kræfter aftog i den Grad, at Lægerne mente, han havde Tæring. Hans Udseende havde faaet en næsten ængstende Gjennemsigtighed. Det drømmende Udtryk i hans Øine var stærkere fremtraadt, saavelsom det hemmelighedsfulde Træk om hans Mund, der røbede en dyb, inderlig Glæde. Gudmund selv klagede vel aldrig over sin Helbred; men Jeppe Gammelmand vendte ofte sit barkede Ansigt tilside og foer med Haanden over de smaa graae Øine, naar han saae sin stille Søn ved Lampen i hans Arbeidsstue eller ved Maanelyset i den Gamles Kahytkammer, hvor de hen mod Foraaret ofte sade ved det

aabne Kvistvindue. Stemningen iblandt dem var, som sædvanlig, kjærlig og hyggelig, og Gudmund søgte altid at holde den Gamle i Lune, ved at bringe ham ind paa Historierne fra hans Ungdom; men selv saae han altid blegere ud, især naar han stod i det aabne Vindue. Han kastede da tidt et besynderligt længselfuldt Blik ud til Rosenbedet nedenunder, hvor den store Glasklokke blinkede over den næsten usynlige Æbletræplante, der nylig var afdækket, men endnu ikke havde udfoldet noget rigtigt Hjerteblad eller synlig Stængelspire.

En tredobbelt Sorg ramte nu ogsaa baade Fader og Søn. Der kom tre Breve kort efter hverandre med Udskrift til Dr. Gudmund. Med ethvert af de tre Breve fulgte der en lille Æske. Brevene indeholdt Efterretninger om hans tre Brødres næsten lige ulykkelige Skjæbne.

Den ældste Broder, Mads Kræmmer, som de Andre havde kaldt ham, havde, som Guldfrihedens Helt og det store Pengelands Protector, først forøget sine umaadelige Rigdomme, ved at udskifte alle de Riges Formue i Landet mellem de Fattige og selv beregne sig en betydelig Deel deraf. Siden havde han paa samme Maade udskiftet de forrige Fattiges tilranede Formue mellem de plyndrede Rige. Endelig havde han anden Gang paa samme Maade hjulpet de Fattige til at plyndre dem, der nu igjen vare de Rige. Derpaa var han af de fortvivlede, nu aldeles forarmede Rigmænd bleven anklaget som en Forræder baade mod de Fattige og de Rige, og af begge Partier indespærret paa sit Slot. Der var han omkommen af Mangel midt iblandt sine uhyre Skatte, der nu vare blevne et Tvistens Æble mellem de rasende Partier af Fattige og Rige i det store Pengeland.

Den deilige Broder Jens Styrmand, der, som Sma=

gens og Skjønhedens frie Ridder, ved Damernes Indflydelse havde opsvunget sig til Præsident i den æsthetiske Republik, var bleven et ynkeligt Offer for sin Deilighed og Frihedskjærlighed. Efterat han næsten var bleven omarmet tildøde af sine mange Elskerinder, var han falden i en Opstand af det smukke Kjøn, som han havde lovet at understøtte i deres retmæssige Krav paa den saakaldte kvindelige Emancipation og dobbelt Stemmevægt i den æsthetiske Republik.

Den tredie Broder, Rasmus Slagsbroder, var, som „Overfriherske over alle Friherskere i de blaaerødgule Ansigters Magtfrihedsstat," ligeledes falden som en Martyr for sin Frihedsidee. Han var en Nat bleven kvalt i sin Seng af nogle afstraffede Friherskeres Undergivne, som vare kede af de tre Regnbuefarver i deres Ansigter og vilde have de blaaerødgule Frihedsfarver afskaffede. Dette var skeet Dagen før denne Magtfrihedens stærke Helt vilde komme sine betrængte Brødre til Hjælp med en umaadelig Krigshær og betale sin Gjeld til Mads Protector med „Kjødmynt."

Ingen af de verdensberømte Brødre havde efterladt sig Livsarvinger, men Enhver af dem havde, ifølge den mærkelige Drøm, de havde havt i tre Nætter i Rad, kort før deres Død, testamenteret deres yngste Broder Gudmund, hvem de paa en Maade skyldte deres Lykke, det vigtigste Klenod, Enhver af dem havde eiet. I hver af de tre smaa Æsker, der fulgte med Efterretningerne om deres Død, laae der en Rubin med forskjellig Slibning.

Baade Gudmund og hans ærlige Fader vare saa sorrigfulde over dette tredobbelte Dødsbudskab, der Slag paa Slag havde ramt dem, at Ingen af dem i Førstningen tænkte paa den vigtige Arv, de tre smaa Æsker indeholdt, som Gudmund adspredt havde stukket i Frakkelommen. Hvad

der gjorde deres Sorg saa stærk, men hvad Ingen af dem vilde udsige, var en hemmelig Frygt for de ulykkelige Brødres Sjæle. Jeppe Gammelmand tænkte paa hvad hans salig Fader havde kaldt det største Fadermord og det værste Selvmord. Gudmund tænkte paa, hvorledes Mads Kræmmers tre ligkolde Fingre havde gjennemisnet ham ved deres Afsked i det store Pengeland, og han gruede for den Tanke, at vist alle tre Brødre vare komne i deres Grav med visne Fingre, som de allerede havde baaret døde om med sig i deres Herlighed.

Først da Sorgen var bleven noget mildere, og just Fader og Søn en smuk Foraarsmorgen vare gaaede ud sammen i den nærliggende Skov, for at opmuntre Sindet i den friske Vaarluft, bemærkede den gamle Skipper med Forbauselse den Forandring, der lod til at være foregaaet med hans lærde Søn. Aldrig syntes den gamle Verdensomseiler at have seet noget Menneske med saa deiligt et Ansigt og saa blomstrende Sundhed. Han taug dog og undrede sig, uden at tænke paa nogen anden Grund dertil, end den friske Foraarsluft. Der laae tilfældigviis en vindfældet Eg tværs over Skovveien, og Jeppe Gammelmand saae, med endnu større Forbauselse, hvorledes hans spinkle Søn med den ene Haand, uden mindste Anstrengelse, kastede Egestammen tilside, som det havde været en Pind. „Det var som Pokker!“ — mumlede han — „det skulde jeg ikke gjort ham efter, da jeg seilede med Forskerne.“ De mødte, som sædvanlig, mange fattige Koner, som samlede tørre Kviste i Skoven. Skipper Jeppe pleiede altid at række dem en lille Almisse, da Gudmund sjelden havde Andet, end tørt Brød i Lommen, som han dog altid rundelig deelte med dem. Men nu bemærkede den tarvelige Skipper med Forundring, at hans lærde Søn greb i Lommen og ud-

deelte Guld til de fattige Koner, der kastede deres Kvistbrænde, for at kysse ham paa Haanden og velsigne ham. Gudmund blev ved at dele Penge ud og syntes at have en Fortunatuspung i hver Lomme.

At alt Dette var Virkninger af de tre arvede Rubiner, gik nu pludselig op for den Gamle; han faldt sin lykkelige Søn om Halsen og græd af Glæde. Gudmund havde gaaet i meget dybe Tanker og syntes slet ikke at have bemærket noget Usædvanligt med ham selv eller med Tingene udenfor ham. Han blev meget forundret over Faderens heftige Bevægelse og det pludselige Udbrud af hans Faderkjærlighed. Da han endelig hørte og forstod, hvad Faderen havde opdaget, blev han vistnok meget glad over at føle sig saa sund og stærk; dog det syntes han næsten altid han havde været. At han havde deelt Penge ud, vidste han ikke; han havde kun tænkt paa, at de Stakler vel kunde trænge til Sølv og Guld, og at man gjorde alt for lidt for de Fattige. Han kunde nu ikke tvivle paa, at det jo havde sin Rigtighed med Arven efter hans Brødre, som han med de smaa Æsker havde i Lommen, og han glædede sig over dette nye Beviis for Tilforladeligheden i hvad alle Mennesker ansaae for Overtro. Men hvad der var ham vigtigst og kjærest derved, var den Fortrøstning, det tillige gav ham, at hans Haab heller ikke skulde skuffes om det lille paradisiske Æbletræ og den Velsignelse, det engang skulde udbrede, naar det først rigtig var kommet i Vext.

Han havde hjertelig gjengjældt sin gamle Faders Omfavnelse og gik nu med stærke Skridt til Folkehaven, for at see til Æbletræplanten. Jeppe Gammelmand havde Møie med at følge ham. De standsede først ved Rosenbedet med Glasklokken. Den lille Plante stod frisk under Klokken. Den var kjendelig voxet og havde denne Morgen

fremskudt en usædvanlig høi Stængelspire, der allerede havde udfoldet Hjertebladene.

Gudmund jublede over dette Syn og bemærkede først nu, at Prindsesse Miranda stod ligeoverfor ham og betragtede ham med saa fortroligt og kjærligt et Blik, at Enhver, der saae det, deri kunde læse Hemmeligheden med deres Kjærlighedslykke. Hun havde altid seet en høiere Skjønhed i hans Aasyn og Skikkelse, end nogen Anden syntes at bemærke; hvad hun elskede deri, var dog mest Udtrykket af det Liv og den Aand, der spillede om hans fine Mund og i hans stille drømmende Øine, ligesom hans Stemme havde en Klang i hendes Øren, som den skjønneste Musik. I dette Øieblik forekom det hende nu; at hun aldrig havde seet nogen skjønnere Mand, og at hendes Øine først nu vare blevne helt opladte for hvad hun altid, men dog som gjennem et Drømmeslør, havde skimtet i hans hele Natur og Væsen. Hendes Broder, Fyrsten, og hele Hoffet nærmede sig just nu, og en stor Mængde Mennesker af alle Stænder opfyldte Haven. Der var netop en stor Fest over hele Landet. Denne smukke Vaardag feiredes hvert Aar til Erindring om Prindsesse Mirandas Ankomst i hendes Barndom til hendes Faders Rige.

Da Gudmund nu saae hende, blev han inderlig bevæget over den uforbeholdne Kjærlighed, hvormed hun her for Alles Øine betragtede ham. Han vovede dog ikke, som naar de vare ene, at give sin hemmelige Lyksalighed Luft i Ord eller Adfærd, men bukkede, som alle Andre, med ærefrygtsfuld Ærbødighed for Prindsessen. Dog nu traadte hun med glædestraalende Aasyn hen til ham, greb hans Haand og forestillede ham for sin Broder, Fyrsten, og det forsamlede Folk, som hendes høitelskede Gemal, med hvem hun længe havde været hemmelig formælet. Paa hendes

Vink fremtraadte hendes fortroligste Dame med et lille deiligt Pigebarn paa Armen. Det var deres lille nye Miranda, som hun fremstillede for Fyrste og Folk, som det kjæreste Pant paa hendes ægteskabelige Lykke. Alle studsede, og Folket udbrød i en almindelig Jubel.

Gudmunds Overraskelse og Glæde var ubeskrivelig. Han følte sig saa fri og freidig tilmode, som han bevægede sig i medfødte eller aldeles tilvante Forhold. Han modtog med ligesaa megen Værdighed, som Beskedenhed, baade Fyrstens og Hoffets Lykønskninger, medens han henvendte nogle Ord til Fyrste og Folk, der høilig behagede Alle og besvaredes af et umaadeligt Jubelraab.

Man var saa vant til at billige enhver Handling og Yttring af Miranda, at det faldt Ingen ind at finde noget Anstødeligt i Erklæringen af hendes hidtil hemmeligholdte Ægteforbindelse med Skipperens Søn, i hvem man nylig havde seet en halvgal og svagelig Drømmer, men i hvem de nu saae den skjønneste og kraftigste unge Herre, der syntes at være født til fyrstelig Magt og Ære. Selv i Prindsessens Svigerfader, den hvidhaarede Jeppe Gammelmand, som Miranda for Alles Øine havde omfavnet, saae man ikke længer den simple, jævne Skipper. Saaledes som han nu tumlede om mellem alle de fine Hofmænd og lod sig lykønske og tage i Haand, selv af Fyrsten, forekom han det begeistrede Folk som en Peter den Store, der skjulte Keiserværdigheden under en Skippervams. Selv var han saa hjertelig glad, at han ikke tænkte paa, hvorledes han tog sig ud, som Prindsessens Svigerfader.

Den unge Fyrste var ogsaa ret fornøiet. Han elskede og agtede sin kjære Ven, Dr. Gudmund, saa høit, at han ingen ædlere eller kjærere Svoger kunde ønske sig. Samme Dag havde han desuden, paa Mirandas Tilskyndelse, ophævet

alle Fødselsfortrin og al Rangbetydning. Hvad Enhver skulde agtes for, maatte beroe paa hans Betydning og Folks Evne til at skatte den. Der var altsaa Intet til Hinder for, at den fattige Skipperson, som Ingen endnu vidste var umaadelig rig, og som gjaldt for et Slags Genie, men lidt gal, var bleven Svoger til en lille Fyrste, der ikke gjaldt for noget Genie, men for temmelig forstandig. Denne første paafaldende Anvendelse af den nye Lighedslov var det fornemmelig, der smigrede Folket og vakte saa høirøstet en Begeistring blandt den ringeste Almue. Enhver haabede nu ogsaa at kunne komme til Høihed og Værdighed engang. I deres Ærbødighed for „Hans Høihed", som de nu endelig vilde kalde Prindsessens Gemal, glemte de, hvad de jublede over, og at baade „Høiheden" og Prindsessenavnet var afskaffet.

Vel ansaae Miranda sig ikke forpligtet til at give nogen Oplysning om Grunden til, at hun nu havde aabenbaret, hvad hun saa længe havde holdt hemmeligt; dog underrettede hun sin Broder, Fyrsten, og hans Statsmænd om, at det lykkelige Tegn nu havde viist sig, som hun længe havde tvivlet paa, og som først kunde afsløre hendes egen Lyksaligheds Hemmelighed, idet Folkets og Landets store, tilkommende Lykke derved bebudedes. Uden klarere at yttre sig derom, pegede hun paa Æbletræspiren med de store, friske Hjerteblade. „Dog" — tilføiede hun halvsagte, med et underlig vemodigt Blik til Gudmund — „for jeg har en Blomst af hint Træ ved mit Bryst, kan hverken min eller din Lykke blive fuldkommen."

Sextende Kapitel.

Gudmunds sidste Hændelser.

Hvad der, med al deres Kjærlighed, manglede i Gudmunds og Mirandas Lyksalighed, var Ingen af dem fuldkommen klart. Gudmund følte altid en brændende Længsel efter at see Paradistræet i Blomster, uagtet det endnu kun stod som en spæd Plante med de første udfoldede Hjerteblade. Miranda, som selv i hint alvorlige Dieblik havde sat dette Ønske i Forbindelse med deres høieste Lykke, syntes siden aldeles at have forglemt det eller at betragte det som en barnagtig Drøm. Hun aandede og levede næsten udelukkende for det nye, friske Liv, hun vilde fremkalde, og de store Planer, hun vilde udføre, uden at bekymre sig om, hvad hun kaldte dødt og overlevet eller gamle glemte Drømmerier. Ved een af sine egne Forestillinger fra hendes Dvale- og Drømmetid holdt hun kun urokkelig fast.

I enkelte Dieblikke havde Gudmund en vemodig Anelse om, at han og Miranda dog savnede hint inderste og fuldstændige Fællesliv i Aandens Verden, som er de Elskende den sikkreste Borgen for deres Væsners Uadskillelighed gjennem alle Tilværelser. Deres hemmelighedsfulde Ægtevielse, som Gudmund ikke klart var sig bevidst i vaagen Tilstand, vilde han inderlig gjerne paa sædvanlig Maade have stadfæstet i en Kirke; men dette vilde have vakt Tvivl om, at en virkelig tidligere Vielse havde fundet Sted — og Miranda satte sig hoilig derimod. Selv en hemmelig Vielse, der vilde have beroliget Gudmund, paastod hun, vilde være

en Krænkelse af hendes indre Høihed og den Aand, der havde helliget deres Pagt. Hun forsvarede sin Anskuelse med en saadan Ild og en saa elskværdig Lidenskabelighed, at han uvilkaarlig sank til hendes Fod og bad hende tilgive, at han med en saadan Tanke havde saaret hende. Hun opløftede ham kjærlig i sine Arme — og nu loe og spøgede hun igjen i det muntreste Lune.

I deres udvortes Liv foregik der alene den Forandring, at Gudmund nu aabenbart besøgte sin Gemalinde, naar de begge ønskede det, og hun ligeledes for Alles Øine besøgte ham i det lille Havehus, som han aldrig paa lang Tid vilde forlade. Han følte sig ligesom rodfæstet til dette Sted, af Omhu for den dyrebare Plante, hvortil ikke alene hans egen og Mirandas Lyksalighed, men hele hans Haab om en lys Fremtid for Folk og Rige saa vidunderlig i hans Forestilling var sammenknyttet.

Gudmund ansaaes nu i Almindelighed for en stor Mand. Man beundrede hans Lærdom og Dybsindighed, og man fandt en uudtømmelig Viisdom i ethvert af hans ubetydeligste Udsagn. At han var i Besiddelse af umaadelige Rigdomme, var snart blevet almindelig udbredt, og han blev bestormet af en saa umaadelig Mængde Clienter, med Ansøgninger om Laan, Gaver og Understøttelser, at han maatte havt et Aarhundredes Tid til sin Raadighed, hvis han skulde have talt med alle de Mennesker og hørt deres Begjeringer. I otte Dage holdt han det ud, og lod sin Dør staae aaben for Enhver; men der levnedes ham ikke Tid til en eneste rolig Tanke. Folkehaven var bleven en Samlingsplads for en bestandig uroligere Folkestimmel og — hvad han meest frygtede for — Rosenbedet med hans dyrebare Træplante stod Fare for at blive nedtrampet. Det blev ham nødvendigt, at lade Havehuset og det lille Rosen=

bed afspærre ved et høit Jerngitter. Et Folkeopløb var Følgen af denne Affondring; men det lykkedes Gudmund ved en ny Foranstaltning at faae Husfred. Der blev indrettet udenfor Haven et helt stort Contoir, som kaldtes „den rige Mands Pung", og dertil henvistes Enhver, der vilde laane Penge eller understøttes af Dr. Gudmund. Selv fik han altid, hver Gang han greb i Lommen, saa stor en Mynt i Haanden, som han øiebliklig ønskede, og naar han gik ud, bad Ingen ham forgjeves om en enkelt Haandrækning. Hvo der ønskede Meer, henviste han „til den rige Mands Pung", hvor store Summer til det Brug vare henlagte. At tilfredsstille alle Fordringer paa denne hans aabne Pung, var dog selv med de største Summer umuligt. Gudmund blev derfor nogle Gange udsat for Overfald af raae Mennesker, som fandt sig skammelig forurettede af hans Gavmildhed. Dog her kom hans Styrkerubin ham herlig til Nytte. Han havde en Aften, da han gik ene hjem, ved en let Haandbevægelse, kastet tre af de stærkeste og mest uforskammede Angribere fra sig, som Vanter, og var snart i Ry for en Kæmpestyrke, som intet Menneske kunne maale sig med.

Han red undertiden gjennem Staden med Miranda, som gjerne viste sig til Hest for Folket og allevegne blev hilset med Jubel. Gudmund red da, efter hendes Ønske, paa en stolt arabisk Hingst, hvorpaa han i sin simple sorte Frak, uden noget Udmærkelsestegn, tog sig overmaade prægtig ud og især fortryllede alle unge Damer ved sin Deilighed. „See ham, den Søde!" — var et Udraab, som han ofte med megen Undseelse hørte. I Førstningen syntes Miranda ret at more sig herover; snart blev hun dog ligesaa ked deraf som Gudmund, og hun mente, man vel snart vilde kalde ham „Deres Sødhed", ligesom hun endnu, trods

Lighedsloven blev kaldt sin egen „Høihed“, og Fyrsten sin egen „Gjennemsigtighed“; man havde nemlig afskaffet alle fremmede Titler. Miranda red siden kun ud med sin Broder og vilde heller kjøre med Gudmund i en lukket Karm; hvori han da gjerne heldede sig langt tilbage og lod hende alene gjennem Vinduet besvare Folkets Hilsener. Han havde mærket, at hun ikke var fri for en lille Smule Skinsyge; men det klædte hende, som Alting, nydeligt.

Den vise, rige, kæmpestærke og mageløs deilige Dr. Gudmund var nu bleven Gjenstand for alle Lykkejægeres Efterligning. Enhver ung Mand, som vilde gjælde for et Genie, optog hans Dragt, hans Gang og alle hans Særheder. Det blev Mode at spadsere med en Stok, prydet med Runer og Arabesker, vistnok efter Konstdreierens Valg og Indfald, som havde fundet paa denne Industrie. Enhver ung Herre, som ellers holdt Hest, anskaffede sig et Esel; thi man vidste, Dr. Gudmund red ofte i Skoven paa et saadant Dyr. Enhver ung Lærd havde gjerne en tam Ravn eller Krage i sin Studerestue — og en Hundesteile eller en anden lille Fisk i Glas i sit Vindue. Undertiden saae man ogsaa unge Naturforskere komme i Selskab, med et saadant lille Fugleglas ved Brystet. Man vidste, Dr. Gudmund var en Yuder af tørt Brød, og man oprettede et stort Samfund, der kom sammen, for at spise tørt Brød og holde rørende Taler derover, som det eneste fornuftige Fødemiddel. Alle Stadens Løver bare deres Haar paa Dr. Gudmunds Maade og søgte at efterligne den besynderlige Klang i hans Stemme, det Drømmende i hans Blik og det særegne inderlige Smiltræk om hans Mund, for ogsaa af de unge Damer at kaldes „søde“. Hans Portrait hang nu ogsaa allevegne, men som oftest med en saadan Fremhævelse af det Særegne hos ham, at det blev utaaleligt.

En Dag sagde Miranda til Gudmund: „jeg troer, man vil gjøre mig ked af dig, ved allevegne at vise mig Vrængebilleder af dit Ansigt og hele Væsen. Ingen seer dog helt og smukt det Usædvanlige ved dig, uden jeg. Det var Tilfældet, førend du arvede dine Brødres Rubiner. De døde Stene har Intet givet dig, men kun fremdraget, hvad du alt tilforn besad i en høiere indre Betydning. Jeg kjender hine Stenes Kraft: de inddrage kun i Halvlivet, hvad der slumrer i Hellivet; de kan kun aabenbare i en ydre og lavere Sphære, hvad der ligger inderst skjult og levende i den Natur, de paavirke. Som du virkelig er, har jeg altid seet dig, skjøndt mindre klart, end jeg nu ogsaa seer dig med det dagligdags Syn." Her blev Miranda afbrudt og syntes snart, i et ganske andet Lune, selv at have glemt, hvad der i hint Øieblik var faldet hende af Munden. Men Gudmund tænkte meget paa hvert Ord, hun havde sagt. Da han kom hjem i sit eensomme Havehus, aabnede han Raritetsskuffen og gjemte alle fire Rubiner i sin Bedstefaders gamle Snustobaksdaase. Nøglen til Skuffen bandt han dog i en Snor og bar den skjult om sin Hals. Det forekom ham saaledes, at de hemmelige Skatte, han havde Nøglen til, ligefuldt vare hans Eiendom, enten man saae dem eller ei.

Fra den Dag af mærkede han vel ingen Forandring med sig selv, men desstørre med andre Mennesker. Ingen beundrede meer nogen overvættes Dybsindighed i hans Skrifter. Ingen plagede ham meer med paatrængende Ærender til den rige Mand eller forfulgte ham, for at tømme hans Lommer. Ingen kaldte ham nu heller meer „den Søde". Dr. Gudmund var ikke længer i Mode, og han følte sig meget lykkeligere derved. Hos Miranda var og blev han den Samme. Hos sin Fader fandt han ligeledes Kjærlig-

heden uforandret; men den gamle Skipper kunde ikke begribe hvor al den Glands og Herlighed var bleven af, og hvorledes hans Søn, den store, berømte Mand, nu atter var bleven til den fattige Student i Havehuset, uagtet han dog var Fyrstens Svoger og gode Ven.

„Sig mig engang, min kjære Dreng!“ — sagde han en Aften og dampede stærkt af sin Pibe — „har jeg kun drømt, du var den største Mand i Landet, næst din Svoger, Fyrsten, og igrunden meget Meer, end han nogentid bliver. Er du ikke mere den Mand, du var for et Par Maaneder siden, eller har dine Rubiner tabt deres Kraft?“

„Saavidt jeg veed, Fader!“ — svarede Gudmund — „er jeg den selv Samme, jeg altid har været. Rubinerne have heller ikke tabt deres Kraft; de ligge kun i Bedstefaders Snusdaase.“

„Ak, min stakkels Gudmund!“ — sukkede Jeppe Gammelmand — „jeg mærker kun altfor vel, at det dog ikke hænger saa rigtigt sammen med Skruerne i din Hjerne, naar du nu vil sætte dit Lys under en Skjeppe og begrave saa kostelige Skatte. Dog derfor er du lige brav Karl igrunden,“ — tilføiede han og strøg sig over den rynkede Pande. — „Naar jeg ret betænker Sagen, kommer det jo ogsaa næsten paa Eet ud, enten du er en stor Mand eller ikke. Dine Brødre vare jo ogsaa store Mænd; Gud give, jeg kunde troe, de kun vare gale! Selv er jeg vel ikke saa overvættes klog — og man kan godt komme gjennem Verden med lidt Galskab. Her er jo overmaade rart hos dig“ vedblev han munter — „dit Udkomme har du. Din Svoger, vor allernaadigste Fyrste, er en meget honnet Mand; men Stort at sige har han jo ikke. Din Kone, Prindsessen, er et velsignet deiligt Fruentimmer, og hvad Pokker hun saa finder paa, klæder det hende jo som en Guds Engel. Jeres

lille Prindsesse har jeg min største Glæde af. Naar hun leger med sin Fætter, den lille Kronprinds, vil hun kun altid raade; men du skal dog see, der bliver et Par af de Unger. Det er godt og herligt Altsammen. Jeg veed jo, du er en stor Mand igrunden. Nu snakker kun Ingen meer om dig. Ingen stryger nu heller Kabuds for mig, fordi jeg er din Fader. Du har puttet Storheden i Pillerisskuffen — nu vel, lad gaae! hvad gjør det til Sagen, naar jeg dog veed, du har den — og om du ogsaa var lidt gal —"

Her blev han afbrudt ved en Puslen bagved ham. Det var Dværgen, den lille Vidundermagister, som han kaldtes, der kom for at forelæse sin Fader en lærd Afhandling.

„Den Vantrivning kan jeg kun ikke udstaae!" — mumlede Jeppe Gammelmand og bankede Asken af sin Pibe, for at gaae. — „Man skulde før troe, det var ham, end mig, der var kommen til Verden med graae Haar." Jeppe gik den Aften dog mindre fornøiet til sin Kahytstue, men læste sig snart glad igjen i en gammel Eventyrbog, som han allerede havde læst i sin Barndom.

Det var gaaet Gudmund som Miranda med den lille kloge Pusling. I Førstningen havde han moret sig over Dværgens umaadelige Evne til at sluge al mulig Lærdom og over det Pudseerlige i at høre ham tale som en gammel Mand. Men nu havde han Intet imod Dværgens Ønske at forsøge sin Lykke i et Land, hvor der var Mere at lære.

Gudmund levede nu paa sin Viis ret lykkeligt i mange Aar, og Dagene gik for ham som Timer. Han saae ofte med usigelig Længsel, men dog altid med et friskt Haab, til det vidunderlige Æbletræ, som hvert Aar kjendelig voxede, dog meget langsomt. Enhver drivhusagtig Fremskyndelse af dets Vext og Udvikling var høist fordærvelig. Det vidste

han, og han vogtede sig vel derfor. I ti Aar fik det stedse flere Kviste og Blade; men der var intet Tegn til, at det nogensinde vilde blomstre. Miranda talte aldrig meer om det, og tilsidst var der Ingen, der gav Agt paa det, uden Gudmund.

Fyrstens eneste Søn, den unge Thronarving, kom ofte til Havehuset, hvor han legede med den lille nye Miranda og gjerne hørte Eventyr paa den gamle Skippers Knæ eller, ved Gudmunds Haand, i de smaa Gange udenfor Huset ved Rosenbedet. Her fik baade han og hans lille deilige Legesøster hele Æbletræets Historie, som et andet Barneeventyr, at høre, og da de tillige saae Træet for deres Øine, fik dette Eventyr ligesom en større Sandhed for Børnene, end noget andet, og indprætede sig dybt i deres Sind.

Naar den store Miranda, med sit lille udtrykte Billede og den vakkre Brodersøn, besøgte Gudmund og Jeppe Gammelmand, blev hun ofte overgiven, som et Barn, af Glæde. Hun legede gjerne med den lille Guldfisk, som altid spillede fornøiet i Glasset, naar den saae hende og Børnene. Ravnen klappede hun ogsaa gjerne paa de glindsende Vinger; men det gamle Esel kunde hun ikke udstaae, siden det havde villet slaae hende af og været stædigt den eneste Gang, hun af et Slags Indskydelse havde besteget det og viist sig paa dets Ryg for Alles Øine.

Børnene holdt derimod meget af Eslet og rede tidt paa det, begge paa een Gang, medens Gudmund gik ved Siden og holdt paa dem. Gudmund red selv baade Morgen og Aften paa det vidunderlige Dyr, hvis besynderlige Egenskaber han havde fortalt Børnene i Eventyret om Æbletræet. Naar Ingen saae derpaa, gjentog Eslet ofte sin gamle Konst for ham og lod ligesom Jorden løbe bort

under sine Fødder. Paa den Maade gjorde han mangengang uhyre lange Reiser og behøvede dog aldrig at være længe borte fra det kjære Havehus med Rosenbedet og det dyrebare Frugttræ. Baade Ravnen og Guldfisken fulgte ham altid paa slige Reiser, saavelsom naar han foretog smaa Reiser med Miranda; men da fulgte Eslet ham i sin Myrestørrelse i Brystfolden af hans Reisekappe. I denne lille nydelige Skikkelse glædede det dog Børnene allermest, da Gudmund engang viste dem det; men den store Miranda udloe dem, da de med stor Jubel fortalte hende derom. Det var kun Fader Gudmunds gamle Eventyr, paastod hun, der bestandig løb omkring i deres smaa Hoveder.

En stor Sorg var det baade for Miranda og Gudmund, da de maatte opfylde den ærlige Jeppe Gammelmands sidste Villie. Han var bortslumret en Morgen og laae med et glad Smil om Munden paa sit Leie. Aftenen tilforn havde han fortalt Børnene den gamle Historie om hans Reise rundt om Jorden med Forskerne, og da havde han taget det Løfte af Gudmund og Miranda, at de, naar han var død, vilde lade ham bortfare, som han havde læst om i gamle Krøniker, paa hans egen gamle Skude, der dog laae klar til at ophugges. Det skete, som han havde ønsket. Hans Lig blev i hans gamle Sømandsdragt lagt paa Skibsdækket, og der blev først kastet Jord paa det af Præsten — derpaa bleve Seilene udspændte, og Skibet blev stukket i Brand; det foer bort og forsvandt, som et flyvende Lys, over Havet. Saaledes vilde Jeppe Gammelmand „fare til Udødelighedslandet“ — havde han sagt — „og det var dog en anderledes Seilads end selv den rundt om Verden med Forskerne“.

En langt mindre Sorg havde Gudmund og Miranda ved Efterretningen om Dværgens, hin saakaldte Speilbilled-

søns, beklagelige Endeligt. Den lille lærde Pusling var bleven en berømt Mand i fremmede Lande. Selv kaldte han sig Magister Doctrinarius; men af Lægfolk kaldtes han gjerne Doctor Trenarius, og han havde „opfundet Systemet", som det hed. Dette indbefattedes i et Skrift, der var udkommet paa alle bekjendte Sprog, og hvori han havde løst den store Opgave: ved en aandelig orthopædisk Anstalt at gjøre alle Mennesker eens begavede og organiserte, hvoraf ogsaa den fuldkomne Lighed i Lyksalighed og udvortes Kaar vistes at være en simpel Følge, naar Staten iøvrigt tog sig rigtig af Frihedens Sag. Midt under sin Berømmelse over dette Mesterværk havde den lille Vidundermagister havt den Ulykke, at døe af Orm, og Lægerne, som havde obduceret ham, vilde paastaae, at det var et Slags ganske besynderlige Bogorme.

Den lille nye Miranda blev skjønnere, jo større hun blev, og endnu elskværdigere i Manges Øine, end sin fortryllende Moder; men hvergang hun fyldte et nyt Aar, syntes hendes Moder at blive ti Aar ældre. Snart var det kun Datteren, der mentes, naar Talen blandt den begeistrede Ungdom var om den skjønne Miranda, medens Moderen dog endnu bestandig i Gudmunds troe, kjærlige Øine var den samme, som da han saae hende første Gang. Een eneste Gang skulde dog Folket endnu see og hilse hende med samme Liv og Begeistring som i hendes Ungdom. Det var den sidste Gang, hin Foraarsfest feiredes til Erindring om hendes Ankomst til Landet i hendes Barndom. Paa denne Dag viste hun sig for Folket med en saadan Høihed i Miner og Adfærd og en saa fortryllende Ynde i det ligesom forklarede Aasyn, at Ingen saae det, uden dybt at bevæges. Det var som hun hilsede ikke blot Folket, men den hele timelige Verden til Afsked. Hun omfavnede

sin Broder, Fyrsten, og hans Søn med en Inderlighed, som rørte dem dybt, og hun lagde sin Haand velsignende paa Prindsens og sin unge deilige Datters Hoveder.

Om Aftenen ved Solens Nedgang gik hun ene med Gudmund til Skibsbroen ved Søslottet. Der stod en prægtig Regnbue udspændt ligeoverfor den nedgaaende Sol, og bagved Regnbuen stod der paa den østlige Himmel en besynderlig Skymasse, der erindrede Gudmund om Paradismuren. „See!" — sagde Miranda og pegede derhen — „hin Mur er kun en Sky, som kan bortsvæve — og bagved den ligger det Land, hvor vi evig har hjemme." Der laae et fremmed Skib ved Broen, med det velbekjendte regnbuefarvede Flag, og paa Skibet stod en høi, herlig kvindelig Skikkelse, som Gudmund med Glæde og Forbauselse kjendte. „Moder!" — udbrød Miranda og foer ud paa Skibet i hendes udbredte Arme. — „Farvel! farvel! vi mødes bag Skymuren!" — raabte hun tilbage til Gudmund, der forgjeves styrtede frem, for at stige over paa det fremmede Skib. Det var allerede svømmet bort for fulde Seil, og han saae det forsvinde som en Svane i Aftenrøden, ligesom hint Skib var forsvundet, der engang havde bortført hendes vidunderlige Moder fra hans og hans Brødres Øine. Gudmund stod længe som fastnaglet til Skibsbroen. Han syntes endnu at see Mirandas viftende Slør i det Fjerne, og det sidste hvide Blink forsvandt, som Slaget af en Maagevinge, over de rødmende Bølger.

Med dyb Smerte gik Gudmund tilbage til det lille Havehus. Han havde seet Miranda sidste Gang i denne Verden. Han saae hende dog endnu bestandig i sine Drømme; men hendes Billede sammensmeltede nu med Billedet af hendes høie Moders — eller snarere med hin guddommelige Skikkelse, han havde seet fare forklaret og seirende hen over

hans Hoved paa Skyvognen i Tilblivelsens Land. Gudmund levede ikke længe efter hin Adskillelse. En stor Glæde havde han dog endnu i denne Verden. Han saae sin kjære Datter, den deilige nye Miranda, staae Brud. Hendes lykkelige Brudgom var hendes Fætter og Legebroder, Fyrstens eneste Søn, den tilkommende Thronarving.

Denne unge, haabefulde Prinds havde lovet Gudmund at beskytte hans Æbletræ mod al Overlast, saalænge han levede, og forpligte sine Efterfølgere til det Samme. Blev Træet nogentid saa stort, at det havde et Blad til hver Mand og et Blomster til hver Kvinde i Landet, som der var spaaet, det engang skulde blive — saa vilde han selv eller vist En af hans Efterkommere opsøge Grundstenen til Mirandas Palads, der endnu kun var en halv Ruin, og ikke opgive Haabet om et nyt helt Æble fra det lukkede Paradis, som kunde forvandle det jordiske Halvliv til et Helliv. Til Gjengjæld for dette Løfte, skjenkede Gudmund ham alle sine Lykkegaver, da han fornam, at hans sidste Time var nær. Inden han lukkede sine Dine, modtog han med et Smil, hvori det gladeste Haab spillede, det Budskab, at det paradisiske Æbletræ i Folkets Have bar den første Blomst. „Det vil skee! det vil skee!" — udbrød han — „den Dag skal komme, da det voxer høit mod Himlen og udstrøer sine Blomster over Jorden!"

Efterskrift.

Eventyret: „De fire Rubiner" udkom 1849, baade særskilt og som sjette Bind af mine „samlede Eventyr og Fortællinger." Da jeg senere har seet, at en fuldstændig klar Beskuelse af hvad der i dette Digt maaske mere kan kaldes Allegorie, end Symbolik, ved nogle faa Bemærkninger kan opnaaes, uden Hinder for den frie poetiske Opfattelse, skal jeg for Læserne af hint Eventyr her meddele, hvad jeg — deels mundtlig, deels i Breve til Eventyrets Venner, har yttret om Hovedideen og den Betydning, jeg selv har tillagt enkelte af dets Tankebilleder.

Eventyrformen aabner, ligesom Mythen, en fri og vid Mark for den poetiske Symbolik. At denne Billedtænkning har gammel Rod i vor nordiske Natur, vidner vor hele Eddapoesie om; men i vor Tids Billedtænkning kan den bevidste Betragtning ikke bortfjernes. Jeg har dog ikke villet opstille en Række af tørre Begreber i døde, forbrugte Billeder, men om muligt uddrage Ideerne af Abstractionens Grav og give dem Skikkelser som levende Naturer. Jeg er gaaet ud fra den Forestilling (hvis poetiske Gyldighed kun forudsættes) at ligesom Mennesket og enhver Skabning er en guddommelig Idee i personlig Skikkelse,

saaledes er enhver guddommelig Idee Liv og Væsen og maa anskuelig kunne fremtræde som saadan.

Frihedsideens Forhold saavel til Guddommen som til Verden — dens forskjellige Aabenbarelser i Tidernes Gang — disse Aabenbarelsers Afhængighed af enhver Tidsaand, men dog inderlige Sammenhæng med deres Udspring over al Tid — de store, nødvendige Betingelser for en virkelig Tilnærmelse i Endeligheden til hvad der helt og fuldendt kun tilhører Forklarelsens Verden — et anskueligt Billede af denne Tankerække, under en fri Bevægelse af rent menneskelige Naturer, er dette Eventyrs Opgave.

Saaledes, som Frihedsideen oprindelig udsprang af Skaberens Aand, er den beskuet i guddommelig Skjønhed, som en evigung kvindelig Genius, en moderlig Engel eller Feedronning, om man vil, der svæver over Forgangenhedens, Dieblikkets og Tilblivelsens Verdner, som alle timelige Friheds-Aabenbarelsers Stammemoder. De ere hendes Døttres Døttre saalænge Tid er til — enhver Tidsalder har sin — de drages bort fra hende i deres Endelighed; men hun er dem dog stedse nær i deres evige Natur: hun svæver over dem og alle Tider og stræber at indaande sit guddommelige Helliv i deres Sjæle.

Saaledes, som Frihedsideen opfattes og fremtræder i en enkelt Tidsalder, er den, efter denne Beskuelse, aldrig den guddommelige Grundidees rene Væsen selv, men kun et af Stammemoderens i Endeligheden udfaldne Børn, der dog i sin Tid maa fremtræde, som en mægtig Herskerinde over den stedse halvblindt fremadskridende Menneskeaand i en enkelt Slægt, og fornemmelig drager Ungdommen til sig, for hvem hun ofte bliver et Afgudsbillede. Enhver Tidsalder har saaledes sin Friheds-Aabenbarerinde, sin Prindsesse Miranda (ɔ: den ligesaa forunderlige som

beundringsværdige). Hun har sit sande Hjem i Mødrenes og Stammemoderens Helliv. Hun medbringer altid i sin dybere aandelige Natur en Anelse om sit. Væsens Udspring. Hun kan aldrig slippe den hemmelige Traad, der sammenknytter hendes høieste Liv med den forklarede Moders og Stammemoders — men det mærker hun dog kun i drømmende (for Verden uvirksom og sygelig) Tilstand, naar hun ikke er helt tilstede i Endeligheden. Saasnart hun, kun halvvaagen eller halvfrisk, griber ind i Livet og Tiden, gribes og hildes hun selv af den Tidsaand i Endelighedens Halvliv, hvortil hun har sluttet sig. Derfor kan hun kun troe, hvad Tiden troer — hun maa dele dens Vantro og alle dens Vildfarelser, medens hun kun i hine enkelte lysere og høiere Dieblikke er sig hele Hensigten af sin Sendelse bevidst. Som enhver enkelt Tids Miranda, er den her fremtrædende følgelig et lunefuldt, til Tidsaanden bundet Væsen, der en Tidlang lider af Dvalesyge og kun af og til vaagner, som en febrilsk Søvngængerinde, naar hun deler Tidsalderens Vanvid, under de vilde Frihedsdrømme i stedse fremskridende Omvæltningers Fredløshed. Helbredes kan hun først ganske — hvad dog synes forbeholdt en af hendes Døttres Døttre i tilkommende Slægter — naar den Tid kommer, da det tabte Hellivs Frugt, det paradisiske Æble fra Livets Træ (det evige religiøse Grundelement i det adsplittede Menneskeliv) er tilbagevundet — og en fast Bolig, et uomstyrteligt Miranda-Palads, paa Tidernes vulkansk bevægede Jordbund er bygget.

At virke for dette Maal, paa den af Aanden anviste Vei, i den evige Grundidees Tjeneste, bliver da den virkelige Frihedshelts Opgave i enhver Tid, under hvilke Former saa hans Virksomhed fremtræder, selv om den skjuler sig eller miskjendes for en Tid, som Daarskab eller

Vandvid — han bliver i Sandhed den helbredede Prindsesses lykkelige og evige Brudgom. En ufuldendt, men ærlig Stræben mod Maalet kan kun føre til en ufuldendt og endelig Lykke; men Maalet opgives aldrig. Den evige Aand, der gaaer gjennem Miranda-Slægten fra Grundideen selv i den guddommelige Stammemoder, og som nærmest virker ind i Verden fra den sidst forklarede Moder eller endelige Friheds-Aabenbarelse, denne Aand leder, kalder og vækker utrættelig. Ingen Tid savner derfor aldeles sin aandelige Frihedshelt og ingen Miranda-Datter sin udkaarne Brudgom. Ved ham skal hun saavidt muligt udvikle sig i Endeligheden og forplante sig i en ny, skjønnere Aabenbarelse.

Men denne Frihedshelts Maal er for menneskelige Øine uopnaaeligt. Der udfordres af ham en Selvovervindelse, en Kraft og Udholdenhed, der synes at overstige et endeligt Menneskes Kræfter. De Tidens og hans egen Naturs Skrøbeligheder, som ere uforenelige med hans Sendelse, maa han overvinde. De væsenlige aandelige Gaver, som ere Grundbetingelser for Sendelsens Mulighed, maa han besidde. De vigtige Midler og Kræfter, som han mangler, maa han erhverve ved Hjælp af dem, han besidder. Vil han virke for de høieste Ideer, maa han troe paa dem, elske dem og besjæles af et levende Haab om at kunne finde hvad han søger. For at kunne see, hvad han vil, maa han søge Veien til Ideens og Beskuelsens Verden, han maa helt og levende opfatte Aanden i Menneskeslægtens afsluttede Liv og selv kaste et dybt Blik ind i den tilslørede Fremtid; overalt maa han see hvorledes det er Menneskehedens evige guddommelige Tanke, men intet Gjøglebillede i hans egen Hjerne, han vil leve og virke for.

Det Liv, der skal gribe helbredende og forklarende ind

i Tidernes forvirrede Frihedsstræben, maa søges ved dets Udspring. Grundstenen til Miranda-Paladset (det sande Frihedstempel) maa ogsaa søges i Beskuelsens Verden: den er ogsaa en Idee — den mægtige Hendragelse til Sandheden, der vel kan kaldes Perlen i Dronningen af Sabas Diadem. Hvad hun søgte i Salomonsviisdommen var Forbudet paa den siden virkelig aabenbarede guddommelige Sandhed.

Den Tids Prindsesse Miranda (eller Friheds-Aabenbarerinde) her er fremstillet, maa formæles med en Menneskenatur, der tilhører Folket. Dertil har Aanden vækket og kaldet den fattige Skippers Søn, der gribes af Ideen, uden at forstaae den, men ledes paa rette Spor af en sand dyb Følelse, medens hans i aandløs Selvsyge hildede Brødre søge Friheden i lutter skjeve Retninger og kun misbruge de Lykkens Gaver, der dog tilsidst maae falde tilbage til den Arving, der med Aanden allerede aandelig eier, hvad Verdens blinde Magter kun en kort Tid udvortes kunne besidde — og til deres egen Fordærvelse.

Den blandt Folket udkaarne Frihedshelt, der ved sin Livsbedrift skal befrie den skjønne, i Endeligheden omtaagede Halvgudinde og blive hendes hemmelige eller aabenbare Brudgom, maa være en frisk, elskværdig Natur, hvis høieste Liv dog, som Folkets, tilhører Umiddelbarhedens Sphære — hvad der i ham og ved ham skal udvikles, kan kun gradviis blive ham bevidst og mere gjennem Følelsens Dybde, end ved nogen klar Erkjendelse. Han seer og følger kun tro Aandens Vink i sine Drømme. Selv med Viisdommens Ædelsten i sin Haand, forstaaer han ikke at bruge den. Det maa imidlertid betragtes som et Vink af en høiere Viisdom og en Virkning af hin Tryllegave selv, at han ligesom lægger dette rige Klenod tilside for en Tid

og følger den Anelse og Drøm, hvorved han kun kan komme til Beskuelsen. Inden Dette bliver ham aabenbaret, staaer han Fare for at blive til en eensidig Stuelærd. Hvad han først kun vil skrive en lærd Afhandling om, maa han bringe ind i Livet og først selv opleve paa sin Maade. Inden Dette er skeet, kan hans øiebliklige ligesom forudgrebne Formæling med den endnu halvt sovende Miranda kun frembringe et Hjernefoster — en Parodie paa Minervas Fødsel af Jupiterhjernen — den politiske Doctrin — Vanskabningen, der opfinder det gale System og døer af Bogorme — (en episodisk humoristisk Spøg i Eventyret).

Ligesaalidt som Eventyrets Frihedshelt rigtig kan komme tilrette med Viisdomsstenen, som han siden, med sin Mangel paa grundig Speculation, er nær ved at stirre sig afsindig paa, ligesaalidt er han fri for sin Tids Svagheder: Forfængelighed, Smaalighed, Egoisme, Ærgjerrighed, Blødagtighed og aandelig Magelighed. Alt Dette maa overvindes inden det lukkede Land (Beskuelsens Verden) kan aabne sig for ham. Selv i Aandens og Beskuelsens Verden følger ham den aandelige Blødagtighed og Lyst til Hvile, som han maa udover. Men han forfeiler ikke Veien. Han har de tre nødvendige Følgesvende, som ikke kunne erhverves, men kun gives, som selv ere frie, men nødvendige Betingelser for den sande Friheds Mulighed. Disse aandelige Følgesvende, som en Græker vilde have fremstillet i classiske Skjønhedsformer, kan en christelig Symbolik ikke frygte for at give Former, som kun have deres Skjønhed i den Betydning, der helliger Skikkelsen.

De tre hellige Dyr, der følge den aandelige Frihedshelt i Eventyret, ere hans uundværligste Gaver. Han har den mægtige Barnetro, der kan flytte Bjerge, men som foragtes og forhaanes i Verden, som et gammelt dumt

Trældyr, skjøndt det altid veed den rette Vei og kan lade Jorden løbe bort under sine Fødder. Han har det Haab, der altid giver friskt og freidigt Mod, der ligesom kan leve af Luften og meddele uforgængeligt Brød i Hungersnøden. I Verdens Øine er Brødet dog tørt. Elias-Ravnen maa finde sig i, at dens Vinger udenfor Paradismuren ere sorte og dens Sang et hæst Skrig — den kommer ligesaalidt som Profetens Aseninde indenfor Bommen til det æsthetiske Land, men vilde gjerne flyve over Paradismuren, for der at blive en Paradisfugl. Gudmund (Eventyrets Frihedshelt) har endelig ogsaa den Kjærlighed, der, med Guldfisken ved hans Hjerte, kan give ham det aandelige Klarsyn. Den er Jonashvalen, der fører ham levende gjennem alle Dybder — den har Magt til, som en levende Noahsark, at bære ham over Flammehavet til det nu øde Lyksalighedsland, nærmest det tabte Paradis. Derhen vil den gjerne selv svømme mod Paradisstrømmen til dens evige Kilde.

Frihedsheltens Reise-Eventyr med hans tre hellige Dyr maae vistnok see ud som noget dristige Drømme: — de danne saa at sige et Eventyr i Eventyret og adskille sig ligesom ved et Slør fra den virkelige Verden. Den forstandige Prinds i Fortællingen (Mirandas Broder) maa vel fra sit Stade kunne ansee alt Dette for Noget, Magister Gudmund har fantaseret i en periodisk Afsindighed, medens selv Faderen, den brave, trohjertige Skipper, maa ansee den hele Reise-Historie for Noget, hans lærde Søn dog ikke rigtig har oplevet, men kun „udspeculeret, fordi der ligesom skal ligge et Slags Betydning deri."

Denne Opfatningens Indvending er her imødekommet og indrømmet sin Ret. Disse Reise-Eventyr indeholde imidlertid saavel de nødvendige Prøvelser, som Indvielserne til den antydede Livsbedrift i Ideens Tjeneste —

Livsbedriftens væsenligste Kjærne vindes ogsaa derved; men den har hverken Prindsen eller den gamle Skipper ret Øie for, og de repræsentere tilsvarende Anskuelser i Verden.

Idet en virkelig Begeistring henriver den kun til en indre Aandens Bedrift udkaarede Helt, kan han lettelig overvinde hvad der af tom Forfængelighed klæber ved ham. Det koster ham ingen stor Selvovervindelse at lee med de Lattermilde, uden at saares eller harmes, naar han udlees i sin Morgendragt paa sit miskjendte Esel; men Ærgjerrigheden følger ham endnu, med Tanken om den Beundring, han skal vinde, som Ideens tilbagevendende Seierherre. Smaalighedens tilsyneladende Hindringer har han et let, men dog storartet Vaaben imod i sin Bevidsthed om Enkeltmandens sande Forhold til Gud og Verden — det er Halmstraasværdet, maalt med hans egen Høide, i Forhold til Mælkeveien og Universet, et Vaaben, der siden bestandig følger ham, og hvormed han overskærer det tilsyneladende Jerngitter i de smaa flyvende Edderkopgnomers Spindelvæv. Men en større Seier vinder han over Hovmoden, Ærgjerrigheden og den sig selv fortærende affindige Verdens-Egoisme, idet han fælder Dragen, som æder sig selv. Først efter denne Seier kan det lukkede Land (Beskuelsens Verden) aabnes for ham, og længer skal Profetens Aseninde ikke følge ham — nu troer han ikke længer, men skuer. Saasnart han her ogsaa har overvundet den Aandens Slaphed, der kun vil hvile og nyde i et falskt aandeligt Paradis (den lange Sultans Slot) kan det store Klarsyn vindes for Helheden i det Forbigangne og det Tilkommende.

I de døde Slægters Rige (den gamle Stenkonges Land) finder han Tryllestaven, som bringer Liv i det Døde og forvandler Forgangenhedens store Kirkegaard til en

Verden af Sjæle, medens selv Kongen med Stenspiret i den døde Grandskninɡs Rige, uden det hjertelige Klarsyn og det poetiske Seerblik, er og bliver den gamle forstenede Kirkegaardsværge. Aandens Udsending seer ogsaa her den Idee, han lever for, gaae skjøn og storartet gjennem alle forbigangne Slægter. Nu først kan han, med Tillid til dens evige Sandhed, styrte sig ud i det bundløse Midnatsdyb, hvori den samme Kjærlighed kan bære ham, der gav ham Klarsynet for det Forgangne. Nu kan han stirre rolig i de store Minders Hav og selv besøge de ufødte Slægters dunkle Rige; der kan han see hvad kommende Slægter drømme om — og hvad der engang skal forene de mangfoldig adsplittede Sjæle i en eneste Tankes Begeistring — det er Urbilledet af hvad han elsker og lever for — den levende Guddomstanke selv, der som en moderlig Engel svæver over alle Tider og afpræger sit Væsens Skjønhed i enhver Tids Miranda.

Efter disse Prøvelsernes og Indvielsernes gjennemlevede Mysterier, kan først den Bedrift forsøges, som han har sat sit Liv paa; men den maa tildeels mislykkes: den overskrider den Aandens Magt og Renhed, han medbringer fra sin Tid og den Slægt, hvortil han hører. Ganske frugtesløs er dog aldrig saa alvorsfuld en Kamp og saa ærlig en Stræben for det Store og Sande. Hver Tids virkelige aandelige Frihedshelt vil dog altid medbringe et skjønt og herligt Udbytte fra slig en Valfart — er det ogsaa kun en Draabe fra Livets Væld eller, som her, en Kjærne fra Livets Træ — det er dog det Høieste, den Tids bedste Stræben i denne Retning kan naae. Den ufuldendte Bedrift kan kun bringe en ufuldendt Lykke, men dog en stor Velsignelse ogsaa for kommende Slægter — om saa Ingen i Verden seer det — om Frihedshelten ogsaa, som her,

hele sit øvrige Liv skal sidde stille og ubemærket og vogte den Spire, han har plantet for Fremtiden. Selv den ufuldendte Lykke har en uendelig Rigdom.

Følge vi hans Udgang af den høiere Beskuelsens Verden til den Slægt og den Tid, han tilhører, saa see vi ham nærme sig de vilde Omvæltningers Riger — allevegne seer han Spor af Ideen, han lever for, men ingensteds er den tilstede i sin Sandhed. Han seer dog først et skjønt Glimt af Friheden i Nomadernes Naturliv, nærmest ved Lyksalighedens tabte Land. Den bevarede Uskyld fra en overlevet Tid kan bevæge ham, men ikke holde ham fast eller drage ham tilbage fra den Tid og Livstid, han tilhører, selv om en kjærlig Haand der vinker med en Krone. Han møder snart Forbud paa de Forvildelser, han skal see, hvor Frihedens falske Fane vaier. Han seer Rovgjerrigheden i den reisende Fristats Communisme — han seer den gudforladte Frihed i den forfinede Smags, i den raae Styrkes og i den aandløse Rigdoms Riger, hvor hans Brødre ere Herrer og Fyrster. Han seer Frihedens falske Banner i Oprørernes Land, hvor hver Haand, der rækkes mod ham, bærer Meenedernes gruelige Mærke — han seer det samme Banner vaie over Anarchiets blodige Skafotter — han bestiger selv et saadant Skafot — men hans eneste Bøn opfyldes — han har ikke levet forgjeves, hvis han før sin Død kan plante Spiren til en ny og bedre Tids sande Frihedstræ. Det lykkes — og han har seiret. Han bliver sin Tids store Velgjører og dens halvhelbredede Mirandas Gemal. Hans Lykke er dog skjult for Verden. Den aandelige Helts Betydning vil kun skimtes et Dieblik, men dog skjevt og falskt — naar de Lykkens Gaver, han aandelig eier, ogsaa blive hans Arv i den ydre Verden og han bærer dem til Skue for en falsk Beundring: Dog den Skuffelse maa

snart forsvinde for det Blik, der har gjennemfaret Beskuelsens Verden. Han nøies med den Lykke, han virkelig har; han opgiver Skinnet og vogter stille paa Udviklingen af den virkelige Livskjærne, han har plantet for Evigheden. Og Aanden belønner sin stille Tjener.

Den Idee, han har levet for, opgiver han aldrig. Han finder sig rolig i, at den oversees eller betragtes som en barnagtig, halv vanvittig Grille i en Drømmers Hjerne. Han seer den som et Barneeventyr gaae over i Børnenes Sjæle til en ny og skjønnere Tid, og før han lukker sine Øine modtager han ogsaa fra Verden Vidnesbyrdet om hans Sendelses Sandhed og Forbudet om den Fuldendelsens og Forklarelsens Tid, hvis kommende Herlighed skal afspeile sig i enhver Tidsaand.

